INDEX RHETORICUS.

ET

ORATORIUS,

Scholis & institutioni tenerioris ætatis accommodatus.

Cui adjiciuntur

FORMULÆ ORATORIÆ,

ET

INDEX POETICUS.

Opera & studio

THOMÆ FARNABII.

Editio novissima prioribus emendatior.

SENEC. 64. Epist.

Et si omnia à veteribus inventa essent: hoc tamen semper novum erit, usus & inventorum ab aliis scientia & dispositio.

LONDINI,
Impensis Philemonis Stephani, *sub aureo Leone in Cœmiterio* Paulino. 1659.

Illuſtriſſimo Viro

Dominico Molino

Senatori Veneto.

MAturius ſolicitare Gratias, felicius ciere Muſas jamdudum oportuiſſe me ſenſi: & debui certe, tam gratis invitamentorum, tam Muſæis literarum beneficiis, neque privatis tantum iis, ab Excellentia tua toties cohoneſtatus: Sed & has invitafuneſtaſſe, & illas præcipites traduxiſſe me vereor, qui virum in excelſiſſima virtutum & honorum arce extra omnem ingenii aleam poſitum, à ſummo prudentiſſimæ Eloquentiæ faſtigio in ludi hujus Rhetorici pulverem, nec eruditum ſatis, devocare auſus ſim. Cujus ex præceptis, ſi, ut fabricæ hujus veſtibula honeſta eſſent adituſque illuſtres. iniquum Nominis tui rationem habuiſſe viſus fuero: Tu pro ſingulari tua humanitate veniam indulge, ut ſi gratiam, quam indipiſci voluceram, aſſequi neutiquam licear, offenſam tamen eluctari detur. Quod ſi inter lemniſcatas illas tibi à tot claris ingeniis, Italis, Gallis, Belgis delatas lauros, & noſtras haſce Helicone procul ſub Arctoo ſidere natas hederas non dedignatus ſerpere patiaris; ad uberioris gratiæ ſpem ales tenuem utcunque muſam illius, qui eſt, erit uſque

Excell. Tuæ ſervus humill.

THO. FARNABIUS.

AD LECTORES.

VErnulam è famulitio Rhetorico Troposchematologum ante annos viginti manu emiseram. Rudi quidem illum versu conditum, inconcinnum, fateor, & incomptum. Sed in quem, postquam publicum indeptus obtinuerat, jamque in precio esse & lucelli aliquantulum spondere cœperat, involavit plagiarius quidam, eumque, sub nullius nomine aut patrocinio errantem, in servitutem asseruit, suæque adscripsit familiæ, non cessurus ipsi patrono peculium suum in libertatem secundum vindicias postulanti. Cujus editionem ut anteverterem, & frustratui haberem, videbam mihi properandum. Consilium itaque tanquam gladiator in arena cepi, & temere vel sic non pauca immutavi, alia quædam ejusdem generis adjeci, quæ olim à me congesta, recensui, ex patribus majorum minorumque in hac arte gentium, Aristotele, Hermogene, Sopatro, Dionysio Halicarnassensi, Demetrio Phalereo, Menandro, Aristide, Apsine, Longino, Theone, Aphthonio, aliisque Rhetoribus & Sophistis Græcis, tum Cicerone imprimis & Fabio Quintiliano, nec non Martiano Capella, Curio Fortunatiano, Mario Victorino, Sulp. Victore, Emporio, Aur. Augustino, Ruffine, G. Trapezuntio, P. Ramo, L. Vive, Cypriano Soare, Jul. Cæs. Scaligero, Sturmio, Strebæo, Keckermanno, Alstedio, N. Caussino, I. Ger. Vossio, Andrea Valladere, aliisque innumeris. A quorum institutionibus sicubi recesserit hoc compendium; si in genere Judiciali, Inventione, Dispositione parcior visus fuero prossiorque; scient juxta mecum eruditi non sine causa & ratione id factum: immutare quippe Oratoriæ scenam, in alio nos foro litigare, exoleviſſe causas forenses, quibus olim studebant & præparabantur juvenes; Demonstrativas & Suasorias delegari pueris, quibus instituendis hæc qualiacumque præcepta sunt accommodata. Proinde iis elaborandum diligentius in Elocutione & ejus partibus, propterea quod invenire & collocare sententias, proprium sit ingenii magis & prudentiæ quam artis. Si ergo in præceptis de verborum delectu habendo, compositione, periodo, ornatu, stylo formando, acuendo, exercendo, fusior, prolixiorque fuerim, agnoscent consilium meum viri diserti; cui expediendo, si haud quaquam par cesserit facultas, ignoscent candidi. Nam quod ogganniunt Lucumones inepti, inquientes, Quid loqueris? nobis de præceptis artis & stylo? Nos non curamus ut puer consumat

tam

tam multum laborem & tempus, diſcere Linguam beſtiæ, neque legere profanos autores & poetas qui fuerunt deſtructio multorum hominum. Erit ſufficienter aptus ire ad Univerſitatem, ſi poteſt mediocriter intelligere Latine, & loqui congrue: *ſecurus unice nil moror quid dicant, quid ſentiant (dicunt tamen ut plurimum contra quam ſentiunt, ultra quam intelligunt) malevoli iſti ignarures, bucones maledici, qui inertiæ ſuæ velum ſanctimoniæ obtendentes, autoritatis ſuæ, ſi Diis placet, faſcibus ſcientiarum turbam ſummovent; artes omnes, tanquam profanas, atque ſimplici, quam profitentur, ſinceritati officientes, a ſacris ſuis arcent. Et quia vulpibus hiſce caudam, fugæ clavum, corporis ornamentum decurtaverit propriæ ſtupiditatis, inopiæ, aut pravitatis laqueus; cæteris etiam perſuaſum eunt, oneri hanc eſſe iis & impedimento. Verum enimvero ita demum rem ſuam ſartam tectam volunt, ſi quod ex pelle Theologica deſit, e cauda Pædagogica aſſuant. Memini, me puero multis adeo per tranſitorium hoc docendi forum potuiſſe iter ad ſacra illa penetralia. Jam vero, inverſo rerum ordine & in Mandrabuli, quod dicitur, morem, præpoſteri & retrogradi cedunt. Namque ubi jam in Academia plus ſatis morati fuerint, ibique annorum potius progreſſu, quam animorum profectu ſtadia & ſpatia confecerint Mlonis iſti, fidemque fecerint proverbio;* Poſſe eum ferre bovem qui vitulum tulerit: *Inde jam vel furcillis ejecti, vel nauſeantis quaſi Matris vomitu exputi, nox etiam & Eccleſiæ futuri propudia & rejicula, Sacris ſe ſacramento obligant; quibus tamen ſe poſtmodo indignos, impares, & ineptos fatentur. Sive enim infirmitatis ſuæ deterriti conſcientia; ſive exhauſta quam alunde utendum ſumpſerant ſupellectile; ſive quod iis ex animi ſui ſententia non cedat promotio, aut amplioris alibi fulgeat lucelli ſpes: ſtivæ ſacræ, cui manum admoverant, renunciant, & poſt terga reſpiciunt. Quorum alii tanquam ἀμφίβια terra & aqua alternis victitant, culeo ſane digni puericidæ, qui dividunt operas, quarum alterutra totum poſcit hominem: alii prorſus deficiunt ab equis, ut aiunt, --- Dionyſii, qui ſe impares regendis viris experti transferunt ad imperium puerorum. Sed & juſtum videri laborat defectum, cauſaſque irreligioſæ religioni in venit eorum ὑπόκρισις. Dii melius, quam ut illa ſit hæc Rhetorica Actio! Non eſt. Imò nec Contemplatio quidem; ſed Factio & mera Diſſimulatio: qua ſe inſinuant mulierculis, quibus ſe viros approbant; & cerdonibus, quibus caperunt eſſe in precio & verendi: deinde libidine quadam nativa, & ſua, calumniandi, jacto hoc fundamento artis peſſimæ, quam ſolam callent optime, Ne cujus famæ parcant; fore enim ut quamvis conſolidetur vulnus, maneat cicatrix; nullius ſibi meriti aut virtutis conſci, ex cenſura quam ſibi aſſumunt, homines moribus improbi, ſtudiorum*

rudes, literarum profani, expertes artium niſi ſordidarum, audent de rerum ſumma, & in qua ipſe felicitatis articulus, & rectè vivendi cardo vertitur, juventutis nimirum educatione decernere & præſcribere. Famque in viros literatos, qui, dum publicum in privato agunt, de republica & literaria merentur optime, ſcholarum moderatores, clandeſtinæ calumniæ tragulam adornant, eorumque famam depeculatum eunt. Hunc tum dum nuncupant Pædantium, protervã inſolentem adoleſcentia, neque eum cujus gravitas ferociores a licentia deterreat; illum annis provectiorem & locupletiorem, quam qui laborem hunc ferre poſſit, aut etiam velit: Hunc ſupercilio triſti ſe verum cauſantur, vultu tetrico auſterum, eſſe ſuis terrori & odio; illum diſſoluta comitate futurum diſcentibus contemptui & exemplo malo: hunc inſimulant eruditionis parum probatæ; illum religionis ſuſpectæ. Deinde ubi vident graphici iſti Sycophantæ ſe clancularijs ſuſurris detraxiſſe aliquid de aliorum fama, veneno huic aliquid de ſuo latice admiſcent: operam poll centur ſuam feſtivi & meraco ſcientiæ juxta atque ſanctitatis incocti ſucco, artem venditant ſuam. Heu docentium impia, diſcentium miſera conditio! ubi, dum foventur cuſtodes iſti a doctrina ſimul & pietate alieni, Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis.

Sed modus ſit. Neque enim e dignitate Artis aut Eloquentiæ eſt, iram utcunque juſtam diſtringere in pecudes inertes, animalia ſpurca, ſacerrima capita: quorum niquitia tamen nihil iniquius, quorum imperitia nihil impudentius, quorum ignorantia nihil arrogantius. Neque ſi falſarios iſtos duces, hæreſeos ſuæ convictos, in gyrum doctrinæ ducere poſſet recta Ratio, velit tamen rude vulgus ſupra ſe ſapere & injuriæ ſuæ litare: quin malit ſibi os oblini & naſo ſuſpenſos inſtar urſorum rabi, quam auribus duci ad ſaniorem mentem ab Herculis Ogmii catena. Decipiant ergo illi, deſipiant hi cum venia. Vos autem ſi ſapitis, imo ut ſapiatis, Mercurialem admittite Indicem, qui vobis primum quidem una Synopſi & quaſi per compendii tranſennam copias & opes Oratoriæ commonſtret, deinde Partitiones Oratorias elucidet, mox digitum ad ipſos fontes intendat. E quibus plenos ſumite hauſtus; ut ſeu Juriſprudentiæ foro ſeu Theologiæ choro præparamini, Suadelæ virtute ac viribus inſtincti, relinquatis in audientium animis aculeum: Hermetis inſtructi caduceo pectora mulceatis, animos regatis, doceatis, ſervetis. Quod ut fiat, tranſibunt præcepta in vota; ut benigno vobis dextroque numine adſit Deus; Suadam, Gratiamque inſpiret ſuam; voſque, quos eſſe juſſit Oratores, faciat.

THO. FARNABY.

Rhetoræ

RHetorica eſt faculſtas de unaquaque re dicendi bene, & ad perſuadendum accommodate.

1. Officium eſt { Delectare, Docere, Concitare } ad { conciliationem, fidem, movendos affectus } gratia { ſuavitatis, neceſſitatis, victoriæ. } Ubi requiritur orationis { lenitas acumẽ, vis. }

2. Materia eſt, quæcunque res ſub diſceptationem cadit, poteſtque perſuaderi. Quæ & *Quæſtio* dicitur; eſtque

vel { Simplex; unius ſcilicet thematis; ut, de *Virtute*, *conjugio*, *bello*, *pace*.
Conjuncta; pronunciati alicujus, quod argumentis probatur: eaque { Infinita, Theſis: quæ univerſaliter quærit; ut, *An ducenda ſit uxor.* Finita, Hypotheſis: quæ univerſalem reſtringit ad circumſtantias; ut, *Sitne Philoſopho, ſeni, indotata, extera uxor ducenda.* }

Atque Finita hæc quæſtio eſt materia oratoris maxime propria. Verum examinandi, explicandi, ornandique cauſa, hanc orator ſubinde revocat à Finita, circumſtantiis ſuis exuta, ad Infinitam: ut in Practica & Civili quæſtione excurrit aliquando ad Theoreticam.

cujus Hypotheſeon ceu Finitarum Quæſtionum tria ſunt genera: { Demonſtrativum, quod in laude aut vituperio verſatur. } quorum propoſita ſunt { Honeſtas, Turpitudo, } finis { Delectatio, aut Deteſtatio. }
{ Deliberativum, quod in futuri temporis proviſione ſuadet aut diſſuadet. } { Utilitas, Inutilitas, } { Spes aut Metus. }
{ Judiciale, quod in præteriti diſceptatione accuſat vel defendit. } { Æquitas, } { Clementia vel Sævitia. }

3. Media

- Corporis, Vox ſonora, diſtincta, ſuavis; latera firma; Oris totiuſque corporis venuſtas & ſpectabilitas.
- à Natura, eaque
  - Animi,
    - Ingenium, ad excogitandum acutum & ſagax, ad explicandum facile, ad ſtudia incitatum & docile, firmum atque diuturnum ad memoriam, quæ à Natura & Exercitatione potius eſt quam ab Arte Judicium ſolidum & Diſcretio.
- ab Arte, quæ tradit præcepta.
  - Inventionis, quæ excogitat argumenta ad perſuadendum idonea.
  - Diſpoſitionis, quæ res inventas diſcernit, apteque per partes diſtribuit.
  - Elocutionis, quæ res inventas diſpoſitaſque exornat flore verborum, & lumine ſententiarum.
  - Pronunciationis, quæ cum vocis apta modulatione & corporis geſtu orationem profert.
- ab Exercitatione, quæ aſſiduitate Legendi, Commentandi, Scribendi, Variandi, Imitandi, & Dicendi, Naturam Artemque perficit.

Inventio.

Inventio eſt excogitatio argumentorum, quæ ad perſuadendum ſunt idonea. Argumentum eſt probabile inventum ad fidem faciendam.

Argumenta

Argumenta ſunt

Argumenta sunt

Ἔντεχνα, Artificialia,

- Ad Fidem, ex locis docentibus λόγοις
  - Certis, unde fiunt Demonstrationes.
  - Ratiocinantibus à Causis, efficiente, materiali, formali, & finali; ab Effectis, Subjectis, Adjunctis, Definitione, Divisione, Genere, Specie, Toto, Partibus, Comparatis, Paribus & Similibus, Oppositis, relatis, contrariis, privantibus & contradicentibus, &c. quorum disciplina petenda à Dialecticis.
  - Probabilibus, & Verisimilibus.
- Ad Morum, ex locis Patheticis, quæ versantur in
  - Excitandis vel sedandis affectibus; Amore, odio, ira, contemptu, lenitate, metu, pudore, gratia, misericordia, indignatione, invidia, æmulatione.
  - Summi erit artificis, nosse; qui, & erga quos, & quibus de causis, hoc vel illo affectu soleant homines commoveri.
- Ad Conciliationem, ex Moribus
  - Oratoris: in quo requiruntur, Prudentia, Probitas, Benevolentia, Modestia.
  - Nationis, aut Civitatis in qua degit. Respiciat ergo in
    - Republica, libertatem. Democratia, legum disciplinam.
    - Aristocratia, divitias
    - Monarchia, custodiam Principis.
- Auditorum, qui differunt
  - Affectibus; ira, lenitate, misericordia, lætitia, spe, dolore, metu, odio, æmulatione, &c.
  - Habitibus; virtutibus & vitiis.
  - Ætate, juventute, senectute.
  - Fortuna; qua nobiles, potentes, divites, fortunati, &c.

Ἄτεχνα, *Inartificilia.* Quæ non parit ars Oratoris, ſed aliunde ad ſe delata tractat; cujuſmodi ſunt Teſtimonia Divina: Oracula ſc. & vaticinia; vel Humana: atque hæc, vetera ex Autoribus, recepta proverbia, ſententiæ, apophthegmata; aut nova, ore tenus, Jusjuranda, aliaque Inſtrumenta forenſia, Leges, Pacta, Teſtes, Tabulæ, ut & Signa, Circumſtantiæ, exempla; quorum copia inſtructus debet eſſe Orator.

Trium generum communes loci ſunt:
- Poſſibile, & impoſſibile, ut doceatur potuiſſe aut non potuiſſe fieri.
- Magnum & Parvum, ut oſtendatur Comparative, aliud alio eſſe utilius, honeſtius, &c.

Fidem tantum facere, præ ſe ferendum eſt: Conciliatio & Motus in Exordio quidem & Peroratione proprium habent locum, ſed in perpetua oratione, ſicut ſanguis in corpore, fuſa eſſe debent.

De Genere Demonſtrativo.

Perſonæ.
- à Perſonæ locis & circumſtantiis.
  - 1. Admirabilibus, quæ divinitus miſſa, prodigiis, auguriis ſeu oraculis, ſignificata præceſſerunt. 2. Patria. 3. Genere ſeu natalibus. 4. Sexu. 5. Singularium ætatis partium inſtitutione, educatione, diſciplina, ſtudiis, conſiliis, rebus geſtis. 6. Morte & eventis poſt mortem, jactura & luctu.
  - Fortunæ: ut ſunt, opes, honores amici, affines, liberi.
  - Corporis: qualia ſunt, forma, robur, valetudo, agilitas, coporis habitus.
- à Tribus generibus bonorum.
  - Animi: ſuntque bona
    - Inſita; indoles, ingenium, judicium, induſtria, docilitas, memoria.
    - Acquiſita; virtutes
      - Moris; Juſtitia, Temperantia.
      - Mentis; Prudentia, Fortitudo.

At-

Laudantur : aut à contrariis vituperantur

Atque in his explicandis ſequendum aut ætatis atque rerum geſtarum ordinem ; aut virtutum diſtributionem & certa rerum capita : Hic *Artificialis*, ille *Naturalis ordo* dicitur.

Virtus ſola per ſe ipſa, laudabilis eſt, ſine qua nihil recte laudari poteſt : Auditu vero jucundiora ſunt, quæ aliis functuoſa, ſibi laborioſa, aut certe gratuita. Naturæ & Fortunæ bona tractantur, quod in eorum uſu ac moderatione virtus maxime cernitur, prout quis iis rectæ vel male uſus ſit : ſi non habuerit, ſapienter caruiſſe ; ſi amiſerit, moderate tuliſſe.

Cautio eſt, ne mentitas laudes adſciſcamus, neque iis quæ multis competunt, aut rerum leviorum laudationibus immoremur.

Facta { Ab Honeſto, qui proprius eſt Demonſtrativi generis locus, continetque Decorum, Legitimum, i. æquum in homines, pium in Deos, Juſtum & Glorioſum ; ab utili, Difficili, & cæteris Deliberativi generis locis, quos vide ſuo loco.

A Circumſtantiis ; Perſona, Re, Cauſa, tempore, Loco, Modo : unde Amplificationi præbeatur anſa ; quod quis primus fecerit, aut ſolus, aut cum paucis, aut præcipue, aut tempore maxime neceſſario, aut ſæpe, &c.

Res, ut loca, regiones, urbes : & animi habitus, virtutes { A cauſa efficiente, & Definitione : ab antiquitate, origine, honeſtate, à ſingularibus cujuſque ; rei aut loci virtutibus, ſitu, amœnitate, utilitate, voluptate. Subjectis item, adjunctis, effectis.

Et Comparative inter ſe tractantur Perſonæ, Facta, Res, idque vel { Collatione ſimilium. Contentione diſſimilium.

Hæc

Hæc oratio ad populum habita, ad animi motus, non ad fidem faciendam accommodata, expoſitionem factorum, non argumentationem requirit: Eſtque illuſtranda verbis inſignibus, tranſlatis, floridioribus: nec non luculentis per ἀπάντησιν expreſſionibus, digreſſionibus, amplificationibus.

Arist. Rh. l. 1. c. 9. Auct. ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. 2. l. Cic. Partitiones. Quint. 3. l. 9. c. Menand Rh.

Ampl ficantur Res & Facta, 1. Aſcendendo ab Hypotheſi ad Theſin: vel contra. 2. Individuorum exemplis illuſtrando, quod generatim dictum eſt. 3. Circumloquendo, per definitiones, aut deſcriptiones, eaſque conglobando. 4. Uſurpando ſpecies aut partes pro toto. 5. Adjiciendo cauſas, effecta & accidentia. 6. Comparando à ſimili aut diſſimili, pari aut impari. 7. Ab oppoſitarum & inter ſe pugnantium rerum conflictione. 8. A teſtimoniis ſtipatis condenſatiſque. Vide Amplificationem infra in Confirmatione.

γενικαὶ διαλέξεις τῶν ἐπιδεικτικῶν. M. Capella. 5. l. Theon. Aphthonius, Emporius, R. Hiperius, c. 2. Soarez. l. 1. c. 42. Voſſ. l. 2. c. 15. Al. Or. l. 4. c. 6. Cauſs. l. 10. qui & exempla adjecit, ut & Dreſſerus & Voſſius.

a *De genere Deliberativo.*

a Arist. Rh. l. 1. c. 4. Author ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. 2. l. de Oratore 2. 3. Quint. l. 3. c. 10. Emporius. Rh. M. Capell. 5. l. Soarez. l. 1. c. 10. Dreſſ. l. 1. p. 216. Hier. c. 3. p. 333. Voſſ. 1. l. 5. c. Alſt. Or. l. 4. c. 6. Cauſſin. l. 12. c. 1.

Deliberantur, id eſt, ſuadentur aut diſſuadentur res quælibet contingentes, & poſitæ in noſtra poteſtate: Publicæ vero, Pecuniæ ceu vectigalia, Pax & Bellum, regionum Præſidia, Quæ exportantur aut importantur, Leges, in deliberationem veniebant.

Loci ſunt:
- Honeſtum: de quo in Genere Demonſtrativo.
- Utile: ex laude natum, ſemperque cum dignitate conjunctum, conſiſtit in conſervatione præſentium & comparatione ſequentium commodorum: atque in eorum quæ his contraria ſunt, evitatione. Atque hic locus Deliberativi proprius eſt.
- Neceſſarium; quod aliter fieri non poteſt: vel, ſine quo ſalvi eſſe non poſſumus.
- Jucundum: quod delectationem voluptatemque animi aut corporis, aut utriuſque adfert.
- Eventus: cujus profectio & conſideratio teſtatur Dilemmate.

Facile:

Facile: quod comprehenditur ſub Poſſibili, generali omnium cauſſarum Loco.

Dialectici: à proprio, adjuncto, ab effectis, ab antecedentibus, connexis, conſequentibus, comparatione à majori, minori, contrario; à teſtimonio: Maximè autem hic dominantur, quaſi familiam ducunt, atque utramque faciunt paginam Exempla, ſi appoſita ſint, neque ex iis ſolis conſtet oratio.

a *De Genere Judiciali.*

a Ariſt. Rhet lib. 1. cap. 3. Aut. ad Heren 2. lib. Cic. de Invent. 2. 1. de Orat. Quintil. lib. 3. cap. 11. Capella. lib. 5. Groſ. lib. 4. cap. 1 Kecker. 1. 1. Sp. Rhet. cap. 9. Voſſius. lib. 1. cap. 6. Cauſſin. 12, lib. 13.

Accuſator reum arguat facti quod in controverſia poſitum eſt.

Depellat defenſor oppugnatque aut
1. Non eſſe factum.
2. Si factum fateatur, non eam vim, non id nomen habere, non id eſſe quod criminetur.
3. Jure id eſſe factum.

Ex accuſatoris autem intentione & defenſoris depulſione naſcitur Status.

1. Conjecturalis.
2. Finitivus.
3. Qualitatis ſeu Juridicialis.

Reperto Statu, ſubjiciat Reus rationem, quam depellendi cauſa adfert.

Accuſator contra adferat firmamentum, quo Rationem illam infirmet.

Ex rationis autem & firmamenti confectione Judicatio conſtituitur, in Finitivo & Qualitatis ſtatu.

b 1. Status Conjecturalis, in quo quæſtio eſt. An res facta ſit nec ne?

b Cyrus περὶ διαφορᾶς στάσεως. Hermogenes περὶ τῶν στάσεων. Aut. ad. Herent Quint. 3. lib. cap. 6. M. Capell. 5. lib. Fortunatianus. l. 1. Sulpic. Vict. Alcuinus. Caſſiodorus. Soarez. lib. 2. 11. c. Ariſt. Or. 4. lib. 7. cap. Voſſ. lib. 1. cap. 6. Cauſſ. lib. 8. cap. 30. Valladerus. lib. 7. diſp. 2.

Im-

Arguat accuſator à
- Cauſa
  - Impulſiva: ira, odio, avaritia, invidia, inimicitiis, aliiſque affectionibus. Atque hic perſona cum ſuis circumſtantiis diligenter excutiatur.
- Ratiocinante à
  - Spe bonorum, præmii, voluptatis, honoris, &c. Cui bono fuiſſet,
  - Evitatione malorum, incommodi, infamiæ, &c.

Facultate; in occaſionibus, ſpe perficiendi, celandi, impunitatis: circumſtantiis rei, loco, tempore, nec non circumſtantiis perſonæ, de quibus ſupra in Demonſtrativo genere.

Signis; quæ ſunt dicta aut facta antecedentia, conſequentia, vel cum ipſa re cohærentia: quæ nocentes comitari fere ſolent, quaſi indicia & impreſſa facti veſtigia. Fuga, trepidatio, verba tertiata, vultus dejectus.

Defenſor
- Infirmet Cauſas & Facultates.
- Diluat & refellat Signa & Conſequentia, Abſolutione vel Inverſione.

¶ 2. Status Finitivus, in quo quæſtio eſt de nomine rei, & quid ſit.

Definiat uterque, quam maxime poteſt, ad communem ſenſum ac vim verbi: deinde adductis ſimilibus exempliſque aliorum qui ita locuti ſunt, ſuam definitionem, ſententiamque confirmet, & contrariam infirmet.

Accuſatori locus eſt: Minime concedendum, ut is, qui de re confitetur, verbi ſe interpretatione tueatur,

Defenſor æquitate nitatur: & ea cum ſecum faciat, non re ſed verbi depravatione ſe urgeri queratur. Quo in genere utetur Similibus, Contrariis, Conſequentibus.

3. Status Qualitatis ſeu Judicialis, eſt vel
- Rationalis, de jure facti. (b)
- Legalis, de ſententia legis aut ſcripti. (c)

(b) Defen-

(b) Defendat Reus

Assumptive

- Absolute: cum simpliciter quod factum est, recte factum esse defendimus: jure scilicet naturæ, legis, consuetudinis, judicati, æqui, pacti.
- Comparatione: cum alterutrum necesse fuerit fieri: hoc satius.
- Relatione: cum culpa transfertur in ipsum qui malum accepit.
- Remotione: cum culpa rejicitur in rem aliam, legem vel personam.
- Concessione: cum non defendit factū sed ignoſci sibi postulat
  - Purgatione: qua excusat factum esse non Voluntate, sed Necessitate, Fortuna, vel Imprudentia.
  - Deprecatione: à meritis & spe futura.

(c) Legitimi species sunt

- Leges contrariæ: cum lex eadem secum, vel duæ leges inter se videntur pugnare.
- Scriptum & sententia: cum scriptoris voluntas à scripto videtur dissidere.
- Ratiocinatio: cum quod nulla propria lege cautum est, ex aliis conjicitur.
- Ambiguum: cum scriptum plures accipit sententias, dubii accentus, aut vocis divisæ junctæve ratione.
- Translatio: cum res accusatorem, judicem, tempus, locum mutandos dicit.

Atque hactenus quidem de tribus generibus universe & in genere: habent tamen sibi subjectas alias species, quæ particularem considerationem & disciplinam desiderant. Vide Dionys. Halicarnassensis

Panegyrica vetus. In qua laudatur qui ludo præest, 2. Gens, vel urbs. 3. Certamina & ludi, cum ortu eorum, comparatione cum aliis, loci & temporis ratione. 4. Prænia. 5. Princeps certaminum præses. 6. Voto denique clauditur. Panegyrica nova exorsa ab occasione quæ nos ad dicendum movit, progreditur ad Principis laudationem ex locis Demonstr. ad publicæ felicitatis prædicationem, clauditur voto & exhortatione ad lætitiam, obsequium & concordiam. τὶ χρὴ περὶ τὴν παν ηγυρικὸν Menandri Rhetoris γενεθλίων διαίρεσιν καὶ ἐπιδεικτικῶν

I. Caes. Scalig. 3. l. poet. 100. c. 1. N. Causs. in 10. l. 9. cap. et I. Ger. Vossium lib. 2. Institutio. Or. c. 13. et l. 2. Partitionum. c. 17. Vernul. c. 5. l. 1.

Nuptialem,

Nuptialem, ut & Epithalamium auſpicamur à Diis Genialibus, naturæ, & legum inſtituto; conjugii mox enumerantur commoda, privata, publica: laudatio ſequitur ſponſi, & ſponſæ: concipiuntur vota utriuſque nomine, ut fœliciter cedant nuptiæ mutuo amore conſtantique junctis, ut videant liberos, nepotes, & qui naſcentur ab illis, ſuper quibus etiam omen, præſagium & votum.

In Natalitia, ſive quis ſit prole recens auctus ſive provectus ætate mactetur oratione anniverſaria, reſpicitur tempus nativitatis, annus, menſis, dies, hora, locus; virtus parentum, familia. Subſequitur ſpes, gratulatio, precatio & votum.

Funebris orditur à querimonia, exclamatione, aut interrogatione, ratio deinde perſonæ ad quam dolor pervenit, habetur, laus defuncti ex locis Demonſt. generis, mortis genus; deſiderium, cujus teſtes dolor & luctus, his ſubjicitur conſolatio.

Gratiarum actio, beneficium acceptum læta agnoſcit, amplitudinem & commoditatem ejus prædicat atque amplificat: ſpondet vicem referendi parem gratiam: aut id ſi minus ſuppetat, animi grati memoriſque officium: adeoque ad vota confugit.

Propemptica, Apopemptica, Hodœporica, Monitoria, Suaſoria, Adhortatoria, Conſolatoria, Conſultatoria, Petitoria, &c. carmine frequentius & epiſtolis quam orationibus celebrantur. Eorum itaque præcepta cum exemplis expreſſis aut citatis videbit qui volet apud Menandrum Rhet. Dionyſium Halicarnaſſ. Æraſmum, libello utiliſſimo de conſcribendis Epiſtolis: Julium Cæſ. Saligerum. 3. lib. Poetices cap. 303. & 304. J. Lipſium de re Epiſtolica. Bar. Keckerman. lib. 1. Rhet. Special. cap. 14. &c. I. Ger. Voſſium lib. 2. Inſtitut. Orat. cap. 13. & Partition. l. 2. cap. 19.

(a) *Diſpoſitio.*

(a) Ariſt. Rh. l. 13. c. Hermogenes περὶ εὑρέσεως τόπ. c. Cic. de Inventione, l. 1.

Invenire præclare, enunciare magnifice, interdum etiam barbari ſolent: diſponere apte, commode, varie, niſi eruditis negatum eſt. Puſſatis itaque omnibus

& ad eum Marius victorinus. Cic. de oratore l. 2. Partitiones. Cic. Quintil. l. 7. Fortunatianus; l. 2. Sulp. Victor. Prof. 7. Martianus Capella. 5. l. p. 278. ex ed. H. Grotii. Soarez. 2. lib. 1. ca. Dreſerus l. 1. pag. 52. Hyperius 4. 405. Kecket. Sacr. Rh. lib. 1. cap. 9. Gauſsinius 6. lib. Voſsius 2. lib. 1. cap. Vallad. lib. 4. diſp.

bus omnium locorum, tam qui circumſtantiarum & cauſarum ſingularum proprii ſunt, quam dialecticorum & communium foribus, luſtrataque omni materiæ ſylva; ubi ſuppellectilem congeſſeris variam, eamque vel memoriæ firmiter impreſſam, vel una chartæ facie, quaſi ſynopſi, delineatam tibi ſubjeceris; acre adhibendum eſt judicium, conſilium ſolidum, & electio accurata. Rejiciantur omnino quæ levia ſunt, utpote vitioſa, aperte falſa, contrarii, communia, futilia. In iis etiam quæ adhibenda videntur vel ad probandum vel ad movendum, delectus eſt habendus, proprius cuique locus aſſignandus: ut firmiſſima quæque ſint prima ad conciliationem, ubi auditor maxime attendit expectatque: æque valida reſerventur in exitum ad victoriam; quia quæ poſtremo dicuntur maxime inhærent: mediocria in medium agmen conjiciantur, ſpecie & numero pugnatura. b Diſcernendum itidem, ut quod boni habet cauſa, id exornes, ibi tabernaculum conſtituas; ibi commoreris ſi quid habet cauſa vitii, id vel diſſimules; vel ſi quid cauſæ fauces premat, totum illud bono tuo exaggerando obruere labores; caveaſque de tanquam prævaricator in hoſtium caſtris verſeris, neque veluti deſertor terga vertas; ſed vel locum ſtrenue tueatis, vel cum ſpecie quadam & pompa dicendi recedas, teque eo conferas, quo vel argumentanti, vel concilianti, vel permoventi patet confugium.

b De diſponendis argumentis Julius Scverianus. Antonius apud Ciceronem 2. de Oratore.

e Diſponat autem Orator rem ſuam vel ex { Arte; quæ, perſcribente ipſa Natura docet præfari, exponere, noſtra probare, contraria refutare, concludere. Judicio; quod dictante prudentia, artis ſuperſtitionem & parres, prout poſtulant circumſtantiæ, tranſponit vel etiam omittit.

c De judicio et conſilio Quincil. 6. l. 6. Fortunatianus 3. l. p. 69. Sul. Victor. p. 245. Alt. Orator. l. 1. cap. 15. Valladar. 4. l. diſp. 4.

Orationis partes traduntur d ſex: Exordium, Narratio, Propoſitio, Confirmatio, Confutatio, Peroratio.

d Sunt qui ſtatuunt quinque partes, ſunt qui quatuor, et in contentione includunt propoſitionem, confirmationem, et confutationem.

Exordium.

Exordium.

Cic. 2. de Orat. praecipit, poſt omnia de Exordio cogitandum, contra Fab. 3. l. 12. c. et Vall. l. 4. diſ. 3. q. 3. περὶ παντὸς: πρόσοιμίου, καὶ ἐκ πόσων μερῶν συνέστηκε, ἐκ προτάσεως κατασκευῆς, ἀποδόσεως, λύσεως, &c. Hermogen. περὶ ἰδεῶν, τομ. ά.

Cauſa diligenter perſpecta, lociſque inventis, conſiderandum ultimo loco quod in primo ponendum eſt, quo ſit utendum Exordio. Nimirum, ut non ſit alienum à cauſa & quæſtione, non commune, quo adverſarius uti poteſt; non grande & inflatum, non vulgare, non affectatum, non longum: neque vulgi ſentinam, neque tamen artificii oleat myrothecia: verum ut ex re nata, & ipſis cauſæ viſceribus ſumptum, ſit acuratum, acutum, inſtructum ſententiis, floridum verbis, cauſæ proprium, verecundum, conciliationi natum, circumſtantiis accommodatum, ſequentibus connexum. Veſtibula honeſta ſint, adituſque illuſtres.

De ratione conficiendi Exordii et coet. partium Orationis in omni genere, vide Valladerum. l. 8.

Eſtque
- Principium; quo in cauſa honeſta ſtatim & aperte Benevolentia, Attentio, & Docilitas parantur.
- Inſinuatio: qua in cauſa Turpi, Dubia, Humili vel Obſcura, turpitudinis partem diluimus, profeſſique nos dicturos de rebus magnis, neceſſariis novis, utilibus, jucundis præparamus Auditores, reddimuſque benevolos, attentos, dociles.

Ducitur que in genere
- Judicials, à Perſona (a) Oratoris, (b) Rei, (c) Judicum, Auditorum, (d) Adverſarii, à Prolepſi, cum ea quæ obſtare poſſunt orationi, præoccupantur, amoventur, & ſolvuntur; vel etiam ipſa Re.
- Deliberativo, à Criminatione, Depulſione, Amplificatione, Diminutione, vel Ornatu.
- Demonſtrativo, à Laude, Vituperatione, ſpecioſa aliqua hiſtoria, naturali obſervatione, Fabula, Similitudine, Contrario, Apophthegmate, Sententia, Exemplo, Alluſione, vel generali pronunciato; unde ad propoſitam Quæſtionem commode tranſeatur.

(a) Qui, ſi vir bonus credatur, non ſtudium Advocati videtur afferre, ſed pene teſtis fidem. Exiſtimetur veniſſe ad agendum ductus officio aliquo, vel neceſſitate, et c. Quintil. 4. 1. c.

(b) In Reo commendatur dignitas, infirmitas, merita. Multum agit ſexus, ætas, conditio. (b) Mores judicum, velim noſſe. Nam prout aſperi, leves, jucundi, graves, duri, remiſſi erunt, aut aſſumere in cauſam naturas eorum, qua competent; aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit. (d) Adverſarii perſona prope eiſdem omnibus, ſed contrario ductis, impugnari ſolet. Nam et potentes ſequitur invidia, et humiles abjectoſque contemptus, et turpes ac nocentes odium.

Narratio.

Narratio.

Narratio est rerum gestarum utilis ad persuadendum id quod intenderis commemoratio; sedes & fundamentum fidei, atque argumentorum seminarium.

Narrationis virtutes, vitia, typos expressos atque exempla, vide apud Caussinum, lib. 6. Eloq. Humanae.

In Deliberativo, ubi de futuris consultatur, supervacua est Narratio, nisi quæ extrinsecus incidat: ut & in Demonstrativo, quæ continua quasi Narratio est. In Judiciali etiam omittitur, sicubi parum pro nobis faciat, aut ante innotescat. (a)

(a) Si adversarius prior narraverit, non ita ut quae acta sunt nude, sed rem exasperavit, adjecitque invidiam: nos eadem, sed nos eodem modo exponemus, alias causas, alias circumstantias referemus. Verbis elevare quaedam licebit.

Sitque
- Perspicua; verbis propriis & usitatis, ordine temporum prout res gestæ sunt servato: non interrupta.
- Verisimilis; circumstantiis naturæ legi & moribus consentanea, ad rumorem & opinionem accommodata.
- Suavis; quæ contineat nova, inexpectata, magna, gravia, exitus jucundos.
- Brevis; re non altius petita, non extra causam: ita tamen ut nihil desit.

(a) Narratione exposita licebit excurrere in lætum aliquem & plausibilem locum, quæstioni prævium, aut rei amplificandæ animisque excitandis idoneum, sed caute & modeste, ne materiæ modum excedamus, aut tædio auditores satiemus.

(a) Δεινὰ δὲ καὶ ἔκφυλοι αἱ περεκβάσεις, et c. Longinus c. περὶ φαντασίας. De Egressione Fabius 4. l. 3. c. et Vall. l. 4. dis. 3. quaest. 13. et eundem de Transitionum varietate, l. 4. disput. 2. quaest. 10. παρέκβασις est alienae rei, sed ad utilitatem causae pertinentis, extra ordinem excurrens tractatio, Quintil. l. 4. c. 3.

Propositio

est vel
- Simplex; qua status & summa totius causæ breviter comprehenditur.
- Sejunctio; quæ tantum in genere Judiciali adhibetur; per quam statuimus quid nobis cum adversario conveniat, & quid in controversia relinquatur.
- Partitio: qua in omnibus causarum generibus uti licebit: qua enumeramus quot & quibus de rebus simus dicturi, atque is ut plurimum in dicendo servabitur ordo, qui hic exponitur.

Facillime auditor discit, et quid agatur intelligit, si neque prudentiam ejus impedias confusione partium, neque memoriam multitudine, Cic. Partit.

Partitio

Partitio commendatur brevitate, absolutione & paucitate partium; trium scilicet, aut, ad summum, quatuor.

Confirmatio.

Etsi fidem tantum facere præ se ferendum sit oratori: quoniam tamen duæ sunt animi auditoris partes in quibus tractandis versatur flexanima & ψυχαγωγὸς Πείθω, *Intellectus*, qui, quasi animæ oculus, reficiendus est colore, illustrandus est lumine rationis & veri, quod proprium est intellectus pabulum; & *Voluntas*, quæ, tactus more, mollium rerum aut durarum oblatione flectitur trahiturque: usu venit ut causa quandoque cadat orator nihilque consequatur, si Voluntas, qui libera est, neque statim obtorto collo in jus rapitur, cervice quasi obfirmata non obsequatur. Quocirca caduceus iste geminis armandus est anguibus, qui inter vestes lapsi & levia pectora, volvantur attactu nullo, fallant sensus, se in mentis intima, præcordia insinuent, & quem volent affectum ossibus ac medullis implicent. Neque enim Oratori satis erit Dialecticis lacertis; utcunque validis, mittere ferro præfixas hastas; nisi & eas artificii nitore exornet, (*a*) Motus amento instruat. Arida illa argumentorum ossia, corpus firmamentorum exangue, horridum quasi nudarum rationum sceleton, ne tædio sint & terrori, Argumentationum carne investiat Orator, Motuum nervis firmet, Delectationum musculis solidet, Artis succo & sanguine distendat. Confirmandi itaque sibi comparet cum Materiam tum Formam. Materia, sunt (*b*) Argumenta, hoc est, probabilia inventa ad faciendam fidem, quæ non secus atque metalla è fodinis, aut pharmaca ex Apothecis suis singula, petuntur è Locis Insitis & assumptis, Artificiosis & artis expertibus, Dialecticis, & Rhetoricis certis, probabilibus atq; verisimilibus, (*c*) Circumstantiis, de quibus supra in præceptis Inventionis & generum singulorum dictum. Neque solum ex armamentariis Dialecticorum promat argumenta quæ Doceant; sed & ex Ethicorum fontibus atque

(a) Ut faveat Oratori is qui audit, movendi sunt Affectus, Letitia, Dolor, Spes, Timor, Amor, Odium, Ira, Mansuetudo, Gratia, Contemptus, Invidia, Commiseratio, Indignatio, Aemulatio.

(b) Quid Armentum distet ab Argumentatione, & de speciebus Argumentationis, vide Jul. Scalig. l. 3. poetic. 70. De inven. arg. & Locis, Cic. de Invent. l. 1. & 2. Atque ad eum Marius Victorinus. 2. de Orat. Topica ad Trebatium Aut. ad Herer. 1. & 2. Quintil. 5. l. 10. c. & 13. Mart. Capell. 5. l. p. 154. Soarez. l. 1. c. 12, &c. Dresserus l. 1. pag. 46. Hiper. c. 2. Voss. Inst. l. 1. c. 2. Gaussinus l. 4. c. 2. Vall. 3. dis. 4. (c) Hermogenes, περὶ εὑρέσεων τομ. γ. c. περὶ ἐπιχειμάτων Theon. περὶ διηγήματος, Val. l. 3. disp. 3. qu. 3. & Rhetores omnes.

Rhetorum

Rhetorum hauriat quæ Concilient, quæ Moveant. Ne fit hospes in Humanitate neque peregrinus domi, sed norit omnino *(a)* Mores, qui dicentem deceant, qui Reip. in qua degit, iis apud quos dicit insideant vel à natura insiti, vel ab ætate aut fortunis quasi acquisiti. Norit Affectuum maria, quibus quæque ventis concientur, sedentur: discernat, qui Affectus, in quantum, in quibus, & erga quos sint movendi; quibus de causis, & qua ratione incitentur animi facultates, Concupiscens & Irascens, ad appetendum ea quæ videntur bona, ad aversandum ea quæ apparent noxia, quomodo disponatur ad ea vel præsentia vel absentia, Amore, Gaudio, Odio, Dolore, Spe, Ira, Metu; dominari sciat in Affectuum regno, atque *Fœdere certo Et premere & laxas dare habenas*, ut ait poeta: hoc est, ni lætitia dilatáre corda audientium, in mœrore contrahere.

(b) Argumentationis ergo, quæ tractandi argumenti est forma, varia sunt genera: perfectissima tamen atque usitatissima ex iis sunt, Epichirema sive Syllogismus Rhetoricus, Enthymema, Inductio, & Exemplum, atque hæc quidem versantur circa Fidem, docent probantque: circa Affectus vero commovendos, illa quæ Amplificatio dicitur.

(c) Epichirema sive Syllogismus Rhetoricus constat ex 1. Propositione Majori, cui subjicitur ipsius 2. Ratio, una pluribusve instantiis probata; Deinde 3. Propositione Minori seu Assumptione, quæ & 4. Rationem suam habet adjunctam; 5. Complexione denique seu Conclusione; ut,

(a) De mor. ἤθεσι, Affectibus πάθεσι lenibus, & gravibus, & de iis movendis, Arist. 2. l. Rhet. totus. Hermog. μεθόδου. Apsini τέχνη ῥητ. Aut. ad Heren. 2. & 3. l. Cic. de Orat. l. 2. Quint. 6. l. 3. c. et 12. l. 2. c. Mart. Capel. 5. l. 462. p. Keck sp. Rh. l. 1. c. 9. etc. Rh. Eccl. l. 1. c. 3. Jul. Sever. Dresser. l. 1. p. 109. Hiper. cap. 10. p. 447. Vos. Inst. gl. 2. totus. Caus. El. l. 8. Vall. l. 3. dis. 4.

(b) Jul. Sc. l. 3. Poet. c. 70.

(c) Hermogenes περὶ εὑρέσεων. τομ. γ. περὶ ἐπιχειρημάτων καὶ τάξεως αὐτῶν. et Minuc. l. περὶ ἐπιχειρημάτων. Autor ad Heren. l. 2. Quin. 5. l. 14. c. Soarez. 2. l. 17. c. Dress. l. 1. Hiper. c. 8. Vall. tab. Rh. p. 21. Sanderson. dial. 2. c. 7. Eras. de conscrib. epist. Vos. Inst. lib. 3. c. 5. Gaussin. El. 6. l. 25. c. Vall. 4. l. 2. dis. 3. quæst.

1. *Melius accurantur, quæ consilio geruntur, quam quæ sine consilio administrantur.* 2. *Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus rebus est instructior, quam quæ temere & nullo consilio administratur. Rursum, Navis optime cursum conficit, quæ scientissimo gubernatore utitur: eadem est Exercitus & cæterorum ratio.* 3. *Nihil autem omnium rerum melius quam mundus administratur.* 4. *Nam & signorum ortus obitusq; definitum quendam servant ordinem: & diurnæ nocturnæque vicissitudines immutatæ perstant.* 5. *Consilio igitur regitur mundus.*

(a) Va-

(a) Vallad. 4. l. disp. 2. q. 3. & 12.

(a) Varietatis gratia, ne cognoſcat artem qui audit, adeoque defatigetur ſimilitudinis ſatietate, invertantur ſubinde argumentationum partes: quandoque etiam vel alterius Propoſitionis Ratio, vel ipſarum Præmiſſarum altera tanquam pro manifeſta ac conceſſa omittatur. Adjiciatur aliquando Exornatio aut Amplificatio; Interrogatorie proponatur pars una aut altera: argumentorum puncta occultantur. Artis eſt celare artem.

(b) Ariſt. Rhet. l. 2. c. 23, 24, 25, 26. Hermogenes περὶ εὑρέσεως τόμ. γ. Apſini τέχνη ῥητορικὴ. Soarez 2. c. 19. Cauſin l. 6. c. 28. Voſ. l. 3. c. 5. vallad. l. 4. diſp. 2. queſt. 5.

(b) Enthymema eſt imperfectus Syllogiſmus; in quo nimirum Major Minorve deſideratur: *Pius fuit? fortis, ſapiens. Deum quippe coluit, hoſtes contudit fortunam utramque moderate tulit, imo ſuperavit.* Optimum eſt illud Enthymema, quod ex contrariis conflatur, quodque, ut acutius ſit, per interrogationem non raro effertur: ut, *Quem alienum fidum invenies, ſi tuis hoſtis fueris?*

(c) Quint. 5. l. 11. c. Soarez. 2. l. 20. c. Voſ. l. 3. c. 5. Cauſ. 4. l. 56. c. Vallad. 4. lib. 2. 7. queſt.

(c) Inductio eſt illatio ex enumeratione præcipuarum partium, vel collatione illuſtrium aliquot individuorum; ita ut ex multis ſingularibus probetur univerſale: ut, *Plebs Romana optime de Milone ſentit. Equeſter ordo optime ſentit, Senatus optime ſentit. Totus ergo populus Romanus optime de Milone ſentit.* Clarior tamen eſt illa Inductio Socratica, quæ per Interrogationem vel Subjectionem adversarium premit: ut, *Quodnam pomum eſt generoſiſſimum? Nonne quod optimum? Et quis equus generoſiſſimus? nonne qui velociſſimus? Quis autem ager? certe qui fertiliſſimus. Ita & hominum, non qui natalium ſplendore, ſed qui virtutis gloria præſtant, habendi ſunt generoſiſſimi.*

(d) Ariſt. Rh. l. 2. cap. 21. & περὶ γνωμῶν. c. 22. Apſini τέχνη ῥητορικὴ. Quint. 5. l. c. 11. Eraſ. cop. rer. Soarez 2. l. cap. 21. Cauſ. fin. l. 4. c. 55. Exempla illuſtrant, potius quam probant.

(d) Exemplum eſt Inductio imperfecta, ſeu probatio & menſura à ſimili quod utrique convenire arguitur, quando ſcilicet ex uno ſingulari aliud ſingulare probatur; ut, *Jure occiſus eſt Saturninus res novas moliens, ſicut Gracchi.*

In Judiciali genere præcipuum inſtrumentum eſt Enthymema; in demonſtrativo dominatur Amplificatio; in Deliberativo familiam ducunt & utramque paginam faciunt Exempla.

Cautio eſt, ne tota oratio ſit conflata ex condenſatis Exemplis aut Teſtimoniis. Neque ipſa argumenta conferto agmine ſtipentur. Magiſque ex uſu & re noſtra fuerit, dum affectus movemus, ſententiis quam argumentis uti. Segnius enim moventur affectus in caſtris cordis ad volendum: quamdiu in arce capitis Intellectus occupatur in excutiendo Vero. Am-

a *Amplificatio eſt gravior quædam affirmatio ad ciendos affectus potens.* a Περὶ αὐξήσεως καὶ τῶν ἰδέων αὐτῆς. Longinus περὶ ὕψους. Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος. Cic. de Orat. comprehendit Amplificationem ſub Elocutione. Quint. 8. l. c. 4. Soar. l. 2. c. 34. ad 41. Streb. l. 2. c. 21. Caul. l. 3. c. 2. Chytreus addit Hipotheſin reductam ad Theur. Stum. de rat. l. c. 30. et 25. Keck. Syſt. Rh. l. 1. c. 9. Voſ. Inſt. 3. l. c. 5. Cauſ. l. 5. totus ubi octo modi ponuntur; quos etiam habuit Eraſm. lib. de copia rerum.

Amplificatur — Rebus

- Verbis, illuſtribus, ſuperlatis, aſyndetis, iteratis, relatis, ad ſuperiora gradatim aſcendentibus, ſynonymis.
- Incremento: gradibus ad ſummum, ac etiam ſupra, inſurgendo; ut, *Facinus eſt vincire civem Romanum, ſcelus verberare, prope parricidium necare: quid dicam in crucem tollere?*
- Comparatione: à minoribus, ad majora argumentando; ut: *An vero vir ampliſſimus P. Scipio Pontifex Max. Tib. Gracchum mediocriter labefactantem ſtatum Reipub. privatus interfecit: Catilinam orbem terrarum cæde atque incendio vaſtare cupientem, nos Conſules perferemus?*
- Ratiocinatione: ex iis quæ dicta ſunt, quidpiam reipſa majus innuendo; ut, *Tu iſtis faucibus, iſtis lateribus, iſta gladiatoria totius (a) corporis firmitate, tantum vini exhauſeras, ut tibi opus eſſet vomere*, &c.
- Congerie: aliis atque aliis modis eandem rem efferendo; ut, *Quid enim tuus ille, Tubero, diſtrictus in acie Pharſalica gladius agebat? cujus latus mucro ille petebat? quis ſenſus erat armorum tuorum? quæ tua mens? oculi? manus? ardor animi? quid cupiebas? quid optabas?*

(a) Amplificationis precipui loci ſunt, Cauſa, Effectum, Subjectum, Adjunctum, Partes, Comparata.

Huc & Hypotypoſin referunt nonnulli.

Extenuatur à præceptis contrariis.

Vide & quæ ſupra in calce generis Demonſtrativi ſuper hac ipſa re dicta ſunt.

Confutatio.

Confutatio, eſt diſſolutio argumentorum quæ objecta ſunt, vel objici poſſunt, iis quæ cauſæ noſtræ fauces premere videntur, ad primam impreſſionem, occurrens, vel etiam arte deludens, aut cuniculis rem agens,

Huic

Huic fere cum confirmatione communia ſunt natura, utilitas, & tractatio.

Reprehenditur ſc. Adverſarii argumentatio, ſi oſtendatur, vel Materia, vel Forma eſſe vitioſa.

Argumenta adverſarii refutantur.

- Si, ex iis quæ ſumpta ſunt, non concedatur unum aliquod aut plura.
- Si oſtendimus falſa eſſe pro veris aſſumpta.
- Si ex his conceſſis id conſequi negetur.
- Si contra firmam argumentationem, alia æque firma aut firmior adducatur.
- Si, quibus ſerio reſpondere haud in promptu eſt, elevemus (a) joco atq; ipſos contemptu aut increpatione deluſos falſe faceteque derideamus.

(a) De facetiis, ridiculis, leporum aſpergine, et quali jocandi arte. Arist. Rh. 3. l. c. 10, 11. et 18. Cic. 2. de Orat. Quint. 6. l. 4. c. Castilionis Aulicus 2. l. Voſs. Inſt. t. 3. l. 5. c. Vall. 3. l. diſp. 4. qu. 5. et diſ. 5. qu. 4.

Accendendo ad ſingula argumenta, & primum validiora diſcutiendo, univerſa infringentur melius.

Confutatio præmittitur confirmationi, quando arx cauſæ requirit ut via muniatur ad veram ſententiam.

Peroratio.

Eſtque vel

- Enumeratio, quæ potiſſima argumenta rerumque capita (b) recenſet, idque vel ſimpliciter, vel per Interrogationem, Ironiam, aut Collationem. Atque hac in Judiciali uti licet; in Demonſtrativo & Deliberativo rariſſime.
- Affectuum concitatio, ad quam valent in
  - Demonſtrativo; quæ in laudatione, expectationem, amorem, admirationem, voluptatem, æmulationem moveant: in vituperatione, odium, invidiam, contemptum.
  - Deliberativo; bonorum, ac malorum enumerationes & exempla.
  - Judiciali; accuſatori, quæ (c) ad indignationem; defenſori, quæ ad miſericordiam.

(b) Ordine ſc. quo tractata erant in confirmatione et confutatione, idque breviter.

(c) Exaggeratur crimen a circumſtantiis, exemplo malo, indignitate rei per Apoſtrophen, et Hypotypoſin. Defenſor contra Reum non ex voluntate, ſed infirmitate, neceſſitate, aut fortuna errans, argumento miſericordiam implorabit.

In

In affectibus movendis adhibenda sunt quæ magna habeantur { Natura, / Usu { Charitate. Honestate. Utilitate.

Atque hic omnes eloquentiæ fontes sunt aperiendi.

Huc facit Amplificatio, de qua supra in genere Demonstrativo & Confirmatione.

Sit Peroratio brevis, acris & aculeata: ne tædium pariat aut indignationem.

a *Elocutio consistit in* 1. *Elegantia.* 2. *Compositione, &* 3. *Dignitate.*

a Arist. Rh. 3. lib. Dem. Phalereus περὶ ἑρμηνείας. Cic. de Orat. 3. l. & Partition. Quintilian. 8. lib. Mart. Capella 5. l. 165. p. Fortunatianus l. 3. Soarez. l. 3. c. 1. Sturm. de rat. Elocutionis. Keck. Rh. Syst. l. 2. c. 1. Alst. Or. l. 4. c. 15. Causin. 7. l. Voss. 4. l. 1. c. Val. l. 5. Streb. l. 13. de delectu & collocatione verborum. Vincent. specul. Doct. l. 4. cap. 108.

1. *Elegantiæ munus est ut* dicatur *Pure & Perspicue.*

P*Ure*, verbis, sive illa simplicia sint, sive conjuncta, puris lectisque, urbis alumnis, aut civitate certe donatis, non obsoletis, intermortuis & conclamatis; non obscœnis, peregrinis aut barbaris, antiquata vero & multis annis desita tanquam scopulos declinet: nec Grammatice tantum, servata casuum, temporum, generum & numeri structura, adhibito spiritus & accentus justi temperamento: sed *b* Latine, quoad phrasim & locutionem; ex autoritate & more probatissimorum autorum, atque eorum præcipue qui in virili Romanæ eloquentiæ ætate floruerunt, Ciceronis imprimis, deinde qui eum proxime accedunt, Cæsaris, Livii, Velleii, Curtii, Fabii, mox etiam Terentii, Plautii, Salustii, Agellii, Taciti.

b Cicero de Orat. 3. lib. Dresse. lib. 2. Hiper. 13. cap. pag. 130. Alst. Orat. 4. l. 7. c. Causin. 7. lib. 2. cap. Voss. l. 4. c. 1. Vallad. lib. 5. d. 1. quæst. 3.

Plane & c *perspicue*, verbis usitatis ac proprie significantibus citra verbi aut sermonis ambiguitatem, quam maxime oratoris, non nimis longa verborum serie continuatis, nec tamen concise nimis: non durius translatis, non discerptis sententiis, non præposteris temporibus, non confusis personis, non perturbato ordine.

c Quint. lib. 8. 2. c. Alst. Orat. lib. 4. cap. 3. Voss. 4. lib. 2. Vallad. l. 5. disp. 1. qu. 4.

2. *a* Compositio respicit *Junctúram, Ordinem, Periodum* & *Numerum. Junctura* ex molli elementorum, syllabarum & vocum coagmentatione reddit orationem cohærentem, lenem, æquabiliter fluentem, suavem, plenam, sonoram. Cavet scilicet, ne in verborum commissione hiulca sit oratio propter collisionem vocalium; ut *Rem anxie quærere, atque adepta egere, avari animi est*: Ne sit horrida & aspera propter concursum diversi instrumenti consonantium; ut, *Consulum dignitas gravem tumultum civium repressit*; sed ut priorem à vocali terminatam insequens dictio à consonanti inchoans excipiat, aut contra à consonanti clausam aperiat dictio incipiens à vocali vel consonanti ejusdem organi, labiorum scilicet, dentium, aut palati. Mollitiem quippe fluoremque præstat concatenata vocalium & consonantium alternatim in claudendis aperiendisque vocibus mistura; ut, *E cujus ore melle dulcior effundebat oratio.*

Nec ultima præcedentis dictionis syllaba sit eadem cum prima sequentis; ut, *Æquora tuta tacent, spuma maris risit.* Quamvis hæc compositio quibusdam è veteribus placuisse in tantum videtur, ut etiam in deliciis fuerit atque obtinuerit inter Schemata locum, & nomen, Parechesis nuncupato. Vocabula denique mediocria præferuntur longis continuatis, aut monosyllabis condensatis.

b *Ordo* cavet 1. ne decrescat oratio in amplificando, sed insurgat: *Non enim furem, sed direptorem; non adulterum, sed expugnatorem pudicitiæ; non sacrilegum, sed, &c.* in extenuando, contra submittatur. 2. Ut præcedant minus necessaria, quæ item natura vel dignitate priora & præstantiora sunt: *Dies nocti, vir fœminæ, oriens occidenti.* 3. Ut claudatur sensus verbo, quod tanquam sententiæ clavis expectatur, nisi lex numeri vetet. 4. Ut Genitivus plerumque præcedat Nomen unde regitur, & eleganter interjiciatur Genitivus aut aliud aliquid inter Substantivum & Adjectivum: *Cujus vita turpitudinis conscientia vacat, ejus nomen ab invidiosa, quantum in nobis est, malevolentia vindicetur.* 5. Ut vocum insuaviter ὁμοιοτελεύτων κακοφωνία declinetur, vel aliarum interpositione, vel ipsarum immutatione; dicaturque potius, *Clarorum consilia virorum*; aut, *illustrium virorum*; vel *clarissimorum hominum*; quam *clarorum virorum.*

c *Periodus*

a Dionys. Halicarnass. & Dem. Phal. Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Autor. ad Heren. 4. l. Cicero de Orat. 3. l. Fabius 9. l. 4. c. A: neficio negligentia in hoc, an solicitudo sit pejor. Ruthnus versus finem. l. 7. Elocution. Rhetoric. c. 4. Jul. Scal. 4. lib. poetic. 2. cap. Soarez. 3. lib. c. 31. & 32. Strebeus 2. lib. de electione & collocatione verborum cap. 3. 4. & 5. Voss. l. 5. c. 2. Gaussin. 7. l. 3. cap. Vallader. l. 5. disp. 2. quæst. 13. & 15.

b Soarez. l. 3. c. 32. Voss. l. 5. c. 1. Vall. l. 5. d. l. 2. quæst. 13. & 15.

c *Periodus* ſententiam Commatis & Colis juſte perficit.

Comma, ſeu Inciſum, eſt ſenſus non expleto numero concluſus, à duabus ſyllabis ad ſeptem uſque aut circiter extenſus, è quibus Periodus non rarò conſtat: ut, *Stetit ſoleatus prætor P. R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in litore.*

Colon ſeu Membrum ſenſum numeris concluſum abſolvit, ſed à Periodo avulſum ſuſpendit auditoris expectationem, ut non perficiens ſententiam, progrediturque à duodecima ſyllaba ad decimam octavam, quandoque ad viceſſimam quartam.

Periodus conſtat duobus Colis (quandoque & Commatis) quorum prius vocatur θέσις, poſterius ἀπόδοσις, ſeu redditio: vel tribus, vel etiam quatuor conſtat membris, quæ aut æqualia ſunt, aut in acri oratione poſtrema ſunt breviora, in ornata producta. Pulcherrima tamen eſt illa Periodus, quæ membris quatuor abſolvitur, ut quæ animum ſuſpendat & aures impleat: *Si quantum in agro lociſque deſertis audacia poteſt, tantum in foro atque judiciis impudentia valeret: non minus in cauſa cederet A. Cecinna Sexti Ebutii impudentiæ, quam tum in vi facienda ceſſit audaciæ.* d Quid quod hic concinnitatem advertis & gratiam Periodo conciliatam ab εὐρυθμία ex ὁμοιοπτωτίς & ὁμοιοτελεύτις? Quam & præſtant ἀντίθετα, Oppoſita ſeu Contrapoſita; *Conferte hanc pacem cum illo bello, hujus prætoris adventum cum illius imperatoris victoria, hujus cohortem impuram cum illius exercitu invicto, hujus libidines cum illius continentia: ab illo qui cepit conditas, ab hoc qui conſtitutas accepit, captas dicetis Syracuſas.* Ut & ἰσόκωλα ſeu paria paritus relata; *Bellum extrema hyeme apparavit, ineunte vere ſuſcepit, media æſtate confecit.* Eſt ubi omnes hæ in una periodo conſpirant virtutes; ut, *Ejk enim hæc non ſcripta, ſed nata lex; quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipſa arripuimus, hauſimus, expreſſimus: ad quam non docti, ſed facti, non inſtituti, ſed imbuti ſumus.* Neque interim gratia ſua laudeque carent quæ interexta repetuntur: *Tenuerunt illum locum ſervi, fugitivi, barbari, hoſtes; ſed neque tam ſervi illi dominorum, quam tu libidinum; neque tam fugitivi illi à dominis, quam tu à jure & legibus; neque tam barbari lingua & natione illi, quam tu natura & moribus; neque illi, tam hoſtes hominibus, quam tu diis immortalibus.*

c Ariſt. Rh. l. 3. c. 9. Hermogen. περὶ ἰδεῶν τομ. δ. & ſequenti c. περὶ πνεύματος. Sturm. 3. l. c. 2. de ratione Elocutionis. Dom. Phiſer. περὶ ἑρμηνείας. Cic. 3. de Orat. Fab. l. 9. c. ult. Jul. Scal. l. 4. poetic. c. 25. Keck. Rhet. l. 2. c. 22. Soarez. l. 3. c. 37. Dreſ. 3. l. Streb. l. 2. c. 16. Voſſ. l. 5. c. 2. Gaſſ. 7. l. 5. c. 4 de Period. implendæ artificio. 7. lib. Vall. 5. diſp. 5. quæſt. 179 d De Concinnitate; videndi, Demetr. Phalereus. περὶ ἑρμηνείας. Strebeus de electione & collocatione verborum. l. 2. c. 7. 8. 9. 10. Valla. lib. 5. diſputat. 2. quæſt. 15. de Homoioteleutis, Homoioprotois, Paribus, Antitheſis, idem lib. 5. diſp. 1. quæſt. 11. 13. cap.

Quæ deprecatio igitur eſt ei reliqua, qui indignitate ſervos, temeritate fugitivos, ſcelere barbaros, crudelitate hoſtes vicerit? Atque hic *buccæ Noſcenda eſt menſura tuæ*, ne brevior ſit periodus quam aures expectent, neque longior, quam vires & anima ferant: ſed rotunda comprehenſione & juſta orbem ſuum conficiat.

a Numerus rationem habet quantitatis ſyllabarum quas in membrorum imitiis & accuratius aliquanto in periodorum clauſulis ad tres aut minimum duos pedes reſtringit, neque enim poterit illud placere quod ſtatim quaſi in veſtibulo offendit, neq; laudem demereri quod non feliciter exeat: media, quia latent, minus obſervantur: ubi tamen oratio concitata fluit brevibus ſyllabis, gravis retardatur longis, moderata temperatur utriſque.

In principiis laudatur Moloſſus, Sī quis jūdices. Creticus, Quōd prĕcātŭs à Diis immortalibus ſum. Pæan primus, Pāucă ſŭpĕr hac re. Dochimus, Nŏvæ crīminātiones. Dichoræus, Si qŭis antĕa P.C. Quandoque Anapæſtus, ănīmādverti judices.

Ne claudatur Periodus termino verſus notioris, Heroici, Pentametri, aut Aſclepiadei. Optime cadunt, clauduntque ſententiam hi pedes: Creticus præpoſitus Dichoreo. Glōrĭam cōmpărāvĭt. Choreus ante Moloſſum, Mēmbră firmāntur. Dochimus, rĕipŭblĭcæ. Diſpondeus Iambo poſtpoſitus, Rĕūm cōndēmnārūnt. Pæan primus inſequenti Spondæo, ēſſĕ vidĕātŭr.

Atque in his tamen alii pedes aliis præferendi, pro Characteris & Materiæ ſubjectæ majeſtate, acumine, vehementia, gravitate, aut alia ratione.

Ad cavendam ſatietatem & tædium, diſſimulandum eſt artificium, & præ ſe ferendum numeros ſponte fluxiſſe. Videndumque ne pes idem ſæpius ducat, claudatve ſententiam; ut ablit odium ſimilitudinis, qua nihil eſt in hac arte vitioſius

Neque monoſyllaba ſæpius, neque productiora verba claudant ſententiam.

a Ariſt. Rh. 3. lib. cap. 8. Cic. de Ora. 3. lib. Cic. Oration. perfect. Dionyſ. Halicarn. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Fabius l. 9. cap. 4. M. Capellin. lib. 5. Rutilii verſ. Caulerus 5. lib. 14. cap. Strebeus. l. 2. cap. 12. & 13. Soarez. 3. lib. cap. 35. & 39. Jovite Rapicii libri quinque ſuper hoc argumento Keck. Rhet. ſper. 2. l. cap. 21. Cauſ. 7. l. 4. c. Voſſ. 5. lib. cap. 7.

3. *Dignitas præſtat ut dicatur.*

Ornate
- Tropis, qui vocem à propria & genuina ſignificatione deflectunt ad alienam :
- Schematibus, quæ habitu & forma elegantiori figurant.
  - Verba, ex apta eorum inter ſe collocatione, jucunde ſonantia.
  - Sententias ratione & pondere firmatas, aut animi motu affectas.

Apte, ut deceat ; ex orationis facie, pro varia materia, formatæ propria Idea & charactere. ¶.

Volebam certe, quæ de Tropis & Figuris verſu qualicunque compacta ſequuntur, oratione ſoluta, uti par fuerat, cæteris continuaſſe. Sed religio eſt averſari judicium vulgi, qui iſta olim publicum indepta faventer excepit, excepta jam deſiderat, (mira ſane quæ populo placeant!) Feras igitur, lector benevole, quod corrigere eſt nefas, verſus per teſqua & ſalebras, quod in technico doctrinali neceſſe eſt, quandoque cæſpitantes : atque adlubeſcat cum eruditis ſentire, cum vulgo loqui. Auſa tamen eſt hæc Editio Rhetoricas figuras Oratoriis exemplis illuſtrare.

Tropi 4.

DAt propriæ ſimilem tranſlata a Metaphora vocem :
Cœptis aſpirant. Irarum fluctuat æſtu.
Læta ſeges. Gemmant vites. Duo fulmina belli.
Ingenii flumen. Mens ferrea. Claſſis habenas.

a Non eſt alius Tropus [frequentior] quam Metaphora, non florentior: quippe quæ lumen & ſtella ſit orationis, brevis & contracta in unam vocem ſimilitudo ; faciatque ad copiam, majeſtatem, evidentiam & feſtivitatem.

Atque Metonymia imponit nova nomina rebus:
1. Efficientis, ut Inventoris; *Marte Lycæo.*
Autoris: *legitur Juvenalis. Lucanus ingens.*
Materiæ: *Pinus, Ferrum, æris acervus, arundo.*
Aut instrumenti: *gladius, lingua, arma, manusque.*
2. Effecti: *clades Libyæ mors frigida pallet.*
3. Subjecti: a *Curii*, b *pateræ.* c *Germania*, d *Rostra.*
e *Ucalegon*, f *eor, os*, g *patronus*, h *nox*, i *Amaryllis.*
4. Adjuncti, k *fascis*, l *scelus*, m *ætas nulla*, n *libelli.*

a Subjectum pro accidente. b Continens pro contento. c Locus pro incolis. d Locus pro gestis in loco. e. Possessor pro re possessa. f Sedes pro qualitate inhaerente. g Patronus assumit personam clientis. h Tempus pro re in illo gesta, vel habitu ejus. i Signatum pro signo. k Signum pro signato. l Qualitas pro persona subjecta. m Tempus pro subjectis illius. n Locatum pro loco.

Confundit totum cum parte Synecdoche Partis.
o *Myrtoum*; *Auster*; p *hyems*; *tectum, mucro.* q *Annibal*, r *Anglus.*
2. Totius: s *orator, color.* t *annus.* u *vixit.* x *Atrides.*

o Species aut individuum pro genere. p Pars pro toto. q Dux pro exercitu, vel aut pars primaria. r Numerus pro numero, Singularis pro Plurali & contra. Finitus pro infinito: & contra. s Genus pro specie aut individuo. t Totum pro parte. u Antecedens pro consequente, hoc tamen alii Metonymiae, alii Metalepsi adjudicant. x Patronym cum commune pro certo & determinato.

Contra quam sentit solet Ironia jocari.
Scilicet; *egregiam laudem*; *pulchre*; *bone custos.*

4. *Troporum Affectiones.*

Durior impropriæ est Catechresis abusio vocis:
Vir gregis: ultorem promisi: pulchra minatus.
Transcendit mediis gradibus Metalepsis ad altum.
Hinc movet Euphrates bellum. Mirabar aristas.

y Quae dicitur Meiosis diminutio. z Quae dicitur Auxesis, sublatio, amplificatio.

y Extenuans, z augensve excedit Hiperbole verum:
Astra ferit. pluma levior. volat ocyor Euro.

Continuare tropos Allegoria adsolet: *Absque.*
Et Cerere & Baccho Venus alget. Claudite rivos.

Tropi falso habiti.

a Antonomasia imponit cognomen; ut, *Irus:*
Impius: Æacides: Pœnus: Cytherea: Poeta.

a Species Synecdoches & Metonymiae. b Species Synecdoches.

Non equidem laudo, est b Litotes: *nec munera spernо:*

A so-

A sonitu voces c Onomatopœia fingit:
Bambalio; Clangor; stridor; taratantara; murmur,

d Antiphrasis voces tibi per contraria signat;
Lucus, sacra fames; Euxinus; Symphora; Parcæ.

Dat d Charientismus pro duris mollia verba:
At bona verba precor; ne sævi magna sacerdos.

d Astismus, jocus urbanus, seu scomma facetum est:
Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi;
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Insultans hosti illudit d Sarcasmus amare:
En agros metire jacens. Hinc nuncius ibis
Pelidæ referens. Satia te sanguine, Cyre.

Æthiopem, lateremve lavare: è Parœmia dicta est.

e Ænigma obscuris tecta est sententia verbis
Filiolas Cadmi profert Nilotis arundo,
Quas serit è Cnidio distillans sepia nodo.

c Metonymiæ species.
d Ironiæ species. Verum quam futile sit hoc Grammaticorum scitum, quam intutum Etymologistarum asylum, vide I. Caes. Scalliger. Poetic. l. 2. c. 90. G. Finkium l. 1. Schediasm 42. C. Beomanum de originibus Ling. lat. & I. Ger. Voss. l. 4. Instituit. Orat. cap. 13.
e Allegoriae species.

Schemata Rhetoricæ dictionis.

Ejusdem sit f Epizeuxis repetitio vocis:
Ah Corydon, Corydon. me, me. bella, horrida bella.
Talis amor Daphnim (qualis cum fessa juvencam
Per nemora atque altos querendo bucula lucos, &c.
Talis amor teneat, nec sit mihi cura mederi.

Adeste, adeste, sceleris ultrices Deæ. Sen. Med.
Excitate, excitate eum, si potestis, ab inferis. Cic. pro Mil.

Crux, crux, inquam, infelici & ærumnoso comparabatur. 7. in Verr.
Totum hoc quantumcunque est (quod certe maximum est) totum est, inquam, tuum. Cic. pro Marcello.

Est g Anadiplosis quoties ex fine prioris
Membri, principium fit dictio prima sequentis:
Pierides, vos hæc facietis, maxima Gallo:
Gallo, cujus amor tantum mihi crescit in horas.

Hic tamen vivit. Vivit? imo vero in senatum venit. 1. Catalin.
Sed pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras;
Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam. Virg. 4. Æn.

f Ad Emphasin & affectum expressi, fit autem vel eadem voce repetita immediate vel una interjecta, aut pluribus per Parenthesis.
g In vehementiori animi motu adhibita emphasin habet.

Principum dignitas erat pene par: non par fortaſſe eorum qui ſequebantur. Pro Ligario.

h Concinnat connectitque veneuſte multas cauſas a ſe dependentes.

Continua ſerie eſt repetita gradatio *h* Climax:

Quod libet, id licet his: & quod licet, id ſatis audent: Quodque audent faciunt: faciunt quodcunque moleſtum eſt.

In urbe luxuries creatur: ex luxuria exiſtat avaritia neceſſe eſt: ex avaritia erumpat audacia: inde omnia ſcelera ac maleficia naſcuntur. Cic. pro Roſcio Amer.

Si ſtas, ingredere: ſi ingrederis, curre: ſi curris, advola. Epiſt. 23. l. 2. ad Attic.

Quid enim, per Deos immortales, poteſt Reip. prodeſſe noſtra legatio? prodeſſe dico? quid ſi etiam obfutura eſt? obfutura dico? quid ſi etiam nocuit? Philippic. 12.

Mars videt hanc, viſamque cupit, potiturque cupita. Ovid. 3. faſt.

Torva leæna lupum ſequitur, lupus ipſe capellam;
Florentem cytiſum ſequitur laſciva capella, 2. Eclog. Virg.

i Florida figura que varias enumerationes dicitur, aſſeverat, exaggerat.

Diverſis membris frontem dat i Anaphora eandem.

Ter conatus ibi collo dare brachia circum;
Ter fruſtra comprenſa manus effugit imago.

a Elegantiſſime geminatur cum res oppoſite inter ſe pendungur.

a Tu pugnare potes, mihi ſacri eſt conſilii vis:
Tu vires ſine mente geris, mihi cura futuri eſt.

Nihil te nocturnum præſidium palatii? nihil urbis vigiliæ? nihil timor populi? nihil conſenſio bonorum omnium? nihil hic munitiſſimus habendi Senatus locus? nihil horum ora vultuſque moverunt? Catilinaria. 1.

Accuſanti ii, qui in fortunas invaſerunt: Cauſam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accuſant ii, quibus occidi patrem Sexti Roſcii bono fuit: cauſam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egeſtatem. Pro Roſcio Amer.

Sic oculos, ſic ille manus, ſic ora movebat.
3. Æn. Virg.

Flebile

Flebile neſcio quid queritur lyra; flebile lingua
Murmurat exanimum; reſpondent flebile ripæ. Met. Ovid. 11.

Complures clauſus concludit *k* Epiſtrophe eodem Dicto: *Crede mihi, ſite quoque pontus haberet: Te ſequerer, conjux, & me quoque pontus haberet.*
Doletis tres exercitus Pop. Romani interfectos? interfecit Antonius. Deſideratis clariſſimos cives? eos quoque eripuit vobis Antonius. Autoritas hujus ordinis afflicta eſt? afflixit Antonius. 2. Philippica.
Surgamus; ſolet eſſe gravis cantantibus umbra:
Juniperi gravis umbra: nocent & frugibus umbræ. Virg. 10. Eclog.

k Feſtive & eleganter periodum concinnat.

Symploce eas jungit complexa utramque figuram.
Quam bene, Caune, tuo poteram nurus eſſe parenti!
Quam bene, Caune, meo poteras gener eſſe parenti!
Quis legem tulit? Rullus. Quis majorem populi partem ſuffragiis privavit? Rullus. Quis comitiis præfuit? idem Rullus, Cic. pro lege Agraria.
Quis poſtulavit? Appius. Quis produxit? Appius Pro Milone.

Incipit & voce exit *l* Epanalepſis eadem:
Pauper amet caute, timeat maledicere pauper.
Vidimus tuam victoriam præliorum exitu terminatam: gladium vagina vacuum in urbe non vidimus. Pro Marcello.
Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa. Virg. Æn.
Victus amore tui, cognato ſanguine victus, Æn. 12.
Una dies Fabios ad bellum miſerat omnes,
Ad bellum miſſos perdidit una dies. Ov. 2. faſt.
Phoſphore, redde diem; quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem. Mart. 21. ep. l. 8. Vide ep. 99. l. 9. *Rumpitur invidia,* & l. 4. ep. 91. & alia ejuſdem ep. ut & Catulli in eodem deſinunt verſu à quo ordiuntur.
Una dies aperit, conficit una dies. Auſonii roſæ.

l Res graves cum Majeſtate inculcat.

Prima velut mediis, mediis ita *m* Epanodos ima Conſona dat repetens: *Crudelis tu quoque mater, Crudelis mater, magis an puer improbus ille? Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.*
Gratiam qui refert, habet: & qui habet, in eo, quod habet, refert. Pro Plancio.

m Diſtinctiones & Argumentationes concinnat.

Ecquam putatis civitatem pacatam fuisse, quæ locuples sit? ecquam locupletem, quæ tibi pacata esse videatur? pro lege Manilia.

Demophoon, ventis & verba & vela dedisti:
Vela queror reditu, verba carere fide. Ovid. Epist. 2.

n Elegantor in conversionibus jocatur, pungitque simul.

Voce parum mutata alludit significatum n Paranomasia: *tu prædo, non prætor, amari*
Me juvat, Antanaclasis erat, *si nil sit amari.* Estque Ploce, *Corydon, Corydon est tempore ab illo.*
Ineptio est amentium, haud amantium. Teren. Andr.
Tibi parata erunt verba, huic verbera. Terent. Heaut.
Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum extitio cogitent. Catilinaria 1. *Itaque plebiscitum, quo magis oneratus quam honoratus sum, primus antiquo abrogoque,* Liv. 22. *In quo motu, in quo metu; tam cito, tam scite. Sero, sed serio, quem tibi habe, & have. In stadio & studio virtutis, ab Exordio ad Exordium. Petiisti & simul periisti. Confisis & confusis. Vero affectu, felici effectu. Mirari, non rimari. Ita Marsyas in pœnam cecinit & cecidit. Floruit, & corruit. Non* κτῆσις *sed* χῆσις. *mutant* τόπον ὀ τρόπον. μωμεῖσθαι ῥάδιον ἢ μιμεῖσθαι. *Non fluere sed ruere videtur. Nisi quis aut cœnum aut cœlum dividere vellet.* Flor. 2. 17. *Amor & melle felle est fœcundissimus.* Plaut Cistell.
Nata salo, suscepta solo, patre edita Cœlo. Auson. epig. 30.

o Pulchre exponit, contraponit, reponit.

Esto o Polyptoton, vario si dictio casu
Consonet: *arma armis, pede pes, densusque viro vir.*
Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo, Ense minax ensis, pede pes, & cuspide cuspis. Stat. 8. Theb.
Res cum re, causa cum causa, ratio cum ratione pugnabit. pro Cælio. *Cedere jussit aquam, jussa recessit aqua.* Ovid. 2. art.
Certus locus, certa lex, certum tribunal, quo hoc reservetur. Verrin. 7. *Sed pleni omnes sunt libri, plenæ sapientum voces, plena exemplorum vetustas.* pro Archia.

Huc & παρηγμένον referunt, ubi sc. voces variantur à derivatis vel conjugatis. *Is demum miser est, cujus nobilitas miserias nobilitat.* Actius. *Candidas ales modo movit alas.* Senec. Hippol.

Schemata

Schemata ſententiæ ad Explicationem.

Species Hypotheſeωs ſunt.

p Res, *q* loca, *r* perſonas, *ſ* affectus, *t* tempora, geſta,
Exprimit, atque oculis quaſi ſubjicit *u* Hypotypoſis.

p Pragmatographia.
q Topographia & topothesia.
r Proſopographia, ſ Pathopoeia, t Chronographia, u Diatypoſis, Energia, Charactariſmus.

Deſcriptionum exempla, quia paſſim obvia, & longiora ſunt quàm quæ admittat inſtituta & profeſſa hæc brevitas, nulla adjicio. Scias obiter pleriſque tranſitoria hæc eſſe fora, ad digreſſiones. Operæ itaque precium erit, hæc adnotare, & in uſum reponere.

Explicat, oppoſitum addens x Paradiaſtole: *Obumbrat*
Virtutem fortuna; tamen non obruit illam.
Fit magna mutatio loci, non ingenii, Cic. pro Quintio.

x Paralogiſmum conſequentis arguit.

Non enim furem, ſed direptorem: non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ: non ſacrilegum, ſed, &c. 3. Verrina.

Oppoſita Antimetabole mutat dicta: *Poema Eſt pictura loquens; mutum pictura poema.*
In dominatu ſervitus: in ſervitute dominatus. pro Dejotaro.
Vere dici poteſt, magiſtratum eſſe legem loquentem, legem autem mutum magiſtratum, Cic. de legibus.
Ut qui pacem belli amore turbaverunt, bellum pacis caritate deponerent, Tacit. 2. hiſt.
Ut novorum optima erunt maxime vetera, ita veterum maxime nova. Quint. 10.
Inter viros fœmina, inter fœminas vir.

Librat in Antitheſis contraria y Enantioſis:
Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur.
Obſequium amicos, veritas odium parit. Terent. Andria.
Neque me pœnitet mortales inimicitias, amicitias ſempiternas habere. pro Poſthumo.
Vbi vivos homines mortui incuſant boves. Plaut. Aſinaria.
Sed quam urbs ipſa opportuna oppugnantibus erat, tam inexpugnabiles hoſtium animi. Liv. 5. 3.

y Comparando illuſtrat delectatque.

Odit

Odit populus Rom. privatam luxuriam: publicam magnificentiam diligit. Cic. pro Murena. vid. in eadem oratione Antithesin satis longam, *Vigilas tu de nocte, ut tuis consultoribus respondeas: ille, ut,* &c. & supra in Periodo, pag. 33, 34.

2 Asseverat & exaggerat.

2 Synœceiosis duo dat contraria eidem:
Tam quod adest, desit, quam quod non adsit, avarè.
Cum eo nimirum hoste res est, qui nec bonam nec malam fortunam ferre potest: seu vicit, ferociter instat victis: seu victus est, cum victoribus instaurat certamen. Annibal. de Marcello. Liv. 3. 7.

a Ludendo elevat, pungit tamen.

a Oxymoron *iners* erit *ars, concordia discors.*
Sirenum non extrcet inertia, Hor. Ep. 11. l. 1. γλυκυπικρὸν. Ἐχθρῶν ἀδωρα δῶρα. Soph. Ajax. Χάρις ἀχαρις.
Insanientis dum sapientiæ consultus erro. Hor. 1. l. 34. ode.
Id aliquid, nihil est. Ter. Andr. *Tu pol, si sapis, quod scis, nescias.* Eun. *Vt cum ratione insaniæ.* ibid.
Arte opus est, ut tibi parma cadat. i. ut erret. Martial. 5. 3. *Innumeri numeri. Cum tacent, clamant.* Catalinaria. 1. *Concordia discors.* Met. 1. *Injustaque justa peregit.* 11. Met. Ovid.
His, ut quæque pia est, hortatibus impia prima est,
Et, ne sit scelerata, facit scelus. Ovid. 7. Met.
Tu non inventa reperta es. Ovid. 1. Met. *sperabam me reperturum filiam meam virginem; reperi vaccam,* quem locum & ipse Ov. interpretatur. 5. l. 6. fab. de Proserpina. *En quæsita diu tandem mihi nata reperta est: Si reperire vocas amittere certius: aut si scire ubi sit reperire vocas,* contra quam disputant magistelli apud Alex. ab Alexand. l. 1. c. 21. & quam I. Valla distinguit inter *invenire* & *reperire,* l. 5. eleg. c. 2.

Ad Probationem.

a Refellenti congruit atque redarguenti.

Propositi reddit causas *a* Ætiologia:
Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas.
Intelligo, quam difficili scopulosoque verser loco: Nam cum omnis arrogantia sit molesta: tum illa ingenii atque eloquentiæ molestissima. Divin. in Verr.

Arguit allatam rem contra Inversio pro se:
Imo equidem: neque enim si occidissem, sepelissem:

Romulo

Romulo in cœna parcius bibenti, dixit quidam, Romule, si istuc omnes faciant, vinum vilius sit; is respondit, Imo vero carum, si quantum quisque volet, bibat: nam ego bibi quantum volui. A. Gel. l. 11. c. 14.

Anticipans, quæ quis valet objeciſſe, *b* Prolepſis Diluit: *Hic aliquis mihi dicat, Cur ego amicum Offendam in nugis? Hæ nugæ ſeria ducent*
In mala, deriſum ſemel exceptumque ſiniſtre.

b Et Procatalepſis A priore parte dicitur Preſumptio, Objectio, Anteoccupatio: a poſteriore, Subjectio, Anthypophora: Eſtque Prooemiis & Confirmationibus accommodatiſſima,

Dicet aliquis, Hæc igitur eſt tua diſciplina? ſic tu inſtituis adoleſcentulos, &c. Proſapodoſis ſeu Reſponſio. *Ego ſi quis, Judices, hoc robore animi atque hac indole virtutis,* &c. Cic. pro Cælio.

Occupationis Formulæ ſunt: *ſi quis adſit legum ignarus, qui ----- Si quis miretur ---- Ne cui mirum videatur ----- Hic forte mihi objiciat aliquis ---- Quod ſi quis me roget ----- Quid ergo? audaciſſimus ego ex omnibus ----- Quæret quiſpiam,* &c.

Plane aut diſſimulans permittit e Epitrope factum: *Cedo equidem: neque te teneo, neque dicta refello.*
I, ſequere Italiam ventis, pete regna per undas.

e Cauſae fiduciam præ ſe ferens, conſilio acquieſcit ſuo: huic affinis eſt Synchoreſis.

Sit fur, ſit ſacrilegus, ſit flagitiorum omnium vitiorumque princeps: at eſt bonus Imperator & felix, &c. diſſimulantur in Verrem. *Tribuo Græcis literas: do multarum artium diſciplinam: non adimo ſermonis leporem,* &c. *teſtimoniorum religionem & fidem nunquam iſta natio coluit,* pro Flacco. *Habes, Tubero, quod accuſatori eſt maxime optandum, confitentem reum: ſed tamen ita confitentem,* &c. pro Ligario. *Imo habeat, valeat, vivat cum illa. Profundat, pereat, perdat, nihil ad me attinet.* Ter. Adelph.

Ad Exaggerationem & Amplificationem.

Ad ſummum ex imo gradibus venit *d* Incrementum: *Non plebs prava jubens; ſolida nec mente, tyranni*
Vis fera dimoveat juſtum; non turbidus Auſter;
Fulminei non dextra Jovis; non ſi ruat, orbis.

d Supra in Confirmatione, vide Amplificationem.

Eo prorupturam eſſe audaciam, ut non clam, verum etiam hic in foro, ante tribunal tuum, M. Fauni, ante pedes veſtros, Judices, inter ipſa ſubſidia cædes futuræ ſint, pro Roſc. Amer. *Miſerum eſt exturbari fortunis omnibus, miſerius,* &c. pro Quintio, vide ſupra in Amplificatione, pag. 29.

Ad

Ad affectuum concitationem.

e Vim vitamque orationi addit, premitque adversarium; & cujus in Enthymemate atque Inductio e usus frequens.

Quærit e Erotesis, poterat quod dicere recte.
Et procul, ô miseri, quæ tanta insania, cives?
Creditis avectos hostes? aut ulla putatis
Dona carere dolis Danaum? sic notus Ulysses?
Quousque tandem, Catalina, abutere patientia nostra? & quæ seq. exempla passim occurrunt.

f Post res magnas graviter expositas ciet Affectus.

Concitat f Ecphonesis & Exclamatio mentem:
Heu pietas! O spes falsas! proh vana voluptas!
O tempora! O mores! Catil. I. *O frustra mei suscepti labores!* pro Mil. *O miserum me! consumptis enim lacrymis, infixus tamen pectori hæret dolor.* Phil. 2. *O cœlum! O terra! O Maria Neptuni!* Ter. Adelph. *O stultos Camillos, Curios, &c.* in Pisonem.

g Rei probatæ apponitur quasi sigillum, aut tanquam coronis imponitur operis fastigio.

Narratæ subit & rei g Epiphonema probatæ:
Tantæ molis erat Romanam condere gentem.
Quam ut adipiscantur, omnes optant: eandem accusant adepti. Tanta est stultitia & perversitas. Cic. de Senec.
Tantum relligio potuit suadere malorum. Lucret. 1.

h Praevaricatur, & joco jugulat.

Est h Epanorthosis positi correctio sensus:
O clementia, seu potius patientia mira!
Filium unicum adolescentulum habeo: ah, quid dixi, habere me? imo habui, Chrem. Nunc habeam, necne, incertum est. Terent. Heaut.
Quod quidem facerem vehementius, nisi inimicitiæ mihi intercederent cum istius mulieris viro: fratrem velui dicere: semper hic erro. Cic. pro Cœlio.

i Res tristes, turpes, notas, suspectas tacet, irato minantique convenions.

i Aposiopesis sensa imperfecta relinquit:
Quos ego ----- sed motos præstat componere fluctus.
Quem quidem ego si sensero ------ sed quid opus est verbis. Terent. Andr.
Si quis me quæret rufus ------ Præsto est, desine. Phormio.
De nostrum enim omnium ------ non audeo totum dicere. Cic.
Eia, Benedicite. Plaut. Asmaria.

k Addubitatio; Exordiis Confirmationibus & Amplificationibus utilis, expectationem atque attentionem facit,

Consulit addubitans quid agat, dicatve k Aporia:
Quid faciam? roger, anne rogem? quid deinde rogabo?
Equidem, quod ad me attinet, quo me vertam nescio, negem fuisse illam infamiam corrupti judicii? negem illam rem agitatam in concionibus, jactatam in judiciis, &c. Respons.

Non

Non est nostri ingenii, vestri auxilii est; Judices, &c. pro Cluent.

Quid primum querar? aut unde potissimum, Jud. credar? aut quod, aut à quibus auxilium petam? Deorumne immortalium? populine Romani? pro Roscio Am. & apud poetas passim deliberant, Dido, Medea, Althæa, Narcissus.

Consultat cum aliis *a* Anacœnosis: *Si ita haberet*
Se tua res, quid consilii aut rationis inires?

Quæro à te C. Aquili. L. Luculle, P. Quintili, M. Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam socius, &c. Pro Quintio.

Quem virum aut heroa lyra vel acri tibia sumes celebrare, Clio.

Quem Deum? Hor. 1. 12. od. sequitur responsio interrogativa etiam. *Quid prius dicam solitis parentis laudibus:* ut appareat hæc cum præcedente figura species esse Dialogismi seu sermocinationis.

a Quasi frota simplici & recta causa se insinuatis urget; tacitamque alterius confessionem extorquet.

Personam inducit *b* Prosopopœia loquentem:
Hosne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem
Officiique refers? quod adunci vulnera aratri
Rastrorumque fero, totoque exerceor anno.

Elegantissimæ habentur Prosopopœiæ in oratione, pro Cœlio. App. Clodii Cæci, & Sext. Clodii. *Patriæ*, 1. Catilinaria. ubivis.

b Invidiam a se amolitur in personam quam inducit monentem, objurgantem, &c. hujus species sunt Mimesis et Dialogismus.

Sermonem à præsenti avertit *c* Apostrophe: *Et auro*
Vi potitur. Quid non mortalia pectora cogis
Auri sacra fames?

Tum tu, O Jupiter, qui iisdem quibus hæc urbs auspiciis à Romulo es constitutus, quem Statorem hujus urbis, &c. 1. Catilinar.

Vos, vos appello, fortissimi viri, qui multum pro patria sanguinem effudistis. pro Milone. Omnibus vero numeris perfectissima Prosop. videatur 5. Tusc. quæst. Homoioptotis, Homoioteleutis, Polyptotis exculta. *O vitæ Philosophia dux, &c.* Sed & exemplorum apud poetas opimam metere est messem, vel invocantium, *Vos ô clarissima mundi Lumina.* vel. ὑπερειδόντων τὸ πίπτον τοῦ μετρου, ut, *Munera, Bacche, tua; & unguibus, accipiter, saucia facta tuis.*

c Invocationibus inservit, atque excitat attentionem.

Ad.

Ad Copiam.

(a) Dignitatem, gravitatem, et acrimoniam orationi conciliat; affectusque vehementiam arguit.

Verba (a) Synonymia addit rem signantia eandem:
Enses & gladii. Superatne & vescitur aura
Ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris?

Diversas specie res multas congerit Hirmos:
Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes,
Augur, schenobates, medicus, magus, omnia novit.

Quod denique belli genus esse potest, in quo illum non exercuerit fortuna Reipublicæ? Civile, Africanum, Transalpinum, Hispaniense, mistum ex civitatibus, atque ex bellicosissimis nationibus, servile, navale bellum, varia & diversa genera bellorum, & hostium, non solum gesta ab hoc uno, sed confecta, pro lege Manilia. *Omnia norat, omnium aditus tenebat, &c.* 3. Catalin.

(*Non dico*, Apophasis: *Taceo, Mitto*, est Paralepsis:)

Omnia illa quæ sæpe audivistis & memoria tenetis, prætermitto, &c. Nec ea dicam, quæ si dicam, infirmare non possis, 1. Verrin. *Itaque non sum prædicaturus, Quirites, quantas ille res domi militiæque, terra marique, & quanta felicitate gesserit, &c.* pro lege Manilia.

Rem circumloquitur per plura Periphrasis unam:
Trojani belli scriptor. Chironis alumnus.

(a) *Schemata Grammaticæ Orthographiæ.*

(a) Contra sorte quam lex καθ' αὑτὸ requirit facio, qui figuris Rhetoricis heterogeneas Grammaticales admisceam: adjicere tamen allubuit, ne desiderentur quas in prioribus editionibus usui esse adverteram.

Prosthesis apponit capiti, quod Aphæresis aufert:
Ut; *gnatus. tetuli. ruit. & non temnere dives.*
Syncope de medio tollit quod Epenthesis infert:
Relligio. Mavors. jusso. surrexe. repostum.
Aufert Apocope finem, quem dat Paragoge:
Ingeni. Hymen. curru. Tyrio vestirier ostro.
Literulam Antithesis mutat quod & Antistœchon:
Olli subridens vostrum servom faciundo.
Transponitque elementa Metathesis; ut, *tibi* (b) *Thymbre.*

(b) Quod et descendere potest a nominativo Thymbrus; frequentior autem est apud Graecos Transpositio; ut, κραδία ἔπραθον, θρασύς,

Metri

Metri ſeu Proſodiæ.

(d) Ecth'ipſis M. vocales aufert Synalæpha :
Tu in me ita es, hem! in te ut ego ſum : ac tu me ibi amas, ut te ego amo hic jam.

(d) Quae ea Ecthiſis.

(e) Syſtole ducta rapit ; correpta Diaſtole ducit :
Recidimus ſteterunt, naufragia, ſemiſopita.

(e) Vel Synecphoneſis.

Syllaba de binis confecta Synæreſis eſto :
(f) *Æripides. alveo. cui. tenuis. parietis. aurea.*

(f) Abaere tamen χαλκοπόδων. dici cervum illum, non, abere propter celeritatem, ἀιρίποδα. contendit Joſ. Scal. ad Auſonium, l. 1, c. 16.

Dividit in binas partita Diæreſis unam :
Evoluiſſe. aheneus. evohe. materiai.

Syntaxeos ex Defectu.

Dicitur Ellipſis, ſi ad ſenſum dictio deſit :
Non eſt ſolvendo, dicunt. quid plura? quid iſtis?

Suppoſitis multis ſi verbum inſerviat unum,
Aut Adjectivum, ſit Zeugma : *hic illius arma.*
Hic currus fuit, hircus erit tibi ſalvus & hædi.

Perſonam genus & numerum conceptio triplex
Accipit indignum Syllepſis ſub mage digno :
Tuque puerque eritis. Rex & Regina beati.

Poſt totum partes capiet generale Prolepſis :
Procedunt caſtris hinc Acron, inde Quirinus.
Alterum in alterius mactatos ſanguine cernam.

Dialyton tollit junCturam & Aſyndeton, idque
Articulus faciet : *Rex, miles, plebs negat illud.*
Frange toros, pete vina, roſas cape, tingere nardo.

In Exceſſu.

Conjunctura frequens vocum (g) Polyſyndeton eſto : (g) Trepidanti convenit et multa per celeritatem atque animi impetum congerenti.
Fataque fortunaſque virum moreſque manuſque.
Vocibus exuperat (h) Pleonaſmus, & emphaſin auget.
Auribus his audivi, oculis vidi, ore locutus.
Syllabicum adjectum fit vocis ſine Parelcon.
Quipote. numnam. etiamnum. ehodum. tu Soſia adeſdum. (h) Graviter rem producit, facitque ut

ma or, quam ſit, appareat.

Membrum

Membrum interjecto ſermone Parenthęſis auget.
Credo equidem (nec vana fides) genus eſſe Deorum.

In Contextu.

c Evocatio. Perſonam ad primam c Revocatur, ſive ſecundam,
Tertia. *Qui legis hæc. Populus ſuperamur ab uno.*
Et caſu ſubſtantiva *d* apponuntur eodem :
d Appoſitio. *Turba moleſta proci. mons Taurus. fons Aganippe.*
Pro toto poſitæ partis, quam paſſio ſignat,
Quartum vel ſextum caſum Synecdoche tradit
Paſſivis, neutris, adjectis, participiiſque :
Dentibus alba. caput deleo. ſpoliata lacertos.
Antiptoſis amat pro caſu ponere caſum :
Vrbem quam ſtatuo veſtra eſt. trabeate ſalutat.
a Sive Græciſmus. *a* Helleniſmus erit phraſis aut conſtructio Græca :
Deſine clamorem. fallunt. ardebat Alexin.
Compoſitæ in partes eſt Tmeſis ſectio vocis :
Quæ mihi cunque placent. ſeptem ſubjecta trioni.
Hendiadis unum in duo ſolvit, mobile fixum
Dans : *auro & pateris. chalybem frænoſque momordit.*
b Heteroſis etiam dicitur, et Alloeotheta. Perſonam numerum commutat *b* Enallage tempus,
Cumque modo genus ; ut, *Pereo quod charius eſt mî.*
Ni faciat. vicit. præſto eſt. hinc ſpargere voces.
Syntheſis eſt ſenſu tantum, non congrua voce :
Turba ruunt. aperite aliquis. pars maxima cæſi.
Digna præire ſolet poſtponere Anaſtrophe verba :
Tranſtra per. Italiam contra. maria omnia circum.
Eſt vocum inter ſe turbatus Hyperboton ordo :
Vina, bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes,
Littore Trinacrio, dederatque abeuntibus, heros Dividit.
Caſu tranſpoſito ſubmutat Hypallage verba :
Impia trabs. videt hos ortus, date claſſibus Auſtros.
Hyſteron & Proteron ſive Hyſterologia ſecundo
Prima loco ponit : c *Lavinaque littora venit :*
c Pro'epſin hanc et proanaphonefin appellat A. Gellius l. 10. c. 6. d *Detrudunt naves ſcopulo, e nutrit peperitque.*

d Præpoſitionis in compoſitione regimen nunc. e Hoc merum Hyſteron Proteron eſſe volunt.

Qui orationem illuſtrare volet ; lumen petet à Tropis, Metaphora imprimis, & Allegoria : qui jucundam reddere ; ad Rhetoricorum dictionis figuras ſe conferet, verborum iterationes, & contentiones, paria paribus relata, ſimiliter cadentia, immutatæ litteræ venuſtates : qui gravem efficere ; ſententiarum ornamentis cumpondere utetur : qui affectus ciere vult ; amplificationum atroci vehementia inſurget.

¶ *Apte,*

¶. *Apte, ut pro varietate materiæ ſubjectæ aut motus animi varietur dicendi genus, formeturque orationis Character.*

CAput artis eſt, decere quod facias. Sic igitur eloquentiam prudentiamque miſcebit orator, ſic decoro ſcenæque inſerviet, ne quando velit infanti cothurnos Herculis induere, in re ſobria bacchari, in tenui turgeſcere atque intonare, ut neque è contra in argumento ſublimi humi ſerpere, atque humi affigere, ut ait ille, divinæ particulam auræ. Mutantur ſubinde circumſtantiæ: ad earum momenta convertatur & Eloquentiæ facies, diſpiciat orator non minus quid deceat, quam quid expediat. Ut vero decet; auditori, perſonæ, tempori, cauſæ, quandoque variis cauſæ partibus, ornamenta propria, figuram & habitum accommodabit, ita demum nativo ſucco, ſuoque colore nitebit oratio. Sciat in docendo requiri acumen, in conciliando lenitatem, in movendo gravitatem, eum denique omne eloquentiæ tuli ſe punctum, qui humilia ſubtiliter, grandia elate, mediocria temperate poteſt dicere. Uti alius ornatus Principi, alius privato convenit: aliud ſchema militem, aliud agricolam, mercatorem aut philoſophum aliud decet: ita & diverſa materia diverſos habitus, diverſos exigit characteras. Pro re itaque nata & materia ſubjecta vertet ſtylum, ut unum formet ex iis quæ dicendi genera, Characteras, Ideas nuncupant, numerantque tres: *Humilem, Mediam, Sublimem.* Quæ omnes à ſe invicem diſcernuntur, cum Verbis & Sententiis, tum Luminibus eorum & Ornamentis; nec Periodis minus, Compoſitione & Numero.

Humilis itaque Idea, erit, elegans, preſſa, verecunda, leniter fluens, ſimplex munditiis: non tamen inculta aut ſicca, non enervis aut arida.

Ariſt. lib. 3. Rhet. 7. cap. τὸ πρέπον. Dem. Phal. περὶ ἑρμηνείας, Εἰσὶ δὲ πέσσαρες. οἱ ἁπλοῖ χαρακτῆρες, &c. Ariſtides περὶ πολιτικοῦ λόγου καὶ περὶ ἀφελοῦς λόγου. Cic. Or. Perfectus, Fab. 11. lib. cap. 1. et 12. lib. cap. 10. A. Gel. 7. lib. 14. c. Her. περὶ ἰδεῶν, ad quem Sturmius quem et vid. lib. 1. cap. 4. de ratione Elocut. Rhet. et l. 3. &c. Jul. Caeſ. Scal. 3. lib. poet. 1. c. Keck. lib. 1. Spec. Rh. 25. cap. Alſt. Orat. 5. lib. c. 6. et ff. Canterius l. 5. Dreſs. l. 3. p. 201. Hiper. c. 13. p. 430. D. Thom. Tul. Str. 1. Sect. 1. Cauſ. 2. l. c. 27. et 42. Voſſ. 5. l. 4. c. Val. l. 5. d. 2. q. 20. De Aſiano Laconico, Attico, Rhodio, antiquo genere. Streb. l. 2. c. 22. Keck. 1. l. ſpec. Rh. c. 28. N. Cauſ. 2. l. Aequabilis hujus et temperatae virtutis oratores Cicero vocat, Statarios. De clar. Orat. quin et ipſum Ciceronem Seneca epiſt. 40. appellat Gradarium.

e. 6. ut et l. 2. de Imitatione c. 4. Sour. l. 3. cap. 51. Str. l. 2. c. 17. &c.

Media,

Media insurgat aliquanto altior, translationibus crebrior, sed modestis; figuris florida, egressionibus amœna, sententiis fluens, lenius tamen ad modum lucidi amnis crepante pede per calculos defluentis, pictas utrinque floribus & inumbratas sylvis ripas lambentis.

(a) Ἀκρότης καὶ ἐξοχήτης λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη, etc. Long. πέντετόποι τοῦ ὕψους. Idem. Exempla singulorum characterum habes apud Cornificium.

(a) *Sublimis*, verborum tum singulari delectu, tum audaci pondere, atroci figurarum dignitate, gravi sententiarum majestate, periodorum respiratione crebra, validioribus vibrata numeris, rapido affectuum æstu, conglobatarum amplificationum acta impete, non fulgure tantum coruscet, aut tonitru terreat, sed & fulmine feriat: aculeum post se relinquat ὁρμὴ διάπυρος; neque in sensus irrepat, sed irruat: instar rapidi torrentis hybernis nivibus aut montano flumine aucti, pontemque aggeremque indignati, sternat agros, saxa devolvat, viam ubi non invenit, faciat; secum auditorem, vel contra nitentem, ferat, cogatque ire quo rapit.

(b) *Pronuntiatio.*

(b) Cic 3. de Orat. Aut. ad Heren. 3. l. Fab. 11. l. 3. c. Mart. Capel. 5. l. Fortunatianus 3. l. Soarez 3. l. 56, 57. et 58. cap. Dress. 3. l. p. 931. Vox Gestus. Melch. Jun. merb. El-cap. 21. Hip. c. 16. Keck. Syst. Rh. l. 2. c. 2, 3, 4. Alst. Or. 4. l. 17. cap. Caus. lib. 9. c. 1. 7, 8. Vossius 5. l. c. 8, 9. Vallad. l. 6. disp. 1.

Hæc tandem est illa virtus, cui Oratorum Græcorum facile princeps primas, secundas, tertias dedit. Idque jure optimo. Est enim Pronunciatio, sermo & eloquentia corporis, imo ipsa totius eloquentiæ vultus, anima & vita. Quid enim? Annon languent Affectus, intermortua jacet Delectatio, omnis Fidei perit fides, nisi vivæ vocis face animentur, nisi significi Gestus facie figurentur? Hic quippe ad animum per oculos, illa per aures penetrans, intellectum expugnat, affectus in vincula abducit. Huic itaque tanto futuro bono, etiam à balbutiente infantia, summa adhibeatur cura, parcaturque in lubrico à pueritia in adolescentiam transitu; ut vox formetur firmeturque clara, facilis, distincta, flexibilis, quæ prout erit dicendi, asseverandi, monendi usus; prout suggerent ira, vis, voluptas; dictabunt metus, miseratio, modestia, aliusve quispiam affectus; varie & per gradus intendere se ac remittere, sonoque inflexo reddere lene, asperum, vehemens, tenerum, grave, acutum valeat. Camœnarum hæc princeps Calliope chorum ducat; pro rerum, affectuum, ipsarumque Orationis partium ratione omnes sonorum gradus variet. In Exordio

Exordio non protinus vaſta erumpat, ſed à ſubtimida & tremula voce paulatim exurgat. In Epilogo vocem de induſtria infringet, dabitque operam ne diſſimilis ſit Orationi Orator. Atque huic ſuffragentur, Vultus, animi ſpeculum; & Oculi, quos Demoſthenes lucernas animi appellat, in ira & odio concitandis, non minus quam in gratia & amore conciliandis duces; qui indignationem flammas ſonantes, qui lætitiam juxta ac dolorem lacrymis manantes teſtentur; modeſti ſibique conſtantes, ne rigeant aperti nimis, neque tremuli nictent. (c) Manus multiplicis habitus artifices, utcunque mutæ, faciles tamen animi indices, & per omnes gentes atque nationes linguæ diverſas, communis ſermonis interpretes. In agendo dextra principatum obtineat, ſubſerviat ſiniſtra. Tanto autem acriores in animis audientium exardeſcent faces, quanto vehementiori vocis geſtuſque intentione affectuum flammas ſuo ipſius conceptas & quaſi acenſas pectore ſignificarit expreſſeritque Orator.

----- *Si vis me flere, dolendum eſt Primum ipſi tibi: tunc tua me infortunia lædent.*

In lætitia et voluptate leniter ſe effundat. In fraudia inſurgat acuta, et incitata. Semper verò nonnit meſuram buccas ſuæ, nec modum excedat. Vultus. Oculi. (c) Manus, inquit, ſua ſibi ratio, ſua ſermonis ratio, ne ſint otioſæ et quieſcentes; non tamen geſticuloſæ aut vaſtæ, mimicum aut ſcenicum referentes: ſed temperatæ et quæ forum deceant. Dextra præcipue agat; huic ſiniſtra ſubſerviat.

Exercitatio.

EXpoſita ſunt naturæ primordia & Artis admonicula, ſuperſunt Exercitationis ſubſidia; ſine quibus corruunt illa & jacent. Agricolæ peritiſſimi ſolum vel optimum ſqualleat ſitu, ſentibus dumiſque horret, niſi colatur, niſi exerceatur. Subacto, inquit ille, mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato atque iterato; quo meliores fœtus poſſit & grandiores edere. Subactio autem eſt uſus, Auditio, Lectio, Literæ. Quibus enim donis cumulati, quibus excultri artibus, ipſam Eloquentiæ arcem conſcenderunt veteres illi Oratores? An utique credimus eorum naſcentium labris inſediſſe flexanimam Suadam, cujus quaſi Gratiis afflati evaderent aliquando in Deos mortales, ſuoque arbitrio moderarentur animorum habenas? An utique opinamur eos è pigris enchiridion, formularum, obſervationum rivulis, hauſiſſe, quod ſuſpenſa aure biberent audientes! An putamus eos ex inſulſis Rhetorum placitis, inſubidis ſcitis, inertibus officinis prompſiſſe arma, quibus humanas mentes percellerent; artes, quæ altius infixos aculeos poſt ſe relinquerent?

Cicer. de Orat. Soar. l. 1. c. 10. Keck. Rhet. p. 2. l. c. 2. Sopatri Rhetor. 5 Græci] Διαίρεσις ζητημάτων, de componendis declamationibus cauſis poſitis et controverſiis utrinque delineatis, libert utiliſſimus. Nigronii Orat. 8. et 9. de exercitatione dicendi.

Errat

Errat, longe errat, quisquis virtutem diam in putidis latere puteis, Eloquentiam angustis clausam fistulis tam male habitare arbitratur. Ditioris venæ est purum hoc aurum, ab altiore fonte pura hæc aqua. Semina quidem in communi sparsit natura, fovet ea gremio ars præparatque: verum fructus omnis, perfectio, consummatio est à lectione, studio, cura. Ex tripode penitissimæ sapientiæ est illud (a) Apollonii: Ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως ἐστί. Lectione velut lætiore pabulo alitur atque enitescit facundia, quippe hinc multijuga exundat eruditio, rerum omnium exuberat scientia, unde parantur amplissimæ dicendi opes. Lectionis vero cum duplex sit usus: unus in orationis corpore formando, alter in anima ejus & mente firmanda; ibi verba & compositio requirantur ad styli imitationem, hic sensus & dispositio ad rerum cognitionem; utrumque autem prospiciat, ut, qui minus ingenio valent, aliorum subsidio sibi facultates comparent: maxime erit è re præsenti, quantum fieri potest, utrique consulere. Quamprimum igitur puer è Grammaticis excesserit, & emendatæ jam sanæque structuræ stipendiis emeritus certo pede figit terram, exerceatur probe vertendo è vernaculo in Latina, necnon transferendo è lingua Latina in vulgarem, atque eadem vicissim, interjecto modico tempore, Latine reddendo. Atque hic solicite & accurate versabitur in (b) verborum electione atque phraseως accommodatione. Deinde tingatur mihi leviter (c) Compositionis præceptis, mox etiam (d) Variationis, ita demum instructo expeditior ad Imitationem sternetur via, ad (e) Imitationem, statuam illam Mercurialem, quæ quasi digito viam rectam & compendiariam ad Eloquentiæ arcem commonstrat. Quicquid enim manu suscipitur dextra, quicquid mente concipitur feliciter; omne illud exemplari huic virtuti accepta referat initia & incrementa; pene dixeram, exitus & perfectionem.

(a) Apollonii Rhodii citat. Theon. progymnasmat. t. c. Senec. 85. epist.

b Vide Longinum περὶ ὕψους, c. περὶ ὀνομάτων, ἐκλογῆς, et I. L. Strebaeum de electione et oratoria collocatione verborum. e Phrases Schori.

c Supr. d Ex praeceptis Eras. l. de copia Verborum et Rerum. B. Keck. 2. l. Rh. c. 23. Rod. Agricola 3. l. de Invent. c. 5. Imitatio. e Cic. de Or. 2. l. et in Bruto l. ad Her. Fab. 10. l. 2. c. πῶς κοινὰ διανοήματα ἰδεώσαμεν Herm. περὶ μεθόδου δεινότητος, L. Vives 4. l. de caus. corr. art. et 4. l. de tradendis disciplinis, ubi adjicit exempla Sturm. tribus l. et in nobilitate literata. p. 33. Paschal. de opt. genere Elocut. Treutler. meth. El. c 14. Dress. l. 3. Keck. 2. l. sp. Rh. 2. c. Alst. Or. 2. l. Caus. l. 3. c. 9. et 15. Val. 2. l. 10. 5.

Quid

Quid enim aliud ſunt opera ſummorum artificum? Quid aliud Ideæ mente conceptæ? quam exempla quædam prototypa, originales quidam moduli; quæ imitetur ſolertia, quos ars exprimat. Imo quid aliud ſunt Artes ipſæ, quam Naturæ ſummæ illius opificis pediſſequæ & diſcipulæ, cujus veſtigia quo preſſius ſequuntur, eo propius à perfectione abſunt. Quoniam igitur in hujus efficaciſſimæ virtutis cardine vertitur Eloquentiæ janua; prono ſtudio, affectu, conſilio feratur Oratoriæ candidatus, ut alicujus in dicendo ſit ſimilis, quem tota mente atque omni animo defixus intueatur, ut quæ domi non naſcuntur, aliunde petantur commoda. Ille autem ſit Unus, quo æquabilior componatur ſtylus; atque idem in ſuo genere Optimus & Perfectiſſimus, in quo & optima quæque ſibi proponat imitanda: namque minus errabit qui recte collimabit ad ſcopum. Jm vero, quem Ciceronem præferendum aut parem invenias? conclamatiſſimo omnium conſenſu, Latinæ linguæ parenti, genio, Semoni, Deo, cujus ingenium ſuo par Imperio nacti ſunt Romani rerum Domino. Qui vel hoc nomine ſe imitatione dignum præſtitit, quod & ipſe, cum ſe totum (elogium eſt (a) Fabii, maximi in hac arte magiſtri) ad imitationem Græcorum contuliſſet, videtur effinxiſſe vim Demoſthenis, copiam Platonis, jucunditatem Iſocratis. Nec vero quod in quoque optimum fuit, ſtudio conſecutus eſt tantum, ſed plurimas vel potius omnes ex ſeipſo virtutes extulit immortalis ingenii beatiſſima ubertate. Non enim pluvias (ut ait Pindarus) aquas colligit, ſed vivo gurgite exundat, dono quodam providentiæ genitus, in quo totas vires ſuas eloquentia experiretur. Sciat ergo ſe multum profeciſſe cui placebit Cicero. Perpetuus itaque ſit orationis Dictator, diſertiſſimus ille Romuli nepotum. Ex illius felici facilitate proponat alumno ſuo Rhetor, propinetque periodum unam aut alteram primo, quæ facile admittat imitationem, poſſitque intelligi, characteris humilis aut mediocris. Subminiſtret illi argumentum aliquod materiæ ſequacis, & quæ eandem cum exemplo propoſito formam undequaque poſſit induere. Oſtendat deinde Imitandi artem & rationes; ut vel eidem corpori aliam veſtem induat, vel eidem veſti aliud quærat corpus, hoc eſt, ut manentem

(a) Ic. l. Inſtit. 1. c. contra et pro Cic. vide Cauſ. l. 2. l. Viv. 4. de cauſ. cor. art. Eraſm. Ciceronianum et Rami Ciceronianum. Alſt. Orat. Præcognita. Nigronii Orat. 15. et 16. De laudibus et imitatione Ciceronis Alios.

b Sententiam veterem quod animo sensissent, vocaverunt. Sed consuetudo jam tenuit, ut mente concepta, sensus vocaremus.

b sententiam alia investiat oratione; 2. aut sententiæ suæ ac novæ habitum illum orationis modice immutatum confermet atque adaptet. Doceat, 3. quæ ab alio breviter dicta fuerunt, Fusius prosequi & Dilatare; 4. quæ fuse ab aliis explicata sunt, Contrahere; 5. Addere ex proprio; 6. Subtrahere ornamenta, & res vel nude Exponere, vel ornate Variare; 7. ex Græca aliave lingua sumptum sua Latinitate donare; 8. Orationem numeris strictam asserere in libertatem, solutique juris facere; 9. locutionis figuram, membra, ordinem, exornationem Mutare atque Invertere: ita par & simile adferre, ut sit tamen diversum, & aliud quidpiam esse videatur: ut ars appareat, lateat artificium. Deducat ita instructum in Imitationis arenam, componat cum Exemplo, exigatque artis specimen, quod diligenter conferet cum exemplari; monebit ubi ab exemplo & arte recessum: ipse emendabit, supplebit quæ deerant, circumcidet si quid redundet. Hinc progrediantur licebit ad longiora, difficiliora, altiora: ad periodos artificiose concinnatas, ad narrationes, confirmationes, argumentationum ac amplificationum formulas, ad paradoxa ejus & orationes denique integras; easque tractandas vel æmulatione parili, vel contrariis causarum partibus susceptis. Monebit interea, compilatoris esse, non imitatoris, ex alienis centonibus consarcinatis sibi trabeam aut virgatum sagulum consuere: servi pecoris esse, unam aliquam prætextam purpuream repræsentare, non possecorpus universum effingere: tardi hominis esse in furto deprehendi. Videat itaque ne fiat repetundarum reus, ne peculatus aut plagii postuletur, ne de vi aut dolo malo arcessatur. Proinde, neque curet verbum verbo reddere tanquam fidus interpres aut religiosus explicator, neque in venustatis ornatusque cuticula curanda sit solicitus, sed & rei naturam laboret penitus scire: characterem advertat, circumstantias observet, atque illius, quem sibi imitandum susceperit, consilium, acumen, animi indolem, variæ eruditionis carnes, ossa & medullam, argumentorum lacertos & tractationem validam exprimet potius quam verba & stylum. Et cum pigri sit ingenii, maleque de se judicantis acquiescere inventis, *a* imperitis usque vestigiis insistere, & dum in re tenui sollicitam curam adhibet, fateri se rebus magnis imparem; hortetur cum jam æmulari, jam se cum duce suo conferre, si quid supra fieri possit, aggredi, præscripta transcendere,

a Amicetis apud Aelianum Var. hist. l. 2. c. 27.

dere, nare ſine cortice, in altum vehi, ſeque jam ventis permittere. Ad quem palum jam probe exercitatus tyro noſter, ubi viſus eſt firmaſſe pedem habitu certo & æquabili Ciceroniana orationis filo, deducatur per progymnaſmata, chreias, locos communes, Ethologias, *b* &c. in lætiorem campum orationum Demonſtrativarum, latiorem Suaſoriarum. Neque enim hujus ætatis, neque ſane noſtri fori ſunt Judiciales, quarum ſcientia & arte jam non indigemus, ultra quam requirit eorum quæ ſcripta ſunt Analyſis & artificii obſervatio; poſtquam, ſublata dicendi ſcena, deſcivit ab orationum ſplendore forenſis illa pompa, formularum quarundam auguſtiis terminata. Ut ergo ab ipſis Eloquentiæ cunabulis legitimè ſtudeat & per omnes numeros progrediatur candidatus noſter; petenda illi cognitionis rerum facultas atque opes ex ipſis ſapientiæ penetralibus; 1. Auditione attenta, multa, 2. Lectione preſſa, 3. Commentatione ſeria, 4. Præceptis artis, 5. Diligenti Stylo, 6. Dicendi denique uſu. Utilis apprime eſt Auditio; tum quia auris eſt ſcientiæ organum, & quæ ab aliis multo diutinoque ſtudio fuerunt inventa, nobis transfundit horula una: tum quia dicentis viva voce ac ſpiritu movemur magis, excipimuſque nova illa velut naſcentia cum favore & ſolicitudine; trahimuſque inſuper in exemplum ſi quid in pronunciatione, eo quod decuit, placeat. Auditione tamen ut uberior, ita certior & liberior eſt Lectio, audita enim volucri quadam delectatione abeunt irrevocabilia: lecta repetere licet, ſive artem, prudentiam & conſilium, quæ celavit diſertus artifex, proprius advertere; ſive res ipſas memoriæ penitus affigere velimus. Hoc orationis adeoque eruditionis atque ſcientiæ pabulum voremus, &, ut ita dicam, helluemur. Hoc veluti quotidiano cibo alatur pinguefcatque oratio. Exhauſta enim eloquentiæ fontis vena ſtatim inareſcit; niſi quotidiana lectione refercias. Niſi oleum continenter inſtilles, exinguitur lucerna. Studiorum navem regat fixa hæc ſapientiæ polo Cynoſura, ſomni inertiæque Oceanum nunquam ſubitura Helice. Firma ſit lectio, certa, aſſidua, & conſtans: non deſultoria levitate intermittens aut vaga. Quo circa teneram hanc & muſteam ætatem, ut neque depulſam in totum lactea illa Ciceronis ubertate, ita neque uno utut pulcherrimo prato coercitam velim, at creſcentem, per

b De primis apud Rhetorem exercitationibus, Fabius l. 1. c. 9. et l. 2. c. 1. et 4. Priſcianus: ex Her. p. 322. Theon. Aphthon. Emporius de Ethopœia ac hac communi. L. Viv. 4. l. 1. Alſt. Orat. l. 3. 2. ſect. 4. 2. 1. Auditio.

2. Lectio.

floreos autorum agros liberius vagari; adultam, aperto gaudere cœlo. Idque Zeuxidis exemplo; qui Crotoniatis Helenam picturus, non putavit omnia quæ ad venuſtatem quæreret, uno in corpore reperiri poſſe: plures itaque præberi ſibi virgines poposcit, ut mutum in ſimulachrum ex animali exemplo veritas transferetur. Vorandæ plane ſunt *b* orationes non Ciceronis modo, ſed quæ habentur apud Cæſarem, Livium, Saluſtium, Curtium, Tacitum. Concoquendæ hiſtoriæ eorundem, nec non Suetonii, Flori, Velleii, & quorum eſt hiſtoria quæ dicitur Auguſta, naturalis hiſtoria Plinii ſuperioris, junioris epiſtolæ, Valerii collectanea. Hiſtoria quippe oratorem alit, narrandi facultatem ſuppeditat, inſtruit exemplis, quæ quaſi præjudicata ſunt & experimenta quæ de futuris concludant. Depaſcendæ Fabii inſtitutiones, & quæ illi adſcribuntur declamationes, panegyricæ Plinii & aliorum, Pacati imprimis. Comœdiæ Plauti & Terentii. Libandi adultioribus, Agellius, Capella, Apuleius cæterique Africi nuperi, denique Petrarcha, Politianus, Lipſius, Strada, &, quo nunc calet non tantum juventus omnis, Barclaius. Ante omnia, humanioris eruditionis ſtudioſos immorari decet atque innutriri ſummis illis ingeniis & Moralis ſcientiæ oraculis, Platoni, Senecæ, Plutarcho. Quam ſalutaris autem vel neceſſarius potius ſit futuro oratori poetarum hauſtus, Oratorum princeps, Oratoriæque primores conſentiunt, Legendi, (*a*) inquiunt, ſunt Poetæ quorum lectio plurimum confert oratori, namque ab his & in rebus ſpiritus, & in verbis ſublimitas, & in affectibus motus omnis, & in perſonis decor petitur. Quippe divino quodam numinis afflatu concitati, immortale quiddam ac cœleſte ſpirant, ſententiarum concinnitate mirabiles, lumine verborum conſpicui, numerorum modulatione ſuaviſſimi. Meminerimus tamen non per omnia poetas eſſe oratori ſequendos, nec libertate verborum, nec licentia ſententiarum: neque (*a*) totos

b Imprimis orationes pro Archia poeta, pro Milone, M. Marcello, Ligario, Rocio Amerino, Deiotaro, Murena, Sylla, Coelio, Philippic. 2. In Catilinam 1. 2. & 3. In Verrem 6. & 7. Vide & Keck. l. 2. ſpe. Rh. cap. 1. & Vall. l. 11. c.

(*a*) Cic. 1. Or. Quint. 10. l. 1. cap. Tragici inprimis, cum verborum delectu, numerorum, ſuavitate, ſententiarum pondere admirabiles; tum decori obſervantiſſimi.

(*a*) περὶ χρήσεως ἐπῶν ἐν πεζῷ λόγῳ. Hermogenes, περὶ μεθόδου δεινότητος. *Nos apes debemus imitari, & quæcumque ex diverſa lectione congeſſimus, ſeparare, melius enim diſtincta.* Sen. 84. epiſt. & 33. *Ad rerum excerpta habentur ſub hujus libelli calce communium locorum capita, ſi quis eam habeat hanc curam.*

verſus

terſus aut hemeſtichia ſolutæ orationi infarcienda. Verum ne memoria tot tantarumque rerum multifaria & confuſa lectione obruatur: ne quid ex iis quæ legimus, audivimus, cogitando ipſi invenimus, deſideretur: utile imprimis erit, quæ illuſtria ſunt & notanda videntur, librorum cuſtodiis concredere, tanquam cellæ penuariæ & ſuccenturiato memoriæ ſubſidio. Quorum altero notentur verba rara, nova aut novo ſenſu uſurpata; phraſes inſignio-res ſuis quæque diſtinctæ titulis; formulæ elegantiores, ad Contextum, & Materiam, quarum exhibetur tabella infra, & in ſequentibus ſpecimen. Altero adnotabuntur Ornamenta & Argumenta, Similitudines, & Tranſlationes, quæ ſunt in unam vocem contractæ ſimilitudines, allegoriæ, imagines, exempla, acutiora dicta, ſententiæ, alluſiones aut quæ alludi vel inverti poſſunt; eaque digeſta omnia, & per ordinem alphabeticum ſuis titulis atque capitibus tanquam favis celliſque ſubjecta. Quoniam vero, ut ait *(b)* ille, nemo percipere tot reconditas aut tam varias res poteſt, niſi ut ſcientiæ meditatio, meditationi facultas, facultati vis eloquentiæ accedat: per quæ colligitur eandem eſſe rationem & percipiendi quæ proferas, & proferendi quæ perceperis: ne condi magis alienorum effatorum quam noſtrorum conceptuum promiſimus; intingendus tandem in noſtram animi mentem erit calamus, ſenatus convocandus in corde conſiliarius; ſtyluſque inde acuendus. Nec quæ legeris, in codicum aut etiam memoriæ adverſaria tam referenda erunt, quam mentis: curandumque ut eant in ingenium, quippe cujus in vaſculo liberius ac frequentius tingatur ſtylus quam memoriæ. Tot tamque variarum undecunque congeſtarum opum, quo propriæ fiunt noſtrique juris, immutanda eſt qualitas & proprietas, ut vulgo loquuntur. Ne patiamur itaque illa quæ hauſimus manere integra & quaſi ſolida innatare ſtomacho, quem ægrum atque infirmum arguunt quoties eadem ſpecie redduntur cibi qua ſumpti ſunt: ſed ea naturæ beneficio concoquamus in chylum, ut hinc in ſanguinem & alimentum tranſeant. Non tam memori vomitu cruda regeramus, quam ingenii fermento tot granorum miſcellanea in panem convertamus. Tot roris gemmas, tot florum ſuccos ita ſpiritus noſtri proprietate mutemus, ut diverſa [illegible] in unum mel coaleſcant.

(b) Meſſala in dialogo, quem alii Tacito, alii Quintiliano adjudicant.

3. *Meditatio & Commentatio.*

Ita in unum conſpirent voces variæ & inſtrumenta diverſa ut ſingulorum lateant voces, omnium appareant; ut ex tot diſſonis fiat chorus unus, concentus unus. Eruditum itaque hunc pulverem prorſus intenti ſtudii radio exaremus, acrem ingenii rotam quaſi figulinam verſemus, ad judicii ſtateram omnia perpendamus, ex ingenii pixide per inventionem propriam, vel ex ærario mentis per recordationem promamus quæ ad rem noſtram faciant: Quod fiet, ſi mentis dexteritate, elicito ſtudii atque animi conflictu & quaſi obſtetricia meditationis opera, res varie miſtas ita temperemus atque in unum corpus redigamus, ut etiamſi appareat unde ſumptum ſit, aliud tamen quam unde ſumptum ſit, appareat. Lecta hæc ſemina novali ſubacto credita premant aliquando terram ſegete, rumpent meſſe horrea: ſi accedat æque diſerta periti cultoris ſolertia. Præceptor igitur & ipſe minime rudis & maxime exercitatus ex hoc noſtro aut alio Rhetorices compendio artis præcepta enarrabit: locos inventionis, definitiones eorum, Maximas, tractationes, adjectis exemplis illuſtrabit. Non tamen omnia accurate & ad tenue: vel ab hoc, quod magiſtrum fere artis reperias neminem, teſte Cicerone, qui ipſe eloquens fuerit: nudæ enim illæ artes nimia plerunque ſubtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid eſt in oratione ipſoque ſpiritu generoſius, omnem ſuccum ebibunt & oſſa detegunt. Noviſſime docebit proprios Affectuum motus & concitationes. Et jam tandem proponet rhetorculo ſuo argumenta, è fabulis poeticis, tragicis ut plurimum, hiſtoricis, Ethicis, declamanda, atque ea quandoque in partes contrarias: verum hæc veritati quam maxime conſona, & quorum ſit uſus aliquis in vita deincipe futurus; licebitque aliquando experiendi exercendique ingenii gratia proponere paradoxa & abſurda. Præformabit illi primum declamandi materiam & ſuppellectilem, delineabit veſtigia, digitum ad fontes lectionis intendet, commonſtrabit argumenta, ſuppeditabit colores; mox eum ſibi permittet, ſuis ut viribus abſque adminiculo poſſit progredi. Progreſſus autem faciet non ſine ſumma ſpe ad laudes ampliſſimas, ſi ſe totum & rite tradiderit Stylo, optimo & præſtantiſſimo dicendi magiſtro, autori, effectori: Hic enim vires ingenii experitur, mentem exacuit, memoriam excitat, judicium format, artis

4. *Precepta Artis.*

5. *Stylus.*

tis præcepta illustrat, lectionis fructum exigit : studii practica, cogitationum Hermes, mandatorum nuncius, scientiarum monimentum ; quem cum multi per ignaviam fugiunt, quia magni est laboris, tum plurimi per inscitiam aversantur, eo quod rationem ejus nesciant profani, & illotis pedibus, aut manibus potius, tantæ artis penetralia aggressi. His autem mysteriis initiatus *hoc agat*, rem curæ tam seriæ, consilii tam sacri etiam atque etiam recta reputet via. Prius igitur quam calamum in manum sumat, operam det penitus intelligere quæstionis & rei, de qua dicendum sit, naturam, genus, statum. Deinde sibi aurem pervellet exigerque à memoria sua, si quid uspiam audiverit super ea re legeritve, centuriata habebit autorum capita, sententiasque eorum quasi per saturam anquiret : suæ meditationis advocabit obstetriciam manum, solertis ingenii aciem intendet, omnia diligenter versabit, quæstionem si finita sit, ad infinitam avocabit, circumstantias perpendet : hinc latibula argumentorum lustrabit, eruet quæcunque ad conciliationem, fidem, motum faciunt. Delectum habebit copiarum, levia quæ sunt & futilia rejiciet plane, exautorabit, cassabitque, ut isti loquuntur : quæ virtute valent & pondere, distinguet etiam ; ut Velites expediantur, in acie stent Hastati, Principes collocentur medii, subfideant in postremis Triarii. Quas omnes argumentorum, exemplorum, similitudinum, sententiarum copias ubi explicuerit in una tabellæ facie, ut ibi in procinctu & statione appareant, evocandæ prout fuerit opus : cogitandum erit non tantum quo ordine, sed & quo apparatu, quam valido, quam splendido instructæ procedant : ut oratio verborum stellis, sideribus phrasium, sententiarum luminibus distincta, niteat Elegantia, Compositione fluat, Ornatu splendeat. Et tum denique ab indagationis industria & solertia commentationis se ad scribendum conferet. Ad commodiorem autem meditandi curam scribendique laborem conducet plurimum, si in quietum aliquem locum, secretum atque arbitris liberum se recipiat, eundemque obscurum, secessu quippe, silentio, tenebrisque alitur mens ; sibi vacua, altiusque operi intenta, quoties extrinsecis avocamentis distracta non impeditur. Hic tandem stringat calamum, acuat stylum ; in exercitationis hujus incunabulis, tardum ; in progressu temporis & facultatis, velociorem ; semper diligentem,

Orationes 6. & 7. Nigronii de

ita tamen diligentem, ut videat, ne quando penna ad ingenium suum redeat, præcipiti acta festinatione, neque enim verendum est, ne manum de tabula nesciat tollere. At ne quandò à proposito extra oleas, quod aiunt, vagetur: suspiciendum erit subinde thema; ne maceriæ extruantur & arena sine calce, repetenda sæpius erunt proxime scripta: tum ad styli commissuram, quò melius connectantur præcedentibus sequentia: tum ad cogitationis calorem, qui, si scribendi intercapedine refrixerit, ex integro recipiet vires, &, quod in certamine saltus fieri solet, velut repetito spatio sumet impetum. Sequitur ut examinet præceptor & emendet quæ ille scripserit, improba & ociosa expungat, proba & gravia ponat, in locum fortuitorum sufficiat lecta, pro insuavibus dulcia, pro confusis composita suggerat, antiquitatis horrorem excolat, floridæ novitatis ambitionem coerceat. Aliquantulum veniæ tamen indulgebit ubertati & elegantiæ, quinimo alet potius indolem lætam, generosus conatus & vel plura justo concipientem spiritum fovebit, & satiari veluti quodam jucundioris disciplinæ cibo lacteque patietur. Volo, inquit Orator, se efferat in adolescente fœcunditas. Nam facilius sicut in viribus revocantur ea quæ sese nimium profuderunt, quam si, nihil valente materia, nova sarmenta cultura excitentur: ita volo esse in adolescente unde aliquid amputem. Luxuriem quippe depascet increscens cum ætate stylus, multum inde anni decoquent, multum ratio limabit, aliquid ipso usu deteretur. Non autem potest in eo esse succus diuturnus, quod nimis celeriter est maturitatem assecutum. Nec placet mustum quod in lacu statim est austerum: id fiat annis, sic & annos feret, & cum ætate proficiet. Denique ne pereat gratia Musicæ occultæ, ne virtuti celatæ inuratur nota sepultæ inertiæ; superest, ut materiæ ita formatæ habitus producatur in actum: ut arte studioque decurata & domi elaborata oratio in solem & pulverem prodeat, in castra & aciem procedat, cui rei à Memoria maximum est subsidium. Quam ut fixam, firmam, fidamque habeas, devorandum est tædium illud scripta aliena & tua ad verbum ediscendi, quæ penitus cognita atque intellecta, rite atque ex artis methodo disposita diligenter leges, advertesque res primo, deinde verba: eaque per intervalla & certas partes divisa, edisces ex iisdem tabellis quibus scripseris, tenacius quippe Memoria (quæ non est quid ab Intellectu, nisi ratione distinctum)

[illegible] Oratore,

Actio sive Pronunciatio.

Nigron. Orat. 15. de Memoria,

distinctum) apprehendit eorum vestigia, quæ sibi familiaria non incuriosi tradiderunt oculi. Quæ itaque imprimenda animo curaveris apud te tacite sub somni tempus, quo plus firmitatis adferat noctis interpositæ quies & silentium; reposces exigesque a memoria postero mane, defæcato à cibi decoctione & curarum æstu, animo. Deinceps probe meditata & comprehensa in solitario aliquo loco recitabis, Voce clara, distincta, non stridula aut intenta (in Exordio minime) non unius toni, sed modulata pro varia materiæ, argumentorum, sententiarum, affectuum ratione, cui Vultus consentiat, subserviatque Gestus, rebus quæ aguntur congruus; non vastus, neque histrionicus tamen, sed decorus & temperatus. Quæ omnia ut cum gratia, venustate & judicio præstare valeas, operæ precium, imo necessarium erit, ut ipse audias alios, te alii, iique artifices, qui exemplo feliciter præeant, consilio fideliter moneant, quæ sequaris, quæ fugias; atque id certe distertius quam vel eburnea Gracchi fistula, vel Demosthenis speculum tibi vocem modulentur, gestum figurent. Tum demum bona cùm tui fiducia prodire in publicum licebit. Actio autem usu reperita relegabit metum, sollicitudinem, iram, rusticum pudorem, cæterosque affectus qui memoriæ ac liberiori gestui præjudicant & officiunt.

Artis præcepta levidensi quodam filo & soloci pertexui, quæ compendii studio omiserim, ex iis ipsis quos indicavi fontibus facile licebit petere. Præceptis his si felicis ingenii vestri (Opt. Juvenes) facultatem excolere, si habitum & disertam dicendi facilitatem usu acquirere non pigebit; ibunt indolis vestræ flores (quos Naturæ produxit tellus, Artis firmat sol, Exercitationis educat imber) in Eloquentiæ & Prudentiæ fructus. Summus ille Naturæ parens fructus hosce, quorum ipse sparsit semina, ita benigno foveat numine: ita radiis suis illustret animetque æternus Justitiæ & Sapientiæ Sol: ita gratiæ suæ aura mulceat, imbre riget Sacrosanctus Favonius: ut canescentes illi indies ad maturitatem in animis vestris, vos ipsos ad consummatissimæ Virtutis arcem evehant, ad fastigatissimi Honoris apicem promoveant: in Reip. emolumentum, Divini nominis gloriam, vestram salutem æternam.

FINIS.

Et quia illorum mentio facta est supra, pag. 51. adjicienda curavimus concenturiata Communium Locorum capita; in eorum gratiam quibus cura erit studiumque conficiendi memoralia volumina.

A

Abstinentia, Abusus, Academia, Actio, Accusatio, Adolescentia, Adversaires, Aaulatio, Adulterium, Ædificia, Æmulatio, Æquabilitas animi, Æqualitas, Ætas, Affectus, Affinitas, Agri cultura, Aliena, Amatio, Amicitia, Amor, Amor sui, Angeli, Anima, Animantia, Animus, Arrogantia, Ars, Artes liberales, Artes, Asperitas, Avaritia, Audacia, Auditus, Aula, Aurum, Auspicia, Auctoritas, Auxilium.

B

Bellum, Benescentia, Bona naturæ, fortunæ, animi, Boni, Bonitas, Bonum, Brevitas.

C

Cædes, Calumnia, Cattitas, Causæ, Ceremoniæ, Cibus, Civis Civilium rerum usus, Clementia, Calibatus, Calum, Comitas, Commutationes, Concordia, Confessio, Conjugium, Conjugalis fides, Conscientia bona, Conscientia mala, Consilium, Consolatio, Constantia, Consuetudo, Contentus animus, Contractus, Conversatio, Convivium, Corpus, Correctio, Corruptio, Credulitas, Crudelitas, Curæ, Cura præposterа, Curiositas.

D

Damnum, Decorum, Debitum, Deformitas, Degeneratio, Deliciæ, Desperatio, Detractores, Deus, Dies, Discipulus, Disciplinæ, Discordia, Dissimulatio, Dives, Divitiæ, Divinatio, Doctrina, Dolor, Dolus, Dos, Dux.

E

Ebrietas, Educatio, Elementa, Eloquentia, Error, Eventus, Exemplum, Exercitatio, Exilium, Experientia.

F

Facilitas, Fama, Fames, Familia, Fatum, Favor, Felicitas, Fides, Finis, Forma, Fortitudo, Fortuna, Forum, Fratres, Fraus, Frugalitas, Fruges, Fuga, Furor, Furium.

G

Garrulitas, Gaudium, Gestus corporis, Gloria, Gratitudo, Gula.

H

Hæredes, Historia, Histriones, Homo, Honestas, Honor, Horti, Hospites, Humanitas, Humilitas.

Jactantia,

I

Jactantia, Ignavia, Ignorantia, Imitatio, Imperium, Impietas, Impudentia, Indoles, Industria, Infamia, Infantia, Inferi, Infirmitas, Ingenium, Ingratitudo, Inhumanitas, Inimicitiæ, Injuria, Injustitia, Innocentia, Institutio, Insania, Interitus, Inventa, Invidia, Ipse, Ira, Irrisio, Judicium, Jurisscientia, Jus, Jusjurandum, Justitia.

L

Labor, Lacrymæ, Lætitia, Leges, Jura, consuetudines gentium, Legatus, Levitas, Liberalitas, Liberi, Libertas, Libido, Licentia, Licita, Lingua, Lis, Locus, Lucrum, Ludus, Luxus.

M

Magistratus, Magnificentia, Majestas, Mala, Maledicentia, Malitia, Malitia, Medicina, Mediocritas, Meditatio, Memoria, Mendacium, Mens, Mercatura, Meretrix, Metalla, Meteora, Metus, Militia, Miracula, Miseria, Misericordia, Modestia, Mora, Morbi, Mores, Morum gravitas, Mores gentium varii, Mors & sepultura, Mulier, Mundus, Munera, Mutationes, Mutuum.

N

Natura, Naturales res, Navigatio, Necessitas, Nobilitas, Nosse teipsum, Novercæ, Novitas, Nox, Numerus, Numina, Nuptiæ & ritus.

O

Obedientia, Obsequium, Oblivio, Occasio, Otium, Oculus, Odium, Officium, Omina, Opinio, Opus, Oracula, Oratio, Ordo, Ornatus.

P

Parentes, Parricidium, Passio, Patientia, Patria, Paupertas, Pax, Peccatum, Peregrinatio, Perfidia, Perjuria, Perseverantia, Petitio, Pestis, Philosophia, Pietas, Pictura, Pœna, Pœnitentia, Poeta & Poesis, Politia, Potentia, Potentioribus non adversandum, Præceptores, Presentibus fruendum, Principes, Principium, Prodigalitas, Prodigia, Proditio, Promissa, Prosperæ res, Providentia, Prudentia, Principiis obsta, Pudor, Pudicitia, Puerilia, Pulchritudo.

Q

Quæstiones curiosæ, Querelæ.

R

Rapina, Ratio, Recreatio, Regnum, Religio, Reprehensio, Repugnantia, Repulsa, Respublica, Rhetores, Risus, Robur, Rus.

S

Sacerdotes, Sacrificium, Sacrilegium, Sapientia, Scelus, Scientia, Scriptum, Securitas, Seditio, Sectæ, Senſus, Senectus, Servus, & Servitus, Severitas, Silentium, Similitudo, Simultas, Simulatio, Simulachra, Sitis, Sobrietas, Societas humana, Societas honeſta, Societas prava, Solitudo, Solertia, Somnus, Somnia, Species recti, Spectrum, Spes, Studium, Stultitia, Subditi, Sublimis vitæ conditio, Superbia, Superſtitio, Suſpicio.

T

Taciturnitas, Tædium, Temeritas, Temperantia, Templa, Temporum res geſtæ, Tempus, Terræ regionesque, Teſtis, Teſtamenta, Timor, Tormenta, Tranquillitas, Tueri parta, Turpitudo, Tyrannis.

V

Valetudo. Varietas. Venatio. Venia. Veneficia. Ver. Verbum. Verecundia. Veritas. Veſtitus. Vetitum. Vicini. Viciſſitudo rerum. Victoria. Vigilantia. Vindicta. Vinum. Virtus. Virginitas. Vis. Vita. Vita privata. Vitia. Vitiorum fuga. Vltio. Vltio divina. Vnitas. Voluntas. Voluptas. Vota. Vrbs. Vſura. Vſus. Vtilitas. Vulgus. Vultus. Vxor.

FINIS.

DE FORMULARUM *Uſu & Imitatione.*

FOrmulæ aliquot Oratoriæ à me olim, quaſi parectato, rudi quadam farragine congeſtæ, non ita pridem ſub alienis auſpiciis vexilliſque in aciem proceſſerant. Has, quia ſemel, ipſius, qui ediderat, rogatu, publici juris feci, nec dum mihi ſatis apparuit cauſæ, cur prolem illam, quæ vel adeo implumis ad fidem ſolis educta (niſi infidus ſit amicorum portus, affectu quam judicio fallacior) exploratores igneis irretorto contueri lumine ſuſtinuit, unguibus lævis laniatam nido præcipitem darem: agnitam & vindicatam fovere hic lubet, ſuſcipere, & proferre: ſi pauca prius de conſilio in iis meo, ipſarumque uſu dixero. Atque in his quia imitatio utramque paginam facit, utrumque munus, & ſtaminis & ſubtemenis ſubit; non pigebit ab illius exemplo telam ordiri.

Ab Ariſtotele etiam laudatum, Ethic. ad Nicomachum, l. 1.

Inter Georgica Heſiodi præcepta decantatiſſimum eſt illud & πολυθρύλλητον.

Οὖτος

Οὗτος μὲν παιδείσος, ὅς αὐτῷ πάντα νοήσει,
Φερτὸς ἀνὴρ δὲ καὶ ὃς ἑτέροις κλυτὸν οὖας ἀκούσας
Εὖ φρασσάμενος τὰ κ' ἔπεσπε καὶ εἰς πόλον ἦσιν ἀμείνω.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ὃς δ' ἐκε μήθ' αὐτῷ νοέῃ, μητ' ἄλλεο κ' ἐσσόμενον περ
Ἐν θυμῷ βαλλήται, ὅδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.

Quo reſpiciens T. Livius, *a* oratione, quam Minutio, cujus temeritatem fortuna deprehenderat, maleque mulctarat, niſi nubes ea, quæ in montium jugis ſedebat, ſolicitata imbrem dediſſet, h. e. niſi legionibus Minutianis in extremo jam diſcrimine laborantibus Fabiana ſe acies repente, velut è cœlo demiſſa ad auxilium, oſtendiſſet: Orationi, inquam, illi, quam Minutio affingit T. Livius milites ſuos hortaturo, ſupplices ſe, gratoſque Fabio præſtarent, hoc præfigit exordium; *Sæpe ego audivi, Milites, eum primum eſſe virum, qui ſibi ipſe conſulat, quid in rem ſuam ſit: ſecundum, eum, qui bene monenti obediat: qui nec ipſe ſibi conſulere, nec alteri parere ſcit, eum extremi ingenii eſſe, &c.* Quod item ante oculos habuit dubio procul Seneca. *b Nemo*, inquit, *per ſe ſatis valet, ut emergat: oportet manum aliquis porrigat, aliquis ducat. Quoſdam ait Epicurus ad veritatem ſine ullius adjutorio contendere; hos maxime laudat, quibus ex ſe impetus fuit, qui ſeipſos protulerunt: Quoſdam indigere ope aliena, non ituros, ſi nemo præceſſerit, ſed bene ſecuturos; egregium hoc quoque, ſed ſecundæ ſortis ingenium. Nos ex illa prima nota non ſumus, bene nobiſcum agitur, ſi in hanc ſecundam recipimur. Neque hunc quidem contemſeris, qui alieno beneficio ſalvus eſſe poteſt: & hoc multum eſt, velle ſalvari. Præter hæc adhuc invenies aliud genus hominum, ne iſ ſum quidem faſtidiendum, eorum, qui cogi ad rectum compellique poſſunt, quibus non duce tantum opus ſit, ſed adjutore, &, ut ita dicam, coactore, hic tertius color eſt. Itaque alteri magis gratulatur; alterum magis ſuſpicit. Quamvis enim ad eundem finem uterque pervenerit, tamen major eſt laus idem effeciſſe in difficiliore materia, &c.* Mox. *Quædam ingenia facilia, & expedita quadam manu, quod aiunt, facienda ſunt, & in fundamentis ſuis occupanda*

a Decad. 3. l. 2.

b Ep. 52.

Itaque

Itaque ego illum feliciorem dixerim, qui nihil negotii secum habuit: hunc quidem de se melius meruisse, qui malignitatem naturæ suæ vicit, & ad sapientiam se non perduxit, sed extraxit. Hoc durum & laboriosum ingenium nobis datum, scias licet, imus per obstantia. Itaque pugnemus, aliquorum invocemus auxilium. Quem, inquis, invocabo, hunc, aut illum? Tu vero etiam ad priores revertere, qui vacant. Adjuvare nos possunt, non tantum qui sunt; sed & qui fuerunt, &c. Nec veritas tantum, O Philosophe, in Democriti puteo latet, indigetque Delio urinatore, sed & doctrinæ Moly, flore nitens lacteo nigra squallet radice, χαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν Ἀνδράσι γε θνητοῖσι: sed & aureum scientiæ ramum *tegit omnis Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbræ.* Quem, quia *pauci, quos æquus amavit Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus, Diis geniti potuere* ingenii sui Marte eruere; liceat modo Mercurii indiciis oblatum capere, aut Veneris auspiciis rite repertum carpere. * Ἀ δὲ οὐ κεκτήμεθα Μίμησις ἤδη ταύτα συνθηρεύεται. In magnis illis animi ad artes & virtutes formandi Georgicis, εὐδαίμονας illos & θεοφίλους pronunciat Plutarchus, quibus divinitus contigere ad consummatam perfectionem tria illa absolute necessaria; 1. ingenii solum fertile, 2 institutionum bona semina, 3. diligens institutoris cultura & exercitatio. Natura quippe ab arte promovetur, utraque ab exercitatione firmatur atque perficitur. Quis itaque Eloquentiæ, quo non præstantius aliud munus homini à Deo datum est fructum? quis, non dico, Suadæ medullam, sed vel illibatum orationis florem à pueris expetat, aut etiam expectet, quibus nondum per ætatem aut studium datur sapere, quibus inventionis facilitas, ingenii felicitas, ipsius rationis vixdum illuxit lumen? *Stratus humi palmes viduas desiderat ulmos.* Pedamenta itaque admoveantur ab Arte & Imitatione, ut quæ ex se non habent, mutuo aliunde sumant; atque ita sumant, ut lecte, libere, prudenter instituta imitatione, ex suo ipsius cerebro prognata hæc. Pallas parentis referat imaginem; non aperte, serviliter, inepte suscepta, opus Musivum aut cento eruditis bilem concitet, aut furtivis nudata coloribus cornicula risum moveat. Imitandi rationem, methodum, modos,

a Synes. tit. Deus.

modos, κρούσιν, gradus, ſupra attigimus Indicis Rhetorici, pag. 42. & ſeq. hic περίξιν exercitationemque cur referre pigeat, cum ſummi ingenii viros in hac arena deſudaſſe non puduerit? Quot loca ex Platone & Ariſtotele, Dialogis ſuis & Rhetoricis inſeruit Eloquentiæ Romanæ parens Cicero, hæc vertendo, illa explicando, alia imitando? ad Demoſthenis vim ubique affectat viam, non ſemper aſſequitur. Philippicæ certe Ciceronis in totum olent Demoſthenis lucernam. Necnon *a* ipſe Demoſthenes quatuor annos impendit orationibus Iſæi imitandis. Ut cæteros Poetas taceam, (quos *b* Galaton pinxit catillantes quæ vomuerat Homerus) quid Virgilius? annon Homeri, Heſiodi, Theocriti, Pindari etiam, Apollonii, atque aliorum preſſe & quaſi religioſe inſiſtit veſtigiis? Plinius *c* vero honori ſibi duxit Ciceronem æmulari, nec fuiſſe erubuit; *Eſt mihi*, inquit, *cum Cicerone æmulatio, nec ſum contentus eloquentia noſtri ſeculi.* Quod & alios factitaſſe ut liqueat, adducam locum illum *d* Iſocratis: Τῆς ἀρετῆς μὴ ἅδην κτῆμα σμικρότερον, μηδὲ βεβαιότερον ἐστί. καλῶ μὲν γὰρ χρόνῳ ἀπάλωτον, ἢ νόσῳ ἐμάρανε, πλούτῳ δὲ κακίας μᾶλλον, ἢ καλοκαγαθίας ὑπερέπης ἐστὶν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥᾳθυμίᾳ φιλτικωτάτην, ὅτι δὲ τὰς ἡδονὰς τοῦ νέου φιλακαλῶν, ῥᾳμίᾳ δὲ μετὰ μὴ φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης, πλείω τῶν ἔχοντας ἔβλαψε. καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῶν ψυχῶν ἐπιμελείαις ὀλιγωρότερον; ἢ ὧν τὰ ἀρετῆς κτῆσις, οἷς ἂν ἀκίβδηλος ἐν ταῖς διανοίαις συναυξηθῇ, μόνη μὲν ἀγήρατος, πλούτου δὲ χρειττόνων χρησιμωτέρα. δὲ ἀνεκτὸς ὄλεθρος. Quem criſpo & rotundo ſane agmine complexus eſt Saluſtius in Catalinaria præfatione, *Divitiarum & formæ gloria fluxa atque fragilis eſt: virtus clara æternaque habetur.* in Jugurthina prolixior. *Præclara facies, magnæ divitiæ, ad hoc, vis corporis, & alia hujuſcemodi brevi dilabuntur: at ingenii egregia facinora, ſicut anima, immortalia ſunt. Poſtremo corporis & fortunæ bonorum, ut initium, ſic finis eſt: Omniaque orta occidunt, & aucta ſeneſcunt: animus incorruptus, æternus, rector humani generis, regit atque habet cuncta, nec ipſe habetur.*

a Plutarch. in vita Demoſt.

b Aelian. Var. hiſt. l. 3. c. 22.

c l. 5. epiſt. 6.

d Or. ad Damonicum.

Hunc

Hunc fusius expressit Plutarchus, a τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπινα, καὶ μικρὰ, καὶ οὐκ ἀξιοσπούδαστα καθέστηκεν. Εὐγένεια καλὸν μὲν, ἀλλὰ προγόνων ἀγαθόν. Πλοῦτος δὲ τίμιον μὲν, ἀλλὰ τύχης κτῆμα, ἐπειδὴ τῶν μὲν ἐχόντων πολλάκις ἀφείλετο, τοῖς δ' οὐκ ἐλπίσασι φέρουσα προσήνεγκε. καὶ ὁ πολὺς πλοῦτος σκοπὸς ἔκκειται τοῖς βουλομένοις βαλάντια τοξεύειν, κακούργοις, οἰκέταις, καὶ συκοφάνταις. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι καὶ τοῖς πονηροτάτοις μέτεστι. Δόξα γε μὲν σεμνὸν, ἀλλ' ἀβέβαιον. Καλλος δὲ περιμαχητὸν μὲν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον. ὑγίεια δὲ τίμιον μὲν, ἀλλ' εὐμετάστατον. ἰσχὺς δὲ ζηλωτὸν μετὰ, ἀλλὰ νόσῳ εὐάλωτον καὶ γήρᾳ. τὸ δὲ ὅλον, εἰ τὶς ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ φρονεῖ, μαθέτω γνώμης διαμαρτάνων. πόσον γὰρ ἔστιν ἰσχὺς ἀνθρωπίνου (ἢ πίων) τῶν ἄλλων ζώων δυνάμεως; λέγω δὲ τόνον ἐλεφάντων, καὶ ταύρων, καὶ λεόντων. παιδεία δὲ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶ ἀθάνατον καὶ θεῖον. b Apuleius ægre illum ambulare judicans, qui pedem semper ponit in alieno vestigio, nec sibi metas præstituit, nec se intra alieni ingenii pomœria terminavit: sed liberius, pro more suo & patrio vagatus, ita lusit, *Aliena voco quæ parentes pepererunt, & quæ fortuna largita est, &c. Generosus est? parentes laudas. Dives est? non credo fortunæ. Magis ista dinumero. Validus est? ægritudine fatigabitur. Pernix est? abibit in senectutem, formosus est? Expecta paulisper, & non erit. At enim bonis artibus doctus, & adprime est eruditus, & quantum licet homini, sapiens & boni consultus est? tandem aliquando ipsum virum laudas. Hoc enim nec à patre hæreditarium est, nec casu pendulum nec à suffragio anniculum, nec à corpore caducum, nec ab ætate mutabile.* Quamvis hic, ut & alibi, Senecam a ob oculos, & in mente habuisse mihi ex Proleptico artificio videtur. *Ratio ergo perfecta proprium hominis bonum est, cætera illi cum animalibus satisque communia sunt, Valet? & leones, formosus est? & pavones, velox est? & equi, non dico, ¾ in his omnibus vincitur. Non quæro quid*

a περὶ παίδων ἀγωγῆς.

b De Deo Socratis.

a Epist. 75.

quid in ſe maximum habeat, ſed quid ſuum. Corpus habet? & arbores, habet impetum & motum voluntarium? & beſtiæ, & vermes, habet vocem? ſed quanto clariorem canes, acutiorem aquilæ, graviorem tauri, dulciorem mobilioremque Luſciniæ? Quid in homine proprium? Ratio, hæc recta & conſummata felicitatem hominis implevit. A quo exemplari non admodum diſcedit Boethius. b *Quid enim? pecuniam ne congerere conaberis? ſed eripies habenti. Dignitatibus fulgere velis? danti ſupplicabis: & qui præire cæteras honore cupis, poſcendi humilitate vileſces. Potentiamne deſideras? ſubjectorum inſidiis obnoxius, periculis ſubjacebis. Gloriam petis? ſed per aſpera quæque diſtractus, ſecurus eſſe deſiſtis. Voluptariam vitam degas? ſed quis non ſpernat atque abjiciat viliſſimæ fragiliſſimæque rei corporis ſervitium? jam vero qui bona præ ſe corporis ferunt, quam exigua, quam fragili poſſeſſione nituntur? Num enim elephantos mole, tauros robore, ſuperare poteritis? num tigres velocitate præibitis? Formæ vero nitor; ut rapidus eſt, ut velox, & vernalium florum mutabilitate fugacior! Reſpicite cœli ſpatium, firmitudinem, celeritatem: & definite aliquando vita mirari.* Videte denique hos ſubſecutum Minucium Felicem. *Rex es: tam times, quam timeris, & quamlibet ſis multo comitatu ſtipatus, ad periculum tamen ſolus es. Dives es: ſed fortunæ male creditur, & magno viatico breve iter non inſtruitur ſed oneratur. Faſcibus & purpuris gloriaris: vanus error hominis, & inanis cultus dignitatis, fulgere purpura, mente ſordeſcere. Nobilitate generoſus es: parentes tuos laudas: omnes tamen pari ſorte naſcimur; ſola virtute diſtinguimur.* Quorſum hæc omnia? certe, ut intelligatur etiam gravibus viris, & in altum eloquentiæ provectis Imitationem præluxiſſe curſus ſui Helicen & Cynoſuram. Non itaque pudori, nec tædio eſſe debet teneræ ætati, cui inſtituendæ hæc qualiacunque, inſerviunt, τοῖς νεωτέροις ξυγχρωτιζομένοις majorum virtutes intueri animiſque ad virtutem hanc accendi. Præclara illa vox eſt, & viro ſummo digna, ſi cui datur eâm vere de ſe protuliſſe, *Libera per vacuum poſui veſtigia princeps, Non aliena meo preſſi pede.*

b De consol. philoſophiae, l. 3. proſ. 2.

Verum enimvero in ſecundis, aut etiam tertiis ſtare aliquid eſt. Si negatur Jovis non imitabile fulmen vibrare; proximos tamen illi honores, etſi proximos longo poſt intervallo, & manubias ſecundas tractare Palladi liceat, juvetque ſequi patrem, licet *non paſſibus æquis.*

Prima

Prima itaque & præcipua probi atque legitimi Imitatoris cura ſit, Rerum, ac Senſus: proxima, Verborum & Coloris, ut ejus, quem imitandum ſuſcepimus, primo animi conſilia, & altam vegetæ mentis vim intelligamus; hæc probe concocta acri meditatione in animi noſtri venas trajiciamus, ut corpus ipſum orationis, quæ ſpeculum animi eſt, ſolidum & ſucci plenum efformetur, argumentorum oſſibus firmum, ſententiarum medulla diſtentum, motuum nervis validum. Deinde, ut circa carnis cutiſque colores verſemur, vocum, figurarum, phraſium, formularum. Ejuſmodi oratio non intra labra natans, ſed in penitiſſimi cordis penetralibus nata, vivet, ſpirabit, movebit, aget, rapietque auditores quo volet. Atque hæc omnia, quamvis intimis animi præcordiis adamantino ſtylo inſculpi neceſſe fuerat, quoniam tamen labilis res eſt memoria & fluxa, quæ onerata fatiſcit, referta confunditur; ex uſu erit illam ſublevare; & ea, quæ nobis legentibus, audientibus, aut meditantibus placuerunt, dignaque adnotatu viſa ſunt, Librorum fidei concredere, uti ſupra monuimus, pag. 45, &c. Indicis Rhetorici.

Adventitiis tamen his ſubſidiis ita uti, ne ſenſus ipſos, ne formulas eodem habitu, quo admiſſa ſunt, quaſi per vomitum, quod infirmi ſtomachi indicium eſt, regeramus: verum, tum adjiciendo, tum detrahendo, qua varie concinnando, qua artificioſe invertendo, ita immutare, ut ex ingenii noſtri fonte, fornace, officina; non ex memoriæ lacu, ærario, taberna videantur deprompta: Mentis agitatione, Commentationis igne ea omnia, quantumvis varia, & diſſimilia, ita conflare, miſcere, aſſimilare, ut & ipſis Artificibus fœtum hunc noſtræ mentis ingenium potius approbemus, quam accerſitas bracteas, aut emendicata analecta prodamus. Formulas itaque ſubjeci ipſis autorum unde ſumptæ ſunt verbis dimenſas, ut aliud relinquerem Oratoriæ candidato, in quo exerceret ſe ſtyli acies, laboraret ingenii acumen; tanquam ſi placeat exemplum iſtud. Apud A. Gell. (a) nec non Ælianum (b) invenio; *Quod Theophraſtus verba in Areopago faſturus deturbatus verecundia obticuerit, quodque idem hoc Demoſtheni apud Philippum Regem verba facienti evenerit.* Quod hunc in modum dilatari poterit. *Quod Theophraſto oratori parum vehementi, cujus tamen ex ore melle dulcior effluebat oratio; quod Demoſtheni torrentis in modum fluminis, aut torti potius fulminis auditorum animos percellenti, contigiſſe*

(a) A. Gell. arg. c. 8. l. 6.
(b) Aeliar. Var. hiſt. l. 8. c. 12.

tigiſſe fertur; ut hic Philippi regis majeſtate, exanimatus, ille verecundia (ut creditur) deturbatus in ipſo orationis limine repente obticuerit: idem ne mihi novo Rhetori atque in hac dicendi arena minime verſato accideret prorſus extimeſcerem, niſi me animaret rei ipſius, de qua dicturus ſum, dignitas, niſi me confirmaret gratioſorum juvenum, qua cinctus ſum, coronæ notiſſima benignitas. Jubet me res, ut inter vitioſi pudoris Scyllam, & impudentiæ Charybd m ingenuam & prætextatæ hujus ætatis florem verecundiam per medium fretum, quæ virtutis via eſt, plenis pro virium mearum & artis modulo gloriæ velis feram. Vos itaque orandi ſitis (tyrocinii hujus literarii commilitones mei) cum in ipſius argumenti veſtra hac ætate digniſſimi gratiam, tum pro candore quem in pectoribus veſtris incluſum, huc affertis, ut fragili hujus Orationis meæ naviculæ, ſine ſcientiæ ſaburra, ſine judicii clavo, ſine artis velis timide fluitanti, lenis faventiæ veſtræ aura aſpirans, eam decurſo celeriter ſpatio in optatum portum adducat. Quas vero formulas ex lectione in adverſaria & commentarios referre placet, id, ſi ita videtur, facere ex mente & methodo ſubſequentis tabellæ licebit.

Supra Naturæ fundamina, Artiſque ſtructuram, inter Exercitationis ſubſidia, ad Eloquentiæ faſtigium erigendum, validiſſimi adminiculi vim & viam occupat Imitatio. Ad cujus perfectionem, ſtudioſe & cum fructu legenti, audienti, commentanti obſervanda veniunt,

I Formulæ

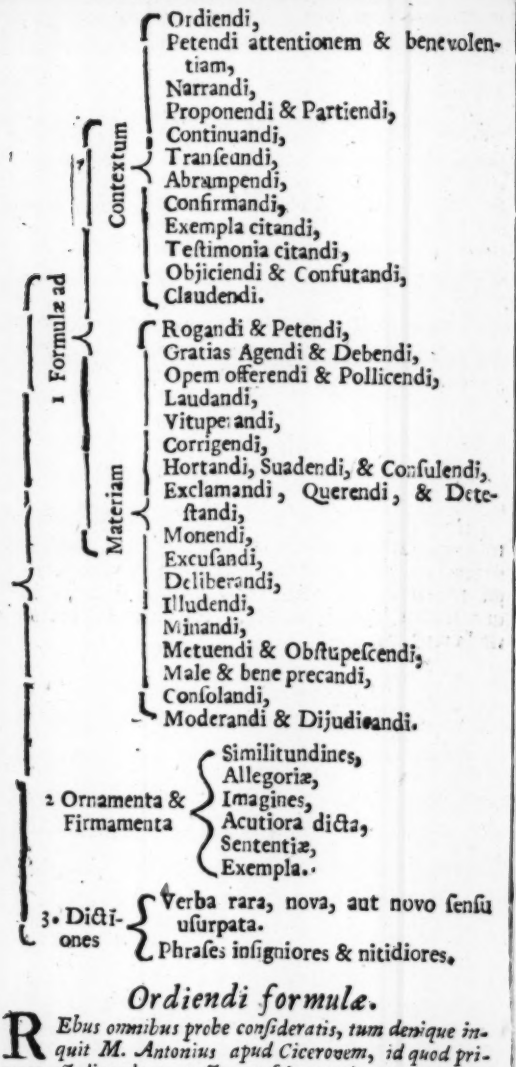

Ordiendi formulæ.

Lib. 2. de Orat.

REbus omnibus probe consideratis, tum denique inquit M. Antonius apud Ciceronem, id quod primum est dicendum, postremo soleo cogitare, quo utar exordio.

exordio. Nam ſi quando id primum invenire voldi, nullum mihi occurrit, niſi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare, atque commune. Principia autem dicendi ſemper cum accurata, & acuta, & iuſtruſta ſententiis, atque verbis, tum vero cauſarum propria eſſe debent. Prima eſt enim quaſi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuo eum qui audit, permulcere atque allicere debet, &c. mox. *Appareat eas non eſſe communes, nec in alias cauſas poſſe transferri; ſed penitus ex ea cauſa, quæ tum agatur efflorviſſe. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, ſignificationem habere debebit, aut aditum ad cauſam, & communicationem; aut quoddam ornamentum & dignitatem. Sed oportet ut ædibus ac templis veſtibula & aditus; ſic cauſis principio pro rebus & rerum portione præponere. Diſputat Quintilianus contra quam cenſuit Ciceronis Antonius, præcipiens, Nec ideo tamen eos probaverim, inquit, qui ſcribendum quoque proœmium noviſſime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoquo loco ſit opus, conſtare debet, ante quam dicere aut ſcribere ordiamur; ita incipiendum ab iis quæ prima, ſunt, &c. Sed poſſ veteres dicendi magiſtros in utraque lingua, & præter ea quæ nos ſupra diximus, p. 17. &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Cauſſinus, l. 6. Eloq. c. 7. Valladerus l. 8. Voſſius l. 3. inſtit. Orat. c. 2. &, ſi tædium ferre poſſis, Exordiorum formulæ variis ex locis deſumpta a Melchiore de Cirda in Campis Eloquentiæ. Nec non aliæ per omnia genera & partes orationis a Vermulæo allatæ, ut & ab Eraſmo, li. de copia & conſcribendis epiſtolis. Neque tamen iſtæ quæ ſequuntur rejiciendæ protinus ſunt, ut quæ, ex præceptis & exemplo in præfatione modo præmiſſis, in hanc vel illam ſententiam facile transferri poſſint.*

§. 1. oratoriam inſtit. c. 11.

Roſcius hiſtrio nobiliſſimus, qui propter artis ſuæ præſtantiam & venuſtatem aſſecutus erat, ut in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur: quo ſpectante, geſtum agere in ſcena videbatur eſſe hominis impudentis: ille, inquam diſcipulus Hortenſii, magiſter Ciceronis, ille propter probitatem indignus, propter artem ſolus ſcena adeoque immortalitate dignus judicatus, ille utcunque exercitatiſſimus, nunquam tamen niſi geſtus & actionem accurate meditatus ſe dabat in publicum ——

Cic. l. de Or. et Val. Max. l. 8. c. 7.

Sen. præf. ad l. 4. controv. Quint. l. 10. c. 5. Nigron. l. Orat.

(a) Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hiſpania Ruſtico

Porcio

Porcio propinquo ſuo diceret, uſque eo fuerit confuſus, ut à ſolœciſmo inciperet; nec antea potuerit confirmari, tectum ac parietes deſiderans, quam impetravit ut judicium ex foro in baſilicam transferretur: quam toto me animo conſternari putatis? qui-

Craſsus apud Cic. 1. de oratore. Equidem in me ipſo experior ſæpiſſime, ut exalbeſcam in principiis dicendi, & tota mente atque omnibus artubus contremiſcam. Adoleſcentulus vero ſic in initio accuſationis exanimatus ſum, ut hoc ſummum beneficium Q. Maximo debuerim, quod continuo concilium dimiſerit, ſimul ac me fractum ac debilitatum metu viderit.

Cicero manumiſit Erotem ſervum; quod judicium quoddam graviſſimum in diem poſterum fuiſſe dilatum nunciaſſet.

Plut. apoph. Atheneſius cum cogeretur de gloria diſſerere coram Philone (cujus jam aures cognoverat & Demoſthenicæ Eloquentiæ inultas calamiſtris, & Atticæ dictionis puritate delicate politas) illum ſomniavit abſentem, ne tanti viri cogitatio medium ſibi dictionis filum intercideret. Sic ego hodie divina Endymionis virgula, &c.

Cic. 1. de Natur. Deor. Cum à Simonide quæſivi ſet Hiero tyrannus, quid, aut qualis eſſet Deus, deliberandi cauſa ſibi unum diem poſtulavit. Cum idem ex eo poſtridie quæreret, biduum petivit. Cum ſæpius duplicaret numerum dierum, admiranſque Hiero quæreret cur ita faceret; Quia quanto, inquit, diutius conſidero, tanto mihi res videtur obſcurior.

Cic. de oratore, 2. Cum Annibal Carthagine expulſus Epheſum ad Antiochum veniſſet exul, proque eo, quod ejus nomen erat apud omnes in gloria, invitatus eſt ab hoſpitibus ſuis, ut Phormionem Peripateticum, ſi vellet, audiret: cumque is ſe non nolle dixiſſet, locutus eſſe dicitur homo copioſus aliquot horas de Imperatoris officio, & de omni re militari. Tum cum cæteri qui illum audierant, vehementer eſſent delectati; quærebant ab Annibale, quidnam ille ipſe de illo philoſopho judicaret, hic Pœnus, non optime Græce, ſed tamen libere reſpondiſſe fertur, Multos ſe deliros ſenes ſæpe vidiſſe, ſed qui magis quam Phormio deliraret, vidiſſe neminem. Neque me hercule injuria. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit quam Annibali, qui tot annos de imperio cum populo Romano omnium gentium victore certaſſet; Græcum hominem, qui nunquam hoſtem, nunquam caſtra vidiſſet, nunquam denique minimam partem ul-

lius

lius publici muneris attigiſſet, præcepta de re militari dare.

Sophiſtæ Herculis laudes recitaturo, Quis vero, inquit Antalcidas, eum vituperat? Plutarch. apophth.

Si aut collegam (id quod mallem) Æmili tui ſimilem haberes, aut tu collegæ tuo ſimilis eſſes, ſupervacanea eſſet oratio mea, nam & duo boni Coſſ. etiam me tacente omnia è rep. fide veſtra faceretis: & mali nec mea verba auribus veſtris, nec conſilia animo reciperetis. Liv. 3.d. 2.l. Fabius.

Taciuiſſem hodie (P. C.) ne quid in omnium gaudio minus lætum quod eſſet vobis loquerer: Nunc interroganti ſenatori, ſi reticeam, aut ſuperbus, aut obnoxius eſſe videar: quorum alterum eſt hominis alienæ libertatis obliti, alterum ſuæ. Liv. 3.d. 3.l. Hanno.

Qui me voluiſtis dicere ex tempore, accipite rudimentum poſt experimentum. Quippe, prout mea opinio eſt bono periculo periculum faciam, poſtquam re probata meditata ſum dicturus incogitata, &c. Apul. de Deo Socratis.

In rebus ſubitariis venia prolixior. Scripta enim penſiculatis & examinatis; repentina autem noſcitis ſimul & ignoſcitis. Ibid.

Pericles, quotieſcunque verba facturus in concionem prodiret, optabat, ut ſibi nullū ejuſmodi verbum excideret quod populum exaſperare atque irritare poſſet: aut quod illi contrarium eſſet & cum ipſius voluntate pugnare videretur. Aelian. hiſt. 4.l. 10.c.

Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt, tantum in foro, atque judiciis impudentia valeret, non minus nunc cauſa cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentiæ, quam tum in vi faciendā ceſſit audaciæ. Verum &, &c. Cic. pro Cæcina.

Nunquam mihi defuturam orationem, qua exercitum meum alloquerer, credidi: non quod verba unquam potius quam res exercuerim, ſed quia prope à pueritia in caſtris habitus aſſueveram militaribus ingeniis: apud vos quemadmodum loquar, nec conſilium nec oratio ſuppeditat: quos nec quo nomine quidem appellare debeam, ſcio cives? qui à patria veſtra deſciviſtis, an milites? qui imperium auſpiciumque abnuiſtis, ſacramenti religionem rupiſtis, hoſtes? corpora, ora, veſtitum, habitum civium agnoſco: facta, dicta, conſilia, animos hoſtium video. Quid enim vos, &c. Liv. 3.d. 8.l. Scipio.

Quam conſuetudinem illi ex ſchola politi oratores tanquam legem ſervaverunt, ut in magnis cauſis ſibi à Diis precarentur concedi orationem, vel ſperſam Cic. Tuſc. Q. 1.l.

ſperſam floribus ad aures audientium ſuavitate deliniendas, vel Demoſthenis vinctam nervis ad animos eorum pondere perſtringendos: eandem ego coram vobis hoc ipſo ex loco hodie perſecutus fuiſſem, ſi id quod ago, putaſſem potius orationis eſſe ex infimo artificio promptæ, quam mentis cujuſdam divinitus afflatu concitatæ: verum cum eos mihi motus ſive inuſſerit ratio, tanquam ex terra homini, ſive inſculpſerit Deus, tanquam ex cœlis Chriſtiano, ut putem hanc rem quam conor, non tam orationis eſſe quam rationis; imo vero non tam rationis quam ſpiritus cujuſdam, &c. tantum abeſt ut illa optem, &c. ut potius, &c.

Oratio rebus dubiis inventa eſt, itaque nec ego accuſando eum apud vos tempus teram, à cujus crudelitate voſmet ipſi armis vindicaſtis; nec iſtum ad cætera ſcelera impudentiam in defendendo ſe adjicere patiar.

Val. Max. præf. ad Tiberium. Nam ſi priſci Oratores ab Jove Opt. Max. bene orſi ſunt, ſi excellentiſſimi vates à numine aliquo principia traxerunt; mea parvitas eo juſtius ad tuum favorem accurrerit, quod cætera divinitas opinione colligitur; tua præſenti fide, paterno avitoque fideri par videtur.

Quintil. lib. 1. c. 1. Ut Aratus à Jove incipiendum putat (ἐκ Διὸς ἀρχόμεσθα) ita nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Tacit. hiſt. 4. Vocula. Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſolicitior, aut pro me ſecurior. Nam mihi exitium parari, libens, audio, mortemque in tot malis hoſtium ut finem miſeriarum expecto. Veſtri me pudet miſeretque, adverſus quos, &c.

Tull. Or. Eſt, (Auditores) eſt in magnorum virorum non ſolum judiciis, ſed etiam oculis vis quædam divina latenter implicita, quam cum antiquis oratoribus timerem, totiſque artubus exhorrerem, ſi ut illi ex his ſubſelliis quærerem meæ aut ignorantiæ tegendæ velum, aut ambitioni fovendæ ſegetem. Verum cum hoc quicquid in iſto circulo ſudo ſive algeo referatur eo, non ut orner, ſed ut ornem, non ut mihi libem eloquentiæ laudem, ſed ut virtutis laudem derivem in alium: tantum abeſt ut Brutos & Camillos timeam, ut potius in ſinu geſtiam Brutos mihi & Camillos hodie obtigiſſe auditores.

Solon. apud Diog. Laert. Viri Athenienſes, aliis quidem ſapientior, aliis fortior ſum. Sapientior ille qui Piſiſtrati conatus non animadver-

madverterunt; fortior iis qui ſciunt quidem, ſed metu ſilent.

Muſonius Rufus equeſtris ordinis miſcuerat ſe legatis Vitellii ad Flavianos de pace miſſis, ſtudia Philoſophiæ & Stoicorum placita æmulatus. Cœptabatq; permixtus manipulis, bona pacis & belli diſcrimina diſſerens, armatos monere. Id pleriſque ludibrio erat, pleriſque tædio. Nec deerant qui proculcarent hominem propellarentque, ni admonitu modeſtiſſimi cujuſque & aliis minitantibus; omiſiſſet intempeſtivam ſapientiam. Tacit. 3. hiſt.

Petendi attentionem formulæ.

QUod ſi res trita ſit, tritæ rei novam promitto, nec pervulgatam orationem, ut per humanitatem, quam incluſam in pectoribus domo huc attuliſtis ſemper, rogandi mihi ſitis vehementer, ne potius contemnatis illam quia trita fuit, quam hanc attendatis, quia nova erit. Turr. Or.

Si quis mihi Deus veſtram ad me audiendum benevolentiam conciliarit; efficiam profecto ut intelligatis nihil eſſe homini tam timendum quam invidiam, nihil innocenti ſuſcepta invidia tam optandum quam æquum judicium ----- Cic. pro A. Cluentio.

Quæſo à vobis ut in hac cauſa mihi detis hanc veniam accomodatam huic reo, vobis, quemadmodum ſpero, non moleſtiam; ut me pro ſummo poeta atq; eruditiſſimo homine dicentem, hoc concurſu hominum literatiſſimorum, &c. Pro Archia poeta.

Verum, ne quis forte arbitretur me pervulgato Rhetorum more debere rogare, ut patientiam huc, & attentionem afferatis, is, velim intelligat, me nolle rogare: quin potius Circea potione ita hodie ex Oratore factum Philoſophum, ut tam poſſim eſſe generoſe contemptor, ſi difficiles contemnatis fructuoſa docentem; quam velim eſſe gratus, ſi patienter audiatis breviter dicentem. Quorum utrumque contendam, ut commode poſſitis, ſi attendatis: ut vero attendatis rogat vos beata ----- 3. Or. Turr.

Quapropter vos oro atque obſecro, Jud. ut attente bonaque cum venia verba mea audiatis, fide ſapientiaque veſtra fretus plus oneris ſuſtuli quam ferre me poſſe intelligo. Hoc onus ſi vos aliqua ex parte allevatis, feram ut potero, ſtudio & induſtria, Jud. Cic. pro Roſc. Amer.

ſin à vobis (id quod non ſpero) deſerar, tamen animo non deficiam, & id quod ſuſcepi, quoad potero, perferam.

Turn. 9. or. Ineptus ſane ipſe ſiem (Aud.) ſi pervulgatas Rhetorum præceptiones ad excitandam attentionem conſectarer; cum videatur jam *T.* ipſe & quod Martyr fuit, expreſſiſſe vobis audiendi cupiditatem, & quod noſter fuit impreſſiſſe imitandi ſtudium.

31. 10. Attendite ergo, veſtræque benevolentiæ quadam quaſi aura favete audenti.

Date pauliſper aures animumque in ditionem meam, à me certe ſtabitis & ſentietis,

Quod ut plenius cognoſcatis, quæſo vos ut dum breviter vitæ meæ rationem adumbratam explico, dicentem me, id quod vultus veſtri tacite pollicentur, benigne attenteque audiatis.

3. Agrar. Quare à vobis, qui nihil de me credidiſtis, ut eam voluntatem, quam ſemper habuiſtis, erga me retineatis, peto: à vobis autem, &c.

Plutarch. de Auditione. Quin & *Mercurium* veteres in dedicandis fanis, adjunxerunt Gratiis, ſignificaturi, orationem maxime flagitare benignas & amicas aures.

Suidas. Ariſtoph. interpres, Nigr. 1. or. Itane, inquit, de Aſini umbra audire vultis, de rebus gravibus, & ſeriis non vultis?

Qua de re quia multa dici poſſunt digna veſtris auribus atque hac nobiliſſima, qua cingor, corona------

Ibidem. Reficite quæſo vos, Auditores, ad ea quæ ſequuntur, graviora, ſubtiliora, admirabiliora, flagitant attentionem ea non minorem quam præſtitiſtis. Ex qua etiam factus certior benevolentiæ veſtræ, adeo ut de vobis omnia ſperem, mihi omnia de veſtra humanitate polliceat.

Idem 2. or. Cujus dignitas ac venuſtas quia ſine adventitiis illecebris rapere ad ſe & detinere auditores valet: negligam hodierna die, quas in principiis dicendi quidam ſolicito animo atq; anxio quærunt, inſinuationes aucupandæ benevolentiæ auditorum; quam apud vos de integro captari minime neceſſarium mihi eſſe intelligo; tum ex attentione quam ſuperius præſtitiſtis, tum ex hodierna frequentia.

Alacritas veſtra & ardor me nonnihil hærentem facile adduxerunt, ut citius quam ſtatueram, ſublatis anchoris rurſus in altum è ſtatione, benevolentiæ magis veſtræ Favonio datis velis, quam mearum virium remigio fretus, orationem impellerem.

Ibid. 2. or. Quare vos illud unum oro atque obteſtor per veſtram præclaram indolem ingenii, morum, virtutis, perque

perque illam cupiditatem gloriæ, qua vos liberalis ambitio titillat, ut oculos mentis in Eloquentiam intendatis acerrime, dum ejus vim ac poteſtatem, in qua ſuccum, ſanguinem, nervos, robur, gratiam ejus ac pulchritudinem arbitror collocatam, in orationis meæ quaſi tabula vel ſpeculo, &c.

Quam dum explico atque expedio, vos oro atque obteſtor, ut oratoris, ſi minus boni, at omnium veſtrum amantis, verba benevolis auribus ac mentibus excipiatis: qui hac ſpe humanitatis veſtræ fretus, plus aliquanto complexus eſt animo, ſine temeritatis ſuſpicione, quam ætas & ingenium poſtulare aut ferre videatur. §. Or.

Sed quod vobis ſum pollicitus, quod vos avidiſſime exoptatis, ut tam inſignis exemplaris virtutes non decantatis & tritis, ſed novis, reconditis, inauditis laudibus celebrem, oculis vultuque repoſcitis. Habenis igitur ingenii mei qualiſcunque laxatis ac remiſſis; cupiditatis veſtræ calcaribus admotis, per patentiſſimum hunc campum oratio mea effuſo curſu ſpatietur. Ibid. 15. Ord

Narrandi formulæ.

ATque ut inde oratio mea proficiſcatur, unde hæc omnis cauſa ducitur. Cic. pro lege Manilia.

De quo neque quomodo dicam, neque quomodo taceam reperire poſſum. Si enim taceo, &c. Cic. pro Roſc. Amer.

Atque ut facilius intelligere poſſitis, Jud. ea quæ facta ſunt, indigniora eſſe, quam hæc ſunt, quæ diximus; ab initio res quemadmodum geſta ſit, vobis exponam, &c. Ibid.

Quid primum querar, aut unde potiſſimum exordiar, Judices? &c.

Reliquum eſt, Judices, ut nihil aliud jam quærere debeatis, niſi ut uter utri inſidias fecerit: quod quo facilius argumentis perſpicere poſſitis, rem geſtam vobis dum breviter expono, quæſo diligenter attendite. Cic. pro Milone

Id quo facilius facere poſſitis, dabo operam ut à principio, res quemadmodum geſta ac contracta ſit, cognoſcatis ----- Cic. pro Quintio.

Hujus difficultatis fontem ut aperire & ipſa adyta penetrare poſſimus, paulo altius res repetenda eſt. Morin. exer.

Primum ego officium ſcriptoris exiſtimo titulum ſuum legat, atque identidem interroget ſe, quid cœ- Plin. 5. l. 6. ep.

perit ſcribere, ſciatque ſi materiæ immoratur, non eſſe longum: longiſſimum, ſi aliquid accerſit atque attrahit.

Proponendi & Partiendi.

Nigr. VT videam potius quæ dicam, quam quomodo dicam. Quare cum hujus difficultatis expediendæ una videatur & ſimplex via, ut pauca dicam; orationi meæ eam hodie ſtatuam legem, ut unius tantum aut alterius coercita cancellis.

Cic. pro lege Manilia. Primum mihi videtur de genere belli; deinde de magnitudine; tum de Imperatore deligendo dicendum.

Pro Sextio. Sed quoniam ſingulis criminibus cæteri reſponderunt, dicam ego de omni ſtatu P. Sextii, de genere vitæ, de natura, de moribus, de incredibili amore in bonos, de ſtudio conſervandæ ſalutis communis atque otii; contendamque, ſi modo id conſequi potero, ut in hac confuſa atque univerſa defenſione nihil à me quod ad veſtram quæſtionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad Rempub. pertineat, prætermiſſum eſſe videatur.

Philippic. 7. Cur igitur pacem nolo? quia turpis eſt; quia periculoſa; quia eſſe non poteſt: quæ tria dum expono, peto à vobis P. C. ut eadem benignitate qua ſoletis, verba mea audiatis.

Cic. pro Quintio. Et me facile veſtra exiſtimatione revocabitis, ſi extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipſe circundedi.

Continuandi formulæ.

IN ſingulis rebus materies eſt ejuſmodi ut dies ſingulos poſſis conſumere.

Cic. pro Roſc. Amer. Hæc ſi haberet in cauſa, tempus hercule citius, quam oratio deficeret.

De quo ſi paulo altius ordiri ac repetere memoriam religionis videbor, ignoſcite: rei magnitudo me breviter perſtringere atrocitatem criminis non ſinit.

Turn. 11. Profecto (Auditores) quod homini per loca dumetis ac ſpinetis undique horreſcentia facienti iter accidit, ut dum ſinuoſiori ſe dumo explicat, aſperiori ſpina implicetur: id mihi hodie in I. ornando uſu venit:

venit: in cujus ſingulis laudibus ita miracula nectuntur ex miraculis, ut dum hinc miraculum fugio minus, inde in miraculum impingam majus.

Quod utinam mihi pro amplitudine auditorii prolixa ſuppeteret oratio, ac non hic maxime clauderet, ubi me facundiſſimum cuperem.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam? Put. diatr. 2.

Quid in verba & rationes ſtylum torqueo? ipſam rem audi -----

Sed quid? jamne ſeorſim ſentientium copiæ in ditionem meam veniunt? an ſumpta Ægide in pugnam numero eo, acrius præliaturus? ----- Ibid.

Quas ego omnes auſus contexere, prope mihi infinitum laborem proſpicio, & ipſa cogitatione ſuſcepti muneris fatigor: ſed durandum eſt quia cœpimus, & ſi viribus deficiamus, animo tamen perſeverandum.

Sed par eſt, quæ paucis breviter ac ſtrictim dicta ſunt, pluribus copioſius ac planius explicare, ne in tanta rerum ubertate ac profluentia, diſputantes de flumine eloquentiæ, ſicci atque aridi videamur. Nigron. 4. or.

Quorum de crudeliſſima morte, &c. dicam, cum eum locum tractare cœpero, & ita dicam, ut ſi me in ea querimonia quam ſum habiturus de iſtius crudelitate & de civium R. indignißima morte, non modo vires, verum etiam vita deficeret, id mihi præclarum & jucundum putem. Cic. 6. Verrin.

Lineam hanc ſequar, & neceſſaria magis quam curioſa ſubtilitate, pauca etiam quæ anti quitus tradita comperi, aut quæ inventione nova concepi, non per guttas ductim ſtillabo, ſed impetu quodam effundam. ---- Put. diatr. 2.

Quemadmodum ii, quos caſus aliquis in gurgitem detulit, arbitrium admittunt ſui, & aguntur violento raptu: ita ego vix pedem in divinis illis æterniſque corporibus poſui, & velociſſimo illo motu transferor, nec intra ſermonis mei fines queo conſiſtere. Num invitus? Si cum diſpendio id fiat veſtro, lubens deſiſto, ſi cum voluptate aliqua aut fructu, pergo. Nec tamen longule me abduci patiar, ſed vim mihi ipſe inferens, hic vela complicabo. Ibid.

Quid nunc agam cum jam tot horas de uno genere, ac de iſtius nefaria crudelitate dicam? cum prope omnem vim verborum, ejuſmodi qua ſcelere iſtius ſunt digna, aliis in rebus contempſerim; neque hoc providerim ut varietate criminum vos attentos tene- Cic. 6. Verrin.

rem; quem ad modum de tanta re dicam? opinor unus modus atque ratio eſt. Rem in medio ponam, quæ tantum habet ipſa gravitatis, ut neque mea, quæ nulla eſt, neque cujuſquam ad inflammandos veſtros animos eloquentia requiratur.

Plin. pareg. ad Trajanum. Sed quid ſingula conſector & colligo? quaſi vero aut oratione complecti, aut memoria conſequi poſſim, quæ vos, P. C. ne qua interciperet oblivio, & in publica acta mittenda, & in ære incidenda cenſuiſtis.

Fur. 5. diar. An reſpiro & quieſco? imo vero lorum capio, & inſtructam hanc inſcendo trigam, ut puxillulum hoc, quod ſupereſt, pulveris emenſus, curriculo ad metam pervehar.

Verum cum verſor in illo ſtadio, quod peranguſtis incluſum regionibus non finit orationem, veluti equum, excurrere libere & ad metam præfinito redire, contineor quaſi contractis habenis intra circum, ut in his & ſtudii & temporis anguſtiis plurimum videar dixiſſe, ſi id qd. dicit C. addam CC.

Quod ſi qua caligo meis verbis offuſa impediat, quo minus clare intelligar, illa oppoſitu quaſi quodam ſolis facile dejicietur, ſi mecum cogitaveritis.

Fur. 2. diar. Hoc etiam addo, & velut auctarium huic capiti conſtituo.

Tranſeundi formulæ.

Cic. pro Cælio. NOn me hæc movent, quæ perſpicue falſa ſunt, &c. ſed hæc omittam: ad illa quæ me magis moverunt, reſpondebo.

Cic. 3. de orat. Verum, ſi placet, quoniam hæc ſatis, ſpero vobis quidem, certe majoribus moleſta & putida videri, ad reliqua aliquanto odioſiora pergamus.

ibid. Nunc ad reliqua progrediar, meque ad meum munus, penſumque revocabo.

Pro Roſc. Amer. Etenim quoniam fidem magiſtri cognoſtis; cognoſcite nunc diſcipuli æquitatem.

Pro Cælio. Sed quoniam emerſiſſe jam è vadis, & ſcopulos prætervecta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus curſus oſtenditur.

Turn. Sed texo ut nimis brevem pro rebus, ſic pro tempore nimis longam orationem.

Quare ut res ſequantur tempus, in alterum veri bonique Ep. notam orationis meæ rivulus eſt derivandus -----

Sed in hanc ſententiam cum multa habeam dicere, non

non abutar hac patientia veſtra, qua me attentiſſimis animis, ſumma benevolentia attendiſtis; veniam itaque ad ---.

Accipite nunc aliud ejus facinus nobile, & multis locis ſæpe commemoratum, & ejuſmodi, ut in uno omnia maleficia ineſſe videantur; invenietis id facinus natum à cupiditate, auctum per ſtuprum, crudelitate perfectum & concluſum. 3. Verrin.

Plura de illo archipirata dixi quam volui, & tamen ea quæ certiſſima ſunt hujus criminis argumenta prætermiſi. Cic. Verrin.

Nihil addi jam videtur (Judices) ad hanc improbitatem, amentiam, crudelitatemque poſſe: & recte videtur: nam ſi cum aliorum improbitate certet, longe omnes multumque ſuperabit: ſed ſecum ipſe certat, id agit ut ſemper ſuperius ſuum facinus novo ſcelere vincat.

Nimirum diu nos in procinctu; quin coronas ſumimus, & Muſæum hoc auſpicamur certamen. Put. Diatr.

Vos P. & T. memoria ac religione complector, qui animadverto fore, ut pondere laudis quam meruiſtis, obrutus, magis imbecillitatem ingenii mei detegam, quam veſtram virtutem, ſicut par eſt, repræſentarem.

Nolo commovere dolorem vulnera retractando, & quæ viſu triſtia, ſenſu moleſta, perpeſſu difficilia fuerunt, ea duriora & acerbiora facere commemorando. Nigr. 5. or.

Hactenus de principe, quæ ſequuntur de monſtro dicenda. Suetonius de Calig.

Nam ut reliqua, quæ multa ſunt, quæ magna ſunt, &c.

Bene egiſſent Athenienſes cum Miltiade, ſi eum poſt 300 millia Perſarum Marathone devicta in exilium miſiſſent, ac non, &c. Val. Max. 5. lib. 3. c.

Sed ut omiſſo principio, rem ipſam aggrediar, &c. Sen. 9. 5. ep.

Hactenus in te prædicata ſunt dona fatorum: nunc ad ea proferamus gradum quæ tibi debes. Pacati paneg. ad Theodoſ.

Sed quod facere, magnas urbes ingreſſi, ſolemus, ut primum ſacras ſedes, & dicata ſummo numini delubra viſamus, tum fora atque gymnaſia, & pro ſuis extenta porticibus ambulacra & clauſtra miremur: ita in laudibus tuis ſanctos palatii ritus, & priſcis æquanda ceremonia, inſtituta venerati, gradum ad illa proferimus quæ in medio conſtituta ad publicos uſus facientia, non partim, ſed in commune conducunt, nec parietibus, ſed orbe clauduntur, nec tecto, ſed cœlo operiuntur. Idem.

Sed jam tempus eſt in Latium de Græcia demigrare. Auct. de Deo Socrat.

Mid. Miſſum igitur hunc locum faciam, in quo non mihi quidem tantum, ſed ne Platoni quidem meo quiverunt ulla verba pro rei amplitudine ſuppetere. Quid igitur faciam in rebus mediocritatem meam ſuperantibus? receptui canam, tandemque orationem de cœlo in terram devocabo.

Apul. Apol. Ne is qui ſedulo laboro, ut ne quid maculæ, aut inhoneſtamenti in me admittam, videar cuipiam, ſi quid ex frivolis præteriero, id ignoviſſe potius quam contempſiſſe.

Sed jam tandem in gradum redeamus, extra lineas oleaſque aliquantulum exſpatiati.

Sed quid opus pluribus? ſit jam hujus loci finis.

Expoſui breviter ac de his jam ſatis.

Audiviſtis hactenus magna, ſed audietis majora.

Sed hæc de re, nunc de te reliquum eſt ut dicamus.

Verum de his plus ſatis.

Sed mittamus hæc.

De his jam ſatis diſputatum, vel dictum.

Quid his immoror?

Sequitur ut paucis agamus.

Reſtat pars altera.

Ad alteram jam partem accedamus.

Sed de his diximus multa, & alibi dicemus.

Hactenus mihi tractaſſe videor.

Abrumpendi formulæ.

SEd vereor ne ingeniis veſtris videar diffidere, ſi de tam perſpicuis rebus diutius diſſeram.

Me vero temporis anguſtiis excluſum perſpicio.

Quorum non eſt nunc narrandi locus.

Nimium multa de re minime dubia loquor, hoc tamen dico, non modo ſi, &c. ſed niſi, &c.

Dies me jam deficiet, ſi quæ dici in eam ſententiam poſſunt, coner exprimere.

Ac ne plura, quæ ſunt pene innumerabilia, conſecter, comprehendam brevi, ſic enim ſtatuo.

Immenſa oratio eſt, nam me dies, vox, latera deficiant, ſi hoc nunc vociferari velim, quam miſerum indignumque ſit, &c.

Neque ego nunc iſtius facta omnia numerare conor, neque opus eſt, nec fieri ullo modo poteſt.

Cic. 5. Ver. Non obtundam diutius aures veſtras. Jamdudum vereor ne oratio mea aliena à judiciorum ratione & quotidiana

quotidiana dicendi consuetudine esse videatur; hoc dico, &c. si vero -----

Invitus in hac parte orationis, Quirites, moror. Sic enim agere debent, qui, &c.

Itaque succumbam oneri, neque aggrediar narrare quæ disserendo minora vero facio.

Videtis quam multas laudes in quam brevem complicationem conjecerim.

In singulis enim si hæreret oratio mea, ita multa sunt & magna, ut me potius vox quam verbum, latus quam res dicentem deficeret.

Sed intelligo, Aud. me in hoc crimine pro re pauca, pro vestra prudentia satis, pro tempore nimis etiam multa dixisse.

De qua quia brevius mihi dicendum est, quam tanta res dici possit, peto à vobis, ne rerum pulcherrimarum magnitudinem ex mea oratione potius, quam ex rerum pondere æstimetis.

Argumentum suadet, Auditorium urget; obsequar: & quam quisque in omni materia poscit, dabo brevitatem. Putean. Laconism.

Verum his de rebus non necesse habeo dicere ea quæ me P. Q. cupit commemorare: tametsi causa postulat, tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. Cic. pro Quintio.

Verum ista lubens tacitus prætereo meque intra tuta silentii præmia tenebo, accepi enim non minus interdum oratorum esse, tacere quam dicere. Plin. 7. l. 6. epist.

In stupris vero & flagitiis nefarias ejus libidines commemorare, pudore deterreor. Divinatio in Verrem.

Sed ista malui silentio obducere, quam eloquio qualicunque proferre; Timanthem imitatus, qui luctuosum immolatæ Iphigeniæ sacrificium in tabula repræsentaturus, cum Calchantha tristem, mœstum Ulyssem, clamantem Ajacem, lamentantem Menelaum circa aram statuisset, caput Agamemnonis velo involvit, summi mœroris acerbitatem arte exprimi non posse confessus. Val. Max. 8. l. 11. cap.

Omnia præteribo quæ mihi turpia dictu videbuntur: neque solum quid istum audire, verumetiam quid me deceat dicere, considerabo. Verrin.

Hic nolite expectare dum ego hoc crimen agam ostiatim. 5. Ver.

Ex his viris quorum exempla persequi nec omnes volumus, nec omnes debemus. Turn. 10.

Melius vobis, levius mihi, satis rei virum purum aut sacerdotem levi quasi brachio transilire. 15. Or.

Non sequor hoc filum, iter illud varium & non Ibid.

iſtius temporis, quod circumſcripſi orationi meæ.

Ibid. Rem late patentem ut ſubſtringam, ſuadet tempus, ratio, patientia veſtra.

Lipſ. 2. ep. 2. cent. Sed diffundor, peccatum meum ſolenne, cum ad te ſcribo: nunc emendo, & ſileo, & te valere jubeo.

Put. Diatr. Amplius fuſiuſque qui laudare velit, violet, qui defendere, traducat. Verborum lacinias & ſyrmata abeſſe ab hac veſte fas ſit, undas ab hoc rivo. De re tali optimus ſane ſermo qui breviſſimus.

Lipſ. ep. 2. cent. Sed amor ponit me extra circum, quem hujus materiæ curro, vere curro, nam res quæ, &c. non ſinunt calamum in ſingulis hærere.

Sen. 30. ep. Sed vereri debeo ne tam longas epiſtolas pejus quam mortem oderis: itaque finem faciam.

Put. 1. diatr. Ne incautus ſermonem hunc lente ducentem & abducentem ſequar: ſubliſto & conquieſco.

Sen. 54. epiſt. Sed ne Epiſtolæ modum excedam, quæ non debet ſiniſtram manum legentis implere, in aliam diem hanc litem cum Dialecticis differam.

Nunc quia diligentiæ meæ anguſtia temporis obſtat; cogimurque more Athenienſium ad Clepſydram dicere, moderator ego ----

Ne vaga aut libera nimis ſit oratio mea, ſed adductis habenis moveam in hoc gyro: quæ poſita ſunt in ſuſpicionibus, de quibus ſi cœpero dicere, pluribus verbis ſit diſterendum, ea veſtris ingeniis conjecturæque committo.

Sed ne longior faciat ſermo faſtidium: unum ex omnibus ejus officium perſequemur.

Macrob. 1. Sat. 24 c. Ita ſibi certos ſententiæ fines, & velut quædam pomœria elata poſuerunt ultra quæ egredi nefas, &c.

Put. Diatr. Verum ne mihi tandem vox, vobis aures pari laſſitudine fatiſcant.

Plin. 1. ep. 3. 1. Igitur eundem mihi curſum, eundem terminum ſtatuo, idq; jam nunc apud te ſubſigno, & ſi me longius avehi videris, in Jus voces, ad hanc epiſtolam meam, & quieſcere jubeas, cum inertiæ crimen effugero.

Put. Diatr. Nunc igitur manum de tabula: quia Pindari calculo, Juſtam ad cauſam tria verba ſufficient.

2. l. Plin. epiſt. Magnitudo rei longam orationem fortaſſe deſiderat: conjunctio vero noſtrorum animorum brevitate contenta eſt.

Apul. de Deo Socrat. Proinde in veſtra manu ſitum eſt noſtra vela ſinuare, & mittere; ne pendula, neve flaccida, neve reſtricta, neve caperata ſint.

Florus in prologo. Tamen quia ipſa obſtat magnitudo, rerumque diverſitas; aciem intentionis abrumpit, faciam quod ſolent

ſolent qui terrarum ſitus pingunt; in brevi quaſi tabella totam ejus imaginem amplectar.

Sed parco nominibus viventium, veniet eorum laudi ſuum tempus, ad poſteros enim virtus durabit, non perveniet invidia.

Ne longum loquar, aut obvia referam.

His, atrocioribuſque (credo) aliis, quæ præſens rerum indignitas haudquaquam relatu ſcriptoribus facilia ſubjicit, memoratis.

Confirmandi.

QUod ne affirmem potius, quam probem. Macrob. Sat. 8. cap. Suar. Anal. Plaut. Maeneehm.

Sed ne videar uno aut levi tibicine hoc munimentum fulcire velle, argumenta inſuper dabimus, rationes, teſtes non ſemodio aut modio, ſed toto horreo.

Quam ego rem argumentis, non multis, ſed probis valdiſque probatum eo.

Verbis tam diſertis: rationibus tam claris confirmata, ut non atramento, ſed Solis radio exarata videantur.

Ne tamen maceriam congeſſiſſe dicar, aut etiam arenam ſine calce; primum ponam Naturæ fundamina, deinde Rationis ſtatuam columnas, tabulata inſuper extendam Legum, contignationes denique inſternam Teſtium fide digniſſimorum.

Non pectines Solis fuſpendo; neque enim Lamiæ turres extruo: ſed arcem munitiſſimam fortiſſimis inſtruo propugnatoribus.

Neque enim Velites emittam Opinionum, ſed in aciem & juſtum prælium educam validiſſimarum Rationum Haſtatos, rerum certiſſimarum Principes, locupletiſſimæ fidei Triarios.

Non fumum vendo, nec fucum facio: verum ipſam rem Naturæ voce promulgatam, jure gentium ſanctam, uſu denique & conſuetudine firmatam adfero.

Citandi exempla.

PLurima & ſunt obvia exempla. Tractantur autem pleraque a ſimili, diſſimili, contrario, majori, minori, pari; nec non per optationem, praeteritionem, apoſtrophen, citationis formam, comparationem, et c.

Exemplo-

Exemplorum nullum illustrius, quam illud Thaletis ----

Inter multa præclara facinora alia, nihil elarius quam quod ----

Atque ne hæc obscura & nuda videantur sine exemplorum appositione, videte quæso ----

Quoniam vero jure id fieri videtur, quod exemplo fit ----

Quam quidem rem probe intellexisse & recte reputasse via mihi videntur, qui ----

Pristinam veritatis faciem Historia prisca retegit: huc provoco.

Lubetne à familiari exemplo diffusum præcepti usum discere?

Strictim & rotundo agmine.

Eadem enim est paupertas apud Græcos in Aristide justa, in Phocione benigna, in Epaminonda strenua,
Apul. apol. in Socrate sapiens, in Homero diserta. Eadem paupertas etiam populo Romano imperium à primordio fundavit: proque eo in hodiernum Diis immortalibus simpuvio & catino fictile sacrificat. Quod si modo judices de causa ita sederent C. Fabricius, Co. Scipio, Manius Curius, quorum si Poplicola regum exactor, & Agrippa populi reconciliator, quorum ---
Apul. apol.

Quid? dolemus viros nobiles in itinere tardatos? Echeneis hæc remorata est. Dolemus duces in acie desertos? surdus ille coluber prodidit: dolemus summos imperatores è medio sublatos? vipera vi & dolo sustulit.
Put. diatr.

Non ego obsoletam & intermortuam jam olim consuetudinem è ruderibus atque tumulo ad lucem & vitam revoco: sed viventem etiam nunc & vigentem exemplo meliorem cito.

Non referam tibi Socratem, Chrysippum, Zenonem & cæteros, magnos quidem viros, majores tamen, quia in laudem veterum invidia non obstat.
Put. diatr. 7. Pythagoras mihi primus è memoria in linguam venit, Italiæ splendor clarissimus.

Put. diatr. 7. Cato, virtutum ille viva imago.

Put. diatr. 7. Quod ad mores indolemque, quid justius? quid sanctius, in omni antiquitate? Virtus ipsa domicilium Lacedæmone habuit: & consensu quodam in laudes masculi populi conspirasse Scriptores fere omnes videntur.

Severus Imperator gravis, & vir nominis sui.

Suet. ap. Paulo ante Demetrium retuli: quem mihi videtur rerum natura nostris retulisse temporibus, ut ostenderet,

ret, nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi poſſe. Virum exactæ, &c.

Hæreo in exemplo: ac neſcio profecto, Indumne potius an Macedonem admirer: ille bello victus, hic ſermone: ille mora, hic momento, &c. Put. diatr 7.

Prodeat Pericles ille, cujus fulgura, tonitrua, fulmina in concione viſa & audita metuerunt Athenæ; cujus leporem in ore ſeſſitantem admirabantur; cujus aculeos in animis auditorum relictos ſentiebant. Nigr. 60.

Teſtimonia citandi.

NEque mihi difficile erit, neque vobis, uti ſpero, moleſtum, ſi auxiliares Elogiorum copias conſcripſero eduxeroque.

Hæc ita clara, ita explorata ſunt, ut fruſtra ſit, qui teſtium nubem in fidem vocaverit.

Ne forte vana iſta aut vilia videantur autoritate & fide deſtituta, prodite huc legiſlator Solon, divine Plato, naturæ rimator Stagirita, tuque Eloquentiæ pater Cicero, *Merito cui doctior orbis ſubmiſſis defert faſcibus imperium.*

Cujus verba in præſidium advoco.

Habete teſtem non paſſis ſolutiſque verbis, ſed numerorum vinculis ſenſa ſtringentem gravia.

Nec diſſentiunt à me prudentes: Plato mihi præit, ſequitur Ariſt. -----

Ad veteres provoco, & Antiquitatis magnum illud & venerabile tribunal.

Quod poeta his verſibus depinxit,

Aureum, facetum & verum Bionis illud -----

Exoſculor illam vatis non vani ſententiam.

Digniſſima eſt aureis inſcribi literis, menti commendanda penitus, & ſæpe memoria retractanda illa M. C. ſententia,

Quod effatum Ammonio, Dodonæo, Delphico, & alio quovis oraculo verius protulit C.

Ad rem, & appoſite Tullius.

Nec vates ille vanus qui cecinit.

Decumanus eſt ille philoſophi locus.

Præclara illa vox & præclaro viro digniſſima.

Plinius à me ſtat & fidem facit.

Oraculi pondus & inſtar habet illud Socratis.

Idque ampliſſima Taciti cenſura.

Cum Catone & dico & ſentio.

Seneca paucis verbis & vere.

A Mene-

A Xenophontis ore aureo purum putum illud aurum accipite.

Huc vero reſpexiſſe vi letur Homerus.

Hic vero audiendus Cicero.

Solonis quidem ſapientis grave eſt illud elogium.

Non injuria exclamat ille.

Livius breviter & cogitate ſcripſit.

Doctiſſimum rerum vatem L. ſi aſtricta aure audiamus ecce vobis certum ſolidumque ſententiæ noſtræ firmamentum: verſus ejus eſt------

Judicio meo ſuffragatur Philoſophus: Hujus rei locupletiſſimus teſtis eſt------

Atque huic opinioni adſtipulatur Seneca.

Quocunque me oculis & cogitatione convertero, ſive judicium vetuſtatis, ſive lumen ſanionis, ſive honeſtatis decus, noſtræ ſententiæ ſerviunt & ſuffragantur omnia.

Ad Patres ſi quando licebit accedere, confectum eſt prælium, tam ſunt noſtri, quam------

Theatrum univerſitatis rerum ponamus ob oculos, quicquid eſt uſpiam peragremus, omnia nobis argumentum ſuppeditant.

Egregii ſunt Euripidis verſus, quibus apud A. Gellium Chryſippus deteſtatur cupediarum indagines.

Audiatur antiquitas, & quod nos alteri ſuſpecti non poſſumus, illud omnium ſeculorum, veneranda canities decidat arbitrio.

Prodeant Duumviri raræ elegantiæ, priſcæ doctrinæ veræ virtutis.

Non temere igitur dictum. Si Heſiodo credimus. Ideo Plato prudenter monet.

Diſerte & appoſite canit ille vates.

Hoc verum eſſe teſtatur Catonis illa præclara ſententia.

Exurge præco, fac populo audientiam, citato teſtimonium illius Naturæ à ſecretis magni illius ſcribæ Naturæ Plinii.

Audite illud Virgilii: Aureum eſt illud Ariſtotelis dictum.

Prohibent hoc ſubſidia literarum, quæ ſunt altrices Nigr. or 5. laudum, educatrices gloriæ, famæ nutrices, antiquitatis teſtes, memoriæ cuſtodes, & immortalitatis conſervatrices, quarum beneficio, pleni ſunt libri poetarum, plenæ laudationes oratorum, plena hiſtoricorum monumenta laudibus eloquentium, &c.

Quare bene, ſciteque præcipit Philoſophus ille haud vanus.

Illud sapientiæ sine luminibus venerandum lumen, Democritus.

Herodotus Lac Musarum.

Thucydides oculus verecundiæ.

Homerus : Poetarum antiquissimus, quem septem urbes sibi vendicarunt : Phœbus ille Poetarum, cujus tempora incerta, verba certissima. Qui multa animo vidit, lumine cæcus erat.

Ἄριστος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν. Sic enim Homerum appellat Socrates in Ione Platonis.

Homerum quidem ostentasse iter : ipsum autem aberrasse sine fræno.

Homeri musam appellabat mulierem aulicam, nullius enim pudere eam, nutricem insanæ sapientiæ.

Virgilius : Qui cantu Musas, Phœbumque æquavit honore.

Latinus Homerus. Mantuanus ille vates. Poetarum Plato.

Cujus terga omnes poetas spectare notum est, ipsum esse extra metas.

Poetarum princeps : Conatus ultimus Musarum.

Virgilii Musa, Matrona.

Hesiodus : Divino afflatu Poeta verus : Ascræus ille senex.

Horatius : Numerosus ille Horatius : Latinus Pindarus, Lyricorum princeps, Venusinus ille vates : λόγου καὶ φθόνου κρείττων. Romanæ fidicen lyræ.

Plato : Princeps ingenii & doctrinæ : Ille philosophorum quasi Deus : Moses Atticus : Qui philosophiam de cœlo devocavit : Non solum intelligendi, sed etiam dicendi gravissimus author. Divinus ille philosophus.

At Plato, Ciceroni Deus in philosophia, palmam tulit. Is orationem speculum mentis nuncupavit. Quis tibi Plato pulcherrimam hanc cogitationem immisit ? Quam sublime, contemplans vim orationis, animus tuus ascenderat, cum hanc palmarem protulisti sententiam ? Tetigisti rem non acu, quod dici solet, sed acie, sed acumine mentis. Nigr. or 1.

Seneca : Latinorum philosophus : Præstantissimus animorum medicus : Optimus magister pessimi illius Neronis.

De suo ævo loquatur Seneca, nostrumque suggillet. Quid Romanæ porticus Zeno præcipiat, audi. Lubet ipsius verbis Senecæ proferre sententiam.

Livius : Mare tranquillum.

Quid

Quid *Lucretius*, versu poeta, re philosophus?

Demosthenes: Frequens & magnus auditor Platonis: quo nec Athenæ magis Atticæ fuerant:

------ quem mirabantur Athenæ
Torrentem, & pleni moderantem fræna Theatri

Græcorum oratorum lex & norma bene dicendi.

Qui unus inter omnes emicuit omni dicendi genere.

Cicero: exundans ille eloquentiæ fons. Perpetuus orationis Dictator.

Quasi Deus Oratorum: ποταμὸς χρυσοῖο ῥέοντος.

Ἀνὴρ λόγιος καὶ φιλόπατρις. Flos illibatus populi, suadæque medulla.

In quem natura omnes vires effudit: Anima eloquentiæ. Parens Eloq.

Longe omnium qui scripserunt aut locuti sunt, copia dicendi & gravitate princeps.

Disertissimus omnium Romuli nepotum.

Isocrates. Eloquentissimus juxta & sapientissimus scriptor.

Ex cujus ludo tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt.

Qui verbis solutis numeros primus adjunxit.

Aristoteles. Venator Philosophiæ maximus. Naturæ interpres.

Atlas ille Philosophiæ. Philosophorum oculus.

Peripateticorum princeps. Inambulantis scholæ Dictator.

Humanæ sapientiæ promicondus ille. Ὁ τῆς φύσεως θαῦμα.

Cato. Qui cum vitiis ------- Romanorum bella gessit.

Viva & expressa virtutis Imago.

De Longino Eunapius. Ἔμψυχος ille βιβλιοθήκη καὶ περιπατοῦν μουσεῖον.

Plutarchus. Qui summam Philosophiæ scientiam cum historiarum eloquentia conjunxit.

Plautus. Decima illa Musa Plautus.

Qui inter comicos familiam ducit.

Cujus verbis Musæ uterentur, si Latine loquerentur.

Audite noveno choro fratrem additum, jocorum patrem, risuum, facetiarum.

Ob-

Objiciendi & Confutandi.

FAta mihi opponis? futilis hic aries, Langi, & qui Stoicorum nervis dirigitur parum firmis, libere dico, & illa ego sperno, & Parcas; & cum Plautino milite, totum hoc anile agmen, uno spiritu diffaverim, ut folia ventus. Lips. cons.

Quæ objicis, Sibyllæ quasi folia sunt, flatuque rationis cito dispelluntur.

Scire prius aveo quid ingeniosa hic ubertas potuerit, quos aggeres, pluteos, vineas in mœnia nostra egerit. Put. diatr. 7.

Quod vero objicis instar Achilleæ panopliæ, nec hilum habet nec micam bonæ frugis.

Reclamat hic & tumultuatur adversarius, argumentum hoc non secus ac Ajacis septemplicem clypeum objiciens, aut Gorgonis caput intentans. Morin. exer.

His te literis, Homo audacissime atque amentissime, quasi Bellerophonteis jugulatum non sentis?

Annon vides, quam miserabiliter teipsum per caput & pedes in præceps dederis? Salmas. in Cercoetium.

Calumniæ, strophæ, convicia, maledicta, circulatricis linguæ probra, tota denique proluvies oris impuri, &c. Idem.

Quod vero in extrema oratione, quasi tuo jure sumpsisti, oratorem in omnis sermonis disputatione copiosissime posse versari, id, nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem, multisque præessem, qui aut interdicto tecum contenderent, aut te ex jure manu consertum vocarent, quod in alienas possessiones tam temere irruisses. Agerent enim tecum lege primum Pythagorei omnes atque Democritici, cæterique in suo genere Physici, vindicarentque. Cic. 1. de Orat.

Pectines sunt isti Solis, turres Lamiæ, funes ex arena. E. Sman.

In quibus omnibus ne una gutta est sensus veri aut cordatæ sententiæ.

Nam aut arietem, cujus vi, & impetu maxime contendunt hoc nobile Morum ædificium diruere, verbo repellam.

Oberras usque eadem chorda, quod de luscinia Laco, Vox es, præterea nihil. Lipsius adverſ. Dialogist.

Impetus & malleolos hujus objectionis retundere in promptu est, in proclivi, facile.

Om-

Tilen. Omnia conquisivisti lenocinia, omnia sophisticariorum myrothecia profudisti, ut putida rancidi dogmatis sassamenta tanquam papavere ac sesamo sparsa nauseanti stomacho commendes: sed frustra, nam------

Ibid. Aheneo bonæ tam conscientiæ quam causæ muro fretum bruta Ætneorum fulmina & Claudiana tonitrua non tangunt, certe non frangunt.

Virg. 6. Aen. *Dimens, qui nimbos & non imitabile fulmen*
Ære, & cornipedum cursu simularat equorum.
At pater omnipotens densa inter nubila telum
Contorsit (non ille faces, nec fumea tædis
Lumina) præcipitemque immani turbine adegit.

Quod argumentum quia non ex Tripode, sed ex anicularum Trivio (quod in proverbio dicitur) acceptum est------

Morin. exer. Hoc effugium unicum est, quod cum aliqua veritatis specie hujus argumenti aciem possit obtundere, quam tamen elumbe sit & plumbeum telum, cernite-----

Ibid. Vires argumenti non eludere modo, sed elidere aggredior.

Macrob. Sat. 7. 14. Sed quid laboramus opinionem sic inanem verbis verberare, cum ipsa rei vanitas se refellat?

Nyss. 7. Or. Bona verba, quæso. Sedatis agamus animis; viam sapientum consignatam vestigiis teramus; non affectu aut opinione de curriculo majorum devii.

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Tertul. Apol. c. 8. Qui ista credis de homine, potes & facere: qui non potes facere, non debes credere.

Put. 9. diatr. Difficultas nimirum obstat, remoramque facit. Ego tollam; cursumque universum facilem & expeditum reddam, levi quodam diverticulo sive flexu, nec in transversum abire penitus est animus.

Sed erroris cubile deprehendi; novi locum in quo se jactent; adverto diverticulum, quo se recipiant------

Plu. apoph. Cum in picta tabula quidem videret Lacones ab Athenienſibus interfici, &, O fortes exclamaret, Athenienſes! ſuperveniens forte Lacon, In tabula, inquit. Ita tabula hæc te fortem oſtentat, ſed picta, colores tandem tollamus aut velum, videamuſque quis pinxerit leonem.

Arist. 1. Top. 8. & Eth. 1. ad Eudem. Cic. 5. Tusc. Duplices ſunt opiniones, quædam habent aliquid ſtabilitatis, nec ſunt examinandæ: quædam adeo ſunt abſurdæ & ridiculæ ut ſua ſponte evaneſcant; tales itaque non opus habent refutatione, ſed potius caſtigatione & reprehenſione.

Justin. 2. 1. de Scythis. Memor itaque cum ſervis præliandum, verbera in aciem,

aciem, non arma adferenda duxi; omisso itaque ferro, virgas ac flagella paro. Respice ad hæc.

Sit ingeniosus, sit eloquens, sit exercitatus, sit omnium librorum helluo: tamen aridus appareat & balbus necesse est, cum hæc tam ἀδύνατα sustinebit. Campian. Rat.

Scitum est inter cæcos luscum regnare posse. Apud rudes sæpe valet fucata disputatio, quam schola Philosophorum exsibilat. Rat. 9.

Eccum quos gyros, quas rotas fabricat, nugator hic verborum, atque sophismatum architectus? nescio cui formidolosus esse queat, molestus erit fortasse, molestiam prudentia vestra sublevabit, formidinem res eripuit.

Qui sic agunt, nonne se produnt? nonne facile refutantur? Nonne in confessu talium virorum tenentur, at minimo negotio constringuntur? Ibid.

Videbitis fore, ut milites istos qui post principia latent in solem, pulverem & aciem è suis umbraculis evocatos non meis viribus, sed valentissima causa & certissima veritate debilitem. Rat. 2.

Fumulos hosce, ad veritatis lucem ubi ventum erit, minime laboriosum erit dispellere.

Origenes cyclicorum fundamenta una oratione tanquam machina (ariete) ita commovit, altera tanquam fulmine ita labefactavit: ut, &c.

Punctim ferit sæpius, quam cæsim, &c. quoties repetit ictum (repetit autem sæpe) toties adversarium de gradu deturbat: non terret tantum cum fulgurat, sed munimenta hostis disjicit. Nigid.

Hic motus animorum atque hæc certamina tanta Virg. 4. Georg.
Pulveris exigui jactu compressa quiescunt.

Prosiliat nunc aliquis factionis adversæ magistellus, attollat supercilia, suspendat nasum, frontem perfricet, quos ille ludos, quos jocos dabit? Camp. 4. Rat.

Cur non prodeunt adversarii, ut eos palam refellant, in quos ranunculi coaxant è cavernulis? Ibid.

Sed fremas & sævias quantumlibet; manebit in unitate Ecclesia, &c. Tarn. Or.

In anginam ego nunc me velim verti, ut veneficæ illi fauces prehendam, atque enecem sceleſtam stimulatricem. Plauti Mostell.

Grunniant gulones, gumiæ nostri, quique ætatem inter fercula conterunt, non audio. Put. 1. diat.

Levia & infirma, quibus ludas magis quam lædas; quæ rumpantur & recidant ad primum statim contactum contuitumque strictæ frameæ orationis, quare sic repugno. Ibid.

Quid

Ibid. Quid ais? Satisne firmum hoc tibi, quisquis es, in rem nostram videtur? an à tei; so patrocinium, adversarie, petam?

Diatr. 7. Eloquii tui machinas dejicere repentino nimbo propositum mihi non est; inspicere potius & examinare, an validæ per se & expugnando sint, &c.

Ibid. Quid tu vero? veteres nobis, an novos libros revolvis? si novos; nulla authoritate convellimur: si veteres; loca & verba profer, uti moveamur, in hac ipsa oratione tua, Platonem, Isocratem, Hesiodum video, & tamen quæro prodeant ipsi, & vocis suffragia coram ponderentur, tuis verbis Plato probat, Isocrates negat, Hesiodus refert: quid si neque probet, neque neget, neque referat? *Semper oculatæ sunt manus nostræ, credunt quod vident, &c.*

Diatr. Quæ in singulos effundis, inspiciam obiter, & verborum acrimoniam in os autoris retorquebo.

Ibid. Quid igitur? nodum stringam; obeliscо lychnum inferam veru & lucerna utar. Nam detegenda hæc malitia est & simul confodienda.

Ibid. Hæc linea premenda erat. Tu omissa hypera pedem sectaris, & laciniam nescio quam apprehendis, fallaci stylo oppugnas quod concessum est, & extra causam esse potest.

Ibidem. En! nvero, ut aliquid ageres, agere hic nihil dubuisti, vel, ne ociosus esses in tuo choro occupari. Nunc ingenii tui sepia transilire voluisti, & de cumu delapsus es.

Ibid. Quia nullo ingenio extorquere à pertinaciæ fomite ignem potes, verborum fumo & fuligine molestus es, & rerum lucem involvis.

Diatr. 7. Caput tollet pressum inani quadam argumentorum mole, non oppessum, molem enim magis sentio quam pondus; & verborum insidias potius quam vires. Quid mirum? Sic munita rationibus stetit causa nostra, ut nisi dolo ingenioque tentari non potuerit.

Claudendi.

DIogenes ad Mindios; Claudite portas, O Mindii ne per amplas portas excurrat oppidulum.

Senec. cita. 7. Bonum, mi Liberalis, habeas animum: In manibus
I. Benef. 1. c. terræ; non hic te carmine longo, atque per ambages & longa exorsa tenebo.

Turn. 1. ar. Quare eloquentiæ amorem, quasi quendam ignículum, in vestris hodie animis excitarem, nisi è dignitate

tate eloquentiæ putarem non esse, vel tam pulchræ virgini ambire procos, vel tam potenti dominæ aspectatores conciliare.

Habetis sermonem bene longum hominis utinam non imprudentis: illud quidem certe, non nimis verecundi, qui quidem cum te, Catule, tum etiam L. Crassо audiente de dicendi ratione tam multa dixerim. Cic. 2. de Or.

His autem rebus Sol me ille admonuit, ut brevior esſem, qui ipse jam præcipitans, me quoque hæc præcipitem pene evolvere coegit. 3. de Or.

Nec cum Plauto, Jovis magni causa, plausum emendicare statui. Plaut. Amph.

Reliqua quæ, &c. si persequerer, non deesset oratio, deessent latera, quibus exclamarem, adeo, &c. O Deam philosophiam. Turn. Or.

Sed finis sit: neque enim præ lacrymis jam loqui possum, & hic se lacrymis defendi vetat. Cic. pro Mil.

Sed ut & orsa est in eodem terminetur oratio mea. Cic. pro Marcello.

Non possum, Auditores, pergere, altitudo mysterii superat meæ dictionis tenuitatem, quare non est cur pergam. Orationis igitur vela contraho, vos videritis, &c. utrum, &c. Turn. or.

Sed dum unitatis rationem ardore probo, &c. non satis vestræ patientiæ consuluisse videar. Idem.

Sed videor non tam vestræ humanitatis quam meæ felicitatis rationem habuisse, qui cum, &c. sim persecutus, in meo gaudio explicando nimis me effuderim, orationi igitur meæ modum statuo, à Deo immortali precatus, ut, &c. Idem.

Quanta ergo? Non queo (Aud.) statuere nec volo dicere: reliquam utriusque laudem malo venerari tacendo, quam dicendo imminuere. Id to. Or.

Quod utinam cum bono aliquo publico sit! voveo & omnia tibi fausta. Pur. 62. Epist. l. 2.

De qua non plura dicam, ne vestræ benignitatis aures, quæ longius quam statueram provexit orationem meam, diutius obtundam ingratus. Nigron. l. Or.

Jam vero ne in vestram humanitatem injuriosa longitudine peccet hæc oratio mea; demittam & complicabo vocis meæ flacceſcentis velum, non intermisso benevolentiæ vestræ flatu; sed virium mearum tanquam spiritu deficiente, jaciam anchoram in media navigatione, ut nova paucis post diebus velificatione subeam portum disputationis inchoatæ, atque fidem oppignoratam liberem. Id. 2. Or. 4.

Sed

Tull. Or. Sed ut aliquando extremum habeat oratio mea, finem jam faciam, eo quidem libentius quod mihi vultus veſtri, &, iſti in me oculorum intuitus ſpem faciunt vobis cauſam eſſe probatam.

Idem. Videtis eo ſpectare orationem meam, quo debent referri cogitationes, actiones, conatus omnes. Quo? non ad epulas, non ad honores, non ad Zelum. Quam rem? expreſſi notam ſacerdotis, hanc exprimite notam ſacerdotes. Quam rem? explicavi perfectionem Chriſtiani hominis, hanc explicate Chriſtiani homines. Quam rem? oſtendi confeſſoris ſummam, lauream Martyris; hanc oſtendite, ſummam confeſſores, ut lauream conſequamini Martyres, quam intuebitur terra, quod fuit confeſſoris, & ſtupebit cœlum, quod eſt Martyris.

Quod ſi ego in his orationis tenebris aggrediar, non ſolum videar velle veſtra abuti humanitate, ſed mea etiam tenuitatis penitus oblitus eſſe.

Quam ego vobis Nobiliſſi. Fratres gratulor & æternum voveo.

Auſon. Pangyr. Concludam orationem meam, piiſſime Auguſte, ſermonis magis fine quam gratiæ. Namque illa perpetua eſt; & ſpacio non tranſineabit, terminum calcis ingreſſa.

Nyſſ. 3. Or. Igitur finem dicendi faciam: præſertim, cum ex affectuum valle, in Capitolium Rationis ac Mentis aſcendere parantem currum orationis meæ, quo pene triumphans invehitur eloquentia, temporis ad dicendum præſcripti definitio, timorque ſatietatis veſtri ſuſtinaminat ac detineat,

Rogandi & Petendi.

Senec 2. Benef. 1. MOleſtum verbum, oneroſum, & demiſſo vultu dicendum, *Rogo*, &c.

Nulla res charius conſtat quam quæ precibus empta eſt.

Lix. Nam quod ad theſauros Gallicos attinet, rem ſuapte natura facilem, difficilem veſtra interrogatio facit, cur enim quæritis quod ſcitis? cum quod in ſinu veſtro eſt excuti jubetis potius quam ponatis?

Idem. (Mihi quoque, quoniam reſpondi Himilconi, interrogare jus fatque eſt) velim ſeu Himilco ſeu mago reſpondeat.

Sidon. ep. 5. lib. 3. Tribuere dignare votis ſuis, precibus meis, moribus tuis, ut ad ſoliditatem, &c. te patrocinante proveniat.

Et

Et gratiam tuam tuique ſimilium malo, quam jaſto, magiſque ſum tantæ amicitiæ cupitor, quam gloriator; quoniam cupere nemo niſi vere putat poteſt, poteſt vero quivis falſo gloriari. Apul. 3. Florid.

Itaque C. Cæſar ſic tibi gratias ago, ut omnibus me rebus à te non conſervato ſolum, ſed etiam ornato, tamen ad tua innumerabilia in me merita, quod fieri jam poſſe non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus acceſſerit. *Refertur & ad formam Gratias agendi.* Cic. pro Mar.

Precatus deinde, ſi divus, ſi diva eſſet, qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitius adeſſet. Livius.

Alterum reſponſum, ſalutem, victoriam, lucem & libertatem: alterum ominari horreo quæ ferat.

Extenderem preces, niſi & tu rogari diu nolles, & ego tota hac Epiſtola feciſſem. Rogat enim & quidem efficaciſſime, qui reddit cauſas rogandi. Plin. ep. 13. lib. 2.

Sed amabo te, ita perpetuum fama te amet & virtus, ignoſce. Lipſ. 2. cent. 3. ep.

Benigne ad amicitiam provocas, laudes adjungis: è quibus has vix agnoſco, illam appeto pari tecum voto. Idem 5. ep. 2. cent.

Quouſque & tibi & nobis invideris, tibi maximam laudem, nobis voluptatem? Sine per ora, *&c.* Plin. ep. 10. l. 2.

In ſumma, noſti facetias hominis, quas velim attendas, ne in bilem & amaritudinem vertat injuria, *&c.* Quanquam quid denunciationibus & quaſi minis ago? quin potius ut cœperam rogo, oro des operam, ne ille ſe, quod validiſſime vereor, à me, ego me neglectum à te putem, dabis autem, ſi hoc perinde curæ eſt tibi, quam illud mihi. Plin. 6. l. 8. ep.

In fine orationis, præſides cuſtodeſque imperii Deos, ego conſul pro rebus humanis, ac te præcipue, Capitoline Jupiter, precor ut beneficiis tuis faveas tantiſque muneribus addas perpetuitatem. Audiſti quæ malo principi precabamur, exaudi quæ pro diſſimillimo optamus. Non te diſtringimus votis, non enim pacem, non concordiam, non ſecuritatem, non opes oramus, non honores: ſimplex cunctaque iſta complexum, unum omnium votum eſt, ſalus principis. Plin. paneg. ad Trajanum.

Injurium quippe eſt magnopere flagitare quod ſperes, ne quod eſt voluntarium videatur extortum. Symmach. 36. ep. 1. l.

Gratias tibi agam propediem, Cic. id eſt, non dubito quin præſtiturus ſis quod peto. Voſſ. interp. Cic. 4. l. ep. 1.

Gra-

Gratiàs Agendi & Debendi.

TIbi & ſummæ obſervantiæ & gratiſſimi animi officioſa ſtudia debere me ingenue fateor, & præſtiturum ſanctiſſime recipio.

Qui ſi vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum erga me meritorum aſſecutus.

Cui nihil amplius in votis, quam ut ſummæ obſervantiæ, officii, ſtudii, & grati animi argumentum aliquod apud te relinquam teſtatum.

Plurimis me tibi officiis devinctum habes: habes (ita me Deus amet) & ad quævis pro virili alacrem.

Horat. ep. — *Dignum præſtabo me etiam pro laude merentis.*

Cic. vid. Agel. l. 1. — Maximas tibi omnes gratias agamus C. Cæſar, majores etiam habemus.

Næ ego nequiter ingratus ſim, ſupraque modum indignus, qui apud tantum Regem in ulla aut laude ſim aut gratia, ſi non cum ſummo obſequio atque obſervantia primam quamque occaſionem captavero teſtificandi, gratias animus meus quam multas habeat, quam plures debeat.

Apul. 3. Flor. — Qua digna ratione tam honorificam benignitatem tuam celebrem, qua remuneratione dicendi gloriam tui facti æquiparem, nondum hercle reperio. Sed quæram ſedulo & connitar,

Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus.

Ibid. — Nam nunc impræſentiarum, neque enim diffitebor, lætitia facundiæ obſtrepit, & cogitatio voluptate impeditur, ac mens occupata delectatione mavult gaudere quam prædicare. Quid faciam? cupio gratus videri, ſed præ gaudio nondum mihi vacat gratias agere.

Ibid. — Quinetiam univerſo ordini veſtro pro ampliſſimis erga me meritis quantas maximas poſſum gratias ago atque habeo.

Cic. pro Mar. — Tantum apud me grati animi fidelis memoria valuit, ut nulla non modo cupiditate, ſed ne ſpe quidem prudens & ſciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium.

Plin. ep. 12. lib. 10. — Cui referre gratiam parem nec audeo quidem, quamvis maxime debeam.

Itaque ad vota confugio Deoſque precor, ut iis quæ in me aſſidue confers non indignus exiſtimer.

Sol-

Solvere se quod debebat; & adhuc debere quod solverit. Gratianus Imperator. Paneg. ad Gratianum.

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de pectore candidissimo lactei sermonis alimoniam!

Accipe igitur & hos labores nostros C. C. animi grati erga liberalitatem tuam specimen, majora & me debere & majestatem tuam decere certo scio. Sed in eo fastigio Deus Opt. Max. te collocavit ut animum benevolum ac gratum non minus velis, quam relatam gratiam.

Cui animum gratum quia in materia læta exhibere non contigerat, in ea quam iniquam fortuna esse voluit, magna cum laude, majore cum fide præstitit. Val. Max. 4. lib. 7. cap.

Si quis hoc præstiterit, næ ille munus, aurum contra non charum, obtulerit: tantum ab eo beneficium accepisse me profitebor, quantum homini ab homine tribui potest maximum: neque vero sibi detraxerit, quod mihi contulerit, tam gaudebit ille dato, quam ego accepto, gratias agam usquequaque, referam quoque, si potero, & vicem rependam poscenti: σῶσα debebo etiam non poscenti. Tilen.

Tibi se semper debebit Iason. Ov. Met. 7. Plaut. Trinum.

Lætus, Iubens laudes ago & grates gratiasque habeo.

Ago tibi gratias, Imp. Auguste, si possem etiam referrem. Sed nec tua fortuna desiderat remunerandi vicem, nec nostra suggerit restituendi facultatem. Auson. paneg. ad Gratian.

Quorum nomine, quia non queo tantum persolvere gratiarum, quantum debeo, saltem tibi ago gratias quam possum maximas, debendo magis quam loquendo. Nigr. 1. or.

Tibi vota solvam gratias (ut Dis solet) sed sentiendo, quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito jussa exequar. Alab. Rox.

Annon properandum mihi erat, ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem, pro quo nullas preces dixeram? Non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam precem à philosopho pro honore, sed ut integrum & intemeratum vestrum esset beneficium, si nihil ex gratia ejus mea petitio defregisset: id est, ut usquequaque esset gratuitum: Neque enim aut, &c. Apul. 3. flor.

Hanc unam Cæsar habeo injuriam tuam, effecisti ut viverem & morerer ingratus. Furnius Senec. l. 1. de Benef. 25. cap.

impetrata

impetrata venia patri ſuo Antonianas partes ſecuto ab Auguſto.

Lipſ. 4. cent. ep. 14. Quid ſcribam? gratias agere me? ne concipio quidem, & affeciſti me, in ſummo hoc beneficio, una hac injuria, ut vivendum & moriendum ſit ingrato.

Plin. 31. ep. 7. lib. Hunc hominem adpetentiſſimum tui (mihi crede) complectere, adprehende, imo & invita, ac ſic ama, tanquam gratiam referas: neque enim obligandus ſed remunerandus eſt in amoris officio, qui prior cœpit.

Plin. 13. ep. 2. lib. Et tu occaſiones obligandi me avidiſſime amplecteris, & ego nemini lubentius debeo.

Ibid. Amatur à me plurimum, nec tamen vincitur.

Ibid. Beneficia tam grate interpretatur, ut dum priora accipit, poſteriora mereatur.

Plin. 4. l. 1. ep. In hoc ego ut referrem gratiam (nam vinci in amore turpiſſimum eſt) &c.

Lipſ. ep. 1. cent. 1 Enimvero tu rem & verba ſimul ad me mittis; ego quid niſi verba? pudet gratias agere, tam expoſita, tam obviæ beneficentiæ: quæ, ut fontes, ſponte irrigat & dimanat.

Horat. 1. od. 4. l. App. 11. Met. Sidon. 8. l. 6. epiſt. *Quod ſpiro & placeo (ſi placeo) tuum eſt.*

Irremunerabili quippe beneficio oppignoratus.

Equidem in quantum fieri præter jactantiam poteſt, gaudeo præſtantiſſimi vici authoritate, ſi certus eſt: amore, ſi fallitur.

Nero apud Tacit. 14. Annal. Et tua quidem erga me munera, dum vita ſuppetet, æterna erunt.

Aelian. v. hiſt. 4. l. 27. cap. Diogenes acceptis paucis nummis à Diotymo Cariſio, dixit, Dii tibi dent animo quantum cupis ipſe, virumque atque domum.

Plaut. Capt. Dii tibi omnes omnia optata afferant, cum me tanto honore honeſtas, cumque à vinclis eximis.

Ap. 11. Mer. At ego referendis tuis laudibus exiguus ingenio, & adhibendis ſacrificiis tenuis patrimonio: nec mihi vocis ubertas ad dicenda quæ de tua Majeſtate ſentio, ſufficit: nec ora mille, linguæque totidem, vel indefeſſi ſermonis æterna ſeries: ergo quod ſolum poteſt, religioſus quidem ſed pauper efficere, curabo divinos tuos vultus, numenque ſanctiſſimum intra pectoris mei ſecreta conditum perpetuo cuſtodiens imaginabor.

Plin. paneg. Ut intelligam etiam atque etiam enitendum mihi, ut hunc conſenſum veſtrum complectar, & teneam & indies augeam.

Opem

Opem Offerendi & Pollicendi.

FAc me certum quid tibi ſit, juvabo te aut re, aut opere, aut conſilio bono. Plaut. Pſeud. Cic. pro Mar.

Omnes tibi, ut pro aliis etiam loquar quod de me ſentio, quoniam ſubeſſe aliquid putas quod cavendum ſit, non modo excubias & cuſtodias ſed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur.

Sed quid erit quod mea tibi poſſit ars efficere, & impera, & factum puta. Ter

Nam de me illud vobis habeo polliceri, me beneficiis vinci poſſe, amore & egregria voluntate non poſſe, quod hoc ſit in mea voluntate, illud in fortunæ arbitrio ſitum; nam bene merendi ſemper voluntas adeſt, facultas non ſemper.

Itaque ſi quid laboris vigiliarumque adjici poſſit, certantem ſecum ipſum anniſurum, ut tanto de ſe conſenſu civitatis opinionem, quæ maxima ſit etiam conſtantem efficiat.

Reſpondit & milites ex formula paratos eſſe, & ſi pluribus opus eſſet, plures daturos, & quicquid aliud imperaret velletque Pop. Rom. enixe facturos: ad id ſibi neque opes deeſſe, animum etiam ſupereſſe. Livius

Εἰ πλέον ἔχον, πλέον ἔδωκα. Græcus quidam Auguſto. Macr. Sat.

Dices, oportet me tuis rebus & meis uti etiam, ſed perinde illis ac meis parco. Plin. ep. 23. l. 1.

Proin ſtudii certius eſt judicium ſupra vires niti, quam viribus ex facili utique alter enim quod poteſt præſtat, alter etiam plus quam poteſt. Val. Max. 4. l. 8. c.

Reliquum eſt, ut ad omnia quæ tui velint ita ſim præſto, ut mei non ſolum omnia debere tua cauſa quæ poſſum, ſed ea quoque quæ non poſſum, putent. Cic. epiſt. ad Marcel. 8. l. 4.

Reddam vicem, ſi repoſces: reddam, ſi non repoſces. Plin. 9. ep. 1. 2.

Interea temporis me veſtræ Celſitudinis obſequiis omnibus, ſyncere pro eo ac debeo, & totum dedo.

Hunc meis laboribus qua meliorem qua illuſtriorem redditum, Auguſto nomini tuo inſcripſi & quæ antiqua formula votorum eſt, libens merito donavi, dedicavi.

Ut ad conſtituendum ejus imperium contendiſſe virtus & fortuna viderentur. Flor. prol.

Ut jure ſacerdotii precari deos pro te publice poſſim, quos nunc precor pietate privata. Plin. 13. epiſt. 1. to.

Cauſam meam neſciens agit, qui à me ad vos literas portat. Nam dum votivi mihi ſit gerulus opportunus officii, beneficium præſtat quod ſe arbitratur accipere. Sidon. 5. ep. 6. l.

Laudandi.

Ita eloquens ut nemo ſapientior, ita ſapiens ut nemo eloquentior: perfectus utrobique magiſter, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratioſus.

Nigr. de Cic. Ille omnium generum, cauſarum & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum; omnium gentium defenſor, cunctorum miſerorum & calamitoſorum patronus.

Non rhetor aut philoſophus ex vulgo, ſed vel orator natus in philoſophiæ ſpatiis, vel philoſophus florens ex eloquentiæ myrtetis.

Juli literatorum optime & optimorum literatiſſime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobiliſſimus, inter nobiliſſimos optimus; inter utroſque doctiſſimus.

Vir ut omnibus virtutibus, ita humanitatis quoq; laudibus inſtructiſſimus.

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctiſſimus.

Magis ſuo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri Deus bone!) hæres es.

Credite optimi, & in quantum opus eſt diſertiſſimi viri.

Hæc tantis animi dotibus reliquis omnibus præſtitit, ut in dubio eſſet, majorene corporis venuſtate, an mentis virtute eſſet, in ea tamen nihil admirabilius, quam quod virum incredibili amore proſequeretur.

Val. Max. Demoſthenes cujus commemorato nomine, maximæ eloquentiæ conſummatio audientis animæ obtutur.

Cic. pro Cælio. Quæcunque in Equite Rom. dignitas eſſe poſſit, quæ certe poſſit eſſe maxima, ea temper in M. Cæ. habita eſt ſumma, hodieque habetur.

Quorum ipſa nomina ſunt iſtar æterni triumphi.

Nec vox hominem ſonat, O Dea certe.

Qui ſimulac pedem limine extulerat, omneis prope civeis, virtute, gloria, dignitate ſuperabat.

Per totum vitæ ſpatium optimus eſt habitus, ſed melior tamen fuit quam habitus eſt.

Ita ut quantum operibus tuis diaturnitas detraher, tantum afferat laudibus.

Cic. pro Roſ. Com. Qui medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam diſciplinæ poſſidet in ſe; quem Pop. Rom. meliorem virum quam hiſtrionem

nem esse arbitratur: qui ita dignissimus est scena propter artificium, ut dignissimus sit curia propter abstinentiam.

Magis mea adolescentia indiget illorum bona existimatione, quam illorum severissima senectus desiderat meam laudem. Ibid.

At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi. Cic. pro Fronteio.

O perpulchram formam! Angeli videtur, non hominis, & tamen Sacerdotis est, non Angeli, seu potius & Sacerdotis & Angeli. Turn. 8. or.

Laudes illius numerandi potius quam pollendi (illud enim possunt aggredi, hoc assequi nullus.) Idem or. 11.

Non ferret tamen artis præscriptio, minutiora illa recensere, cum laudum maximarum torrens quidam me transversim abripiat. Ibid.

Non cecidit nobis pupula hominis insignis ostro, &c. sed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortasse hominum. Grammatice satis; Gemma Sacerdotum, Rhetorice; Aristotelos quadratus, Philosophice; cecidit miraculum hominis. Or. 14.

Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti lituram inspersurum aut labem, si ei ex gente laudem viliter emendicavero. Ibid.

Quanquam mali pono momentum in una ejus voce, qui tota vita ita dixit, ita fecit, ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Laudare hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem. Macrob. 1. Sat. 24. c.

Vir meo judicio magnus, etiamsi maximis comparetur. Sen. 7. benef. 1.

Quem mihi videtur rerum natura nostris tulisse temporibus, ut ostenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse. Sen. 7. benef. 8.

Qua puella nihil unquam festivius, amabilius, nec modo longiore vita sed prope immortalitate dignius vidi. Plin. 16. epist. 5. l.

Quis ita affectet singula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio. Sidon.

Facilitate sæpius quam industria commendatur. Quint. 10. l. 1. c.

Magna Isæum fama præcesserat, major inventus est, &c. Plin. 3. ep. 2. l. Sidon. 4. epist. 4. l.

Quare cum vir bonus ab omnibus censeatur,

non est homo, est pejor, si non est optimus.

Sid. l. 17. epist. l. 4. Consummatissimum virum, cunctarumque virtutum conscientia, & fama, juxta beatum.

Tut. diatr. 7. Cujus ut facta, exempla; sic verba, dogmata sunt: in historiam utraque referenda ut æterna sint.

Plaut. Capt. Quantum est hominum optumorum optume.

Val. Max. l. 4. c. 2. Delapsa cœlo sydera hominibus si se offerant, venerationis amplius non recipient.

Tut. 4. diatr. Prisci candoris & humanitatis exemplum, gentis urbisque suæ gemma resplendens.

Plin. 26. ep. l. 6. Quo melior singi ne voto quidem poterat.

Plin. epist 5. l. 3. Quo nihil verius, nihil simplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.

Sidon. 13. ep. 8. l. 4 De laudibus tuis cum canat multa, plus reticet.

Camperat. Dictorum sanctitatem factorum constantia commendabat. Unum hoc difficile judicium, utra in eo virtus major, eorum an scientiæ.

Idem. Cui vivo & mortuo innocentiæ fama constitit.

Solin. c. 8. Multa præterea pollentissimis ingeniis edisserta, quæ præterire, quam inferius exequi, tutius duximus.

Ovid. 7. Met. de Theseo. *Si titulos animosque tuos numerare velimus*
Facta prement annos -----

Tut. 1. l. 1. ep. Tu unus instar omnium es, qui tot unus virtutibus abundas, ut unus omnium laudes exhaurias.

Apul. 2. Flor. Quibusnam verbis tibi, Æmyliane trabo, vir omnium qui unquam Numantiæ fuerunt, aut sunt, aut etiam erunt, inter optimos clarissime, & inter clarissimos optime, inter utrosque doctissime.

Apul. 4. Flor. Viri inter se mutuo, & vobis & utilitatibus publicis merito, amicissimi, doctrina & eloquentia & benevolentia paribus: incertum modestiane quietiores, an industria promptiores ac honoribus clariores, Quibus cum sit summa concordia, tamen hæc sola æmulatio, & in hoc unum certamen est, uter eorum magis Carthaginem diligat, atque summis medullitus viribus contendunt ambo: vincitur neuter.

Paneg. ad Max. et Const. Nec tamen miranda ista in te est, Maximiane, animi magnitudo, in quem dii immortales tanta contulerunt, & naturæ bona & ornamenta fortunæ, ut quamvis maxima largiaris, ita penes te sint omnia, quasi ea solus obtineas.

Senec. de Cic. præf. ad 1. el. contov. Illud ingenium quod solum pop. Rom. par imperio suo habuit.

Ibid. Nemo plus ingenio suo imperavit, nemo plus indulsit.

Tut. 9. diatr. Euphanti sodales sunt elegantiæ & deliciæ meræ: quibus an quid suaviu amœniusque Natura produxerit,

rit, jure dubites: habet uterque quicquid mereri invidiam possit, imo vincere.

De quo narrantur plurima bona, atque ea quidem à plurimis bonis. Sid. ep. 3. l. 7. Cic. ep. 11. l. 5. Sen. ep. 103.

Magna hæc laus est, laude non corrumpi; malle animi illum fructum conscientiæ horreo conditum, quam rumoris aura ventilatum, sparsumque. Pur. ded. ad 1. diatr.

Virtute tua & doctina excitor: quam utramque ita conjungis, & exeris in patriæ & commune bonum, ut boni quique te ament, admirentur omnes. L. 4. ep. 1. 1.

Singularem in tanta dignitate modestiam, in consiliis incundis prudentiam, in capiendis religionem, in exequendis vigilantiam, in congressibus publicis animi præsentiam, in privatis lenitatem, in sermonibus eruditionem, in verbis leporem, in moribus suavitatem, &c. Merin.

Cujus actiones omnes, maximas, minimas, Gratiæ Virtutesq; decebant adeo, ut earum gloriam utræque ambiguo certamine vendicare sibi viderentur. Idem.

Ille meus, ille tuus, ille omnium, occidit. Amor & delicium hactenus meum, tuum, omnium, nunc meorum. Pur. 13. ep. 1. 2.

Ut si quis magnitudinem imperii cum annis conferat, ætatem ultra putet. Flor. proleg.

Quibus contigit diem illum triplici gaudio lætum celebrare, qui principem abstulit pessimum, dedit optimum, meliorem optimo genuit. Plin. ad Trajan.

Huic ego nihil per me accessurum putavi: & tamen deesse nolui, sciens judicio erga illum tuo nihil adjici posse, si scriberem; decessurum aliquid tamen meo officio, si tacerem. Symmach. ad. ep. 1. l. 2

Sed utcunque virtutis tuæ opera curiosæ posteritatis oculis artificum manus reddet, cum te vel Alpium dorsa superantem, vel, &c. Hæc pictorum atque fictorum assequetur imitatio: Clementia imp. quo cœlo, quo pigmento, quo ære, amore ducetur? qua tu ipsius victoriæ victor ita omnem cum armis iram deposuisti, ut ceciderit nemo post bellum. Pacat. paneg. ad Theodos.

Vituperandi.

Fœminæ plusquam virili audacia inverecundæ; viri plusquam muliebri mollitie ac turpitudine effœminati. Cic. 2. in Verr. 3.

Homo factus ad istius libidines.

At homo inertior, ignavior, magis vir inter mulieres nequam, impura inter viros muliercula proferri non potest. Verr.

Cic. pro Quinctio. C. Caſſius (nunquam ſine præfatione publici parricidii nominandus, &c.

Cum ei Natura nihil melius quam vocem dediſſet, pæter nihil præter libertatem reliquiſſet: vocem in quæſtum contulit, libertate uſus eſt, quo impunius dicax eſſet.

Cic. pro Roſc. Comoedo. Oro atque obſecro vos qui utrumque noſtis, vitam inter ſe utriuſque conferte, qui non noſtis, faciem utriuſque conſiderate. Nonne ipſum caput & ſupercilia illa penitus abraſa olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? Nonne ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum, ſi quam conjecturam affert hominibus tacita corporum figura, ex fraude, fallaciis, mendaciis conſtare totus videtur? qui in circo capite & ſupercilio ſemper eſt raſis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur, &c.

J. Pic. Mirand. Sordidos, rudes, incultos; quos nec vixiſſe viventes, nedum extincti vivant; & ſi nunc vivant, vivere in pœnam & contumeliam.

Tertul. Apol. 44. c. De veſtris ſemper æſtuat carcer; de veſtris ſemper metalla ſuſpirant; de veſtris ſemper beſtiæ ſaginantur; de veſtris ſemper munerarii noxiorum greges paſcunt.

Aſſeverandi & Obteſtandi.

Cic. 4. Verr. NOn me hercule criminis augendi cauſa dicam, Judices; ſed quem accepi ipſe oculis animoq; ſenſum, hunc vere apud vos, & ut potero planiſſime, exponam.

Farn. M. Or. At ne puteris hæc non tam dici à me ſyncere ad veritatis involutam notionem explicandam, quam oratorie ad laudes ejus exaggerandas.

Nolite, quæſo, Judices, brevitate orationis meæ potius, quam rerum ipſarum magnitudine crimina ponderare. Sed ſiſtitis fortaſſe hic cogitationem veſtram: cogitate adhuc, quod vultis maximum, vincam profecto cogitationem veſtram. En ----

Corrigendi.

EAm opinionem ſi ratio labefactarit, ſi veritas extorſerit: ne difficiles vos præbeatis.

Liv. 3. dec. 1. l. Invitus ea tanquam vulnera attingo, ſed niſi tacta, tractataque ſanari non poſſunt.

Plin. 5. l. ep. 7. In ſumma (cur enim non aperiam tibi vel judicium meum, vel errorem?)

Til. 11. Pluſquam Chironium ulcus non contentus ſcalpro

meo

meo aperuisse, sed medicari etiam pro virili aggressus sum.

Epanorthosis.

Defendere (si hoc est defendere, & non.)

Hanc excogitavit rationem (si hæc ratio potius quam amentia nominanda est)

Aufert: imprudens huc incidi Jud. emit, non abstulit, nollem dixisse.

Sic vixit ut muliebria quotidiè convivia essent, vir accumberet nemo præter ipsum & prætextatum filium, tametsi recte sine exceptione dixerim; virum, cum isti essent, neminem fuisse. Cic. Verrin.

Non hospitii jus: sed quid ego hospitii jura in hac tam immani bellua commemoro?

Quascunque Martyres subierunt pœnas (subierunt maximi maximas) Turn. or.

Humilitas tam fuit depressa in terram, seu potius tam fuit erecta in cœlum, ut primas præripuerit omnibus, secundas vix reliquerit ulli. Ibid.

Hortandi, Suadendi, & Consulendi.

PRudenter & te dignum feceris, si à scopo virtutis non declines.

Facilius est currentem (ut aiunt) incitare, quam languentem commovere.

Macte virtute, hac pietate in patrem patriamque T. Manli esto, Macti virtute Milites Rom. estote. Liv. 2.

Καὶ σὺ ἄλκιμος ἔσσ' ἵνα τὶς σὲ καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ. Pallas ad Telemachum. Hom. Odys. 1.

Non sibi cohortandum Sulpitium & Cottam, sed magis utrumq; collaudandum videri, quod, &c. Quamobrem pergite ut facitis, adolescentes: atq; in id studium, in quo estis, incumbite, ut & vobis honori, & amicis utilitati, & reip. emolumento esse possitis. Cic. 1. de Or.

Vos vero è juventute ista ad summa venietis, si à stirpe & indole non deflectatis, si rectam hanc semitam, quam calcare cœpistis, insistere pergatis, semitam, inquam, literarum ad serena sapientiæ templa stratam. Fut. 5. diatr.

Sed & reficit audientem certo singularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis notata inscriptis lapidibus spacia. Nam & exhaustis laboribus, nosse mensuram, voluptati est; & hortatur ad reliqua fortius exequenda, scire quantum supersit. Quintil. 4. c. 5. 2.

Cic. ad Attic. 3. l. Quid te aut horter, quod facis, aut agam gratias, quod non expectas?

Qui monet ut facias id quod facis, ille monendo Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

Me ad melioris ſortis aleam movent & hortantur.

Plin. paneg. ad Trajanum. Facias iſta ſemper, nec unquam in hoc opere aut animus tuus aut fortuna laſſetur.

Ibid. Faciebas ergo, cum diceres optimos: nec ipſorum modo vita à te, ſed judicium Senatus comprobatur.

Plin. 17. ep. 3. l. Multum ac diu exoſculatus adoleſcentem, qui eſt acerrimus ſtimulus monendi, laudibus incitavi, pergeret qua cœpiſſet: lumenque quod ſibi majores tui prætuliſſent, poſteris præferret.

Tertul. de cultu fœm. c. 12. Meditemur duriora, & non ſentiemus: relinquamus lætiora, & non deſiderabimus: ſtemus expidici ad omnem vim, nihil habentes quod relinquere timeamus; retinacula ſunt iſta ſpei noſtræ.

Cypr. rat. 10. Aurum, gloriam, delicias, Veneres contemnite. Quid enim aliud iſta ſunt quam terrarum illia, canorus aer, popina vermium, bella ſterquiliaia, &c.

Plin. 22. epiſt. 6. l. Neque enim cuiquam tam clarum ſtatim ingenium eſt ut poſſit emergere, niſi illi materia, occaſio, fautor etiam commendatorque contingat.

Idem 4. epiſt. 8. l. Proinde immitte rudentes, pande vela, ac ſi quando alias, toto ingenio vehere. Cur enim non ego quoque poetice cum poeta?

Idem 24. epiſt. l. 8. Accedit quod tibi certamen eſt tecum ----

Idem 9. l. 3. epiſt. Hæc ego tecum quæ quotidie mecum: ut deſinam mecum, ſi diſſenties tu: quanquam non diſſenties, ut qui ſemper clarum aliquid & immortale meditaris.

Sidon. l. 5. epiſt. 1. Nam ſatis eminet meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni.

Sid. 20. ep. 5. Gratulor tibi, quod iſtis moribus vivis, ut neceſſe habeas electionem tui timere, laudo efficaciam.

Putean. ad Senat. Mediolan. Vos modo mareſcere ætatis veſtræ florem, ne ſinatis, ſed magno animo gradimini, ne critra annos ingenium conſiſtat. Cogitate quam ſpem alatis, & quo viatico vobis utendum. Ad Theol. Juriſpr. Medic. tranſitis? literarum hæc ſtudia vos dirigent. Ad Remp. & latum clavum? ducent. Ad militiam & arma? hinc præcepta, hinc exempla ſuppetent. Sed quid ego iſta copioſius? Bonas literas amare & tractare æque neceſſum eſt, ac non neceſſum laudare apud amantes.

Nigr. or. 1. Contendite honorario certamine cum ipſa Natura; ac

ut quantum illa contulit artificium ad orationis munia, tantam vos item adhibeatis artem ad abſolutionem operis.

Ita diſciplinæ belli aſſueſcas domi; ut aliquando ex aula pergas ad caſtra; ex umbra in ſolem; è palæſtra in aciem; atque è ludicris pugnis in vera prœlia deſcendas: & luſoriis ornamentis in arma decretoria commutatis, vel æques majores, vel etiam ſuperes. Ibid.

Laudo veſtrum animum, conatus probo, commendo ſedulitatem: vobis in tam fructuoſo labore ſtudii perſeverantiam exopto, mihi jucundiſſimam, gratiſſimam parentibus, vobis ipſis utiliſſimam; quam ſi retinueritis ---- Nigr. or. 2.

Exclamandi, Querendi, Deteſtandi.

O Fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam, & inanes noſtras contentiones! quæ in medio ſpacio ſæpe franguntur & corruunt, & ante in ipſo curſu obruuntur, quam portum conſpicere potuerunt. Tul. de or. 3.

O clementiam Pop. Rom. ſeu potius patientiam miram ac ſingularem! 6. Verr.

O ſcelus, O portentum in ultimas terras exportandum! non enim poteſt ea natura, quæ tantum facinus admiſerit, hoc uno ſcelere eſſe contenta: neceſſe eſt ſemper aliquid ejuſmodi emoliatur; neceſſe eſt, &c. Act. 2. in Verr.

Quæ vox? quæ latera? quæ vires hujus unius criminis querimoniam poſſint ſuſtinere? 5. in Verr.

Me Chriſte! ----- me Deus!

Omnia, Judices, in hac cauſa ſunt miſera & indigna, nihil tamen acerbius & iniquius, quam ----- Pro Roſc. Amer.

O Divinam autoritatem, quam dum cogito, mente concido! O divinam poteſtatem, quam dum effero, lingua hæreo! Turr. or. 10.

Stupeo P. C. necdum ſatis aut oculis meis, aut auribus credo: atque identidem me an audierim an viderim interrogo. Plin. ad Trajanum.

Horror & ſtupor, ubi eſtis? ubi lacrymæ & compleorationes? ubi planctus & ejulationes? cui tam è pumice oculi, aut ita ex chalybe præcordia, ut non in lacrymas ſolutus totus fluat, fleatque?

Nec unquam fando auditum, & omnium, quæ monſtra dicuntur, monſtroſiſſimum. Macrob. 3. 17.

Ingens, atrox, horridum facinus! quale nec antiquitas

quitas vidit, nec credent posteri; omnium denique flagitiorum compendium, in ferrei hujus seculi fæces reservatum.

Monendi.

Quæ mihi commendas, ea tantæ mihi curæ sunt, ut me admoneri nolim, rogari vero sine magno dolore vix possim.

Cic. Verr. Quamobrem te quoque, Hortensi, qui monendi locus est, ex hoc loco moneo, videas etiam atque etiam & consideres quid agas, quo progrediare, quem hominem & qua ratione defendas, &c.

Videte igitur utrum sit æquius.

Quare si etiam monendi estis à me, quod non estis Jud. video hoc leviter pro mea authoritate vobis præcipere posse, ut -----

Divinat in Verr. Video non te sed hunc librum esse responsurum quem monitor tuus hic tenet: qui si recte monere voiet, suadebit tibi ut hinc discedas, neque mihi verbum ullum respondeas.

Non enim exprobrandi causa sed commonendi gratia dicam.

Ita irritatis militum animis subdere ignem & materiam seditioni non esse ætatis, non prudentiæ ejus.

Cic. fam. ep. 50. l. 1. Neque monere te audeo præstanti prudentia virum, nec confirmare, &c.

Apul. de Deo Socratis. Enimvero Socrates utpote vir apprime perfectus ex sese, & ad omnia sibi congruentia officia promptus, nullo adhortatore unquam indigebat: at vero prohibitore nonnunquam, &c.

Qui monet, ut faciat, quæ jam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

Sidon. ep. 20. l. 5. Redde te tamen expectantium votis, expetentiumque charitatem proba, qui jam probasti pudorem.

Excusandi.

Quod mihi consuevit in cæteris causis esse adjumento, id quidem in hac causa deficit, nam quominus ingenio possum, subsidium mihi diligentiam comparavi: quæ quantum sit, nisi tempus & spatium datum sit, intelligi non potest; & tot. exord. pro Quinctio.

Si vires desint: tam æquum est æquos vos adversum me esse, quam ego adversus magnum illum Deum sum, quem scio non uni omnia dedisse.

Ego infirmitatis meæ deterritus conscientia.

Culpam

Culpam deprecari, aut noxæ me eximere non posſem, ſi repulſam à me patereris.

Amœnitates vero & copias, ubertateſque verborum Latina omnis facundia vix quidem indipiſci potuerit; mea tenuitas nequaquam. A. G. Phavo.

Quantum oratione mea nunquam æquem, quantum ſcribendo non conſequi poſſum.

Enimvero mirari ſatis non queo etiam te hæc deſiderare, quæ neque ego teneo; uti ii qui docent, neque ſunt ejus generis, ut ſi optime tenerem digna eſſent ſapientia & auribus veſtris. Cic. de Orat.

Qui ad illa arma fato fuimus neſcio quo Reip. miſero funeſtoque compulſi, etſi aliqua culpa tenemur humani erroris; à ſcelere certe liberati ſumus. Pro Marcell.

Judicavit, à plerique ignoratione potius, & falſo atque inani metu, quam cupiditate aut crudelitate civile bellum eſſe ſuſceptum.

Non cupiditate, præſertim aut pravitate aliqua lapſis, ſed opinione officii, ſtulta fortaſſe, certe non improba, & facie quadam Reip. Pro Marcell.

Quo in negotio, tamen illa me res, judices, conſolatur, quod hæc quæ videtur eſſe accuſatio mea, non potius accuſatio quam defenſio exiſtimanda eſt, &c. defendo enim multos, &c. Cic. divinat. in Verr.

Verum id mihi non ſumo, Judices, & hoc non modo in oratione mea non pono, ſed ne in opinione quidem cujuſquam relinquo meæ, &c. Ibid.

Cum vero, &c. profecto vereri non debeo ne quis hoc quod facio, non exiſtimet, ſummi officii ratione impulſum coactumque ſuſcepiſſe.

Abs te peto, Oppianice, ut me invitum de patris tui cauſa dicere exiſtimes, adductum fide atque officio defenſionis. Etenim tibi ſi in præſentia ſatisfacere non potuero, tamen multæ mihi ad ſatisfaciendum reliquo tempore facultates dabuntur. Cluencio nifi nunc ſatisfecero, poſtea mihi ſatisfaciendi poteſtas non erit. Cic. pro A. Cluer.

Agnoſco equidem me lyram Apollinis nunquam tetigiſſe. Mallem ſane confiteri veram ignorantiam, quam profiteri vanam ſcientiam.

Oratione (quam è temporis veſtigio natam & quaſi inter prima labra vix dixero me commentatum fuiſſe) perſtrinxi.

Quæ quidem omnia quoniam infuavis materia devenuſtat, lectio benigna conciliet. Auſon. præf. ad 12. Edyl. Id. ad 3. Edyl.

Perlege hoc etiamſi operæ eſt frivolum & nullius pretii opuſculum; quod nec labor excudit, nec cura limavit.

limavit, sine ingenii acumine & moræ maturitate.

Id. ad 14. Ed. Igitur cui hic ludus non placet, ne legerit; aut quem legerit obliviscatur; aut non oblitus ignescat.

Tacit. Annal. 16. Etiamsi bella externa & obitas pro Rep. mortes tanta casuum similitudine memorarem; neque ipsum satius cepisset, aliorumque tædium expectarem, quamvis honestos civium exitus, tristes tamen & continuos aspernantium. At nunc patientia servilis, tantumque sanguinis domi perditum, fatigant animum & tristitia restringunt, &c.

Pacat. paneg. Theodos. d. Huc accedit auditor Senatus, cui cum difficile sit, pro amore quo in te præditus est, de te satisfieri; tum difficilius pro genita atque hæreditaria orandi facultate, non esse fastidio rudem hunc & incultum Transalpini sermonis horrorem, præsertim cum absurdæ sinistræque jactantiæ possit videri, ostentare facundiam, quam de deorum fonte manantem in nostros usque usus derivatio sera traduxit.

Ibid. Ita dum obsequio interpretor impudentiam, dum in eundem hominem non convenire puto gaudium & silentium, duas res diversissimas junxi, metum & temeritatem.

Apul. apol. 1. De eloquentia vero, si qua mihi fuisset, neq; mirum neque invidiosum deberet videri, si ab ineunte unis studiis literarum ex summis viribus deditus, &c.

Solin. c. 1. Cujus vel industria promptius suffragium, vel benignitas veniam spondebat faciliorem.

Pacat. paneg. Theodos. d. Dabitur utcunque venia piæ temeritati, si usurpasse communia, non occupasse videamur aliena.

Θεόκριτος ἐρωτῆσαις διὰ τὴν συγγράφει, ὅτι, εἶπεν, ὡς μὲν βούλομαι οὐ δύναμαι, ὡς δὲ δύναμαι οὐ βούλομαι, Stobæus. Macrobius transtulit; Quæ præsens locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præsenti sunt apta, nec tempori.

Deliberandi.

Pro Rosc. Amer. DE quo neque quomodo dicam neque quomodo taceam reperire possum, si enim taceam, &c.

Turn. or. 8. Quæ omnia ita trivit Oratoris oratio, ut cum tædeat loqui, pudeat tamen tacere, sed cum amor efficit, ut malim loqui cum tædio, quam tacere cum pudore, persequar illam coquorum laudatam consuetudinem, &c.

Pacat. paneg. Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia

copia difficultatem. Quid, inquam, faciam? Ibid.

Quum igitur impediat turba delectum, atque præstet gesta in summam referri, quam enumerando tenuari; dixisse sufficiat, unum illum divinitus extitisse in quo virtutes simul omnes vigerent, quæ singulæ in omnibus prædicantur.

Quæ vos per hosce annos appetistis atque voluistis, ea nunc si repudieritis abesse non potest, quin aut olim cupide appetisse, aut nunc temere repudiasse dicamini. A. Cel. ex or. C. Gracch.

Vereor me hercule ne aut gravioribus utar verbis, quam natura fert, aut levioribus quam causa postulat.

Utrum impudentius à sociis abstuli? an turpius meretrici dedit? an improbius Pop. Rom. ademit? an audacius tabellas publicas commutavit? Pro Quinct.

Neque enim tantopere mihi considerandum est, quid vir optimus in præsenti velis, quam quid semper sis probaturus. Plin. ep. 7. l. 1.

Quid hoc homine faciatis? aut ad quem spem tam perfidiosum, tam importunum animal reservetis? Act. 2. in Ver.

Illudendi.

TUm iste vir opt. (vereor ne se derideri putet, quod iterum jam dico opt.) Pro Quinct. Cic. Nat.

Non comparat se tecum gratia P. Quinctius, Nævi: non opibus, non facultate contendit: omnes tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit, fatetur se non, &c. non habere domum clausam pudori & sanctimoniæ, patentem atque adeo expositam cupiditati & voluptatibus, &c. Cic. pro Quinct.

Itane vero? tu ille es qui censuram hic nobis sine suffragio geris? tu provides ne quid Resp. capiat detrimenti? Bene est: state fremi cives hoc tibicine & cestina? Sed tamen ego Magistratus esse putabam, quibus hæc curæ, &c. nisi tu unus plus sapis & vides quam cæteri omnes, *O mi Senex, omnes videmur nobis saperdæ, festivi, belli, cum simus cofreæ.* Lib. adversus Dialogid.

Ite igitur, & si ita vultis, facultates divinas prostituite; collo demissum animum humi prostratum adfigite; sensus rationi præponite, pergite esse virtutum proditores, vitiorum jumenta, voluptatum mancipia.

Minandi.

VIdesque, ô Juvenis, hoc dictu quam facto difficilius esse, vel facto quam dicto expromptius. Cæsar ad Metel. Trib. impedientem.

Et

Plut. 6. Verrin. Et si me in hoc reo, quem mihi inimicum Siculi dederunt, satis vehementem, satis perseverantem, satis vigilantem cognorunt; existiment in iis hominibus, quorum ego inimicitias Pop. Rom. salutis causa suscepero, multo graviorem & acriorem futurum.

Chion in ep. Plaut. Οἱ Θρᾷκες πεὶν εἰς ἔφικτον ἐλθεῖν, ἠκόντισαν τρεῖς λόγχας ἕκας ☉.

Quod si te perpetrasse comperero, pejus cruce & furca lueres, nec ad commiserationem me flecteres, etiamsi fleres sanguinem.

Metuendi & Obstupescendi.

TAmen ita deos mihi velim propitios, ne cum illius diei mihi venit in mentem, quo die citato reo mihi dicendum sit non solum commoveor animo, sed etiam toto corpore perhorresco.

Qui tandem istius animus est in recognitione scelerum suorum, cum ego ipse in commemoratione eorum non solum animo commovear, verum etiam corpore perhorrescam? venit enim mihi fani, loci, religionis illius in mentem, versantur ante oculos omnia.

Horret animus tanti vitii imagine.

Turn. 11. An hoc quicquam potuit audire majus? audivit, audivit, quod cum dicere conor, lingua suppressis faucibus fluitans palato inhærescit. Nam ad tantum mysterium enunciandum opus est non Oratoris alicujus voce, contentione, lateribus; sed Cherubinorum ac Seraphinorum linguis, ardore, flamma. At quid potest latere tantum? habet hoc quidem quod sum dicturus flagitii speciem, veruntamen si non renuatis audite, audeo quidem dicere, non renuitis meruit L. audite, &c.

Plin. ep. 22. l. 6. Si quis forte te, quod abominor, fallat.

Male & bene precandi.

Androm. ad Illiss. Sen. Troad. 6. 6. vers. SIc te revisat conjugis sanctæ torus, annosque dum te recipit extendat suos Laerta! sic te juvenis excipiat tuus, & vota vincens vestra felice indole Ætate avum transcendat, ingenio patrem! miserere matris.

Drex. in Aetern. 9. Veritas te amet, mi N. & sapientia; tam enim hoc sapienter quam vere dixisti.

Plaut. Asin. 3. Act. Dii te servassint semper custos herilis, decus populi; thesaurus

thesaurus copiarum, salus interioris corporis, amorisque imperator.

Tantum tibi boni Dii immortales duint.

Dent tibi, Cæsar, ætatem Dii, quam mereris, serventque animum quem dederunt. Plaut. Pseud. 3.

Quid isti benignitati precer? nisi ut semper obliges, obligeris, in certumque facias utrum magis expediat civibus tuis debere tibi an præstitisse. Plin. paneg. ad Trajan. Ibid.

Digna vota quæ semper suscipiantur, semperque solvantur. Ibid.

Pro nobis ipsis quidem hæc erat summa votorum, ut nos sic amarent Dii, quomodo tu. Ibid.

Nos inter secunda omina & vota certantia, quæ præsenti tibi conferentur, vehemur alacres. Ibid.

Quo majore fiducia iisdem illis votis, quæ ipse pro se nuncupari jubet, oro & obtestor: si bene Remp. si ex utilitate omnium regit, primum ut illum nepotibus nostris ac pronepotibus serves: deinde ut quando que successorem tribuas, quem genuerit, quem formaverit, similemque fecerit adoptato. Aut si hoc fato negatur, in consilio sis eligenti, monstresque aliquem quem adoptari in Capitolio deceat. Ibid.

Deum precor, conatum meum feliciter, teque V. C. nobis & Reip. servet. Put. 4. ep. 1. Sidon. ep. 1. l. 8.

Quod superest, Deum posco, ut te filii consequantur, aut quod plus decet velle, transcendant.

Dii tibi omnes omnia optata afferant, &c. Vid form. Grat. agendi.

Propino tibi salutem plenis faucibus. Plaut.

Ita mihi meam voluntatem, spemque reliquæ vitæ vestra Pop. Rom. existimatio comprobet, &c. Sallust.

Ita amor hic inter nos perennet, quem coimus auspice & teste immortali tuo patre.

Ita perpetuus inter nos amor sit, mi L. ut cum aculeo discessi à vobis. Lipsi.

(Ita meus mihi genius faveat.) (Dii meliora piis.)

Tu salve & idem voveo Holmanno. B. & cæteris collegis.

At vos salus servassit. Plaut. Pan. 2. l.

C. Cæsari filiæ suæ filio, cum eum in Armeniam mitteret Augustus precatus est à Diis, gratiam Pompeii, audaciam Alexandri, fortunam suam concedi. Plaut. Cistel. Plut. Apoph.

Dii illum infelicitent omnes, qui, &c. Plaut. aen. 2.

Dii te eradicent. Pan. 2.

Solennia vota pro incolumitate tua, qua publica salus continetur, & suscepimus, Domine, pariter & Plin. ep. 35. l. 10.

solvi-

ſolvimus, precati Deos, ut velint ea ſemper ſolvi, ſemper ſignari.

Pur. Vivite & annum hunc, & ſeculum hoc feliciter incipite atque tranſigite.

Pur. diatr. 10. Ergo florete felices viri Senatorio munere vere digni, florete urbes non muris magis turribuſque quam Rectoribus munitæ, incrementa capite, quæ nulla unquam vis hoſtilis, nulla militiæ calamitas labefactet.

Eumenes ad milites ſuos. Juſtin. l. 14. At vos devota capita reſpiciant Dii perjuriorum vindices, taleſque vobis exitus dent, quales vos ducibus veſtris dediſtis. Nempe vos iidem paulo ante & Perdiccæ ſanguine eſtis aſperſi, & —— Ultima nunc ego perfidorum victima has vobis diras atque inferias dico; ut inopes extorreſque omne ævum in hoc caſtrenſi exilio agatis, devorentque vos arma veſtra, quibus plures veſtros, quam hoſtium duces abſumpſiſtis.

Conſolandi.

Cic. fam. ep. l. 5. NAm quod allatura eſt ipſa diuturnitas, quæ maximos luctus vetuſtate tollit, id nos præcipere conſilio prudentiaque debemus. Etenim ſi nulla unquam fuit liberis amiſſis tam imbecillo mulier animo, quæ non aliquando lugendi modum fecerit: certe nos, quod eſt dies allatura, id conſilio anteferre debemus, neque expectare temporis medicinam, quam repræſentare ratione poſſimus.

Plin. ep. 16. l. 5. Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, atque ultro requirit: ſic recens animi dolor conſolationes rejicit, ac refugit, mox deſiderat & clementer admotis acquieſcit.

Cic. fam. ep. Neque monere te audeo, præſtanti prudentia virum, nec confirmare, &c.

Ibid. Illud tamen me vel monuiſſe vel cenſuiſſe puta, vel propter benevolentiam tacere non potuiſſe, ut quod ego facio tu quoque in animum inducas.

Homines ſane ſumus, & urit illud avelli. Soletur te quod non in longum Lipſ. Cent. 2. Ep. 30. tota Ep. 55. 64. 67. Senec. ep. 67. & 99.

Turn. or. 15. Non prius conquievit, quam è cœlo ſpei & conſolationis auram aliquam ſentiſceret.

Plin. ep. 1. l. 2. Quibus ex cauſis neceſſe eſt tanquam immaturam mortem ejus in ſinu tuo deflem: ſi tamen fas eſt aut flere, aut omnino mortem vocare: qua tanti viri mortalitas magis finita quam vita eſt. Vivit enim, vivetque ſemper, atque etiam latius in memoria hominum & ſermone verſabitur, poſtquam ab oculis receſſit.

Fuit

Fuit hoc luctuoſum ſuis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. Sed ii tamen Remp. caſus ſecuti ſunt, ut mihi non erepta L. Craſſo à Diis immortalibus vita, ſed donata mors eſſe videatur. Non vidit flagrantem bello Italiam, non ardentem invidia Senatum, non luctum filiæ, non exilium generi, non-non non denique in omni genere deformatam eam civitatem, in qua ipſe florentiſſima multum omnibus gloria præſtitiſſet. Ego vero te, Craſſe cum vitæ flore, tum mortis opportunitate, divino conſilio & ortum & extinctum eſſe arbitror. Nam tibi ——— Cic. 3. de orat.

O noctem mihi omni deinceps die clariorem! O numerandam candido lætitiæ calculo! vos pergite officioſæ lacrymæ, & alio nunc affectu fluite: madere gaudii rivis jam debet facies. Put. Diatr. 5.

Vide Salpitii ep. 5. l. 4. & 5. epiſt. 12. Lucceii. & 15. epiſt. Cic. Conſol. Sen. ad Polyb. Marciam, Helviam matrem. Plut. ad uxorem, & ad Apollon. Hieron. ep. &c. enumeratas à I. G. Voſſio, l. 3. inſtitutionum, c. 4.

Judicem Compellandi.

CAuſa hæc te Ephoro peragatur: parva quidem ſi mores noſtros ſpectes, magna ſi antiquos; & ſic prudentia, doctrina, authoritate tua digna, atque in parte tua. Put. Diatr. 7.

Dies dictus eſt, & tu judex, vir clariſſime, ut inter nos pronuncies. Neque ſuperſtitioſe tibi cauſam meam commendabo, neque neglectim. Tu ingenio rectus, judicio acer, non oculis ſed animo ipſo. Argus, veram & incorruptam ſententiam per te laturus. Id. Ibid.

Itaque ſi tuo unius judicio juſtam cauſam laudaſſe ac defendiſſe videar; honeſto elogio clarus apud bonos, laudatuſque ſum. Claritas enim, ut pulcherrime Seneca, non deſiderat multa ſuffragia, poteſt & unius boni viri judicio eſſe contenta. Nam bonos omnes bonus unus judicat. Ibid.

Moderandi & Dijudicandi formulæ.

APud indos præſtabile quoddam genus hominum fuiſſe memoriæ traditum eſt, quos Gymnoſophiſtas vocabant. Hi neque periti erant propagandæ vitis, nec inoculandæ aboris, nec proſcindendi ſoli. Non illi norant arvum colere, vel aurum colare, non equum domare, vel taurum ſubigere, non ovem vel capram tondere, vel paſcere. Unum pro his, & illud omnium ſummum, norant; ſapientiam colebant, tam magiſtri ſenes, Apul. Flor.

ſenes, quam diſcipuli minores. Apud hos, ubi menſa poſita, omnes adoleſcentes ex diverſis locis & officiis ad dapem convenerant, perrogabant magiſtri, quod factum, à lucis ortu ad illud diei, bonum feciſſent. Alius ſe commemoravit, aliquid meditatione ſua reperiſſe, vel alterius demonſtratione didiciſſe, alius ſeſe parentibus quidpiam imperantibus obediſſe; alius ſe inter duos arbitrum delectum, ſanata ſimultate reconciliata gratia, purgata ſuſpicione, amicos ex infenſis reddidiſſe. Qui nihil habuit adferre cur prandaret, impranſus ad opus foras extrudebatur. Atque utinam mihi prandii tantum diſpendio liceret hinc diſcedere, ac ne forte ſicut Cyrus quondam, qui puer à Magiſtro judex duobus aliis pueris datus, quorum alteri grandiori tunica erat brevis, alteri minori tunica erat longa, pronunciavit utrique magis convenire, ſi veſtes inter ſe mutarent; ſua deinde & ipſe tunica exutus, vere Gymnoſophiſta factus, verberibus excipiebatur, quod contra jus dominii nec ſecundum legis ſententiam tuliſſet: ſic & ego litis hodiernæ conſtitutus arbiter (in qua tu, Longine, majuſculorum patronus magna voce ſonas manuque tota, *Ineat ſua gloria magnis*; Tu, Minuti, breviorum tueris partes, & in pedum digitos erectus exclamas, *Et ineat ſua gratia parvis.*) Theſea expectarem vindicem, ſi utrumque ad Procruſtis lectum dimenſus, alterum detruncandum, extendendum alterum pronunciarem, meritas vel me judice daturus pœnas ſententiæ ex æquo magis, quam ex juſto latæ. Sed aliam longe controverſiæ hujus dirimendæ rationem mihi ineundam video, quocirca ——— Xenoph. Cyri paed. l. 1.

Autho'. β. λ. Litem aliquando intenderat ſurdus ſurdo; ſibi trimeſtrem ædium penſionem deberi clamitans. Reus ſe illa nocte foras uſquam prodiiſſe pernegabat, ut qui domi pernox molam verſarit. Judex æque ſurdus, hunc, illum intuitus, Nam quid, inquit, ſuper hac re contenditis? annon utrique veſtrum mater eſt? uterque alat, jus & æquum poſtulat. Ego ſane ſurdus non ſum; & tamen abſurdus eſſem, & dignus qui male audirem, ſi modo ex allegatis veſtris ſententiam ferre vellem, qui non ſurdi ſolum ſed & cæci, Andabatarum more digladiantes, à ratione præcipites toto erratis cælo. Quo enim tu tantum mihi lævus abis? quid? an in Contemplationis altum? Tu vero quo tam diverſus? an in cæca practicæ ſaxa? quin me

ne sequimini, ad tutæ pacis & tranquillæ quietis portum ——

Plato, quoties à magistro suo Socrate dissentire habuit, excusare se solitus, Amicum sibi esse Socratem, magis amicam veritatem, invidiæ mox suæ vindicem habuit & Aristotelem discipulum, quem etiam ingratitudinis nomine pullum vocabat equinum, ut qui lacte satur materno, calcibus matrem peteret. Hic itaque si quando à magistri placitis discedere in animo haberet, profiteri solebat, Amicum sibi esse Socratem, amicum Platonem, sed maxime amicam veritatem. Absit modo invidia, judicio pronunciatum sano, exemplo utili. Sic diligendi sunt amici, ut non diligantur eorum errores. Neque enim placet naso duci aut auribus trahi, ut pedibus eam in alterius sententiam non prius examinatam probe ad veritatis stateram. Turpe vero cum sit ex omnium rerum dictatore atque domino intellectu facere mancipium alienæ libidinis: Discernamus quas è metallis vestris erutas attulistis massas in exploratore aurei veritatis conflatorii igne, idque separatim ——

Aelian. Var. hist. l. 4. c. 9.

Arist. Eth. Nicom. l. 6. 1.

Scaliv. exerc. 6. sect. 4.

—— Atque utinam mihi in manum daretur libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponeret, in alteram corporis & externa: tantum propendere illam boni lancem putavit, ut terram & maria deprimeret.

Cic. 1. Tusc. qu.

Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανατοιο.
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἑκτόρος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών. ῥέπε Ἑκτόρος αἴσιμον ἦμαρ.
Ὤχετο δ' εἰς ἀΐδαο, λίπεν δὲ ἓν φοῖβος Ἀπόλλων.

Homer. Illiad. χ.

Jupiter ipse duas æquato examine lances
Sustinet, & fata imponit diversa duorum:
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum.

Virgil. Aen. 12.

Περὶ μὲν τοῦ ῥηθήσεθαι μέλλοντος, ἀμφίδοξός εἰμι καὶ διχογνώμων, καὶ τῇ δὲ κακεισε κλίνων ὡς ἐπὶ πλάστιγγος πρὸς οὐδέτερον ῥέψαι δύναμαι, πολὺς δ' ὄκνος ἔχει με καὶ τῆς εἰσηγήσεος καὶ τῆς ἀποτροπῆς.

Plutarch. de educat. puer.

Veri-

Veritatem, quæ (ut opinabatur Democritus) in profundo merſa puteo latet, vos binæ quaſi ſitulæ, aut gemini φρεάϊτλοις certatim vicaria opera eaque ſtrenua eruere laboraviſtis. Ad quam quia uterque ſumma fiducia affectare videri vultis; videamus & nos, ne forte, quod fieri ſolet, altercando amittatur veritas, utrum remota erroris nebula, ſublato opinionis velo, ſedato denique affectuum vento, pura illa ſit, ſimplex & ſincera, uti prætenditis. Primum itaque prodeat ——

Diog. Laert. l. 1. Chilo jam ætate provectus, dum modo vitæ anteactæ virtutibus vellet frui, modo vitia recenſere, ut cenſura ſua in ea animadverteret, dixit, Se ſibi per totam vitam non conſcium fuiſſe ingratitudinis, una tamen re ſe modice moveri, quod cum ſemel inter amicos illi judicandum eſſet, neque contra jus agere aliquid aut decernere vellet, perſuaſerit amico judicium à ſe provocaret; ut ſic nimirum utrumque, legem & amicum ſervaret ——

Plutarch. apophth. Themiſtocles à duobus amicis ſuis cooptatus litis æſtimandæ dijudicandæque arbiter, ingrati muneris invidiam declinare volens, judicium averſatus eſt, inquiens, Nolle ſe ex amico tranſire in judicem, ne ex amico jam utriuſque, cogeretur in alterius tranſire inimicum ——

Simonidi petenti à Themiſtocle ut in cauſa quadam inique judicaret: Neque tu inquit, ſi præter modos caneres, bonus eſſes poeta; neque ego, ſi præter leges quid decernerem, magiſtratus probus ——

Xenophon ἀπομνημάτων. In deſerto hoc bivio cum Hercule anceps animi hæreo. Hinc mollis mihi ſeſe offert via roſis violiſque conſita: illinc ardua via & acclivis intercluditur dumis ſpiniſque aſpera. Utram tandem inſiſtam à Virtute & Voluptate, luculenta utrinque oratione admonitus, vixdum conſtat. Tu comes blanda hortaris ——

Homer. Odyſſ. μ. Unde oculis meis repente oborta in tam clara luce caligo? unde menti ſtupor, cordi genibuſque tremor? Mihi ipſi, qui vobis moderator datus ſum, moderamine opus eſt. Quis me Tiphys, quis Deus geminis hiſce interceptum monſtris expediet? *Hac rabioſa premit canis, hæc lutulenta ruit ſus.* Hinc latrat ſæva *Luxus* Scylla, inde vorat vomitque *Avaritiæ* Charybdis. Quis mihi dabit, inter vaſtum gurgitem atque infamem naufragiis ſcopulum, iter tenere medium? Tu mihi ſola, Ratio, Circe, Calypſo, Heleno potior

Ariſt. Eth. Nicom. l. 2. c. 8.

dictabis

dictabis medium; Νῆα δὲ τοῦ καπνοῦ καὶ κύμα-
τος ἐκτὸς ἐέργειν, per illud potius extremum in
quo minus peccatur, à quo plus imminet periculi, ad
portum tendere; ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν Ἐξ
ἑτάρους ἐν νῆι ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας——

In contentione Divitiarum, Nobilitatis, Honoris, Voluptatis, Scientiæ, Virtutis, &c. de summa felicitatis sede poterit Moderator ab initio usurpare, ut etiam in orationem prosam solvere illud Lucretii.

Suave, mari magno turbantibus æquora ventis, Lib. 2.
E terra magnum alterius spectare laborem:
Non quia vexari quenquam est jucunda voluptas.
Sed quibus ipse malis careas, quia cernere suave est.
Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos instructa, tua sine parte pericli.
Sed nil dulcius est, bene quam munita tenere
Edita doctrina sapientum templa serena:
Despicere unde queas alios, passimque videre
Errare, atque viam palanteis quærere vitæ:
Certare ingenio, contendere nobilitate:
Noctes atque dies niti præstante labore
Ad summas emergere opes, rerumque potiri.
O miseras hominum mentes! O pectora cæca!
Qualibus in tenebris vita, &c.

Optimo sane consilio eductæ utrinque copiæ, summa arte instructæ acies vestræ concurrerunt fortiter, dimicarunt strenue; obstinatis usque adeo animis obnixæ non cedere, *dum gravis aut has, Aut has versa fuga victor dare terga coegit.* Faxo tamen ut *motus hosce animorum atque hæc certamina tanta Pulveris exigui jactu compressa quiescant.* Proinde è ductoribus acie revocatis, deterior qui visus detractis pinnis discet humi serpere; *melior vacua regnabit in aula,* & triumphans *caput inter nubila condet* ------ Ex. Virg. 4. Georg.

Vipereos agnosco dentes, & lethali prætincta veneno semina. Colchica hæc sementis; ubi è serpentinis dentibus nati terrigenæ, in sua, in parentis viscera infestis animis armatas convertunt manus. Neque enim nisi literis instructi, & eloquentia delibuti, illarum castra obsidere, hujus arcem oppugnare potuissetis aut etiam ausi fuissetis. Quam tamen destructum itis sic eloquenter, ut vel hoc ipso adstruatis, quo destruere præsumitis. Ita nihil eloquentiam destruere Ex. Ovid. 7. Metamorph.

præter eloquentiam poteſt : ideoque nec ipſa poteſt; quoniam ſcilicet hoc quoque poteſt quod omnino non poteſt. Ne tamen Cadmea forte victoria rem ad internecionem plane deducat ; jam tempus adeoque diſcrimen poſtulat , ut ſilicem meum in medios jaculatus hoſtes , depulſum ab Eloquentia Martem in ipſos convertam. Inteſtini itaque ferri licentiam vel ſic dearmatum venio ———

Fur. diatr. 7. Militiam ſi intuemur , non turba , ſed diſciplina ad victoriam facit ; non quam multi , ſed quam boni pugnent ; etiam in oratione ſtabit victoria non à numero & multitudine , ſed robore & vi argumentorum.

Huc mentem adhibeatis , juſtane an injuſta dicam; hoc enim judicis officium eſt , Rhetoris autem vera loqui.

Medorum judices ferebant prætextas vittatas loris , & in capite tiaram. Atque hinc tiara cuique cui appendet ad ſiniſtrum latus opus è margaritis fimbriatum , alteram aurem ejus qui geſtat obtegens. Quibus ſignificabant aurem quidem retectam accuſatoribus dari, tectam vero accuſatis ſed abſentibus reſervari.

Philippus inter duos malos judex conſtitutus, alteri ut è Macedonia abiret , alteri ut eum perſequeretur imperavit.

Mercurio deferenti pomum Eridos, Jovisque mandatum reſpondet Paris.

Videte autem quale à me judicium expectet vel etiam exigat, qui de me prius tam inique judicavit hominum deorumque moderator ſummus. Qua enim fiducia mortalis ego utique opilio & è plebe bubſequa , cujus neque fori neque ſubſellii res eſt, quæ in certamen venit : decernam hanc litem anxiam & ancipitem de immortalium dearum forma? quarum etiam præſentiam tremulo horrore expaveſco ; nondum ſatis aut mitiſſimo ipſarum aſpectu , aut molliſſimo vocalis dei affamine confirmatus. Quanto melius ipſe ſibimet ſumpſiſſet hunc judicii calculum formarum ſpectator elegans , cupitor ardens , potitor notus ? ſed video quid velit ; declinare ſcilicet , & à ſe amovere vult tantæ dijudicationis invidiam , & in me tandem derivare. Jam olim docuerunt me rex ille aſininis donatus auribus , & vates oculis mulctatus , quam periculoſæ machinæ ſubeat aleam , quicunque veſtris dirimendis controverſiis arbiter adſcitus fuerit. Quod ego vos , ſereniſſimæ dominæ, oratas exoratas velim , quoniam Jovis ſummi nullatenus per hunc Argicidam

gicidam diffugere authoritatem licet, ut sententia (quod factu necesse est) secundum unam pronuncia ta reliquæ duæ spe sua fruſtratæ, me conjugis patrisque vestri sortitione judicem electum, rejectione vestra non improbatum, nec offensa excipiatis, nec odio aut vindicta prosecutum eatis. Agite igitur pulcherrima numina, vestras perorate causas, vestras prædicate dotes, namque hinc etiam venustatis commendatio, formæ conciliatio dum ego interea temporis, à me recolligo, totusque divino huic spectaculo addictus, exacti ri lustratione singulas & singulares formas rimer, pensioreque examine de iis judicem.

Papæ! quale spectaculum, quanta pulchritudo, quæ undique voluptas? hic certe est ubi Argus fieri velim; quo tot simul oculis tanta devorem gaudia. Quam venerabile & regium fulget præstringitque tum oculorum tum animi aciem Saturno digna proles, Jove matrona, oculis veneranda, ulnis candida? quam insuper imperiis pollens, quam muneribus potens, diademate caput cincta, sceptro innixa, divum incedit Regina, & vera incessu patet Dea? par rotandis cœlis, regendis terris, calcandis inferis, quo æquior (ita mihi faveat Saturnius) factus sum Ixioni tam divinam formam ambienti, rotamque cui affixus sequiturque fugitque vel uno illius amplexu, utcunque per submissam nubem, imaginario redimere præoptem. Illa vero, quam ex facie agnoscas, consilii æque ac fortitudinis dominam, ex galeæ cono oleagina redimito corona, lauro tamen præcincta, scias belli pacisque mediam, namque & ægidem quatit, & hastam vibrat, patris æmulata fulmen armipotens virago, belli spolia, pacisque firmamenta præ se ferens: medio tamen inter gratiam & terrorem tenore, nullis non obsequiis votisque expetenda, nisi in perpetem & pertinacem juraſſet virginitatem. Sed & hæc, dii boni! quam egregio decore conspicua? neque ex parte speciosa, sed tota amabilis, amicabilis, admirabilis; divumque hominumque voluptas alma Venus, intecto corpore perfectam formositatem professa, colore in speciem diviso testata ortum; candida, quod cœlo demeat, cærula quod mari remeat. Erubescunt punicantes in genis rosæ, horrent sororiantes sub pectus mamillæ, liventes passim per cutim translucent venulæ, per diffusas undique ambrosias comas renident humeri eburnei, quam denique vel sic, neque gemmato cesto cinctam, neque

Orationem Dearum excipit hæc Paridis sententia.

Quam sinplacere sero, & illis & alias hujusce generis debit iterata editio.

neque Gratiis gratiſſimis comitatam, neque ſuis cupidinibus circumfuſam, commendat dulcis riſus, non dedecet ipſe nævus, & ſupra omnia apud me valet ipſius oratio; qua ſe mihi daturam nuptui pollicetur quandam forma præcipuam, ſuique ſimilem, candidam utpote à Jove cygno ſatam, teneram ut quæ in ovo nutrita fuerit. Valeat itaque imperandi libido, faceſſat bellicæ gloriæ ſitis; habendam in hoc certamine rationem pulchritudinis monent & Jovis juſſa, & Mercurii mandata, & ipſius aurei pomi inſcriptio, *Pulchra capiat.* Hoc igitur cape tuo jure, O Venus. *Nam tua forma deam, me judice, vincit utramque.*

Et alias diſcernendi litium formulas, litem ſecundum alterum partem dandi, vel ampliandi licebit affingere ex judicio Dolabellæ, & rejectione mulieris Smyrneæ ad Areopagitas. A. Gel. 12. l. 6. c. ex Val. Max. 8. 1. vid. & judicium Gallitium Val. Max. 2. l. 8. c. Licinii Fimbriæ, l. 7. c. 2. Jul. Cæſ. Sen. de benef. 5. l. 24. c. Philippi & mulieris Val. Max. 6. l. 1. c. Cambyſis. l. 6. 3. c. Claudii de muliere non agnoſcente filium Suet. Claud. 15. c. Alexander alteram occludebat aurem, reo. ſc. reſervatam. Qui ſtatuit aliquid parte inaudita altera, Æquum licet ſtatuerit, haud æquus fuerit. De judicis officio in litibus. A. Gell. 14. lib. 2. cap. & 4. cap. & Cic. pro A. Cluentio. Judicium pop. Rom. parum honeſtum inter Aedates & Aricinos. Liv. 1. 3. & Val. Max. 7. lib. 3. cap. Ampliationis, N. L. *non liquet.* Aſconius, Cicero, Liv. &c. Ptolomæi, Ælian. Var. hiſt. lib. 14. cap. 43. Philippi dormitantis Plut. Apophth.

AD præceptores admonitum de quâdam parte illius Editionis operum Pub. Virg. Maronis, tam illuſtratæ Notis admarginalibus Thomæ Farnabii, quam ſub curâ & correctione ejus (dum viveret) Impreſſæ; quæ fortuitò nunc præſtat etiam à Ph. Stephano ad inſigne deaurati Leonis in Cœmiterio Paulino.

I N-

INDEX POETICUS,

Commonſtrans

Deſcriptiones, Comparationes, Alluſiones, Ritus, Locos communes, Fabulas illuſtriores, *&c.*

Quæ habentur apud Poëtas veteres & recentiores majorum & minorum gentium.

Londini Impenſis, & proſtant venales per *Philemonem Stephens*, apud Leonem auratum in Cœmiterio Paulino, M. DC. LVIII.

INDEX POETICUS.

A

Aborigines, indigenæ. *Virg.* VIII. 314.

Academia. *Casp. Barlæus. laud. Hortuli Leydenſis.*

Academici honores. *Barlæus.* 12. *Miſcellan.*

Accipiter. *comp. Virg.* XI. 721.

Acies inſtructa, exercitus, *vid.* Belli conflictus. *Plaut. Amphitruo. act. I. ſc. 1. Virg.* VIII. 593. *Stat. Theb.* 401. *Claud. in Ruſin. III.* 174. 351.

Actæon *Ovid. Met. III.* 138. *Sen. Oed.* 751.

Adoleſcentia. *Lævin. Torrentius. Caſimirus Sarbievius* I. *lyr. od.* 4. & *III. lyr.* 22. *ode.*

Adonis. *Ovid. Met.* X. 503.

Adverſa virtutem illuſtrant. *Ov. Triſt.* V. *el.* 6. *verſ.* 48.

Adulatio. *Barb. Urb.* PP. *p.* 278.

Adulterorum apud inferos Supplicia. *Virg.* VI. 612.

Ædificator. *Juvenal. Sat.* XIV. 86.

Ædificia, *vid.* Luxus in ædific.

Ægis. *Virg.* VIII. 435. *Claudian. conſ. Prob. & Olyb.* 92. *Claudian Gigantomach.* 99. *Sidonius carm* XV. 7.

Æmulatio. *Virg.* V. 229. *Barlæus II. eleg.* 18.

Ænigmata. *Caſp. Barlæus.*

Æolus. *Virg.* I. 52. *Val. Flacc.* I. 581.

Æquanimitas. *Hor. od. II.* 10. II. 1. *Sen. Troas.* 257. *Sen. Thyeſt.* 612 *Caſimirus Sarb. III. lyric. od.* 4.

Æquinoctium autumnale. *Virg. Geo.* I. 208.

Aër *Ov. Met.* I. 52.

Æſtas. *Baſ. Zanchius.*

Æſtus nimius. *vid.* Siria ſtella

Æstella, *Stat. Theb.* IV. 698. 738. *Barlæi Sylva Ducis.*

Ætas aurea, felicia ſecula, *Virg. 6. Ecl. 28. Georg.* I. 128. *Lucr.* V. 781. *Catul. 64. Tibul.* I. *el.* 3 *Ovid Met.* I. 89. *Sen. Med.* 329. *Sen. Hippol.* 523. *Octavia.* 388. *Claud. rapt. Proſ.* III. 24. *Claud. in Rufin.* I. 389. *Sidon. carm.* II. 105. *Boëth.* II. 5. *metr. Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum. v.* 224. *Idem* II. *el.* 5. *Caſim. Sarb.* I. 1. *Zevecotius* II. *el.* 13. *Jac Gaddius,* 24.

Ætas argentea, *Virg. Ge.* I. 128. *Ovid. Met.* I. 113.

Ætas ferrea. *Catul. 64. Ovid Met.* I. 127. *Barlæus* II. *el.* 5. *Zevecotius* II. *el.* 13.

Ætate fruere, fugit enim, *Ovid. de Arte.* III. 59. *Juvenal.* IX. *Sat.* 125. *Baudius.* I. *Jamb. alloquium moribundi ad amicos. &* III. *Jamb. Ben. Turentino. Jo. Jecundus I. &* 5. *Buchanan. eleg.* 2. *Heinſii Herodes. chorus,* IV.

Ætas hominis, *Hor. ad Piſones.* 157. *Ovid. Met.* XV. 221.

Ætates animalium, *Auſon. cidyll.* 18. *Epigr. Virgilio adſcript.*

Æternum, *Hor.* III. *Od.* 30. *Ovid. Met.* XV. 871. *Stat. Sylv.* I 1. 90. *Sil Ital.* VII 477. *Claud. bel. Get.* 54. *Sannazarius de partu virgin.* II. 392.

Æternum nihil, *Sen. Herc. Oet.* 1035.

Ætna, *Virg. Æn.* III. 570. *Virg. Ætna.* 38 ſ. *Lucr.* VI. 639. *Ovid. Met.* XV. 340. *Silius.* XIV. 59. *Val. Flacc.* II. 29. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 161.

Affectus, *Virg.* VI 733. *Ovid. Met.* II. alluſ. 84. 233. *Sen. Med.* 385. *Paling. ſcorp.*

Affectus cum ratione lucta ſub perſona Medeæ, *Ovid. Met.* VII. 12. *Sen. Med.* 925.

Affectus tollendi ut ſcias verum, ut velis bonum, ut vivas beatus, *Boëth.* I. 4. *metr. &* 7. III. 5. *metr.*

Africa, *Sannazarius de partu Virginis.* II. 204. *Barcl. Argenis.* IV. 6. *metr.*

Agricolarum vita, *vid.* ruſtica vita.

Agricolarum arma, *Virg. Ge.* I. 160.

Agri-

Agriculturæ ratio, *Virg. Georg.* I. 43. *Claud. Conſul. Mallii.* 175. *Barb. Urb.* PP. *p.* 221.

Agriculturæ inventor, *Oſiris. Tibul.* I. *el.* 8.

Ahenum æſtuans, *Virg.* VII 462.

Ajax Telamonius, *Ovid. Met.* XIII.

Ajax, *Oilei. f. Sen. Agam.* 527.

Alcyone & Ceyx, *Ovid. Met.* XI. 414.

Alexander Magnus, *Juvenal.* X. *Sat.* 167.

Aliena noſtris potiora videntur, *Hor. Sat.* I. 1. *Baud.* I. *Jambic. ad Jan. Gruterum. & in Trochaïcis ad Eliam Bigotium.*

Ad aliena vitia aquilæ, ad noſtra talpæ, *Hor. Sa.* I. 3.

Aliis alia ſtudia & vota, mihi hoc, *Virg.* VI. 848. *Hor. od.* I. 1. *Propert.* III. *el.* 7. *Ovid. Triſt.* II. 485. *Sen. Herc. Fu.* 191. *Perſ.* V. 51.

Alii deteſtatio. *Hor. Epod.* 3.

Alpes, *Silius* III. 477. *Petron.* 16. *metr.*

Alta cadunt, ſublimia vita, *Ovid. Triſt.* II. *v.* 83. *Triſt.* III. *el.* 4. *Sen. Hippol.* 1120. *Sen. Troas.* 257. *Agam.* 88. *Zevecotius* II. *eleg.* 1. *vid.* Mediocria firma.

Amantûm umbræ in Elyſiis, *Virg.* VI. 442.

Amator, *Hor. Sat.* II. 3. *Perſ.* V 161.

Amazones, *Virg.* I. 494. XI. 570. 648. *Sil.* II. 73. *Claud. rapt. Proſ.* II. 63. *Conſ. Probini & Olyb.* 88. *Feſcenninа in nuptiis Honorii & Mariæ.* 32.

Ambitio, *Hor. Sat.* II. 3. *Sen. Herc. Oet.* 632. *Perſ.* V. 177. *Claud. de Laud. Stil.* II. 114. *Cauſſini Solyma. chorus.* I.

Amellus flos, *Virg. Ge.* IV. 271.

Amens, *Virg.* IV. 642. *Ovid. Met.* IV. 502. *alluſ.*

Amicus & amicitia certa *Virg.* VI. 158. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. *verſ.* 63. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 4. *Dan. Heinſ. I. ſylv.* 3. *Zevecotius, I. el.* 6.

Am prævaricator, *Hor. Sat.* I. 4.

Amicus ollaris, *Martial,* IX. 15.

Amicorum paria, *Ovid. de ponto. III. el.* 2. *verſ.* 67. *Manil.* II. 599. *Claud. in Rufin. I.* 107.

Amicitia requirit pares *Martial.* VI. 11.

A

Amicitiæ fides violata. Amicitia fortunam ſequitur. *Ovid. Triſt* I. *el.* 7. *de Panto.* IV. *el.* 3. *Petron.* 8. *metr. Plaut. Stichus. act.* IV. *ſc.* I. *v.* 14.

Amicorum deſiderium. *Buchanan. eleg.* 4. *& Sylv* 2.

Ammonis templum. *Lucan.* IX. 511.

Amœnus locus. *Virg.* IX. *Ecol.* 40. *Culex.* 120. *Ovid. de Arte* III. 667. *Stat.* I. *Sylv.* 3. *verſ.* 5. *Petron.* 20. *metr. Martial.* X. 30. *Claud. rapt. Proſ.* II. 101. *Sydonius. Carm.* XI. *Epith.* 6. *N. Reuſner. eleg. ad And. Cruſium. Franciſci Moncæii Paradiſus. Simon Egerius. Sylv. Grotius. II. epig. Barlæi hortulus Leyd. Idem* II. *el.* 3. *Grotoſr. Torinus* I. *p.* 3. *Jac. Gaddius.* I. 14. *Caſimirus Sarb. Epod.* 1

Amor. *Virg.* IV. 1. *Lucr.* I. 473. *Henſii Scholium ſive Hymnus in Amorem.*

Comp. tonitrui. *Virg.* VIII. 388.

Ex luxu & ocio naſcitur. *Virg.* I. 689. *Ovid. Remed.* I. 139. *Remed.* II. 350. *Ovid. Met.* IV. 302. *Sen. Hippol.* 203, *Octav.* 545. *Sil.* XI. 386.

Ex affectu naſcitur. *Virg.* I. 721.

Ejus vis. *Plaut. Aſin. act.* I. *ſc.* III. *v.* 4. *Mercator. act.* V. *ſc.* II. *v.* 10. *Virg. Georg.* III. 243. *Æn* IV. 80. *Tibul.* III. *eleg.* 4. *Propert.* II. *el.* 7. *Sen. Hippol.* 272. *Octav.* 797. *Sil.* XI. 399. *Claud. rapt. Proſerp* I. 226. *Bapt. Spagnolus. Titus Strozza. Herc. Strozza. P. Meliſſus eleg. Baudius Var. Sylv.* I. *Paling. cancer. Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Alabaſtri Reginæ chorus.* III.

Amor inſanus, *Virg.* 10. *ecl.* 44. *Hor. Sat. II.* 3. *Propert.* II. *el.* 1. *Sen. Hippol.* 99. 358 *Stat. Achilleid.* I. 301.

Amor militia, *Ovid. Amor.* I. *el.* 9. *de Arte. II.* 233.

Hortus amorum, *Damaſ. Blyenburgius.*

Amor ſui Φιλαυτία. *Catul.* 22. *Ovid. Met. III.* 424. *Barb Urban. PP. p.* 253.

Amor optimum condimentum, *Plauti Caſina. act.* II. *ſc.* III. *v.* 1.

Amoris miſeriæ, *Plauti Ciſtell. act.* II. *ſc.* I. *v.* 1. *Mercator. act.* I. *ſc.* I. *v.* 18. *act.* III. *ſc.* IV. *v.* 1. *Trinummus. act.* II. *ſc.* I. 10.

Anchora, *Virg.* VI 4.

An-

A

Ancile *Ovid. Faſt.* III. 371.
Andromedæ fab. *Manil.* V. 531.
Anguis, *vid.* ſerpens, *Virg.* II 203. V. 84. *Ovid. Met.* III. 31. VII. 150. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 182.
Preſſus, *Virg.* II. 379. V. 273.
Nitidus juventâ *Virg.* II. 471 *Lucr.* IV. 54. *Stat. Theb.* IV. 95. *Sil.* XII. 8.
Animum cole, & animi bona, *Ovid. de Arte.* II. 119. *de Remed.* I. 127. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 7. *verſ.* 43. *Plaut. Panulus. act.* I. *ſc.* II. 88. *Paling. ſagitt. Gotofr. Torinus.* VII. *p.* 135. *Caſimirus Sarb.* III. *lyr.* 23. *od.*
Animi magnumauſum, *Virg.* IX. 184.
Anni quatuor partes, *Lucr.* V. 737. *Ovid. Met.* II. 27. XV. 200. *Sen. Hippol.* 963. *Lucan.* I. 15. *epigr. Virgilio adſcript. Cuvradini epigr.*
Anni ineuntis auſpicia & vota, *vide* Calendæ Jan. & Strena, *Claud. tert. conſ. Honorii.* 1. *de conſ. Probini & Olyb.* 6. *de Laud. Stilic.* II, 454. *Auſon. Eydyl.* 9. *Heinſius Jamb. ad annum. Jo. Somm. Poëmat.*
Annibal, *Sil. Ital & Juvenal.* X. *Sat.* 147. *Sidonius, carm.* II. 300.
Annulus, *Hug. Grotii Dactyliotheca Gorlei.*
Anſancti valles, *Virg.* VII. 565
Anthropophagi, *Juv. Sat.* XV.
Antipodes, *Lucr.* I. 1058.
Aper Comp. *Virg.* X. 707. *Sil.* I. 421. *Jan. Pannonius eleg.* 18.
Calydonius, *Ovid. Met.* VIII 281.
Apes earum cura & ratio. *Virg. Ge.* IV. 8. *Æn.* I. 434. *Claud. rapt. Proſerp.* II. 124. *Dan. Heinſius* III. *ſylv. Caſimirus Sarb.* III. *lyric.* 15. *od. Gazæipiz Hilaria. p.* 21. Examen. *Virg.* VII. 64 *Claud.* VI *Conſ. Honorii.* 259.
Pugna, *Virg, Ge.* IV 67 *Joſeph. Iſcanus,* VI. 19.
Natu a, Politeia, Labor. *Virg. Geor.* IV. 149. *Æn.* VI. 707.
Apollo, *Virg.* IV. 144.
Aponus, fons, *Claud. Epigr.*
Apotheoſis, *Virg.* 5. *ecl.* 56.
Sacra, *Prudentii.* ἀπαθέωσις. *Barlæi Manes Auriaci. v.* 325.
Cœlo adſcriptus, in cœlum receptus. *Claud. tert. Conſ. Honorii.* 162.
Apotheoſeos vanitas, *Prudentius contra Symmachũ. Joſ. Iſcanus.* III. 455.

A

Aquæ medicæ, *Claudian. Aponus. Epigr.*

Aqua Memmia, *Paſſeratius.* 13.

Aquila Comp. *Virg.* IX. 563. *Sannazarius de partu virgin.* I. 428. *Saluſt. Barthaſius*, V. *lib. Hib.* I. *Caſimirus Sarb.* II. *lyric.* 20. *od.*

Rapiens Ganymedem, *Virg.* V. 252. *Stat. Theb.* I. 549.

Rapiens Serpentem, *Virg.* XI. 751. *Ovid. Met.* IV. 362. 714. *Sil.* XII. 52.

Augurium, *Virg.* XII. 247. *Sil.* XVII. 52.

Explorans pullos ad Solem, *Lucan.* IX. 903. *Sil.* X. 108. *Claud. præf. ad Paneg. de tertio conſ. Honorii.*

Araneola, *Antonius Teleſius. Gazeus pag.* 21.

Arbores, *Virg. Culex.* 122. *Ovid. Met.* X. 90. *Stat. II. Sylv.* 3. *Stat. Theb.* VI. 99. *Claud. rapt. Proſ.* II. 107. *Barcl. Argenis. III. Metr.* 3. *Caſp. Barlæi hortulus Leydenſis. Jo. Sōmeri, poëmata.*

Arborum infrugeferarum uſus, *Virg. Georg.* II. 429.

Arbor acciſa, *Virg. II.* 626. XI. 135. *Sil.* X. 532. *Val. Flac. III.* 163. *Cauſſini Solyma.* 3. *act.*

Satio, *Virg. Ge. II.* 9.

Inſitio, *Virg. Georg. II.* 73. *Ovid. Met.* XIV. 626.

Archimedes, *Sil.* XIV. 342

Arethuſa, *Ovid. Met* V. 573 *Stat. I. Sylv.* 2. *verſ.* 204.

Argo, *Sen. Med.* 607. *Stat. Theb.* V. 337. *Val. Flac. I.* 122. *Claud. bell. Get.* 8 *Jo Iſcanus I.* 63.

Argus, *Ovid. Met. I.* 625.

Arion, *Ovid. Faſt. II.* 83.

Ariſtæi fab. de apibus reparandis, *Virg. Ge.* IV. 281. *Ovid. Faſt.* I. 369.

Arma, galea, &c. Turni, *Virg.* VII. 785. XI. 486. *Claud. laud. Stilic.* I. 351.

Arma pulchra, *Virg.* XI. 769. XII. 87. 430. *Sil.* II. 407 V. 132. XV. 667. *Caſimirus Sarb. I. lyric.* 11. *od.*

Arma Vulcania, *Virg* VIII. 620. *Claud. tert. conſ. Honorii.* 191.

Arma variarum gentium, *Claud. laud. Stilic. I.* 109.

Armentum, *Claud. Epigr.*

Artes invenit neceſſitas, *Virg*, *Georg.* I. 132. & experientia, *Manil.* I. 63. 81.

Artes malæ in precio, bonæ non ita, *Petron.* 10. *metr.*

Arti-

Artium elogia, *Berſmannus Stigelii Artes liberales, Got. Tovia II. à pag. 37. uſq; ad lib. IV. pag. 65, & lib. VII. p. 136.*

Artificum opera, *Stat. I. Sylv. 1. verſ. 100. II. Sylv. 2. verſ. 63. IV. Sylv. 6. verſ. 25. Theb. I. 542. Claud. de laud. Stilic. II. 176.*

Auruſpicina, *Virg. IV. 57.*

Aſia, *Sannazarius de partu virginis, II. 126.*

Aſini encomion, *Jo. Lauterbachius, Jo. Majoris, Cumanus, Jac. Gaddius, II. 20.*

Aſtrologi, *Lucan. I. 640. Juvenal. VI. Sat. 554. Tho. Mori. Epigr.*

Aſtrologiæ defenſio, *Jac. Micyllus, III. Sylv.*

Aſtronomia, *vid.* Cauſas cognoſcere rerum, *Ov. Faſt. III. 105. Lucan. VIII. 170. Manil. lib. V. Buchanan. V. de Sphæra. Barlæus in Epno Godefrid.*

Atalanta, *Ovid. Met. X. 535.*

Atlas mons, *Virg. IV. 246 Sil. I. 202. Val. Flacc. V. 410.*

Avaritia & avarus, *Lucr. III. 59. Hor. Sat. I. 1. II. 3. Epiſt. I. 2. Proper. III. el. 6. Gal. el. 1. Ovid. Faſt. I. 201. 217. Sen. Herc. Oet. 620. Perſ. V. 130. VI. 75. Manil. IV. 1. Juvenal. Sat. XIV. 108. Claud. in Rufin. I. 101. 182. de laud. Stilic. II. 114. Boeth. II. 2. metr. 4. met. Plaut. Aulid. act. II. ſc. IV. v. 20. Buchanan. epigr de Chryſalo. lib. II. Buch. I. de Sphæra. Strada. II. prolu. 6. poëtic. acad. Jac. Gaddius. I. 17. Barb. Urban. PP. pag. 208.*

Audacia, *Virg. X. 284. XI. 153.*

In Audaces non eſt audacia tuta, *Ovid. Met X. 545. Martial. VI. 25.*

Avernus, *Virg. VI. 238. Lucr. VI. 812. Sil. XII. 120.*

Aves diis immolatæ, *Ovid. Faſt. I. 445.*

Aves, *Georg. Gallus Chrudimenus, Barlæi hortulus Leydenſis.*

Avis de pullis ſolicita. *Claud. rapt. Proſerp. III. 141.*

Avis Paradiſiaca, ſive Apous, *Lud. Celottus.*

Augurium, *vid.* Vaticinia. *Joſ. Iſc. IV. 231.*

Aula, *Virg. I. 665.*

Aulicæ artes. Fraus ſublimi regnat in Aula, *Sen. Agam. 79. Herc. Oet. 608. Octavia. 33. Lucan. VIII. 400. Claudian. in Rufin. I. 177. Ranzovii emblema. Druræi Aluredus V. act. 10. Iſc. Eliſab. Jo. Weſtoni. 7. epigr.*

Heinſii Herodes act 2. Jac. Gaddius. I. 25. *Alabaſt. Roxan. act* III *ſc* 4.

Auri *Paſſerat.* 16.

Aurum, *Claud. de laud. Stilic.* III. 226.

Auri ſacra fames. *Virg.* I. 353. III. 56. *Propert.* III. *el.* 11. *Barlæi Argo Batava* Auri vis. *Hor. od.* III. 16 *Propert.* III. el. 12. *Lucan.* III. 118. *Barclaii Euphorm.* II. *metr.* 5. *Caſp. Barl. Heriberti de Beaumount.*

Auriga, *Virg. Georg.* I. 511. *Sil.* 281.

Aurora, *Virg.* III. 521. 588. IV. 6. 584. V. 105. VII. 25. XII. 113. *Culex.* 41. *Epigr. Virg. adſcript. Lucr.* II. 141. *Ovid. Amor.* I. *el.* 13. *Ovid. Met.* II. 112. *Sen. Herc. Fur.* 124. *Stat. Theb.* II. 134. VI. 24. XII. *Sil.* I. 574. V. 54. VI. 1. XVI. 230. *Val Placc.* II. 72. IV. 90. *Claud. rapt. Proſ.* II. 1. 120. *Amalch. Sylv.* 5. *Sannazarius de partu Virginis.* III. 499. *Jacob. Gaddius* I. 3. II. 85. *Lud. Celotti Adrianus. chorus.* 3.

Autumnus, *Petron. Frag. Jam nunc ardentes, Autumn &c.* B *ſ. Zanchius. Barclaius* II. *Barb. Urban.* P P. *pag.* 202.

B

Bacchus, *Tibul.* I. *el.* 8. *Propert.* III. *el.* 15. *Ovid. Met.* III. 553. 667. *Ovid. Faſt.* III. 715. V. *el.* 4. *Sil.* VII. 192. *Val. Flacc.* II. 265. *Claud. rapt. Proſ.* I. 16. *Sidonius carm.* XXII. 22. *Nic. Rudingerus. Jac. Gaddius.*

Baccho immolatur caper *Ovid. Faſt.* I. 357.

Bacchanalia, *Virg.* VII. 389. *Catul.* 64. *Stat. Theb.* IV. 653. *Claud.* IV. *Conſul. Honorii.* 606. *Lævinus Torrentius. Barcl. Argenis.* IV. 8. *metr. Heinſii Herodes. act.* 1.

Balneum. *vid.* Thermæ *Stat* I. *Sylv.* 3. *verſ.* 43. *Sylv.* 5. *Sidon. carm.* XVIII.

Barbarus. *Virg.* I. 571.

Baſia, *Catul. epigr. Janus Douſa. Joannes ſecund. Jan. Lernutius. Sannazar. Ep.*

Batrachomyomachia, bellum ranarum cum muribus, *ex Homero. Henr. Smetius. Eliſius Calentius tribus lib.*

Baucis & Philemon, *Ovid. Met.* VIII. 634.

Bellatrix cultu Amazonio *Virg.*

Virg. VII. 805. *Joſ. Iſcanus*, VI. 565. 589.

Bellona, *Sil.* V. 220. *Claud. in Eutrop.* II. 143.

Bellum, *Tibul. I. el. Ovid. Faſt.* I. 703. *Sen, Hippol.* 536. *Sen, Thyeſtes*, 551. *Sen. Theb.* 389. *Virg. Culex.* 27.

Belli portenta *Virg. Ge. I.* 469.

Bellicus apparatus. *Virg.* VIII. 1. *Sen. Theb.* 389. *Lucan.* VII. 139. *Stat Theb.* III. 578. *Achilleid* I. 425. *Sil.* IV. 9 *Petron.* XVI *metr. Joſ. Iſcanus* I 307 IV 275 *Baudius oda.* II. *lib.* I. *Barlæus Panegyr. Fred. Henric. Barlæi Sylva Ducis Cauſſini Solyma, act.* II.

Belli miſeri eventus, *Virg. Ge. I.* 505. *Hor. od.* II. 1 *Ovid. Triſt.* III. *el.* 10. *ver.* 53. *Sen. Herc. Fur.* 365. *Sen. Theb.* 546. 625. *Lucan. I.* 24 *Sil.* XV. 521. *Claud. in Ruſin.* II. 36. 59. *Joſ. Iſcanus* IV. 342. *Barclaii Euphor.* II. *metr.* 12.

Vide Mars & Comitatus.

Bellum dulce inexpertis, *Virg.* XI. 153.

Bellum indicitur, *Virg.* VII. 469.

In bello conſilium, *Baudius*, III. *Jamb. ad Jac. Endium.*

Belli & exercituum conflictus, pugna commiſſa, *Plaut. Amphitr. I. ſc. I act. v.* 62. *Virg.* VII. 525. *Lucret.* II. 324 *Hor. od.* II. 1. *Lucan.* VII. 475. *Stat. Theb.* VI. 416. VIII. 386. 397. *Sil.* IX. 320. 353. XVII. 391. *Val. Flacc.* VI. 182 *Joſ. Iſcanus* V 140. *Barlæi Sylva Ducis.*

Bellum civile, *Virg.* VI. 832. *Hor. od.* II 1 *Epod.* 16 *Lucan l.* 1 *&c.* IV 169. *Claud. in Eutrop. II.* 573. VI *conſulat Honorii*, 399. *Barlæi* Oratio *Veturiæ Jacob Gaddius I* 8.

Bellicæ Machinæ, *Lucan.* III 455 490 *Heinſii Heroides Chor. II.*

Jo. ſecundus II el 11. *invehitur* in tormentorum inventorem. Deſcribit *Barlæus in obſid. Sylvæ Ducis. Gaddius II.* 5.

Bellicæ gloriæ Nemeſis, *Juvenal.* X. *Sat.* 133.

Belluæ ad bellum comparatæ, *Lucr.* V 1310.

Bibendi ars, *Vinc. Opſopœus.*

Bibliotheca, *Paſſeratius, II ſtrena.*

Biſon, *Natal, Com.* III. *venat.*

Bombyx, *Hieron. Vida lib. duo, Gazæi ſia hilaria. p.* 22.

Bonum

Bonum, ubi & quid ſit ignorantes, quærimus, *Boëth. III. 8. metr.*

Boreas, *Virg. Georg.* III. 196. *Ovid. Met.* VI. 691. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 70.

Boum cura, forma & notæ, *Virg. Ge.* III. 50.

Briarius, *Virg.* X. 565.

Bubalus, *Natal. comes*, III. *venat.*

C

Cacus, *Virg.* VIII. 193. *Propert.* IV. *el.* 10. *Ovid. Faſt.* I. 551.

Caduceus, *Virg.* IV. 242.

Cædes, *Virg.* XII. 36. *Stat. Theb.* X. 268. *Claud. tert. conſ. Honorii.* 98.

Calendæ Januar. Decembres, Saturnales, *vid.* anni ineuntis auſpicia, *Ovid. Faſt.* I. 73. *Stat.* I. *Sylv.* 6. IV. *Sylv.* 9. *verſ.* 23. *Auſon.* 8. *cidyll. Sannazarius*, II. *eleg.* 3, *Paſſeratius.* 1. *& inde frequentes. Jo. Barclaius ad Jacobum Reg. Brit. Octav. Mezinus.*

Calendæ Maiæ, *Sannazarius, Adrian. Elienburgius, Jo. ſecundus*, I. *el. ſolennes Eu-*

chanan. eleg. 2.

Caliſto, *Ovid. Met.* II. 410. *Ouid. Faſt.* II. 155.

Canis venaticus, *Ænn* X. *Ovid. Met.* I. 533. *Sil.* X. 77, *Claud. laud. Stil.* III. 297 *Natalis. Gomes.* I. *Venat. Alabaſtri Roxana act.* I *ſc.* 3.

Canum alendorum ratio, *Virg. Ge* III. 404. *Hieronymi Fracaſtorii Alcon.*

Canum elogium, *Mcyllus Sylv.* IV. *Nathan Chytræus. Jov. Pontanus. Jo. Darchius.*

Caprea, *Natalis Comes*, III. *venat. Capreolus. ibid.*

Carmen, an cœbæum, *Virg.* 3. *Ecl.* 7.

vide *Genethliacon.*

vide *Epicedion.*

Amatorium Cyclopis, *Ovid. Met.* XIII 790.

Carmine mulcetur labor, *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 1. *verſ.* 5.

Carmina, incantatio, *vide* Magia.

Carniſ-privium. Pythag. *Ovid. Met.* XV. 77.

Carthago, *Virg.* I. 12. *Sannazarius de partu virginis*, II. 214.

Caſtitatis laus, *Avitus lib. ad Fuſcinam ſororem.*

Caſtor, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*

Catella Publii, *Martial.* I. 110.

Catel'æ epitaphium, *Barcl. Argenis*, ll. *metr.* 6.

Cauſſas rerum cognoſcere, *Virg Georg.* ll. 490. *Ætna*, 230. *Ovid. Met.* XV. 69. *Ovid. Faſt.* l. 3.13. *Perſ* lll. 66. *Claud. epigr. de Magnete*, *Boëth.* l. 2. *metr.* IV. 5. *metr Sannazar.* I. *eleg.* 2. *Baudius.* Vl. *epos. Heinſ.* l. *ſylv.* 4. *Grotius*, *ſylv.* ll. *Zevecotius* ll. *el.* 6.

Cerberus, *Virg.* Vl. 299. *Sen. Herc Fur.* 782, *Sannazarius de partu virg.* l. 231,

Ceres, *Ovid. Faſt.* lV. 393 *Barcl Argenis.* ll. *metr.* 1.

Cereris ſacra, *Heinſii Herodes. act.* 1.

Certamen cœſtus, *Virg.* V. 363 *Val. Flac.* lV. 250. *Sido. carm.* V. 161.

Curſus, *Virg.* V. 286.

Sagittæ, *Virg.* V. 485.

Jaculi, *Sil. Ital.* XVl. 556.

Curule, *Virg.* V. 144. *Sil.* XVl. 314. *Manil.* V. 74. *Sidonius carm.* XX ll. 324.

Navale, *Virg.* V. 114.

Gladiatorium, *Sil.* XV l. 526.

Singulare, *Virg.* Xll. 116. *Sil.* Xlll. 151. *Joſeph. Iſcan.* V. 488. Vl. 630. *Famian. Strada.* ll. 6, *proluſ. poetic. academ.*

Super *Armis Achillis*, *Ovid. Met.* Xlll. 621.

Cervus, *Virg.* Vll. 484. *Stat. Theb.* V. 165. *Sil.* Xlll. 116. *Jan. Pannonius*, *eleg.* 18. *Natalis Comes*, lll. *venat.*

Ceſtos veneris, *Claudian. in nuptiis Honorii & Mariæ.* 124.

Cete, *Val. Flacc.* ll. 500. *Manil.* V. 565.

Chaos, *Ovid. Met.* l. 6. *Ovid. Faſt.* l. 103. *Sen. Thyeſt.* 830.

Charon, *Virg.* V. 298. *Sen. Oed.* 166 *Sen. Herc. Fu.* 763.

Charæ inventio, *Ritterſhuſii varia. Tho. Readi Inventa adeſpota.*

Charibdis, *Virg.* lll. 419.

Chimæra, *Ov. Met.* lX. 738.

Chryſtallus, *Claud. epigr. var. Sidonius carm.* Xl. *Epithalam.* 94.

Ciconia, *Cornelius Muſius. Gallus Chrudimenus.*

Circe, *Virg.* Vll. 11. *Ovid. Met.* XlV. 254.

Circus, *Ovid. Amor.* lll. *el.* 2. *de Arte.* l. 135. *Juvenal.* Xl. 192.

Chitharœdus, *Tibul.* lll. *el.* 4.

Civis bonus, *vid.* vir bonus *Sidonius carm.* Vll. 566.

Claſſis

Classis, *Virg.* X. 155. *Sidonius, carm.* V 454 *Jos. Iscanus*, IV 315.

Clementia, *Ovid. Trist.* II. 33 *vers* III. *el* 5 *vers* 33 *de ponto* I. *el* 3 *vers* 53. *Stat. Theb.* XII 492. *Claud.* 4 *Cons. Honorii* 113 *de cons. Mallii.* 220 *de laud. Stilic.* II 6 *Epist. ad Hadrianum*, 1 *Barlæi Brit. Triumph.* 329 *Octav. Meninus Hinsii Herodes atq; Caussini Felicitas act* 1.

Cleopatra, *Hor. od.* I. 37 *Epod.* 9. *Propert.* III. 9. IV 6.

Clientes sportulam emeriti, *Juvenal. Sat.* I. 96.

Cænæ injuriâ excepti, *Sat.* V. *Martial. ep. passim. Plauti Menechmi. act.* IV *sc.* II. *v.* 1.

Clypeus scutum. *Virg.* X 483.

Æneæ, *Virg.* VIII 447. 626.

Cœciras, *Epic. Puteani Musarum fercidum.*

Cœli regia, *Ovid. Met.* I. 169. *Sannazarius de partu virginis*, I. 444.

Cœlum suspice. Cœlestem perdit Eurydicen, qui in terrâ & Tartaris quærit, *Boëth.* III. 12 *metr.* & IV 1 *metr. Zevecotius* I *el.* 10. *Ejusdem Maria Græca.*

IV. *act. Ejusdem Rosimund. Chorus.* II. *Got. Torinus.* V *p.* 99.

Cœlestia certo procedunt corpora cursu, *Boëth.* IV. 6. *metr.*

Cœlibatus, *Virg.* IV. 32.

Cognomina, *Ovid. Fast.* I 597.

Colica, *Joan. Sommerus pœm.*

Columba, *Virg.* V. 213. *Possevinus*, 23.

Coma & calvities, *Petron.* 15 *metr. Ludovicus Helmboldus.*

Coma Berenices, *Catul. ep.* 67.

Coma Earini, *Stat. III. Sylv.* 4.

Comites, *Sil.* I. 459 *Manil.* I. 812 874. *Claud. rapt. Proserp.* I. 233. *Barlæan.* I. *el.* 3. *Georg. Sabinus.* III. *el.* 8.

Commendativa Epistola, *Hor. Epist.* I. 9.

Concilium Deorum, *Ovid. Met.* I. 167. *Claud. rapt. Pros.* III. 6. *Sidonius. carm.* VII. 28. *Sannazarius de partu virg.* III. 1.

Concilium ridiculum, *Juvenal.* IV *Sat.*

Conjugium, *vid.* Nuptiæ, *Hor. od.* I. 13. *Claud. rapt. Pros.* I. 104. *Fr. Taubmanni*

ni Concordia maritalis.

Conjugii jugum grave. *Juvenal.* VI, *Sat. Plauti Miles Glorioſ. act.* III. *ſc.* I. *v*, 91

Conjugium in æquale, *Virg. alluſ* VI, 485. *Claud. rapt. Proſ.* II, 239.

Connubium. *vid.* Conjugium. Nuptiæ.

Conſcientia recta, arx munita. *Hod. od. I*, 22. *Barlæus in cubile Stapelii. Barber. Urban. PP. pag*, 152.

Conſcientia carnifex. *Lucr III*, 1025. *Hor. od.* III, 1. *Ovid. Met.* II. 447. IV, 498. *Sen. Hippol.* 16 . *Juvenal.* XIII. *Sat.* 193. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii*, 104. *Boëth.* IV. *metr.* 2. *Zevecotii Roſimunda* I. *act*, & *Chorus* I. & *act.* II. *ſc.* 2. *Act.* III *Cauſſini Theodoricus*, 1. *act*, & *chorus*, & 2, *act. Barb. urb. PP. pag* 152.

Conſolatio, *Virg.* I, 202. IV. 394. *Hor. od.* II. 8. *Ovid. ad Liviam.* 457. *Stat.* II. *Sylv.* 1. V. *Sylv.* 1, *Theb.* VII, 221. *Stigelius Ge. Rhavo. Hug. Grotius ad patrem.*

Solamen miſeris ſocios habuiſſe doloris. *Sen. Troad.* 1007. *Petron. Fragm. Naufragus ejecta, &c.*

Conſtantia, *aluſ. Virg.* III. 76. comp. quercui, IV, 441. comp. rupi. VII 587, *Hor. od.* III. 3. *Epiſt.* I 16. *Sidon. Carm.* XXIII, 436. *Boëth.* I. 4. *metr. Baudius* II. *Jambic.* 1. *ad Hadæum*

Contagio, *Ovid. Remed.* II, 218.

Contentus ſuo. *vid.* Dives eſt qui, &c. & *vid.* Aliena noſtris potiora.

Convivii læti apparatus. *Virg.* I, 638 *Hor. od.* I. 36, II, 7, III, 19. *Sat.* II, 6.

Convivium bellum & facetum. *Baudius* II. *Jambic. Genio Bellimontanæ libertatis.*

Convivium ſplendidum. *Lucan.* X, 109. *Stat.* IV. *Sylv.* 2. *Syl.* XI. 271. *Joſeph. Iſcan* I. 239. *Cauſſini Theodoricus act.* 4 *Theodor.*

Convivium ſordidum. *Hor. Sat.* II. 8.

Coralium, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 169.

Cornu Achelöi. cornu copiæ. *Ovid Met.* IX. 85.

Coronæ *Ovid Faſt.* V 339 *Claud. laus Serenæ.* 181. *Sidon. carm.* V. 594.

Cambe. *Jac. Auguſt. Thuanus.*

Crepuſculum, *Ovid. Met.* IV, 399.

Cruciatus

Cruciatus tormenta, *Hor. od. I. 35 Sil. I. 172.* VI. 539. *Plaut. Asinar. act. III. sc. II. v. 4. Ecclæus II. el. 5. Caussini Felicitas. trag. 1. act. & 3. act.*

Crudelis & crudelitas, *Sen. Troad.* 1103. *Sil.* XIV. 528. *Juvenal.* XIV. *Sat.* 15. *Claud. in Rufin. I.* 234. *Sidon. carm.* XXII. 1. *Burg. Pontii. Caussini Theodoricus 4. act. Elpid. Casimirus Sarb. II. lyr. 24. od.*

Cuculus, *Gazæi pia hilaria. p.* 23.

Culex. *Virgilius, Ang. Politianus* XII. *l. epist. Cælius Calcagninus.*

Culex electro inclusus, *Jac. Jacomotus Christoph. Manlius.*

Cupido, *Ovid. Met.* V. 365. *Sen. Hippol* 185. *Herc. Oet.* 540. *Sil.* VII. 444. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ. 73. & 112. Epigr. de Magnete. Paling. cancer.*

Cupido cruci affixus, *Auson edyll. 6.*

Cupidinis tela, *Ovid. Met. I.* 468.

Cupidinis affectæ, *Claud. de nuptiis Honorii & Mari. 77.*

Cura comes adsidet, *ab-luf. Virg.* IV. 67. *Hor. od.* II. 16.

Cura facit canos, *Boëth. I. 1. metr.*

Curis mens hebet, *Boëth. I. 2. metr.*

Curiosus in re aliena, *Plaut. Stichus act, II. sc. I. v.* 44.

Currus velifeti, *Hug. Grotius II. Epgr.*

Cyaneæ, *vid.* Symplegades.

Cybele, *Catul. 64. Ovid. Fast.* IV 262.

Cybeles, sacra, *Lucr. II.* 618. *Sil.* XVII. 17. *Claud. rapt. Pros. II.* 267.

Cyclopes, *Virg. Georg.* IV. 170. *Æn. III.* 644. VIII. 424. *Caussini. trag. Felicitas 3. act. Synopsis.*

Cygnus, *Virg. I.* 367. XI. 456. *Ovid. Met. II.* 373. *Passeratius* 31.

Cymba, *Barcl. Argenis II. metr.* 8.

Cynegeticon, *vide* Venatus.

Dædalus

D

DÆdalus, *vid.* Icarus.

Danaïdes, *Hor. Od. III.* 11.

Daphnes fab, *Ovid. Met. I.* 452.

Dedicatio, *Virg.* 9. *ecl.* 8. *Ge. I.* 24. *III.* 10. *Catul. I. ep. Martial. III.* 2. *Auſon præfat.*

Degeneratio in pejus, *Virg. Georg. I.* 198. *Hor. od. III.* 6. *Boëth. III.* 6. *metr.*

Degeneratio hominum in pecudes, *Claud. rapt. Proſ. III.* 41.

Deliquium animæ, *Virg.* IV. 389. *Ovid. Triſt. I. el.* 3. *verſ.* 89 *Joſ. Iſcanus.* VI 540.

Delos, *Virg. III.* 73. *Petron. Fragm.* Delos jam ſtabili, *&c.*

Delphines, *Virg.* V. 594. *Ovid. Met. III.* 672. *Cunradini Phaleucia. Saluſt Bartaſ. II.*

Deſperatio, *Virg. II.* 354. *Claud. in Rufin. II.* 18.

In Detractorem, *vid.* Maledicentia.

Deus omnium conditor liberè agens, *Sen. Hippol.* 956. *Boëth. I.* 5. *metr. III.* 9. *metr.* IV. 6. *metr. Sannazarius de partu virgin. III.* 467. *Paling. ſagitt. Zevecotii Maria Græca. act. I. ſc.* 1. *Heinſii Herodes. act.* 1. Dii gentium, *ibid. Cauſſini Nebuchodonoſor. act. I. Got. Torinus.* V. *p.* 89.

Deus omnia videt ſimul; omniſcius, *Boëth.* V. 2. *metr. Cauſſini Nebuchodonoſ. act. II.*

Deo cede, *Virg.* V. 455. terra marique impenditur labor, ut vana conſequamur; Impendendus homo eſt, eſſe ut Deus poſſit in ipſo, *Manil.* IV. 389.

Deorum fuga, inſequente Typhœo, *Ovid. Met.* V. 322. *Barclaii Argenis I. metr.* 6.

Diana, *Virg. I.* 503. *Sen. Hippol.* 405. *Agā.* 352. *Claud. rapt. Proſ. II.* 27. *Barclaii Argenis II. metr.* 5.

Dianæ comites, *Claud. de laud. Stilic. III.* 242.

Dictamnum, *Virg.* XII. 412.

Dies, *Ovid. Met.* XV. 190.

Dies

Dies fausti & infausti. *Virg. Georg.* I. 277.

Dies lætus, *Pers.* II. 1. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 1.

Dies anniverſarius, *Virg.* V, 49.

Difficile quod pulchrum, *Claud. Feſcenn. in nuptiis Honorii & Mariæ*, 105, *Barlæi Manes Auriaci, v.* 177.

Diluculum, *Stat. Theb.* III, 33, 684, VIII, 271.

Diluvium, *Hor. od.* I. 2, *Ovid. Met.* I. 260, *Jo. ſecundus, Sylva*, 2, *Jani, Pannonii eleg.* 7, *Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Barlæus* I *eleg.* 4.

Diræ, *vid.* Imprecatio.

Diſciplina dura, *vid.* Educatio aſpera.

Diſcordia, *Petron*, 16, *Metr. vid.* Mars & comitatus, *Barcl. Euphorm.* I *metr.* 9.

Dives & divitiæ, *Tibul.* II. *el.* 4. IV, *el.* 2. *Lucan.* VII, 755, *Stat.* I, *Sylv.* 2. *verſ.* 122. III. *Sylv.* 3. *ver.* 88. *Claud. in Ruſin.* II. 134 *in Eutrop.* I. 226. *tert conſ. Honorii.* 216. *Boëth* III. 10. *metr.*

Dives eſt qui parvo beatus nil cupit, *Horat.* II. *od.* 2. 16. 18. III. *od* 16. *Sat.* II. 5. *Barthuſius* II *lib. epigr.* & IV, Quis dives.

Divitiæ non expetendæ, quia miſeræ. *Juvenal*, X. *Sat.* 12. *Polingen, aries.*

Divitiarum contemptus, *Virg.* VIII. 364, *Tibul.* III *el.* 3. *Sidonius carm.* VII. 231.

Divitiarum quis modus, *Juvenal.* XIV. *Sat.* 315.

Uſus, *Hor. Sat.* I. 1. II. 3. *Barlæus in Euchariſtico ad Comitem Penbroch.*

Divitiæ vitiorum miniſtræ, *Juvenal* VI. *Sat.* 299. *Martial*, X, 13.

Vivos cruciant, mortuos deſerunt, *Boëth*, III. *metr.* 3.

Divitum luſtus & neglectus pauperum, *Juvenal*, V, *Sat.* 1 *Martial.* II, 43. 46.

In malè Doctos, *Lubini Satyra.*

Dolor fortiſſima frangit Pectora, *Sen. Her. Oct.* 1279.

Dolus, *Virg.* II. 389.

Dona fallacia, *Virg.* II. 49.

Dos optima, *Plaut. Amph. act.* II. *ſc.* II, *v.* 209, *Aulid. act.* III, *ſc.* V, *v.* 5.

Druidæ, *Lucan*, I, 446.

Dubius animus, *Virg.* IV. 280.

Comp. aquæ tremulæ ſole repercuſſæ, *Virg.* VIII, 21, procellæ ſo mari, *Heinſii. Herodes, act.* 4. *ſc.* 3, turbini

bini puerili, *ibid.* Charybdi, *ibid.*

Durus, *Catul.* 64. *Virg. Æn.* IV. 365. *Tibul.* III. *el.* 4. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 7. *verſ.* 38. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 11. *verſ.* 3. *Claud. rapt. Proſ.* III. 98. 104. *Barlæus.* I. *el.* 16. *Druræi Aluredus*, IV. *act.* 17. *ſc. Heinſii Herodes*, *act.* V. *ſc.* 2.

Dux prudens & ſtrenuus *Claud. bell. Get.* 114. *Sidonius carm.* V. 516. *Baudius* III. *Iambic. ad Municum a Naſſau.*

Dux imbellis & mollis, *Claud. bell. Gildon.* 444.

Dux exemplo præit. *Lucan.* IX, 380, *Sil.* I. 239. *Sidonius carm.* V, 51, *Claud.* IV, *conſ. Honorii*, 342.

E

EBrietas, *Lucr.* III. 479. *Hor. od.* I. 18. *Ovid. Met.* I. *alluſ.* 721. *Theod. Bezæ Cato. Nic. Friſchlinus. Seb. Hornmoldus. Jan. Douza epigr. Dom. Lampſonius de duobus potatoribus blaſphemis. Simon Ogerius Paling*, *gemini. Friſchlini eleg. Eryc. Puteani Muſarum ſerculum, Gazæus. pag.* 126 *vid* vinum ut noxium.

Echinus ſive Erinaceus, *Juſ. Lipſius in Miſcellan, Nathan. Chytræus. Natalis. comes.* III. *venat.*

Ecchо, *Virg.* V. 150. *Lucr.* IV. 576. *Ovid. Met.* III 356. *Auſon. Epigr.* 11. *Heinſius* III *Sylv. manes Douz.* 7.

Ecchо, luſus, *Friſchlinus Jo. ſecundus Sil.* 4. *Bauhuſius* IV. *lib. epigr.*

Educatio aſpera, adeóque recta, *Plauti Bacchides act.* III. *ſc.* III. *v.* 18 *Virg.* IX. 603. XI. 570. *Hor. od.* III. 2. 24. *Perſ.* III. 23. 53. V. 30. *Petron.* 1. *metr. Juvenal. Sat.* XIV. 70. *Martial.* V. 57. *Auſon.* 4. *idyl. Ang. Politiani Nutricia. Jov. Pontanus.* 21. *Baud.* I, *Iambic. ad Gruterum de præceptoribus. Idem Oda* VIII, *lib.* II, *Petr. Scriverius. Barlæi Panegyr. Fred. Henrici. Barberini urbani.* P P. *p.* 142.

Educatio lenis, *Terent. Adelphi.*

Electro apis incluſa, *Martial.* IV. 32. Vipera. IV. 59. Formica. VI. 15.

E

Elementa, *Lucr.* I. 710. *Ov. Met.* I. 26. XV. 239. *Manil.* I. 152. *Boëth.* III. 9. *metr. Gotofr. Torinus.* V. *p.* 97.

Elephas, *Lucr.* II. 536. *Sil.* IV. 612. IX. 236. 575. *Claud. de laud. Stilic.* III. 349. *Paſſeratius*, 20 *Sil. Barthaſ Hebd.* VI. *Natalis Comes*, II. *Venat.*

Elogia, *Jo. Latomus.*

Eloquentiæ vis, *Virg.* I. 135. *Horat. ad piſones epiſt. de Orpheo. Sil.* XV. 456. *Sannazarius de partu Virg.* I. 137. *Barlæus* 6. *Miſcellan.*

Eloquentia dominis ſuis perniciosa, *Juvenal.* X. *Sat.* 114.

Elyſii campi incolæ, *Virg.* VI. 638. 660. *Culex.* 295. 357. *Sen. Herc. Fu.* 738. *Sannazar. de partu virgin.* I. 236.

Emblemata, *Andr. Alciatus, Janus Chunradus Rhumelius. J. Sambucus. Ant. Fayus. Joach. Camerarius. Nivolaus Taurellus. Paul. Maccius. Adrianus Junius. Jo. Catzius. elegidia epidictica. Henricus Oſius. Dionyſius Lebeus Taubillius. Theod. Beza.*

Enthuſiaſmus in vaticiniis, *Virg.* VI. 46. *Sen. Agam.* 705. *Lucan*, I. 675. V. 190. 210. *Stat. Achilleid.* I. 515. *Joſ. Iſcanus* III. 366 *Sannazarius de partu virgin.* II. 422.

Enthuſiaſmus poeticus, *Claud. rapt. Proſ.* I. 4. *Sannazarius de partu virg.* II. 342.

Epicedion elogium, *Virg. ecl.* 5. *Hor. od.* I. 22. *Ovid. Amor.* III. *el.* 8. *Ovid. el. ad Liviam de morte Druſi. Lucan.* IV. 798. *Stat.* II. *Sylv.* 1. & *Sylv.* 6. V. *Sylv.* 1. & 3. & 5. *Auſon.* 2. *eidyll. Petr. Crinit.* 2. *Sannazarii ecloga* I. *Paſſeratius* 39. 43. 54. 57. 61. *Joſ. Scalig. Funebria. Acidalius.* II. *el.* 3. *Q. Æmiliani nœniæ. Jo. Albini Funebria. Berſmanni epicedia. Eobani epicedia. Jan. Gulielmi Manes Palmeriani. Lotichius. Micylli Sylv.* I. *Poſtbi elegiaca. Bern. Prætor. Funus Gulielm.* & *Funebria. Reuſneri elegiaca. Stigelii Funebria. Tileni epicedia. Baudii Funebria.* & IV. *epos.* & *Oda* VI. *Laur. Beyerlingius. Nic. Grudii Funerum lib. duo. Jan. Lernutii Funus Lipſianum. Andr. Marius in obitum Jo. ſecundi. Fran Modius. Elias Putſchius. Jo. ſecundi, Funerum libr. Dan. Heinſius* I. *Sylv.* 6. *Syl.* II. 7. & III. *Sylv.*

Manes

Manes, Threni, Funera epitaph. Heinſ. I *el.* 9. III. *el* 8. *Monobiblos* 8. *el. in obitum Jo. Buxtorfii Scæv. Sammarthani. Jani Gruteri. Petri Colonii. Tho. Erpenii. Jani Pannonii el.* 8. *Jo. Filiczki Funebria. Hug. Grotius* II. *Syl. &* II. *Farraginis* 3. *&* III. *Farr. Epigram.* I. *in Mortem Scaligeri. Jo. Barclaii in obitum Isabellæ à Boſchoit.* I. *lib. poëm. &* II. *Barlæi Manes Auriaci. Ejuſdem Manes Bavarici. Idem in obitum Rutgerſi. Idem in obitum Willebr. Snellii. Idem in obitū Mariæ de Jonghe. Idem in obitum Erpenii Idem Miſcellan.* 5. *Octav. Menius. Eryci Puteani Muſarum ſercul. in Juſtum Lipſium. Jac. Gaddius* II. 55. *&* 77. *Caſimirus Sarb* III. *lyr. ode.* 26. *Barberini urbani* PP. *in obitū Alexan. Farneſii. p.* 188. *in obitū Cardinalis Paleotti pag.* 196. *Georgius Thurius.*

Epinicion, *Jo. Bochius. Jan. Lernutius. el.* VI. *item, Epinicia alia. Lævinus Torrentius. Barclaii Argenis,* III. *metr.* 1. *Barlæi Argo Batava. Barlæi Sylva Ducis. Cauſſini Solyma.* 3. *chorus. Jac. Gaddius.* I. 18. *Lud. Celottus. Caſimir.* I. 15.

Epiſtolæ Heroidum. *Ovidius. Jo. Meurſius. Hugo Grotius* I. *elog.*

Epitaphia, *Virg. ecl.* 5. *Lucan.* VIII. 793. *Martial.* I. 89. V. 75. VI. 28. 52. 76 VII. 39. 55. IX. 29. 30. X. 53. 63. 67. *Claud. Epigr. de ſepulchro ſpeciosa. Auſonii Epitaphia Heroum; & aliorum. Petr. Bembus. Paſſeratius* 58. 60. *Theod. Beza Juvenal. Berſmanni Epitaphia & tumuli. Petr. Lindeberg. Micyll. Sylv.* IV. *Baudius Var. poëm. ſylva. Georg. Benedict. Ludovic. Maſurius. Jo. Secundus in Funerum libro. Hug. Grotius.* II. *Farr. Barcl. Argenis,* IV. 1. *metr. Baubuſius in epig. Gul. Alabaſtri in Spenceri um poetam Anglum. Ejuſd. in Morlæum. Epitaphia Jocoſeria Franciſ. Sweertio collectore. Petri Andr. Canonherii flores epitaphiorum.*

Epithalamium, *Catul.* 62. *Sen. Med.* 56. *Stat. Sylv.* I. 2. *Martial.* IV. 13. *Claud. rapt. Proſerp.* II. 367. *in Nuptiis Honorii. & Mariæ. Epithal. Palladii & Celer. Auſon. Cento Nupti. idyll.* 13. *Sidon. dict. Ruric. & Iberi. carm.* X. *Polem. & Arancola. dict. car.* XV. *J. Pont.*

17.

17, 18, 19. 30, 32. *Passeratius*, 71. *Sammarthanus*. III. *Sylv* 4 *Acontius*. *Jo. Albini Nuptialia*. *Bersmanni Epithalamia*. *Nath. Chytræus Sylv. Lindebergius*. *Lotichius* IV *eleg*. 3. *ecloga* VI. *ejusdem Epithalamion P. Melissi emmetra*. *Micylli Sylv*. II. *Posthii Sylv*. *Reusneri elegiaca*. *Sabinus de nupt. Sigismundi & Elissæ*. *Schellenbergii Nuptialia*. *Schosserus*. *Stigelii Aristæus*, & *Epithalamia*. *Tileni epithalamia*. *Casp Ulsini Epithal*. *Joach Axonii Gamelion*. *Baudius Heroic*. II. *epos*. & VI. *Idem in farragine*, *epith Henrici* IV. & *Mariæ Medices & alia ibidem*. *Adrianus Damman in nuptiis Jacobi* VI. *Scotorum regis*, &c. *Adrianus Junius in nuptiis Philippi Hisp*. & *Mariæ Just Lipsius in Miscellan Simon Ogerius Sylv*. *Elias Putschius*. *Dan. Heins*. II. *Sylv*. 1, 2, 3, 4, & 5. *monobibl el*. 7. & *poem. extemp. Epithal Jacobi Golii*. *Jacobi Musii*. *Bucanan Sylv*. 4. *Frischlini Nuptialia*. *Jo. Filiczkipoem*. *Hugonis Grotii Nuptialium tres lib Epithal*. *Poleii*. *Hug. Grotius* II. *Farraginis*, & III. *Barcl. Argenis*. V. 2. *metr*. & 5. *casp*. *Barlæi Venus Batava Idem in nuptias Constantini Hugenii Idem in nuptias Adriani Bylenburgii*. *Idem innuptias Patric. Hoost*. *Idem* II. *eleg*. 15 *Eryci puteani Musar. ferculum*. *Casimirus Sarb. epod*. 7.

Equi generosi forma & notæ, *Virg. Georg*. III. 76. *Æn*. V, 566. XI, 492, XII, 84 *Hor. Sat*. I, 2. *Ovid. Met* XII, 395. *Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ*. 290. *Buchanan Sylv*. 6. *Barlæus in hortulo Leydensi*. *Idem Jac Vand. Straten*. *Hensii Herodes Act*. 3. *Natalis Comes* I. *Venat. Lud. Celotti Sapor*. 2. *chorus*.

Alendi ratio & cura *Virg. Georg*. III. 179.

Equus pulchrè ornatus. *Virg*. IV. 135. VII. 274. *Barlæi equus Godefrid*.

Equus bellator. *Ovid. Met*. III 704 celes *Lucan*. I. 293 VI. 396. *Sil*. X 454. *Claud*. IV. *consul. Honorii* 547. *Barlei equus Godefrid*.

Equi statua. *Stat. Sylv*. I. 2. imagines equestres. *Hug. Grotius* I. *epgr*.

Equi Arcadii cingulum. *Claud. epigr*.

Equi

Feſta, *Tibul. II. el.* 1. 5. *III. el.* 12. *vid.* ſacra & lætitia. *Sen. Herc. Fu.* 874. *Juvenal.* XII. Sat. 1.
Ficus, *Paſſeratius.* 26.
Equi Honorii phaleræ frenum, cingulum, *Claud. Epigr.*
Eques peritus, *Manil.* 86. *Sidonius carm.* V. 178.
Euchariſticon, *Sidonius carm.* XVI. *Jo. Barclaii Corydon. Caſp. Barlæi ad Comit. Penbrochiæ.*
Eunuchus, *Claud. in Eutrop.* I. 45. 223. 320.
Europæ fab. *Hor. Od.* III, 27. *Ovid. Faſt.* V. 610. *Met.* II.
Ilii Excidium, *Virg.* II, 324, 361. *Petron* XI. *metr. Joſeph. Iſcan. ſex. lib.*
Execratio, *vid.* Imprecatio.
Exemplis trahimur, *Hor. Sat.* I. 4. *Juvenal.* XIV. *Sat.* 1 & 30. *Claud.* IV. *Conſ. Honorii.* 393. *Barlæi Panegyr. Fred. Henr.*
Exercitatio corporis, militiæ prævia, *Hor. od.* I. 8. III. 12. *Sen. Troad.* 772. *Sil.* VIII. 553. *Claud.* 3. *conſ. Honorii.* 40.
Ingenium ut ager ſqualleat niſi Exerceatur, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 13. *verſ.* 21.

Exilium

FAbulæ, *Pantaleonis Candidi*, 150. *Eliſab. Jo. weſtonia.*
Fama, *Virg.* IV. 173 *Ovid Met.* XII, 39. *Val. Fulc. II*, 117. *Claud. conſ. Probin. & Olyb.* 34. *de laud. Stilic. II.* 408.
Fama immortalis, *Virg.* IX. 446.
Fames, *Ovid. Met.* VIII 795. *Lucan.* IV. 97. *Sil. II.* 471. *Juvenal.* XV. *Sat.* 93. *Plaut. Curculio. act.* II. *ſc.* III. *v.* 38.
Famis ſedes & deſcr. *Ovid. Met.* VIII. 755.
Fatum inexorabile. *Virg.* IV. 377. *Ovid. Met.* XV. 809. *Sen. Herc. Fu.* 187.
Fatis agimur, cedite fatis. *Sen Oed.* 980. *Manil.* IV. 13.
Fata librat Jupiter, *Virg.* XII. 125. *vid.* Parcæ.
Ferrum. *Lucret.* V. 1284.
Fertilitas. *Claud. rapt. Proſ.* I. 188. Terra ferax. *Claud in Eutrop.* II. 269. *Sidon. carm.* VII. 142.
Feſcennina, *Claud in nupt. Honorii, & Mariæ.*

Feſta,

Festa, *Tibul.* II. *el.* 1. 5. III. *el.* 6. *Propert.* III. *el.* 8. *Ovid. Amor.* III. *el.* 12. *vid.* sacra & lætitia. Sen. *Herc. Fu.* 874. *Juvenal.* XII. *Sat.* 1.

Ficus *Passeratius*, 26.

Fides. *Silius.* XIII. 281.

Fiducia, *Virg.* II. 61.

Flora, *Ovid. Fast.* V. 19.

Flores, *Virg.* 2. *ecl.* 45. *Culex.* 398. *Propert.* I. *el.* 20. *Manil.* V. 255. *Petron.* 18. *metr. Claud rapt. Pros.* 128. *Claud. de laud. Stilic.* 467. *Sidon. carm.* XXIV. 58. *Sannazarius de partu virginis.* II. 17. *Florum pictura. Hug. Grotii Epig.* I. *Leochæus eclog.* 4. *Bauhusius* III. *epig.* 1. *Barlæus in hont. Leydenss. Casimirus* III. *lyr.* 21. *od. Barberini. urban.* P P. *p.* 226.

Flos languens, *Comp. Virg.* IX. 435.

Decerptus, *Virg.* XI. 68. *Catul.* 63.

Heliotropion, *Leochæus.* II. *eleg.* 3.

Fluviale numen, *Virg.* VIII. 33. *Claud.* IV. *cons. Honorii.* 159. *Sannazarius de partu virgin.* III. 291. *Barlæi Rheno berca.*

Fluvius *vide* rivus. Mosella, *Auson. eidyll.* 10. Fluvii Europæ, *Sidonius carm.* V. 208. *Simon Ogerius. Jac. Gaddius*, II. 4.

Fluvius exundans, *Virg.* II. 305. 496. *Lucret.* I. 281. *Stat. Theb.* III. 671. IX. 446. 465. X. 858. *Sil.* III. 468. IV. 524. *Claud. in Rufin.* I. 269. *Balzac. le prince.*

Flumina, *Casp. Barlæus hymn. in Christum.* 30. *v.*

Flumina Germaniæ, *Felix Fidlerus.*

Fœderatum sacrum, *Virg.* XII. 169.

Fons, *Ovid. Met.* III. 407. *Stat.* I. *Syl.* 5. *vers.* 31. *Hinsius* III. *el.* 9. *Barberin. Urbani* P P. *pag.* 206.

Forma bonum fragile & pernicioſum, *Virg.* 2. *ecl. vers.* 15. *Ovid. de arte.* II. 113. *Trist.* III. *el.* 7. *vers.* 31. *Sen. Hippol.* 758. *Herc. Oet.* 380. *Juvenal. Sat.* X. 288. *Auson.* 54. *epigr. Paling. cancer. Buchanan. eleg.* 6. *Causſini Felicitas trag.* 2. *act.*

Formæ decus, *Enni.* XI. *Virg.* I. 406. 593. X. 135. XII. 67. *Tibul.* III. *el.* 4. *Propert.* II. *el* 3. 21. IV. *el.* 5. *Gall. el.* 1. *Ovid. Met.* III. 420. IV. 353. *Sen.* Medea.

Medea. 75. *Hippol.* 738. *Octavia.* 752. *Stat.* 2. *Sylv.* 2. *verſ.* 113. & 130. 3. *Sylv.* 1. *verſ.* 30. & 139. III. *Sylv.* 4. *verſ.* 39. *Achill.* id I. 160. *Silius* XII. 227. *Petron* 30. *metr. Martial.* V. 38. *Claud. apt. Proſ.* III. 86. VI. *conſ. Honorii.* 560. *de nuptiis Honorii & Mariæ.* 264. *Epithal. Palladii & Celerinæ.* 41. *Sidoni. carm.* X. *Epithal.* 73. *Joſ. Iſcanus* IV. 176. *Jo. ſecundus* II. *el.* 7. *Leochai Panthea.* I. *Joſ. Barclai. Argenis.* I. *metr.* 1. *Heinſii Herodes act.* 2. *Jac. Gaddius* I. 27. & 64.

Formicæ, *Virg.* IV. 403. *Lud. Bigus ad Strozam. Gazæi pia Hilaria. pag.* 21.

Formica ſuccino in cluſa, *Martial.* VI. 15. *ep. Gul. Alabaſter epig. Jac. Gaddius.* II. 30. & 31.

Formido, rete, *Virg.* XII. 750. *Seneca Hippol.* I. *act.* 1. *ſc. v.* 45.

Fortis, *Virg.* VI. 880. *Val. Flacc.* III. 88. *Claud. in Ruſin.* II. 183.

Fortium qui in bello cæſi, umbræ, *Virg.* VI. 480.

Fortuna vices mutat, *Virg.* XI. 425. *epig. Virg. adſcript.* *Hor. od.* I. 34. 35. III. 29. *Sat.* II. 8. *Ovid. Trift.* V. *el.* 9. *verſ.* 15. *Sen. Thyeſt.* 594. *Manil.* III. 525. *Petron.* 16. *metr. Boëth.* II. 1. *metr. Joſ. Iſcan.* I. 230. V. 511. *Pet. Crinitus.* 9. *Baud* I *lamb. ad Lernutium. Lavinius Torrent.* II. *od Jo. ſecundus Sylv.* 3. *Zevecotii Maria Greca.* III *chorus.* & *act.* IV. & *chorus* IV. *ejuſdem Roſimunda act.* IV *ſc.* 2 & IV. *chorus. Gul. Alabaſtri epigr. Gotofr. Torinus.* VII. *p.* 142. VIII. *p.* 115. IX. *p.* 160. *Caſimirus Sarb.* I. *lyr.* 7. *ode. Alabaſtri Roxana. act* II. *ſc.* 2.

Fortuna virturi comes, *Virg.* X. 284. XII 714.

Fortuna potens Dea, *Plauti Pſeudolus. act.* II *ſc.* III. *v.* 13.

Fortuna fortibus invida, *Sen. Herc. Fu.* 523. *vide* Providentia.

Fortuna Redux, *Claud.* VI. *conſ. Honorii.* 1.

Fraudis Nemeſis conſcientia mala, &c. *Juvenal.* XIII. *Sat.*

Fraudis & furti pœnæ apud inferos, *Virg.* VI. 569.

Frigus, *Ovid. Triſt.* III. eleg. 10. *Lucan.* IV. 50. *Claud. bell. Getic.* 320. 342.

Frugalis cœna, hoſpitium frugi, *Virg.* VII 110. *Virg. Moretum.* 55. *Ovid. Met.* VIII. 634. *Sil.* VII. 166. *Juvenal. Sat.* XI. *Petron.* 25. *metr. Sidon. carm* XVII.

Fulmina, *Virg.* VIII. 429. *Lucr.* VI. 356. *Stat. Theb.* III. 317. *Cauſſini Nabuchodonoſor. act.* 3. *Caſimirus* III. *lyric.* 24. *od.*

Funus, exequiæ, Funebris apparatus, pompa, ritus, *Virg.* VI. 178. 212. 884. XI. 30. 59. 72. 185. *Tibul.* III. *el.* 2. *Propert.* II. *el.* 10. *Ovid. de ponto.* I. *el.* 10. *verſ.* 47. *Lucan.* VIII. 730. IX. 174. *Stat.* II. *Sylv.* 1. *verſ.* 159. V. *Sylv.* 1. *verſ.* 211. *Theb.* VI. 55. *Sil.* X. 521. *Val. Flacc.* V. 8. *Joſ. Iſcanus* IV. 445. *Barlæus in obitu Rutgerſii.*

Funebria, *vide* Epicedion. *Lucan.* IX. 186.

Fures, *Plaut. Aulid. act.* III. *ſc.* VI. *v.* 18.

Furiæ, *Alecto, &c. Virg.* VII. 324. 450. XII. 845. *Ov. Met.* IV. 452. *Sen. Med.* 13. 956. *Sen. Agam.* 754. *Sen. Herc. Fu.* 86. *Herc. Oct.* 1002. *Stat. Theb.* I. 104. *Sil.* II. 541. *Claud. rapt. Proſ.* I. 39. *in Rufin.* I. 27. 119. *Alabaſtri Roxana. act.* II. *ſc.* 3.

Furiis actus, *Virg.* IV. 468.

Comp. turbini, *Virg.* VII. 378.

Furor, *Virg.* I. 298. *Sen. Herc. Fu.* 938. *Oedip.* 957.

G

Gallia, *Sannaz. de partu virgin.* II. 194.

Gallorum & Batavorum mores, icones, *Barlæus* in *Miſcellan.*

Gallus leoni terror, *Lucr.* IV. 711. *vide* Leo.

Gallus avis, *Paſſerat.* in *Tobias Scultetus, Juvenal. Nathan. Chytræus. Barthaſius Hebd.* 1 *lib.* 5. *Jo. Poſthius.*

Gallorum pugna, *Barlæus* II. *li. poëmatum.*

Galli ſacerdotes Cybeles, *Virg.* VIII. 658. *Claud. in Eutrop.* I. 277.

Ganymedes, *vide* Aquila Ganymedem rapiens, *de raptu Ganymedis Melchi. Barlæus lib. ſingulari.*

Garrulitas, *Hor. Sat.* I. 4. *Ov. Met.* II. 540. III. 39. *Pet. Fragm.* ..... Nam citius

G

Gemini, *Joſ. Iſcan.* IV, 165.

Gemma, *Buchanan.* 10. *ſylv. de adamante.*

Gemmata armilla, *Barclaii Argenis*, II. *metr.* 3.

Generatio ex corruptione, *Ovid. Met.* XV. 362.

Genethliacon, *Virg.* 4. *ecl. Stat.* 11. *Sylv.* 7. IV. *Sylv.* 8. *Martial.* VI. 3. *Claud. laud. Stilic.* II. 342. *Laus Serenæ.* 86. *Auſon. Eidyll.* 5. *Fracaſtorius Naugerius*, 41. *Ti. Strozza. Sannazar.* I. *eleg.* 4. II. *el.* 8. *Paſſeratius* 22. *Sammarthanus.* III. *Sylv.* 3. *Stigelii Geneth. Frid. Buchanan. Sylv.* 7. *Gul. Alabaſter ad Jacobum Regem ſuper nepote nato ipſis Cal. Jan. Octav. Meninus natâ filiâ Henrico* IV. *Gall. regi.*

Gens fera, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 8, 15.

Gentium variæ facies, linguæ, mores, *Manil.* IV. 701, *Claud laud. Stil.* I. 156

Geographia. Mundi partes *&c. Manil.* IV. 590. Poëtica, *Lamb. Dan. Collect.*

Germania, *Hutten. Stigel.*

Geryon, *Silius.* XIII. 200.

Gigantomachia *Virg. Æneid.* 42. *Hor. od.* III. 4. *Ovid. Met.* I. 151, V. 321. *Sen. Her. Fu.* 565. *Manil.* I. 413. *Claud. rapt. Proſ.* III. 237. *de bello Get.* 62. *Claudiani Gigantomachia. Sidon.* VI. *carm.* 21. *præf. carm.* IX. 80. *Joſ. Iſcanus* VI. 44. *Sannazarius de partu virginis.* III. 40. *Idem ecloga* IV. *Eilardus Alma lib. quatuor.*

Gladiatoria ars, *Dan. Heinſ. Caſp. Barlæus ad Gerard. Thibautium, & in Miſcellanea ad eundem.*

Glis, *Gazæus*, *pag.* 23.

Gloria, *Virg.* IV. 233. V. 137. IX. 204. dat gloria vires *Ovid. Triſt.* V. *el* 13. *verſ.* 37. *de ponto*, IV. *el.* 2. *verſ.* 35. *Baudius* III. *Lamb. ad wouwerium. Barlæus* 8. *Miſcellan*

Gloria bulla, vapor, *Boëth.* II. 7. *metr.*

Gloria inanis, *Perſ. Sat.* I. 24.

Græci & Trojani principes depicti, *Joſ. Iſcan.* IV. 43.

Græcæ gentis artes malæ, adulatio, perfidia, &c. *Juvenal.* III. *Sat.* 60.

Græca lingua, *Barberini. urbanus.* PP. *pag.* 237.

Grammaticorum conditio miſera, *Juvenal.* VII. *Sat.* 207. *Auſon.* 128. *epig. Buchan. el.* 1. *Barlæus* 7. *Miſcellan.*

In Grammaticos, *Jo. secundus. epig. ad Hieron. Suritam.*

Grando, *Virg.* X. 803. *Sil.* V. 385. *Cauſſim Nabuchodonoſor* 3. *act.*

Gratiæ, *Paſſeratius.* 29.

Gratias agendi formulæ, *Virg.* I. 601. IV. 333. *Ov. de ponto.* IV. *el.* 5. *verſ.* 39. *Perſ.* V. 21. *Paſſeratius.* 6. 8.

Gratitudo, *Virg.* I. *ecl.* 60. *Æn.* VII. 231.

Grues, *Comp. Virg.* X. 264. *Lucan.* V. 711.

Gula *vide* Luxus gulæ.

Gulones, *Claud. in Eutrop.* II. 326.

Gyrgathus, *Gazæus pag.* 242.

HArpyiæ, *Virg.* III. 212. *Val. Flacc.* IV. 428.

Helena, *Ovid. Met.* XV. 231. *Joſ. Iſcanus* IV. 172.

Helleſpontus, *Val. Flacc.* II. 615.

Hercules, *Virg.* VI. 801. VIII. 214. *vide* Hymnus, *Sen. Herc. Fu.* 43.

Herculis labores, *Lucr.* V. 25. *epig. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* IX. 182 *Sen. Agam.* 806. *Herc. Fu.* 21. 526. *Herc. Oct.* 15. *Sil.* III. 337. *Claud. præf.* II. *de raptu Proſ. Claud. Rufin.* I. 284. *Sidon carm.* IX. 91. *carm.* XIII. *Boët.* IV. 7. *metr.* Herculis labores, *poëta Anonymus Claud. ſubjectus. Joſ. Iſcanus* I. 109.

Herculis & Antæi luctus, *Lucan.* IV. 610.

Hercules furens, *Sen. Herc. Fu.* 938.

Hercules ſervivit Omphale, *Sen. Herc. Fu.* 464.

Herculis lethum. *Ov. Met.* IX. 161. *Sen. Herc. Oct.* 1645.

Hercules Surrentinus, *Stat.* III. *Sylv.* 1. Hercules pœtæ, *Hor. Sat.* II. 3. *Juvenal.* XII. *Sat.* 93. *Martial.* VI. 63. *Plauti Milit. glorioſ. act.* III. *ſc.* I. 1. *v.*

Parcus ob Heredem, *Perſ.* VI. 34. *Martial.* VII. 44.

Heroës, *Jul. Scaliger. Petr. Lindebergius.*

Heroinæ, *Jul. Scaliger.*

Heſperi

Hesperus, *Sen. Medea.* 71.
Hesperidum horti, *Lucan.* X. 360.
Hiems, *Virg. Ge.* III. 354. *Ovid. Trist.* III. *el.* 10. Bulbus 3. *Raphael Thorius.* Tyci Puteani Bruma, *in Musarum ferculum & diatr.*
Hiemis commoda, *Hug. Grotius* I. *eleg.*
Hiems genialis, *Virg. Ge.* 300.
Hyppolytus, *Ovid. Fast.* VI. 737. *Sen. Hippol.*
Hippomanes, *Virg. Ge.* III. 280. *Æn.* IV. 515
Hirundo, *Comp. Virg.* XII. 74.
Hispania, *Sannaz. de partu virginis* II. 198.
Hispaniæ laus, *Claud. in Serenæ.* 50.
Histrio, *Gazæus. pag.* 202.
Histrix, *Claud. epigr. Nilis Comes* III. *venat.*
Hodœporicon, *Hor. Sat.* 5 *Murt. Brascius. Joach. Camerarius Georgii Fabricii Chemnicensis. Lindeberg. Hodœp. Georg. Sabinus* II. *eleg.* 1.
Hominis creatio, *Ovid. Met.* I. 76. *Claud.* 4. *Cons. Honorii.* 221 *Jos. Iscanus.* V. 194. *Barlæus hymn. in Christum*, 95. *v.*
Reparatio ex lapidibus Deucal. & Pyrrhæ, *Ovid. Met.* I. 400.
Os Homini sublime datum est, ut cœlum tueatur, despiciat terras; cætera animalia prona terram spectant, *Ovid. Met.* I. 81. *Boëth.* V. *metr.* 5. *Paling. aries.*
Homo comparatur ædificio, *Plaut. Mostellaria. act.* I. *sc.* II. *v.* 9.
Homo bulla, *Bauhusius* II. *lib. epigr.*
Honor non expetendus, cujus apex lubricus, *Juvenal.* X. *Sat.* 54. *Claud. in Rufin.* I. 22. *Jos. Iscan. l.* 37. *Plaut. Aulid. act.* II. *sc.* I. *v.* 45. *Gazæus pag.* 101.
Honoris Templum statuit poëta, *Virg. Ge.* III. 13.
Horologium, *Nicod. Frischlini Argentoratense. Cabillaus epigr. select. Barlæus* 10. *Miscellan. Famian. Strada.* II. *prælus.* 3. *pars* 2.
Horoscopus, *Hor. od.* II. 17. *Ovid. in Ibin.* 209. *Claud.* VI. *cons. Honorii* 18.
Hortatio, *Virg.* VI. 95. 261. 546 IX. 641. *Sil.* IV. 477. ad virtutem, *Barb. Urban.* P P. *p.* 245.
Hortatio militum, *Virg.* X. 279. 369.
Hortatio Nautica, *Virg.* V. 189. X. 294.
Hortus, *Catul.* 19. *Virg. epigr.* hortuli laudes.

Martial. IV. 64. VIII. 68. *Lucan.* IX. 360. *Sidonius carm.* XXIV. 69. *Passeratius* 10. 11. *Nic. Rhedigerus. Barlæus de horto Leydensi. Jacob. Gaddius* II. 48.

Hortorum cura & cultus, *Virg. Ge.* IV. 118.

Ex Humili evectus, *Virg.* VI. 806.

Ex Humili loco evecti ferociunt, *Hor. epod.* 4. *Claud. in Eutrop.* I. 181.

Hydrops, *Sannazarius de partu virgin.* III. *Barlæus.* II. *eleg.* 28.

Hyæna, *Natalis Comes* II. *venat.*

Hylas, *Val. Flacc.* III. 543. *Heinsi. Monobibl.* 5. *eleg.*

Hymenæus, *Sen. Med.* 67. *Barcl. Euphorm. II. metr.* 6.

Hymnus in Apollinem, *Sen. Agam.* 310. *Stat. Theb. I.* 696.

Hymnus in Palladē, *Barcl. Argenis I. metr.* 7.

Hymnus in Herculem, *Virg.* VIII. 288.

Hymnus in Theseum, *Ovid. Met.* VII. 332.

Hymnus in Bacchum, *Hor. od. II.* 19. *III.* 25. *Ovid. Met.* IV. II. *Sen. Oedip.* 403. *dithyrambus. Sannaz. II. eleg.* 5. *Jacob. Gaddius I.* 2.

Hymnus in Terminum, *Ovid. Fast. II.* 658.

Hymni *vide* Poëmata sacra.

Hymnus in Christum, *Casp. Barlæus.*

Hymnorum naturalium, Joui, Palladi, cœlitibus ceteris dict. *Marulli libri quatuor.*

JAnus Anni choragus, *Ov. Fast. I.* 65.

Janus custos mundi, belli pacis, &c. *Ov. Fast. I.* 117.

Jani templum & belli portæ, *Virg.* VII. 607.

Jasonis expeditio in Colchos, *Propert. I. el.* 20. *Ov. Met.* VII. 1. *Val. Flacc. Jos. Iscanus I.* 63.

Icarus, *Virg.* VI. 30. *Ovid. de arte. II.* 45. *Ovid. Met.* VIII. 183. *Sen. Oedip.* 891. *Herc. Oet.* 683. *Sil.* XII. 88.

Ichneumon, *Lucanus IV.* 724. *Natalis Comes IV. Venat.*

Ignis lambens, *Virg.* II. 683. VII. 74.
Ignorantia, *alluſ. Virg.* II. 604. *Boëth.* III. 8. *metr.* & IV. 5. V. 3. *metr.*
Erudita Ignorantia, *Hug. Grotius* I. *epigr.*
Imago, effigies, ſtatua, tabella picta, *Martial.* X. 32.
Imago repræſentata, *Virg.* X. 636. *Sil.* XVII. 527.
Imbellis, *Virg.* XI. 338. 390. *Claud. in Eutropt.* II. 360. 406.
Immotus, *Virg.* VI. 271.
Imperii præſagia, *Sidonius carm.* II. 115.
Impietas, *Virg.* X. 773.
Imprecatio, *Virg.* II. 535. IV. 24. 608. *Virg. Dræ. Tibul.* I. *el.* 6. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 11. *Ovid. in Ibin.* 105. 253. *Sen. Med.* 20. 531. *Sen. Hippol.* 668. *Sen. Thyeſt.* 1074. *Lucan.* III. 110. VIII. 823. *Joſ. Iſcan.* VI. 124. *Jo. ſecundus* II. *el.* 7. *Caſimirus Sarb.* II. *lyr. od* 24
Inauguratio Regis, *Tho. Morus. Hug. Grotius* II. *Syr. Caſp. Barlæi Britannia triumphans.*
Incantatio, *vide* Magia.
Incendium, *Virg. Ge.* II. 304. *Æn.* II. 304. X. 405. *Ovid. Met.* II. 210. *Sil.* IV. 304. 680. VII. 360. XIV. 308.
Inc. urbis, *Virg. Æn.* II. 304. *Sil.* II. 663.
Inc. navium, *Virg.* V. 680. *Sil.* XIV. 422. *Fam. Strada* II. *proluſ.* 3. *pars* 2.
Inc. Caſtrorum, *Sil.* XVII. 93.
Inc. Sylvæ. *Virg.* XII. 521.
Inconſtantia, *Hor. Sat.* II. 7. *Epiſt.* I. 1.
Increpatio, *Virg.* II. 42. XI. 732. *Joſ. Iſcanus*, VI. 523.
Indignatio, *Claud. in Eutrop.* I. 436.
Indoles, *Virg.* III. 342. IV. 157. IX. 311. *Stat. Achilleid.* I. 275. *Martial.* VI. 38. *Claud.* 4. *Conſul. Honorii* 190.
Indulge genio, *vide* vive velut rapto.
Ineffabile, *Virg.* VI. 626. *Perſ.* V. 1. *Joſ. Iſcanus* VI. 765. *Sannaz. de partu virg.* III. 488. *Barlæus hymn. in Chriſtum*, v. 463. *Barlæus paneg. ad Voſſium. Got. Torinus*, V. *p.* 98.
Infans, *Stat.* V. *Sylv.* 3. *verſ.* 81.
Infantes in orci limine, *Virg.* VI. 429.
Inferi, *Virg. Georg.* IV. 467. *Ovid. Met.* IV. 432. *Sen. Herc. Fu.* 670. *Sil.* XIII.

523 *Val. Flacc.* I. 828. *Claud. rapt. Proſ.* II. 282.

Ad inferos deſcenſus, *Virg.* VI. *Sil.* XIII. 396. *Ovid. Met.* IV. 432. Deſcenſus facilis, adſcenſus inde difficilis, *Virg.* VI. 126. De inferis perverſa opinio, *Juvenal.* II. *Sat.* 149.

Inferni judices, *Claud. in Rufin.* II. 479.

Inferni ſeu orci ſatellites, *Virg.* VI. 273.

Livium, *Virg.* VI 541.

Inferorum ſupplicia, *Virg.* VI. 608. *Culex.* 231. *Tibul.* I. *el.* 3. *Ovid. Met.* IV. 432. *Ovid. in Ibin.* 175. *Sen. Hippol.* 1225. *Sen. Agam.* 13. *Sen. Herc. Fu.* 730. 750. *Sen. Thyeſt.* 3. *Herc. Fu.* 942. *Octav.* 611 *Sil.* XIII. 608. *Joſ. Iſc.* VI. 524. *per.* μεμψύχωσιν. *Claud. in Rufin.* II. 483. 506. *Druræi Aluredus.* V. *act.* 15. *ſc.*

Inferorum ſupplicia patimur in hac vita, *Lucr.* III. 952.

Inferorum fluvii, *Sil. Ital.* XIII.

Infernarum umbrarum feriæ, *Claudian. rapt. Proſerp.* II. 326. *Barlæus hymn. in Chriſtum.* 386. *v.*

Inferna monſtra, *Sannazar. de partu Virgin.* I. 391.

Inferiæ, *Virg.* III. 62. X. 518. XI. 81. Ingratitudo, *Catul.* 74. *Ovid. Met.* II. 285. *Virg. Culex.* 222.

Innocentia *vide* Conſcientia recta, arx munita. *Tibul.* III. *el.* 5. *Octav. Meninus.*

Ino & Melicerta, *Ovid. Met.* II. 285. *Ovid. Faſt.* VI. 489.

Inſanunt aliqua ex parte omnes, *Hor. Sat.* II. 3.

Inſidiæ bellicæ; ſtratagemata, *Virg.* XI 522. *Ovid. Faſt.* II. 214. *Lucan.* IV. 730. *Sil.* V. 42.

Inſulæ fortunatæ, *Sidon. carm.* II. 407.

Invidia, *epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* II. 761. *Martial.* V. 30. *Baudius* IV. *Iambic. in Typhoeum. Dan. Heinſius* I. *Sylv.* 2, *Zevecotius* III. *el.* 16.

Invitatio, *Hor. od.* I. 20. III. 29. IV. 11. *Epiſt.* I. 5. *Catul.* 13. *epigr. Juvenal. Sat.* XI. *Martial.* V. 79. X. 53. *Auſon. Ephemer. Sidonius carm.* XVII. *ad Ommatium. Baudius* I. *Iambic. ad Q. Septimium. Juſt. Lipſius ad victorem Gileſ.*

Invocatio numinis patroni, *Virg. Georg.* I. 5. 24. II. 40. *Æn.* XII. 500. *Ætna* 4. *Lucan.* I. 63. *Stat.* I. *Sylv.* 4. *verſ.* 19. *Stat. Theb.* I. 23. *Sidonius carm.* XIV. *Sannazarius de partu Virginis* II. 5. *Barlæi Britannia triumphans v.* 37. *Got. Torinus* V. *p.* 96. *Barb. Urb.* PP. *p.* 286

Invocatio Muſarum, *Virg.* VII. 641. Jocandi artis, *Mat. Delius.*

Jovis furta & amores, *Ovid. Met.* VI. 108. *Sen. Octav.* 200. *Petron.* 17. *metr. Sidon. carm.* XV. 173.

Ira, *Virg.* XII. 527. *Hor. od.* I. 16. *Ovid. Met.* III. 72. *alluſ. Sen. Med.* 591. *Sen. Troad.* 670. *Stat. Theb.* II. 128 *Sil.* X. 216. *Jo. Iſc.* IV. 151.

Ira tauro comparata, *Virg.* XII. 101. aheno æſtuanti, *Virg.* VII. 462.

Ira generoſa, *Virg.* V. 463.

Iris, *Ovid. Met.* VI. 63. XI. 590. *Sen. Oedip.* 315. *Claud. rapt. Proſ.* II. 98. *Paling. ſagitt. Jac. Gaddius* II. 68.

Irriſio, poſticæ ſannæ, *Perſ. Sat.* I. 58.

Irrita fecit, *Virg.* XI. 798.

Iſidis ſacra, *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 570.

Italia, *Sannaz. de partu Virginis* II. 181.

Italiæ laus, *Virg. Georg.* II. 136. *Propert.* III. *eleg.* 20.

Judex corruptus, *Claud. in Eutrop.* I. 197.

Judex integer, *Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Thuanum. item, ad Molæum. &, ad Myronem.*

Judicum mollities, *Juvenal.* II. *Sat.* 66.

Judicium Paridis, *Sil. Ital.* VII. 466. dearum orationes, & ſententia Paridis, *Joſ. Iſcan.* II. 237. *Chriſtop. Stummelius Dionyſ. Gotofr. in appendice ad Comment. in Ovid. Metamorph.*

Junio, *Ov. Faſt.* VI. 27. *Sen. Agam.* 338. *Joſ. Iſcan.* II.

Juramenta, *Tibul.* III. *el.* 6. *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 53. *Juvenal.* XIII. *Sat.* 77.

Juris-conſulti, *Jo. Lorichius. Barlæus Miſcellan.* 7. 8. & 13.

Juſtitia, *Virg.* VI. 621. *Barlæi Britannia triumphs.* 323.

Juventus, *Hor. ad piſones Epiſt. verſ.* 161. *Tibul. el.* 9. *Claud. conſ. Prob. & Olyb.* 70.

Juventus ſenilis, *Claud. conſ. Mallii Theodori* 16. *Joſ.*

Iſcanus I. 19. Barlæus ad Jac. Volmarium. Gotofr. Torinus VII. p. 129.

Juvenum a Philoſophiâ averſorum ſocordia, *Perſ. III. 19.*

L

LAbor omnia vincit. *Virg. Georg. I. 145. Caſimirus Sarbievius I. lyric. od. 23.*

Labyrinthus, *Virg. V. 588. VI. 27. Ovid. Met. VIII. 158.*

Lacrymæ, eſt quædam flere voluptas, *Ovid. Triſt. V. el. 1. verſ. 53. Sen. Agam. 658. Petron. 27. metr. Caſimirus, III. lyric. od. 5.*

Læſus caver, ictus piſcator ſapit, *vide* Nocumenta documenta.

Lætitia, plauſus, *Claud. VI. Conſ. Honorii, 611. Conſ. Probini & Olyb. 247. de laud. Stiliconis. I. 84. II. 397. III. 63. de nuptiis Honorii & Mariæ. 207. 296. Sannazarius de partu virginis III. 96. Baudius II. Iambic. in Soterio.*

Lanificium, *Ovid, Met. VI. 19. Ov. Faſt. III. 815.*

Latium, *Virg. VIII. 323. vide* Italia.

Laurus, *Virg. VII. 59. Joſ. Iſcanus II. 214. Paſſeratius 30. ſtrena.*

Leno. Lena, *Claud. in Eutrop. I. 77. 90. Ant. Flaminius. Plaut. Aſin. act. I. ſc. III. v. 23. Plauti Perſa. act. III. ſc. III. v. 1. pro lenâ apologia, Buchānan. el. 3 & 7.*

Leo, *Comp. Virg. IX. 339. 793. XII. 4. Sen. Oedip. 919. Lucan. I. 205. Stat. Theb. VIII. 124. 592. IX. 737. X. 405. Achilleid. II. 184. Sil. II. 684. IV. 375. V. 309. Val. Flacc. III. 587. Claud. rapt. Proſ. II. 209. Claud. de bello Get. 323. tert. conſ. Honorii 77. de laud. Stilic. III. 333. Sannazarius de partu virginis. I. 481. Barlæus. I. el. 13. Zevecotii Maria Græca. III. act. 1 ſc. Heinſii Herodes act. 3. Natalis Comes II. venat.*

Leo manſuetus, *Stat. I. Sylv. 5.*

Leo territus à gallo, *Gazæus, pag. 24. vide* Gallus.

Lepus, *Natalis Comes. II. Venat. Gazæus pag. 49. 140.*

Liberalitas hoc habeo quod-

quodcunque dedi, *Martial.* V. 43. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 45.

Libertas vera, *Hor. Sat.* II. 7. *Perſ.* V. 74.

Libertate nihil dulcius, *Boëth.* III. 2. *metr.*

Libra, *Auſon de ratione libræ. eclog.*

Libra & autores, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 231.

Libri cultus, *Tibul.* III. *el.* 1. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 5. *Martial.* I 67. III. 2.

Lilium, *Wolfg. Crellius. Nathan. Chytræus.*

Linguæ Gall. affectator, *Tho. Morus.*

Linx, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*

Lucifer. *Virg.* VIII. 590.

Lucretia, *Ovid. Faſt.* II. 741. *Barlæi querela Lucretiæ.*

Luctus ejulatus, *Virg.* II. 486. IV. 683. *Propert.* II. *el* 16. *Ovid. ad Liviam.* 102. *Ovid. Met.* II. 334. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. *vers.* 73. *Sen. Troas.* 83. *Lucan.* II. 20. *Stat.* III. *Sylv.* 2. *Theb.* X. 560. 811. *Petron.* 27. *metr. Martial.* X. 50. *Joſ. Iſcanus.* VI. 1. *Zevecotii Maria Græca ult. Chorus. Caſſini Nabuchodon.* 5. *chorus. Caſſini Theodoricus* 4. *act. Elpid.*

Lucus, *Sen. Oedip.* 530. *Herc. Oet.* 1618. *Lucan.* III. 398. *Paſſeratius*, 12. *Paling. gemini. Barc. Argenis.* III. *metr.* 3.

Ludi, nequitiæ ſemina, *Ov. Triſt.* II. *verſ.* 279. *epigramma Virgilio adſcript.*

Ludus Trojanus, *Virg.* V. 553.

Ludi Laconici, *Propert.* III. *el.* 12.

Ludi pueriles, *Perſ.* III. 48.

Ludus talorum, & teſſerarum, *Ov. de Arte.* II. 203. III. 333.

Ludus calculorum ſeu Latrunculorum ſeu Scacchiæ, *Ovid de arte*, II. 208. III. 337. *Hieron. Vida.*

Luna, *Ovid. Met.* XV. 196. *Manil.* II. 97.

Lunæ eccliphis, *Claud. Bell. Getic.* 223. *Sannazar. de partu Virginis, l.* 376. *Idem de morte Chriſti.* 25. *Fel. Fidlerus.*

Lupus, *Virg. Il.* 355. IX. 59. *Stat. Theb.* X. 41. *Sil.* VII. 126, 718. *Sidon. carm.* VII. 355. *Natalis comes.* II. *Venat.*

Luſcinia, *Virg. Ge.* IV. 510. *Sen. Agam.* 664. *Octavia.* 905. *Famiam Strada.*

da. II. *proluſ. 6. poëtic. academ. de Luſcinii & fidicine idem Jacob. Gaddius* II. 33.

Luſtratio, Februa, Expiatio, *Ovid. Faſt.* II. 19. *Lucan.* I. 592. *Barlæi Venus* ἀναδυομένη. nullū flumē eluit ſcelus, *Sen. Herc. Fu.* 1322. *Barclaii Arg.* I.

Luxus & Veneris, *Virg.* XI. 737. *Hor. Sat.* II. 2. 4. *Lucan.* IV. 373. *Stat. 4. Sylv. 6. verſ. 6. Juvenal. Sat. I* 140. *Petron.* 12. *metr. &* 16. *metr. Juvenal.* V. *Sat* 28. XIV. *Sat.* 6. *Martial.* III. 22. XII. 48. *Plaut. Pſeudolus. act.* III. *ſc.* II. *v.* 25. *Paling. gemini. Bauhuſius* I. & II. *epig.* 1. & III. *epig. diſcincti nepotis proſopopœia*

Luxus in veſtitu, *Virg.* IV. 262. VII. 814. *Luc.* IV. 1117. *Tibul.* I. *el.* 9. II. *el* 6. *Propert.* I. *el.* 2. *Ovid. de arte.* III. 100. *Ovid. Met.* II. 733. V. 52. *Sen. Hippol.* 386. *Herc. Oet.* 659. *Silius* XIV. 653. *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 385. VI. *conſ. Honorii.* 523. *de laud. Stilic.* II. 88. *de nuptiis Honorii & Mariæ.* 87. 99. *Phœnix Claud.* 84. *Sidonius carm.* XV. 126. *de galla Jovis. Sannaz de partu Virg.* I. 435. & III. 508. *Barb. Urban.* Pp. *pag.* 221.

Luxus in ædificiis, *Hor. od.* II. 15. 18. III. 1. *Epiſt.* I. 1. *Tibul.* III. *el* 3. *Propert.* II. *el.* 23. *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 147. *Sylv.* 3. *verſ.* 35. 48. *Petron.* 16. *metr. Balæus in prætorium Fred. Henr. Got. Torinus* I. *p.* 5.

Luxus diſſuaſor honeſti, publica pernicies, *Lucan.* I. 158. *Sil.* XI. 32. *Manil.* IV. 9. *Claud rapt. Proſ.* III. 28.

Luxuria, *Manil.* V. 505. *Petron.* 6. *metr.* 12. *metr.* & 16. *metr. Juvenal.* XI. *Sat.* 93. 120. *Martial.* IX. 23. *Claud. de laud. Stilic.* II. 132. *de nuptiis Honorii & Mariæ.* 213.

Lyra, *Claud. præf. ad l.* II. *de rapt. Proſ.*

M

MAchinator, *Sil.* VI. 552.

Magici ritus, *vid.* Veneficia Necromantia.

Magiæ vis, *Virg* 8. *ecl.* 68. *Æn.* IV. 483 *Tibul.* I. *el.* 2. *el.* 9. *Ovid. Met.* VII. 200 *Sen. Med.*

Med. 751. *Oedip.* 547. *Herc Oet.* 454. *Lucan.* VI. 431 460. *Sil.* VIII. 498. *Petron.* 24. *metr. Claud in Rufin* I. 144. *Sannaz. eclog.* V. *Jo. ſecundus* III. *el.* 1. *Leochæus eclog.* 3. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 4. *Cauſſini. Nabuchodonſor. act.* 2. *Lud. Celotti Sapor. act.* IV. *ſc.* 13.

Magnes, *Claudiani epig. Famian Strada* II. *proluſ.* 6. *poët. academic. ibid. Chryſomagnes.*

Maledicentia, in maledicos, detractores, *Hor. Epod.* 6. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 11. *Martial.* V. 30. VI. 64. *Sannazarius* I. *eleg.* 11. *Sabini Hendecaſyllab. Baudius in Scoppiũ* IV. *Iamb. ibid. in rabulam falſariũ & alios. In Tragoram. Var. Sylv. Dan. Heinſii Hipponax. Malapertius in Miſcellan. Zevecotius* II. *ſylv. &* III.

Malum aureum, citreum, punicum, medicum, *Virg. Georg.* 2. 126. *Sannazarius* II. *eleg.* 10.

Manium invocatio, *Sen. Med.* 739. *Hippol.* 1095. *Lucan.* VI. 694. *Claud. rapt. Proſ.* I. 20.

Mare infidum, *Virg.* V. 848. *Catul.* 64. *Propert.* III. *el.* 5.

Maris æſtus, *Comp. Virg.* XI. 124. *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum, v.* 100.

Maris diſcrimina, *Tibul.* IV. *el.* 1.

Marius & Sylla, *Lucan.* II. 69.

Mars & comitatus, *Virg.* XII. 330. *Stat. Theb.* III. 222. 422. *Sil.* IV. 446. IX. 447. *Val. Flacc.* II. 204. *Petron.* 16. *metr. Claud. in Rufin.* I. 342. *Claud. Gigantomachia.* 75. *Fauſt. Advocatus.*

Mars & Venus irretiti, *Ovid. Met.* IV. 151. *de arte.* II. 562.

Martyres, *Prudentius* περὶ στεφάνων. *Cauſſini trag. Felicitas prolog. Franciſc. Mendoca. flor. poët.*

Mathematica. *Grotius* II. *Sylv. Barlæus Miſcellan.* 2. & 10. *Idem ad Jo. Heurniũ.*

Medea, *Ovid. Met.* VII. 9. *Sen. Medea. Val. Flacc.* VI. 439.

Medicina & Medicamenta, *Virg.* XII. 392. 418. *Stat.* I. *Sylv.* 4. *verſ.* 99 & 111.

In Medicos malos, *Schoberus.*

Medicina adhibeatur tempeſtiva, *Virg. Geor.* III. 452.

Medici elogium, *Baudius* III. *epos. Barlæus.*

II. *eleg.* 7. *Idem* 5. *Miſcellan.*

Mediocritas aurea, tuta, & firma, *Hor. od.* II. 10. *Ovid. Met.* II. 134. *Sen. Hippol.* 1120. *Sen. Oedip.* 882. *Agamem.* 102. *Herc. Oet.* 675. *Boëth.* II. 4. *metr. Baudius* I. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c. Barlæus II. eleg.* 22.

Medium tene, *Virg.* III. 785.

Mens concipit, agit, fit omnia, *Boëth.* V. 4. *metr.*

Comparata aquilæ, *Paling. gemini.*

Menſes, *Ovid. Faſt.* I. 31. *Auſon in eclogario. Nath. Chytræi epigr. Ranzovius.*

Mercurius, *Virg.* IV. 238. *Ovid. Met.* I. 671. *Stat. Theb.* I. 305. *Claud. rapt. Proſ.* I. 90. *Sidon. carm.* VII. 20.

Mergus, *Virg.* IV. 255. *Jacobus Eyndius.*

Meridies, *Virg. Ge.* III. 327. IV. 401. 425. *Culex.* 100 *Stat. Theb.* IV. 680.

Metalla. Fodinæ. *Sil.* I. 218.

Midæ votum. *Ov. Met.* XI. 101. *Claud in Rufin.* I. 264. *Paling. aries.*

Miles ſtrenuus, *Virg.* VI. 879. *Tibul.* IV. *el.* 1. *Sil.* I. 160 *Flac.* III. 88. *Sidon.* V. *carm.* 186. *Barlæi Manes Auriaci. v.* 87.

Militaris diſcipl. *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 320. 527. *de laud. Stilic.* I. 162. *Petr. Tiara.*

Militaria Signa, *Sidon. carm.* V. 408. *Caſimir. lyr.* I. *od.* 11.

Militares ordines comp. cygnis, *Virg.* VII. 699.

Militum privilegia, *Juvenal. Sat.* XVI.

Militaris ſeditio, *Lucan.* V. 240.

Nulla fides pietáſque viris qui caſtra ſequuntur, *Lucan.* X. 406.

Minæ interminatio, *Virg.* IV. 384. *Sen. Hippol.* 927.

Minervalia & Minervæ opera, *Ovid. Faſt.* III. 809. *Sannaz. de partu virgi.* 435.

Miſeratio, *Juvenal. Sat.* XV. 130.

Modeſtia in rebus proſperis, *vide* Æquanimitas, fortunam reverenter habe, &c. *Claudian. in Rufin.* II. 442. *Conſ. Mallii.* 210. 231. *Auſon. Epigram.* 8. *de Agathocle. Joſ. Iſcanus.* I. 33. *Baudius* I. *Iamb. ad Lud. Tranſaquanum, &c.* II. *Iam. ad Winandum Everwinium.*

Molles

Molles & Mollities, *Virg.* IV. 215. IX. 614. *Manil.* V. 146. *Juvenal. II. Sat* 93. *Claud. in Eutrop. II.* 335.

Moly, *Ovid. Met.* XIV. 291.

Monendi formulæ, *Virg.* III. 433.

Monſtra, *Virg.* VI. 285. *Claud. in Eutrop. I.* 1.

Monſtra inferna, *Sannazarius de partu virginis. I.* 395.

Monſtrũ hominis, *Claud. in Ruſin. I.* 90. *in Eutrop. I.* 289.

Moras pelle, *Lucan. I. Sil.* IV. 734. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 14.

Mora quicquid id eſt, da moram & ſpatium tibi, *Sen. Agam.* 127. *Stat. Theb.* X. 697.

Morari, *Virg.* VII. 319.

Morbus, *Ovid Triſt. el.* 3. *de Ponto. I. el.* 11. *verſ.* 7. *Sannaz. de partu virginis. III.* 355. *Buchanan. eleg.* 4 & 6. *Zevecotius II. eleg.* 7. & 9.

De antiqua Morum ſimplicitate, *Fr. Dedekindi lib. II.*

O tempora! O Mores! *Bauhuſius I. epigr.* 1. *Caſimir. Sarb. I. lyr. od.* 8. & 15. & *Epod.* 8.

Moribundus, *Joſ. Iſcan.* IV. 440. *Alabaſtri Roxana act.* I. *ſc.* 2.

Mors, *Virg.* X. 745. *Hor. Epiſt.* I. 16. *Propert.* III. *el.* 3. *Sen. Theb.* 151. *Herc. Oet.* 105. *Sil* XII. 242. XIII. 559. *Claud. rapt. Proſ.* II. 296. *Barlæus* II. *eleg.* 9. Proſopopœia Mortis.

Nemo ante obitum felix, *Ovid. Met.* III. 135.

Mors non optanda nec adſciſcenda, *Sen. Theb.* 189. *Martial.* I. 9. II. 80. *Dan. Heinſ. lib.* IV. *de Contemptu mortis.*

Mortis meditatio, *Barb. urb.* PP. *p.* 149.

Mors immatura comparatur flori languenti, aut decerpto, *Virg.* IX. 436. XI. 68. *Stat.* III. *Sylv.* 3. *verſ.* 127. V. *Sylv.* 1. *verſ.* 148. *Sylv.* 5. *verſ.* 16. *Barlæus in obitum Mariæ de Jonghe. Barb. urban.* PP. *p.* 219. *Caſimir.* III. *lyr. od.* 26.

Ad Mortem mille patent aditus, ubique Mors eſt. *Stat.* II. *Sylv.* 1. *verſ.* 212. *Boëth.* IV. 4. *metr. Barlæus* II. *eleg.* 1.

Mortis portenta, *Virg.* IV. 451.

In Morte luctus, *Virg.* IV. 688.

Mortis bellicæ gloria, *Barlæus Rheno. Berca.*

Mortis votum, *Gall. el.* 1. cohortatio ad mortem, *Lucan.* IV. 476.

Mortis neceſſitati nemo non obnoxius, *Lucr.* III. 1038. *Virg. Æn.* IV. 690 *Hor. od.* I. 4. 28. II. 3. 14. III. 1. IV. 7. *Epiſt.* II. 2. *Propert.* III. *el.* 16. *Gall. el.* 6. *Ovid. el. ad Liviam.* 360. *Ovid. Met.* X. 32. *Martial.* IV. 60. *Boëth.* II. *metr.* 7. *Plaut. Trinumm. act.* II. *ſc.* IV. *v.* 90. *Paling. virgo. Zevecotii Maria Græca.* III. *chorus.*

Oppida poſſe mori, *Sannazarius de partu virginis* II. 214. *el.* 9.

Morus candida, *Sannaz.* II. *eleg.* 4.

Morus, *Paſſeratius*, 25.

Morus exciſa, *Adrianus Marius.* II. *el.* 1.

Multi innumeri comp. *Virg.* VI. 309. 626. VII. 718. IX. 668. *Claud. rapt. Proſ.* II. *Ovid.* IV. *Triſt.* IV. *de ponto.* I. *de Arte.* 308. *Joſ. Iſcan.* VI. 624. *Sannaz. de partu virginis*, II. 271. *Sil.* VII. *Mirullus Sen. Herc. Fu. Oedip.*

Mulierum laus, *Propert.* III. *el.* 9. *Claud. laus Serenæ.* 12. 149. *Simon Ogerius Sylv. Barlæus hymn. in Chriſtum.* 768. *v. Idem in Manibus Bavaris. Idem ad Ann. Murium à Sch. Lud. Celotti. Adrianus chorus* 4.

Mulierum nequitia & ſcelera, *Propert.* III. *el.* 17. *Sen. Med.* 263. *Juvenal.* VI. *Sat. tota. Joſ. Iſcan.* IV. 202. *Plauti* Miles glorioſ. *act.* II. *ſc.* II. *v.* 33.

Mulier comparata navi, *Plauti* Pœnulus *act.* I. *ſc.* II. *v.* 1.

Mulier umbra viri, *Barth. Anulus.*

Muliebris mundi artifices, *Plaut. Aulul. act.* III. *ſc.* V. *v.* 34. veſtes ipſæ, *Epidicus act.* II. *ſc.* II. *v.* 45.

Mundi creatio, *Virg.* 6. *ecl.* 32. *Tibul.* IV. *Ovid. Met.* I. 5. *Jovian. Pontanus Sannazarius de partu virginis.* III. 19. *Nath. Chytræi uranoſcopia, Geoſcopia. Zooſcopia. Æoloſcopia. Paling. libra. Saluſt. Bartaſius Hebdom. Caſp. Barlæi hymn. in Chriſtum.* 69. *Barlæus* I. *eleg.* 1.

Mundi rudimenta, *Virg. Ætna.* 93. *Stat* IV. 278, *Manil.* I. 75.

Mundi diſſolutio, *Sen. Herc. Oet.* 1103. *Lucan.* I. 72.

Mundi plagæ quatuor, *Sen. Hippol.* 284. *Herc.Oet.* 1521. *Claud. in Rufin.* II. 240. *Sannaz.de partu virg.* II. 123. *Zevecotii Maria Græca. chorus* I. *& act.* IV.

Mundi Geographica descriptio, Poëtarum, *Collectore Lamb. Daneo.*

Mundus concordi stat vinctus amore, *Boëth.* II. 8. *metr.*

Mundus in telâ pictus, *Claud. rapt. Pros.* I. 250.

Murmuri maris comp. fremitus populi, *Virg. Æn.* XI.

Musæ *vide* poëta.

Musa comes fugæ, *Ovid. Trist* IV. *el.* 1. *vers.* 19. *& el.* 10. *vers.* 121. *Boëth.* I. 1. *metr.*

Musarum inventa, *Auson. eidyll.* 20. *epig. Virgilio adscript.*

De Muscâ aureæ phialæ insculptâ, *Hen. Cunradinus.*

Musica, *Lucr.* V. 2381. *Gall. el.* 5. *Ovid. Met.* X. 41. *Sil.* XI. 433. 464. XIV. 468. *Claud. cons. Mallii.* 310. *Jo. Linckius. Paling. gemini.*

Mutantur omnia nihil constat, *Ovid. Met.* XV. 185. *Manil.* III. 529. IV. 414. *Boëth.* II. 3. *metr. Jos. Iscanus* V. 512. *Jo. Albinus. Jo. Secundus Sylv.* 3. *Barlæus Paneg. ad Vossium. Heinsii. Herodes Chorus.* V. *Barberin. urbani* PP. *pag.* 145.

N

NArcissus, *Ovid. Met.* III. 413. *Auson. Epigr.* 94. 95.

Natalis celebratus, *Epigr. Virgilio adscript. Tibul.* II. *el.* 2. IV. *el.* 5. *Ovid. Trist.* III. *el.* 13. V. *el.* 6. *Pers.* II. 1. *Martial.* IV. 1. *Passeratius* 19. *Lotichius* II. *eleg.* 8. *Sabinus* VI. *eleg.* 1. *Lipsius de Natali Jani Douzæ Miscellan, Fran. Modius Heinsius*

in

in Iambicis Hug. Grotius II. *Farrag. &* III. *Farrag.*

Natalis infauſtus, *Ovid. in Ibin.* 217.

Natura parvo & parabili contenta, *Lucr.* II. 23. *Lucan.* IV. 377. *Petron. ſrag. Omnia quæ miſeras, &c.*

Naturæ mira, *Ovid. Met.* XV. 308.

Naturæ opera, *Sannaza. de partu virgin.* III.

Naturæ rerum diviſio. *Sidon. carm.* XV. 102.

Naturæ potentia, *Boëth.* III. 2. *metr.*

Naturalis ſimplicitas vitiata, *Virg. Ge.* II. 464. *Perſ.* II. 63. *Juvenal.* III. *Sat.* 19.

Naves, *Virg.* VIII. 68.

Naves & inſignia navium, *Virg.* X. 169. *Joſ. Iſcanus.* III. 164.

Navium fabrica, *Claud. rapt. Proſ.* III. 359.

Navale certamen Ludicrum, *vide* Certamen.

Navale prælium. Actiacum, *Virg.* VIII. 678. *Lucan.* III. 538. *Silius* XIV. 358.

Navigatio, *Hor. od.* I. 3. *Catul.* 65. *Propert.* I. *el.* 17. III. *el.* 5. 19. *Ovid. Amor.* II. *el.* 11. *Triſt.* I. *el.* 2. *verſ.* 72. *Sen. Med.* 301. 607. *Stat.* III. *Sylv.* 3. *verſ.* 3. & 16. *Val. Flacc.* I. 687. *Petron.* 14. *metr. Juvenal.* XII. *Sat.* 55. *Sat.* XIV. 266. *Claud. præf. ad rapt. Proſ. Joſ. Iſc* I. 63. 184. *Baudius.* V. *epos. Leochæi eclogæ nauticæ. Barlæi Manes Auriaci* 56. *v. Ejuſdem Argo Batava. Zevecotius* II. *eleg.* 11. *Jacob. Gaddius* II. 66. *Caſimirus Sarb.* II. *Lyric.* 21. *ode.*

Naufragium, *Lucr.* II. 552. *Propert.* III. *el.* 5 *Ovid. Met.* XI. 552. *Lucan.* I. 498. *Sil.* X. 321. XVII. 273. *Juvenal. Sat.* XIV. 295. *Claud.* IV. *Conſ. Honorii* 136. *Barlæi Venus* ἀναδυομένη.

Nauta, *Ovid. Met.* III. 590. *Sen. Herc. Fu.* 151. *Silius.* XIV. 453. *Val. Flacc.* I. 482. *Heinſii Herodes. act.* 3.

Nautæ portum ſubeuntes, *Virg. Georg.* I. 303.

Necromantia, *Lucan.* VI. 619. *Silius.* XIII. 396.

Nemo, Luſus, *Virg. Huttenus. Theodorus Marcilius. Joſ. Huldrich. Grobius.*

Neptuni currus & chorus, *Virg.* V. 817. *Ovid. Met.* l. 275. *Sil.* III. 410. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 155. *Sannazarius de partu Virginis.* III. 291. *Barlæus in nuptiis Adr. Blyenburgii.*

Nihil, *Passeratius* 18. *Lambert. Ludolphus. Zevecotius* II. *eleg.* 6.

Nilus, *Lucr.* VI. 707. *Tibul.* I. *el.* 8. *Claudiani epigr. Heinsii Herodes chorus.* I.

Nili inundantis causſæ excuſſæ, *Lucan.* X. 200.

Nimbus, *Virg.* XII. 451.

Nobilitas, *Virg.* I. 136. *Hor. Sat.* I. 6. *Stat.* V. *Sylv.* 2. *verſ.* 15. *Sil.* VIII. 295. *Boëth.* III. 6. *metr.*

Nobilitas ſola eſt atque unica virtus, *Juvenal.* VIII. *Sat. tota. Sannazarius* III. *eleg.* 1. P. *Scriverius Petr. Tiara. Paling. virgo. Barlæus ad Adrianum Ploſium.*

Genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi, vix. ea noſtra voco, *Ovid. Met.* XIII. 140. *Sen. Herc. Fu.* 336. *Boëth.* III. 6. *metr.*

Nobilium degeneratio ignobilis, *Juvenal.* VIII. *Sat.* 140.

Noctua, *Virg.* XII. 862.

Nocumenta documenta, *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 75. *de ponto*, II. *el.* 7. *verſ.* 7.

Noſce teipſum, *Perſ.* IV. 23. 50. *Juvenal.* XI. *Sat.* 23. *Mich. Hoſpitalius Sermonum* IV.

Notarius velox, *Martial.* XIV. 208. *Auſon.* 137. *epigr.*

Notus, *Ovid. Met.* I. 264.

Nova veteribus potiora, *Ovid. Faſt.* I. 225.

Nox, *Virg.* II. 250. IV. 351. 523. V. 835. VIII. 28. 369. *Stat. Theb.* I. 337. & 498. *Achill.* I. 618. *Sil.* I. 554. *Claud. in Rufin.* II. 324. *bell. Gildon.* 213. *Auſon.* 19. *Ep. Joſ. Iſcanus.* III. 268. IV. 520. V. 1. *Sannazarius de partu Virgin.* II. 309. *Buchanan. eleg.* 1. *Jacob. Gaddius* II. 19.

Nox tempeſtuoſa, *Stat. Theb.* I. 345. 371.

Nox conſiliis apta, *Virg.* IX. 224.

Nubes, *Lucr.* IV. 136.

Nugæ, *Paſſeratius*, 17.

Numeri ternarii griphus, *Auſon. eidyll.* XI.

Numerus ſenarius, *Auſon. Epiſt.* 18.

Nunquam à contrariis, *Virg. Diræ.* 4. *Ovid. in Ibin.* 31. *Sen. Hippol.* 567. *Sen. Herc. Fu.* 372. *Sen. Thyeſt.* 475. *Herc. Oet.* 334 *Octav.* 219. *Claud. conſ. Prob. & Olyb.* 169. *Sidon. carm.* V. 281. *Buchan. Sylv.* 3.

Nuptiæ, *Virg.* I. 77.

Nuptiæ multo emptæ, *Claud. laus Serenæ.* 165. *Sidonius carm.* II. 490.

Nuptiale feſtum, ritus, apparatus, pompa, *Virg. Civic.* 443. *Ovid. Met.* IV. 758 *Lucan.* II. 254. *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 230. *Theb.* II. 227. *Claud. rapt. Proſ.* II. 320 *de nuptiis Honorii & Mariæ. Joſ. Iſcanus* II. 86.

Nuptiæ impares, *alluſ. Virg.* VIII. 485.

Nuptiæ inauſpicatæ, *Virg.* IV. 167 *Ovid. Met.* VI. 429. *Lud. Celotti. Nuptiæ Tragicæ Mahumetis* II. *Alabaſtri Roxana. act.* IV. *c.* 1.

Nuptiæ Thetidos & Pelei, *Claudiani de nuptiis Honorii & Mariæ præfat.*

Nuptiale carmen. *vide* Epithalamium.

O

Oblivio, *Virg.* 9. *ecl.* 51.

Obſidio u bis & expugnatio, *vide* Oppugnatio. *Sil.* 1. 298. XIII. 104. *Joſ. Iſcanus* I. 378. VI. 557. *Barlæi Veſalia deprehenſa. Barlæi Sylva Ducis. Barlæi Rheno-Berca capt. Cauſſini Solym. chorus* 2. & 3. *act.* & 3. *chorus.*

Obſunt quæ proſunt, *Ovid.* II. *Triſt. verſ.* 267. 279. IV. *el.* 1. *verſ.* 31.

Obteſtatio *Virg.* II. 141. IV. 316. *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 155. *Sen. Med.* 285. 479. *Herc. Fu.* 1245.

Occaſionis ſimulachrum, *Auſon.* 12. *epig.*

Occidens, *Virg. Ge.* III. 358.

Ocelli, *Juuus Lernutius.*

Ocia læta *Virg.* 1. *ecl.* 51.

Ocia corpus alunt, animus quoque paſcitur illis, *Ovid. de Ponto.* 1. *el.* 5. *verſ.* 11. *Dim. Baudius.* II *Iambic. ad Gul. Du. peyrat*

rat. *Juſtus Liſſius ad Jan. Douzam.*

Oeſtrum aſilus, *Virg. Georg.* III. 146.

Oliva, *Paſſeratius* 24.

Olor, *vide* Cycnus.

Omina, *Stat.* III. 491. *Claud. rapt Proſ.* III. 125. *Claud. bell. Get.* 226. *Zevecotius* I. *el.* 3. *Alabaſtri. Roxana. act.* IV. *ſc.* 1.

Omnis luſus, *Jo Alexander Braſſicanus.*

Onager, *Martial.* XIII. 97. & 101. *Natalis Comes* IV. *Venat.*

Oppor unum tempus alloquii, *Virg.* IV. 293. 421.

Oppugnatio *vid.* Obſidio. *Virg.* II. 440. V 439. IX. 505. XI. 525. *Petr. Angelius ad Coſm. Medicum. Lotichius* II. *eleg.* 4. *Baudius* III. *Iambic.* Oſeende obſid. *Barclaius*, II. *lib. poëmat.*

Oracula, *Virg.* III. 90. *Sen. Oedip.* 227. *Stat. Theb.* III. 471. *Claud. bell. Get.* 550. IV. *conſ. Honorii* 25.

Oraculum Delphicum, *Lucan.* V. 86.

Oraculum conſultum per ſomnia, *Virg.* VII. 81.

Oraculum Fauni velleribus incubando, *Virg.* VII. 81. *Ovid. Faſt.* IV. 647.

Oraculorum defectus, *Sannazarius* II *eleg.* 7. *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum.* 378.

Sapiens ſibi eſt oraculum, *Lucan.* IX. 566.

Oratores inepti, *Perſ. Sat.* I. 83.

Oratorum & cauſidicorum conditio vilis, *Juvenal.* VII. *Sat.* 104.

Oriens, *Virg. Georg.* I. 251.

Orion Gigas, *Virg.* X. 763.

Orpheus, *Virg.* VI. 645. *Culex*, 269. & *epigr. Virg. adſcript. Hor. Epiſt. ad Piſones. verſ.* 392. *Sen. Med.* 624. *Sen. Herc. Fu.* 568. *Herc. Oet.* 1031. *Silius* XI. 420. *Manil.* V. 320. *Martial. lib.* Spect. *Epigr.* 21. *Claudian. præf. ad* II. *lib. rapt. Proſ. Epiſt. ad Serenam.* Dona Orpheo à feris delata, *Boëth.* III. 12. *metr. Jo. Secundus ſylva* 5. & *Mythologyſt.*

Deſcendit ad inferos, *Virg. Georg.* 4. 454. *Ovid. Met* X. 11.

Diſcerptus à Mænadibus, *Ovid. Met.* XI. 40.

Oryx, *Natalis comes* IV. *Venat.*

Othonis mors, *Martial.* VI. 32.

Ovium & carprarum cura, *Virg. Ge.* III. 294.

P

PAllas *vide* Diana, *Sen. Agam.* 352. 522. *Sil.* IX. 442. *Claud. rapt. Proſ.* II. 18. 141. *Claud. Gigantomach.* 92. *Sidon. carm.* XV. *Epithal.* 3. *Joſ. Iſcan.* II. 335.

Palilia, *Ovid. Faſt.* IV. 719.

Pallor, *Eryc. Putean. Muſarum ferculum.*

Palma, *Paſſeratius*, 27.

Pan, *Silius* XIII. 325.

Pani aſinus immolatus, *Ovid. Faſt.* I. 425.

Panicus terror, *Gazæus. pag.* 174.

Panegyris, *Tibul.* IV. 1. *Ovid. vel Lucan. ad Calp. Piſonem. Claud. de conſulatu* 3. 4. 6. *Honorii. de Coſſ. Mallii Theodori, de conſulatu Probini & Olyb. item Malii Theodori. Paneg. Anthemio Auguſto dicta. Sidon. Apol.* II. *carm. Valerio Auguſto dict. Sidon. carm.* IV. *Avito Aug. dict. carm.* VII. *Caſp. Enſius. Ulric. Huttenus Poſtbii, epos gratulatorium. Jacobus Pannonius epiſc. poem.* 1. & 2. *Friſchlinus de Cæſſ. Auſtr. Barlæus de Fred. Henrici præfect. ad Jo. Ger. Voſſium. Caſim. lyr.*

Panthera, *Natalis comes*, IV. *Venat.*

Paraſitus, *Plaut. Captivi act.* I. *ſc.* 1. *v.* 1.

Parcæ, *vide* Fata, *Sen. Herc. Fu.* 180. *Claud. rapt. Proſ.* I. 48.

Pardus, *Natalis Comes* IV. *Venat.*

Parentes ſolliciti de liberis, *Virg.* 1. 650.

Parentum indulgentia, *Adrianus Junius.*

Parentalia, *Virg.* III. 301. V. 49. 76 *Ovid. Faſt.* II. 533. *Silius.* XVI. 287. 304. *Auſonius opere cognomine. Joſ. Iſcanus.* VI. 73. *Jo. Major.*

Parnaſſus, *Lucan.* V. 71.

terræ umbilicus, *Claud. præfat. ad conſulatum Mallii Theodori.*

Ne Pars ſincera trahatur &c. *Ovid. Met.* I. 191. *Claud in Eutrop.* II. 13.

Parthepope, *Aud. Aurelius.*

Parvis ineſt ſua gratia & virtus, *Virg. Georg.* II. 412. IV. 6. *Æn.* V. 755. *Ovid. Remed.* II. 23. *Stat.* I *Sylv.* 4. *verſ.* 34. *Manil.* IV. 913.

Parvo

Parvo contentus, *vide ſub tit.* Avaritia, Dives eſt qui parvo beatus nihil cupit, *Tibul.* I. *el.* I. 1. *&c.* Natura parvo contenta, *Claud. in Ruf.* I. 215.

Paſiphaë, *Virg.* 6. *ecl.* 45. *Ovid. de art.* I. 290. *Petron. vario metri genere.*

Paſſer, *Catul.* 23 *Adr. Marius epigr. Jo ſecundus epigr. Jo. Auratus.*

Patientia, *Virg.* V. 710. *Propert.* II. *el.* 20. *Claud. Conſ. Mallii.* 210. *Joſ. Iſc.* I. 141. *Val. Acidalius.* I. *el.* 7. *Plaut. Aſin. act.* II. *ſc.* II. *v.* 57.

Patriæ amor & deſiderium, *Virg.* VI. 823. *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 4. *verſ.* 33. *Joach. Bellaius. Heinſii monobiblos.* 9. *eleg.*

Patria eſt ubicunque bene eſt, *Ovid. de Ponto. el.* 4. *verſ.* 75. *Barlæus.* I. *eleg.* 5.

Patris exemplum, *Virg.* XII. 435. *Juvenal.* XIV. *Sat. tota.*

Pavo, *Paſſeratius.* 15.

Pauper, *Virg.* XII. 518.

Paupertas læta ſecura, *Ovid. Met.* VIII. 634 *Lucan.* V. 525. *Claud. in Ruf.* I. 201. *Jo Fabricius. Palingen. taurus, Druræi Alu-*

redus II. *act.* VIII. *ſc.*

Paupertatis & divitiarum collatio, *Claud. in Rufin.* I. 204. *Auſon.* 53. *Epigr.*

Paupertas contemptui habetur, *Juvenal.* III. *Sat.* 147.

Paupertatis mala, *Natalis Comes.* I. *Mythol.* 6. 10.

Pax, *Virg.* 4. *ecl.* 16. *Æn.* I. 295. *Tibul.* I. *el.* II. *Propert.* III. *el.* 3. *Ovid. Faſt.* I. 705. *Sen. Medea.* 63. *Sen. Herc. Fu.* 927. *Lucan.* I. 60. *Sil.* XI. 595. *Claud. bell. Gildon. præfat. Claud. de laud. Stilic.* I. 220. II. 191. 287. *de nuptiis Honorii & Mariæ.* 195. *Calphurn. ecl.* I. *Paſſeratius.* 5. *Nath. Chytræi ſylv. Secundus.* III. *el.* 8. *Paling. cancer. Barcl. Argenis.* III. *metr.* 2. *Heinſii Herodes. chorus* IV. *Caſimirus Sarb.* I. *lyr.* 1. *ode.*

Peccata non ſunt æqualia, *Hor. Sat.* I. 3.

Pecudes, *Lucr.* II. 318.

Regina Pecunia, *Hor. Epiſt.* I. 6. *Petron.* 2. *metr. &* 28. *metr. Andr. Libavius. Jo ſecundus. Sylva.* I.

Pegmata, *Claud. Conſ. Mallii.* 317.

Pelicanus, *Jo. Lorichius.*

Penthe-

Pentheus, *Virg.* IV. 468. *Ovid.* Met. III. 511. *Claud. in Eutrop.* II. 522.

Peregrinatio, *Casimirus Sarb.* III. *lyric.* 8. *od.*

Perjuria ridet amantûm Jupiter, *Hor.* II. *od.* 8. *Tibul.* III. *el.* 6. *Ovid. Amor.* III. *el.* 3.

Pestis, *Virg. Ge.* III. 478. *Æn.* III. 137. *Lucret.* VI. 11 1. *Ovid.* Met. VII. 421. *Sen. Oedip.* 36. 110. *Stat. Theb.* I. 630. *Sil.* XIV. 582. *Caussidii Nabuchodonos.* 3. *act.*

Phaeton, *Ovid. Met.* II. 1. *Sen. Med.* 599. *Claud.* IV. *conf. Honorii.* 62. *Sidonius carm.* VII. 406. *Barclaii Euphorm.* I. *metr.* 1.

Phalarica, *Virg.* IX. 705. *Sil.* I. 352

Phalaridis taurus æneus, *Sil.* XIV. 213.

Philomela, *vid.* Luscinia, *Ovid. Met.* VI. 452.

Philosophia, *vide* Causas cognoscere rerum.

Philosophia naturalis placita de principiis rerum, *Claud. conf. Mallii Theod.* 71. *Gul. Xylander de Philosophia & ejus partibus, Barlæus* 25. *Miscellan.*

Philosophia moralis, *Claud. conf. Mallii Theod.* 92. *Barlæus ad Jac. Volmarium.*

Gnomæ moralis & civilis Philosophiæ *Dom. Baudius Iamb.*

Metaphysica. *Barlæus* 26. *Miscellan.*

Philosophorum sectæ, *Sidonius carm.* II. 165.

Philosophorum hypocrisis, *Juvenal.* II. *Sat.* 1.

Phœbus, *Virg. Culex.* 12. *Tibul.* II. *el.* 5. *Ovid. Met.* I. 515. II. 1. *Sidonius carm.* XXII. *Burg. Pontii.* 66.

Phœnix. *Ovid. Met.* XV. 392. *Claud de laud. Stilic.* II. 415. *Claud. epigr. de Phœnice. Sannazarius de partu virginis* II. 413. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 11 *Barlæi Britan. triumphans v.* 110.

Pictoris elogium, *Baudius ad Rubenium. Var. Sylv.* 2. *Janus Pannonius eleg.* 16.

Pietas in parentes, *Virg.* IX. 284. *Claud. epigr. de Amphinomi & Anapii statuis.*

Piscator, *Ovid. Met.* III. 584.

384. *Sen. Herc. Fu.* 153. *Sil.* V. 46. VII. 501. *Plaut. Rudes act.* II. *ſc.* 1. *v.* 1. *Leochæi eclogæ Piſcatoriæ.*

Piſcis, *Lucret.* I. 372. *Lucan.* X. 200.

Planetæ, *Got. Torinus.* IV. *Antiulaud. p.* 76.

Plantarum natura, *Barclaii Euphorm.* I. *metr.* 10.

Pluto, *Sen. Herc. Fu.* 721. *Claud. rapt. Proſ.* I. 55. *Sannazar. de partu virg.* I. 400.

Podagra, *Claud. epigr. in Podagrum. Poſthii elegiaca. Joan. Sommeri poëmata. Bilibaldus Birckheymerus. Geor. Bartholdus Pontanus. Barb. Urban.* PP. *p.* 238.

Poëta, *Lucr.* I. 918. *Hor. od.* I. 1. IV. 3. *Propert.* III. *el.* 2. *Ovid. de Arte.* III. 529. *Juvenal.* VII. *Sat.* 52. *Sidon. carm.* IX. 208.

Poëtarum caral, *Sidon. carm.* XXIII. 135. *Heinſius* III. *el.* 4. *Barlæus* II. *eleg.* 27. *Idem Miſcellan.* 3. *Jac. Gaddius.* II. 32. & 49. & 55. & 82. *Caſimirus Sarb.* I. *lyric.* 22. *ode.*

Poëta ſolicitudine omni liber Muſis vacet, *Hor. od.* I. 26. *epiſt.* II. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 39. *Ovid. Triſt.* V. *el.* 13. *verſ.* 3. *Juvenal.* VII. *ſat.* 56. *Zevecotius* II. *el.* 10.

Poëtarum vita, ſtudia, mores aſſeruntur, *Heinſii Hipponax.*

Poëtæ ducibus curæ, *Claud. præfat. ad* III. *de laud. Stilic. Barlæus, Pægyr. ad Comitem Penbrochiæ.*

Poëtarum Latinorum elogia, *Barlæus.*

Poëtarum ſterile ſtudiũ, miſeriæ & negle&us, *Martial* I. 77. X. 4. *Juvenal.* VII. *Sat.* 1. *Barlæus D. Oldiſwortho. Zevecotius* II. *eleg.* 12.

Poëtarum fabulæ & mendacia, *Virg. Ætna* 74. 567. *Joſ. Iſcan.* III. 454. *Palingaries & gemini.*

Poëtarum œſtrum amor, *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 363. *Martial.* VIII. 73. *Heinſius* III. *el.* 7. *Barlæus in Epithalam. Conſt. Hugenii.*

Facit indignatio verſum, *Juvenal.* I. *Sat.* 22. 79.

Carmina morte carent, *Hor. od.* III. 30. IV. 9. *Ovid. Amor.* I. *el.* 15. *Lucan.* IX. 980. *Martial.* X. 2. *Claud. laus Serenæ.* 4. *Sannazarius* I. *eleg.* 9. *Baudius* II. *Iambic. ad. Sebaſt. a Berghen. Scriverius. Barber. Urban.* PP. *p.* 270.

Carmine ſit vivax virtus, *Hor. od.* IV. 8. *Tibul.* I. *el* 4. *Propert.* III. *el.* 1. *Ovid. de Ponto.* IV. *el.* 8. *verſe.* 45. *Barlæus in Panegyr. ad comitem Penbroch.*

Poëtæ veteres in precio, *Hor. Epiſt.* II. 1. *Perſ.* I. 76. *Martial.* V. 10.

In Poëtarum recitationes, *Perſ.* I. 45. *Juvenal.* I. *ſat.* 1.

Poëtæ mali notæ, *Virg.* 3. *ecl.* 26. *Hor. Sat.* I. 4. *Perſ.* I. *tota. Theod. Beza ſylva* 10. *Schoberus. Tho. Morus epigr.*

Poëtæ vinoſi, *Hor. Epiſt.* I. 19.

De Arte Poëtica, *Hor. ad Pijones Epiſt. Ovid. Rem.* I. 373. *Scriverius Barberin. Urban.* PP. 1. *p.* 1. *Wolfgang. Loriſeca.*

Poëmata ſacra. *Auſon. Ephem. oratio. Damaſi Epiſcopi Romani elogia. Juvenci hiſtoria Evangelica. Aurelii Prudentii Pſychomachia, vitiorum & virtutum pugna. Hymni cathemerini. Peri ſtephanôn de coronis Martyrum. Apotheoſis de divinitate.* ἁμαρτιγένεια *de origine peccatorum. in Symmachum* ἐγχειρίδιον *novi & veteris inſtrumenti. Paulinus de S. Jo. Baptiſtâ. & epiſt. ad Auſonium. Honorii Fortunati lib.* 4. *de partu Virginis. de Chriſto. de vita hominum, de miraculis piorum. Sidon. carm.* XVI. *ad Fauſtum Epiſcop. Euchariſtic. Friſchlinus de Nat. Chriſti. lib. Barb. urban.* PP *Hymnus ad Sp. S. de S. Eliſabethâ Luſitaniæ reginâ. de S. Maria Magdal. ode. de partu virginis Sannazarius Chriſti genethliacon. lib.* 3. *idem de morte Chriſti Sannazarius Hieron. Vida. Chriſti Natalia. Theod. Beza ſylva* 3. *Cunæ Chriſti. Valens Acidalius.* I. *el.* 1. *Fabricii victoriæ cœleſtes. Huſanus de Angelis. Cunradi Leii Idiotiſmi ſacri. Lotichii Natalis Chriſti.* IV. *eleg.* 6. *Jo. Major. Adam Siberus. Baudius* I. *Iambic. in Trochaicis Canticũ Moſis. Idem à Baldvino Berligomio dictũ. Hugo Grotius.* I. *ſylv. Malapertius. Bauhuſius, Cabillaus. Barlæus l.* I. *elegiæ pluimæ. Jac. Zevecotius. Jacobus Gaddius. Lud. Celotti Adrianus, chorus.* 2. *Ejuſdem Hendecaſyllaba ad Chriſtum naſcentem. Caſimirus Sarb. Franciſcus de Mendoca flor. Poët.*

Polyphemus, *Virg.* III.

617. *Ovid. Met.* XIII. 770.
Pompa, *Joseph. Iscan.* III. 299. *Robertus Turnerus*, *vide* Triumphus.
Populi favour pernicio-ſus, *Sen. Octav.* 867.
Portenta, *vide* Prodigia.
Portus, *Virg.* I. 163. III. 533. *Joſ. Iſcan.* III. 211.
Poſteri. *Virg.* III. 98.
Prælium, *vide* Bella & exercituum conflictus, *Luc.* VII. 475. *Stat. Theb* VIII. 397. *Joſ Iſcan.* V. 140, 230. *Caſimir. Sarb. lyr.* IV. *ode.* 4.
Præluſtria vita, *vide* Alta cadunt.
Præmia victorum, *Virg.* V. 110. *Sil.* XV. 254. XVI. 445.
Præmia promiſſa, *Virg.* IX. 254.
Priapo immolatur aſinus, *Ovid. Faſt.* VI. 339.
Principia rerum ſunt ardua, *Ovid. Met. alluſ.* II. 63. *Auſon.* 80. *epigr.*
rudia, *Claud. conſ. Mallii Theod.* 43.
Principiis obſta, *Ovid. de Rem.* I. 79. *Sen. Hippol.* 130. *Sen. Troad.* 535. *Perſ.* III. 63. *Claud. in Eutrop.* II. 5. *Paling. ſcorpius.*
Principis officium & virtutes, *Virg.* I. 511. *Sen. Med.* 220. *Sen. Oct* 463. *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 257, 487. *Martin. Prætorius. Jo. Simonii, Princeps. Baudius* II. *Iamb. in Soterio, Barlæi Britannia triumph. Balzac. le prince.*
Cura ſollicita, *Virg.* V. 700.
Amicitiæ emerendæ, *Hor. Ep.* I. 17.
Vitia, *Sidon carm.* V. 322.
Procris & Cephalus, *Ovid. de Arte.* III. 675. *Ovid. Met.* VII. 694.
Prodigia portenta, *Virg. Georg.* I. 468. *Ovid. Met.* XV. 785. *Lucan.* I. 525. *Stat. Theb.* II. 53. VII. 403. *Sil.* V. 45. 624. *Claud. in Eutrop.* II. 40. *de bello Get.* 226 *Joſ. Iſcan.* VI. 662. *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 2.
Prodigus, *Perſ.* VI. 23.
Proditio, *Claud. bell. Gildon.* 262. Troiæ. *Joſ. Iſcanus.* VI. 707.
Prometheus, *Hor. od.* I. 3. *Val. Flacc.* IV. 64. *Martial.* IX. 46.
Prometheus & Epimetheus: ratio provida & ſenſus improvidus, *Claud. in Eutrop.* II. 490.
Propempticon, *Stat.* III. *Sylv.* 2. *Dan. Heinſius. Sylv.* I. 1. & *Sylv.* II. 9. *Barclaius. lib.* II. *poëmatum. Barcl. Argen.* V. 4. *metr. Caſp. Barlæus, ad Georg. & Wincesla-um. Cigan. Ejuſd. ad Foppi-um*

um. Ejuſd. ad Jo. Schoterbos. Zevecotius II. *eleg.* 8.

Proſerpinæ raptus, *Ovid. Met.* V. 391. *Ovid. Faſt.* IV. 423. *Stat. Theb.* XII. 269. *Claud. trib. lib. Perpetuis.*

Proteus formas mutans, *Virg. Ge.* IV. 406. *Sil.* VII. 421. *Sannazarii ecloga* IV.

Protrepticon, *Stat.* V. *Sylv.* 2. *Auſon.*

Providentia divina, *Boëth.* IV. 6. *metr.*

Providentia divina ſi regat vitam, cur bonis malè ſit, malis bene, *Sen. Hippol.* 971. *Boëth.* I. 5, *metr. Plaut. Miles glor. act.* III. *ſc.* I. *v.* 135. *Paling. ſcorpius Hug. Grotius.* III. *Farrag.* bono nihil mali, *Barlæus.* I. *eleg.* 12. *Zevecotii Maria Græca.* II. *act.* 2. *ſc. Alabaſt. Roxa. act.* IV. *ſc.* 5.

Providentiâne an fortunâ res humanæ regãtur, *Claud. in Ruf.* I. 1. *Barlæi Venus ἀναδυομένη. Cauſſini Theodoricus* 1. *act. Nemeſis. Lud. Celotti ſapor. act.* II. *ſc.* 7.

Pſittacus, *Ovid. Amor.* II. *el.* 6. *Stat.* II. *Sylv.* 4. *Ti. Strozza. Paſſeratius.* 28. *Lotichius* II. *carm. Gaza. p.* 25.

Pſylli, *Lucan.* IX. 906.

Puericia, *Hor. Epiſt. ad Piſones. verſ.* 158.

Pugna tumultuoſa, *Ovid. Met.* V. 2. XII. 222. *Stat. Theb.* I. 421. V. 240. VI. 164.

Pulchritudo, *vide* forma.

Pulex, *Ovid. Lud. Bochellus. Barn. Briſſonius, pulex Catharinæ Rupellæ. Joſ. Scaliger. Jacob. Mangotius. Nic. Rapinus. Hieron. Angerianus.*

Pulicis epitaphium, *Fr. Taubmannus. Adam Siberus. Sal. Francclius.*

Pulverea nubes, *Sil.* V. 535. *Claud. de bello Get.* 455.

Purpura, *Nic. Rigaltius.*

Pygmei, *Juvenal.* XIII. 167. *Claud. bell. Gildon.* 474.

Pygmalionis ſtatua, *Ovid. Met.* X. 243.

Pythagorica, μετεμψύχωσις. *Tibul.* IV. *el.* 1. *Ovid. Met.* XV. 157.

Pythagorica littera, Y. *Perſ.* III. 56. *epig. Virgilio adſcript.*

Python, *Ovid. Met.* I. 438. *Claud. præf. ad* I. *in Rufin.*

QUercus, τροπαιοφόρος, *Lucan.* I. 136.

Quercui immotæ comparata constantia, *Virg.* IV. 441.

Quies, *Propert.* II. *el.* 19. *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 11.

R

RAmus aureus, *Virg.* VI. 136.

Ranarum & murium pugna, *Huntingd. Plumtreus, vide* Batrachomyomachia.

Rationis cum affectu lucta, *vide* affectus.

Rector navis, *Claud.* IV. *Cons. Honorii.* 419.

Regia, *Virg.* VII. 170. *Catul.* 64. *Ovid. Met.* II. 1. *Sen. Thyest.* 641. *Claud. rapt. Pros.* I. 239. *Simon Ogerius sylv.*

Regnum splendida miseria, *Sen. O dip.* 6. *Troad.* 1. 269. *Agam.* 56. *Thyest.* 451. *Herc. Oet.* 648. *Octav.* 615. *Zevecotii Maria Græca. act.* II. 2. & III. *chorus. Ejusd. Rosimunda.* IV. *act.* 2. *sc. Druræi Aluredus* I. *act.* IV. *sc.* & *act.* II. *sc.* 4. *Heinsii Herodes act.* III. *Lud. Celotti Chosroës. act.* 3. *sc.* 3.

Regni administrandi præcepta, *Claud.* IV. *Cons. Honorii.* 257.

Religio, *Lucr.* I. 83. *Sil.* VII. 88. XIII. 316. *Petron. frag. Primus in orbe deos, &c. Jos. Iscanus.* I. 101. *Casimir. Sarb. Lyr.* IV. *od.* 1.

Remora, *Gazæus. p.* 25.

Res secundæ non nôrunt modum, *Virg.* X. 500. *Jos. Isc.* I. 33.

Rex, *Sen. Herc. Fu.* 796. *Lud. Celotti Sapor.* 1. *chorus.*

Rex est qui metuit nihil. Mens bona te Regem non Diadema facit, *Sen. Thyest.* 345. *Claud.* IV. *Cons. Honorii.* 257. *Tho. Morus epig. Malapertii Sedechias.* III. *chorus. Druræi Aluredus. act.* IV. *sc. ult. Heinsii Herodes. act.* 4. *Caussini Felicitas trag. act.* 1. *Jac. Gaddius.* 12. *Casimir. Sarb.* I. *lyr.* 17. *ode. Casimir.* IV. *lyric.* 3. *ode.*

Rex colendus, ut qui salus populi, *Virg. Georg.* IV, 210.

Rex juvenis, *Sil.* XIV. 87.

Rhetorum conditio misera. *Juvenal.* VII *sat.* 150.

Risûs encomium, *Cæl. Calcagninus.*

Rivus *vide* Fluvius, *Catul. ep.* 69. *Claud. rapt. Pros.* II. 112.

Robigalia, *Ovid. Faſt.* IV. 914.

Roma, *Virg.* VI. 781. *Sidonius carm.* II. 395. *carm.* V. 13 100. *Zevecotius* I. *el.* 2. *Heinſii Herodes chorus* IV. bonarum artium nutrix, *Caſimirus Sarb.* IV. *lyric.* 9. *ode. Barb. Urban.* PP *p.* 209. 210.

Romæ incunabula & incrementa, *Virg.* VIII. 238. 630. *Tibul.* II. *el.* 5. *Prop.* IV *el.* 1. *Ovid de Arte.* III. 115. *Ovid. Faſt.* I. 103 *Sil.* I. 606. *Aud. Aurelius perpetuo carmine. Lipſius Miſcellan.*

De vitis Cæſ. ex numiſmatis Romanis reſtitutis, *Baldus* II. *Miſcellan.*

Romani imperii Majeſtas, *Virg.* XII. 838.

Ros, *Sannaz. de partu virginis* II. 360.

Fabula roris, *Dan. Heinſ. Eleg. Juven.* 2.

Roſæ, *Auſon eidyll.* 14. *Paſſeratius*, 31. *Valens Acidalius* 2. *Joach Camerarius. Janus Gulielmus. Barb. Urban.* PP. *p.* 236.

Rubor ex verecundia, *Ovid. Met.* III. 183. IV. 330. *Claud. rapt. Proſ.* I. 273.

Rupes, *Virg.* VII. 587. *comp.* X. 694. *Stat Theb.* IX. 92. *Lud. Alealmus. Dom. Baudius epos.* VII.

Ruſtica vita laudata *Virg. Ge.* II. 458. 513. *Ætna.* 259. *Culex.* 57. *Hor. Epod.* 2. *Sat.* II. 6. *Epiſt.* I. 10. 14. 16. *Tibul.* I *el.* 1. 5. II. *el.* 1. 3. *Ovid. Remed.* I. 169. *Sen. Hippol.* 482. *Manil.* V. 235. *Juvenal.* III. *ſat.* 190. *Martial.* X. 51. *Claud.* I. *in Ruſin.* 201. *& Epigr. de ſcne Veronenſi. Ang. Politiani ruſticus. Ant. Muretus. Sannazarius. I. eleg.* 2. *Hen. Stephanus Idyll. Lotichius*, III. *eleg.* 8. *Jo. ſecundus epigr. ad Hier. Suritam. Leochæus eclog.* 1. *Saluſt. Bartaſ.* III. *Zevecotii Roſimunda. act.* IV. *ſc.* 2. *Jac. Gaddius* II. 68. *Barb. Urban.* PP. *p.* 168. *p.* 192. *p.* 199.

Urbanæ vitæ & ruſticæ diſcrimina, *Caſp. Barl.* II. *el.* 13. *Eliſ. Jo. Weſtonia* 8. *epig.*

Urbanæ & aliis vitæ inſtituris prælata, *Virg. Ge.* II. 493.

Ruſtica ſacra, *Virg. Ge.* I. 338. II. 380. *Ovid. Faſt.* I. 667.

Rura, *Lotichius.* II. *l. carm.*

S

SAbinæ raptæ, *Ovid. Art.* I. 100. *Ovid. Faſt.* III. 198.

Sacerdotũ mollities perverſa, *Juvenal.* II. *Sat.* 84.

Sacra, *Virg.* I. 420. IV. 200. VIII. 179. 273. *Tibul.* II. *el.* 1. 5. *Sen. Agam.* 575. *Herc. Fu.* 908. *Herc. Oet.* 784. *Sil.* I. 119.

Sacra execranda. *Sen. Thyeſt.* 680. *Sil.* IV. 769. *Heinſii Herodes act.* 1.

In Sacris velamen, *Virg.* III. 405.

Mens pura melius litat quàm manus plena, *Hor. od.* III. 23. *Ovid. Triſt* II. 75. *v. Perſ.* II. 71. *Joſ. Iſcan.* III. 10.

Victima parva litat, *Ovid. de Ponto.* IV. *el* 8. *verſ.* 37. *Stat* I. *Sylv.* 4. 125. *Martial.* X. 58. *Barlæus in Euchariſtico ad Comitem Penbroch. Idem* II. *eleg.* 2.

Sagittandi geſtus, *Virg.* XI. 853.

Sagittandi peritus, *Sil.* II. 93.

Sagitta Parthi, *Virg.* XII. 856.

Salices, *Sannazarii eclo-ga* VI.

Salmoneus, *Virg.* VI. 585.

Salubria pro ſuavibus propinanda, *Lucr.* I. 932.

Sapientia robore potior, *Hor. od.* III. 4 *Ovid. Met.* XIII 361. *Got. Torinus* II. *p.* 35.

Sapientia præſtat tranquillitatem, quam cetera impediunt, *Lucr.* II. 1.

Sapiens, *Hor. Ep.* I. 1. *Lucan. alluſ.* II. 268. *Claud. Conſ. Mallii.* 205. *Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Win. Everwinium. Caſimir. Sarb. lyr.* IV. *ode.* 3.

Sapientes 7. Græciæ, *Auſonii ludus ſapientum. Sidon. carm.* II. 157. *carm.* XV. 44. *carm.* XXIII. 98.

Saturnalitius riſus, *vide* Cal. Jani. Decembris, *Stat.* IV. *Sylv.* 9.

Saxum de monte ruens, *Virg.* XII. 684.

Scævæ factum, *Lucan.* VI. 149.

Scævolæ ſpectaculum, *Martial.* VIII. 30. *lib. ſpect. ep.* 7. factum, *Martial.* I. 22. *Sidon. carm.* V. 76. *Barlæi oratio Scævolæ.*

Scelera, *Manil. II.* 583. *Juvenal.* XIII. *Sat.* 145. *Claud. Bell. Gildon.* 166.

Scelera in autores redeunt ſuos *Ovid. de Arte* 650. *Claud. in Eutrop.* I. 158. *Heinſii Herodes trag. act.* 4. *ſc.* 1. & 3. *Lud. Celotti Choſroës. chorus* 1. & 4.

Scelus horrendum, ſuorum cædes & epulæ, *Sen. Med.* 40. 120. *Thyeſt.* 690. *Lucan.* I. 375. *Stat. Theb.* VI. 498. *Juvenal. Sat.* XV. 122. *Sidon. carm.* IX. 107. *Alabaſtri. Rox. act.* V. *ſc.* 4.

Sceptrum, *Virg.* XII. 206.

Schola, *Hub. Schoberus.*

Scholarcha, *Barlæus* 6. *Miſcellan.*

Scientiæ votum, *Virg. Ge.* II. 475.

Scientiæ contemptus, *Perſ.* III. 78.

Sciutûs, *Nat. Cō.* III. *venat.*

Scriptoria penna, *Jan. Douza epiſt. ad Janum Hautenum. Michael. Ferdius.*

Scripturæ elegantis ſeu calligraphiæ laus, *Dom. Baudius* III. *Iambic. ad Cornel Boïſſens. Barber. Urban.* PP. p. 224 *vid.* Notarius velox.

Scylla. *Virg.* III. 419. *Ciris Sen. Med.* 350.

Scylla Niſi, *Ovid. Met.* VIII. 81. *Virg Ciris.* 125.

Scythia, *Virg. Ge.* III. 349. *Sidon. carm.* II. 239.

Seculare carmen ad Apollinem, *Hor. poſt lib. epod.*

Seculare carmen ad Dianam, *Catul.* 35.

Securitas, *Virg.* IV. 560.

Seditio, *Virg.* I. 154.

Senectus, *Virg.* V. 395. 415. VIII. 508. *Hor. Epiſt. ad Piſones. verſ.* 168. *Prop.* II. *el.* 14. IV. *el.* 5. *Gall. el.* 1. & 2. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 8. *de ponto.* I. *el.* 5. *verſ.* 1. *Claud. in Rufin.* I. 134. *in Eutrop.* I. 110. *Aud. Aurelius eleg. ad filium. Buchan. eleg.* 2. *Jac. Gaddius.* I. 23.

Senectus miſera, *Ovid. Met.* XIII. 518 *Juvenal. Sat.* X. 190.

Senectutem præproperant curæ, *Boëth.* I. 1. *metr.*

Senſus quinque, *Got. Torinus* IV. *p.* 68.

Senſuum delinimenta, *Lucret.* II. 498.

Sepultura, *Virg.* X. 904. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 2. *verſ.* 52. III. *el.* 3. *verſ.* 69.

Sepultura alia apud gentes alias, *Sil.* XIII. 468.

Serpens, *Virg. Culex.* 161. *Stat. Theb.* V. 505. *Sil.* III. 185. VI 151. 224.

Serpentes, *Virg. Ge.* III. 414. *vide* Anguis, *Lucan.* IX. 700.

Servus frugi, *Plaut. Aulul. act.* IV. *ſc.* 1. *v.* 1. *Menæchmi. act.* V. *ſc.* VI. *v.* 1.

Ser-

Servus nequam & inutilis, vile mancipium, *Claud. in Eutrop.* I. 32. 128. *Plaut. Bacchides. act.* IV. *ſc.* IV. *v.* 8. *Plauti Perſa. act.* III. *ſc.* III. *v.* 13.

Sexum quimutârint. *Auſon.* 68. *Epigr. Ovid. Met.* Tireſias Ceneus, &c.

Sybillæ antrum, *Virg.* VI. 42.

Sybillæ folia, *Virg.* III. 445. VI. 74.

Scilia, *Virg.* III. 414. *Lucr.* I. 715. *Silius* XIV. 20. *Claud. rapt. Proſ.* I. 144.

Sidera ſigna cœleſtia, *Manil.* I. 297. *Auſon. eclog. Heinſius Sylv.* III. *manes Douz.* 5. *Barlæus in obitum Willebr. Snellii. Zevecotii Roſimunda chorus* II. *Heinſii Herodes chorus* II. *eleg. juven.* 3. *Got. Torinus* V. *p.* 84.

Silenus, *Virg.* 6. *ecl.* 14. *Petron.* 23 *metr.*

Smia, *Claud. in Eutrop.* I. 303. *Mycillus ſylv.* IV. *Jac. Eyndius. cercopitheci. epicedion. Dan. Heinſius.* II. *Sylv.* 8. *Natalis Comes* III. *Venat. Gazæi pia Hilaria. p.* 11. & 96.

Sirenes, *Epig. Virg. adſcript. Martial* III. 64. *Claud. rapt. Proſ.* III. 254. *Claud. epigr.*

Siria ſtella, *Virg.* X. 273. *Stat.* III. *Sylv.* 1. *verſ.* 52. *Sil.* XIV. 255.

Sitis, *Lucan.* IV. 333. *Raph. Thorius hymn. Tabac. p.* 2.

Sol, *Ovid. Met.* II. 24. IV. 226. XV. 192. *Heinſius* III. *Sylv. manes Douz.* 4. *Paling. cancer. Barl. hymn. in Chriſtum.* 90. *v. Idem.* 10. *Miſcellan.*

Solis regia, *Ov. Met.* II. 1.

Sol refugus, *Sen. Thyeſt.* 783.

Solis eclipſis, *Sannaz. de partu Virg.* I. 371.

Somnium, *Virg.* VI. 283. XII. 908. *Lucr.* IV. 35. 454. 1000. *Tibul.* III. *el.* 4. *Ovid. ſomnium. Ovid. Met.* XI. 634. *Lucan.* VII. 7. *Sil.* III. 166. *Petron.* 19. *metr. Martial.* VII. 53. *Claud. in Rufin.* II. 317. *Auſon. Ephemeris. Joſ. Iſcanus* V. 428. *Tileni. Strozza. Bezæ Juvenil. Heinſius* III. *eleg.* 2. *Zevecotii Maria Græca* III. *act.* 2. *ſc. Druræi Aluredus.* II. *act.* 1. *ſc. Cauſſini Nabuchodonoſ. act.* 2. *Alabaſtri Roxana. act.* II. *ſc.* 4. & *act.* III. *ſc.* 2.

Somnia ſibi quiſque facit, *Lucr.* IV. 959. *Sen. Oct.*

630. *Petron.* 13. *metr.* Zevecotii *Maria Græca. chorus.* II.

Somnii portæ, *Virg.* VI. 893. *Claud. præf. in* VI. *conſ. Honorii.*

Somnus, *Virg.* III. 511. V. 854. VI. 523. *Culex.* 155. *Ovid. Met* XI. 624. *Sen. Herc. Fur.* 1064. *Stat.* V. *Sylv.* 4. *Theb.* II. 142. V. 196. *Sil.* X. 341. *Val. Flacc.* VIII. 70. *Jo. ſecundus.* II. *el.* 9. *Jan. Pannonius eleg.* 12. *Tho. Morus. epigr. Leochæus* I. *Panthea.*

Somni regia, *Ovid. Met.* XI. 593. *Stat. Theb.* X. 86.

Soteria, *Stat.* I. *Sylv.* 4. *Baudius* II *Iambic. Henric.* IV. *Gall. reg. Barcl. Argenis* V. I. *metr. Barlæus reſt. Conſt. Hugenio.*

Spectrum, Zevecotii *Roſimunda. act.* III.

Spelunca, *Virg. Ge.* IV. 419. *Ovid. Met.* III. 29. *Sannaz. de partu virginis* II. 284.

Spes, *Tibul.* II. *el.* 7. *Ovid. de ponto.* I. *el.* 7. *verſ.* 27. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 3.

Sphæræ & Zonarum ratio, *Virg. Geo g.* I. 234. *Ov. Met.* I. 45. *Buchanan. lib. quinq; Claud. epigr. in Sphæram Archimedis.*

Sphinx, *Sen. Oedip.* 92.

Spolia hoſti exuta, *Virg.* VII. 185.

Sponſio, *Virg.* 3. *ecl.* 29.

Statuæ, *vide* Artificum opera.

Stella cadens, *Virg.* V. 527. *Sil.* I. 358.

Sterilitas. *vide* Terra ſterilis.

Straminis encomion, *Widebrami Palamedia.*

Strena, dona Saturnalitia, *vide* Cal. Decembres, *Stat.* I. *Sylv.* 6. *verſ.* 10. *Jo. Paſſeratii plurima & varia. Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Elizabetham regin. Ibid. ad Jo. Boiſſiſium. Idem* IX. *epos. ad Philipp. Sidneium. Jam. Lernutius. D. Ferdinando. Juſt. Lipſius. Buchanan. Strenæ. epigr.* III.

Struthiocamelus, *Claud. in Eutrop.* II. 310.

Stryges, *Ovid. Faſt.* VI. 131.

à Studiis, aſſuetis haud facilè recedimus, *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 6. *verſ.* 35.

Studia, *Barlæus Paneg. ad Ger. Voſſ.*

Stygis jusjurandum, *Virg.* IX. 104 XII. 817. *Ovid. Mt.* III. 250.

Super-

Superbia, *Claud. de laud. Stilic.* II. 100. *Got. Torinus*, IV. *p.* 76.

Superbos ulciſcitur Deus, *Hor. od.* I. 34.

Inſolentia Niobes, *Ovid. Met.* VI. 193.

Superſtitio, *Hor. Sat.* II. 3. *Perſ.* II. 30. V. 180. *Juvenal. Sat.* VI. 512. XV. 1. *Joſ. Iſcan.* IV. 220.

Supplicatio Deorum, *Virg.* XI. 477.

Symplegades, *Sen. Med.* 341. *Val. Flacc.* IV. 636. 658.

Syrtes. *Lucan.* IX. 301.

T

TAbaci ſeu Pæti Hymnus, *Raphael Thorius. Petrus Bethius.*

Contra Tabacum, *Barcl. Euphorm.* II. *metr. ult. Petrus Bethius.*

Taciturnitas, *Hor. od.* III. 2. *Petron. Frag.*

Nam citius flammas, &c. *Claud. in Rufin.* II. 285. *Auſon. Epiſt.* XXV. 26.

Tantalus, *Sen. Agam.* 762. *Sen. Thyeſt.* 140. *Petron. 9. metr.*

Tarpeia, *Propert.* IV. *el.* 4.

Tartarus, *Virg.* VI. 574. *Val. Flacc.* III. 398.

Taurus, *Sannazarius de partu virginis*, I. 413.

Taurorum pugna, *Virg. Ge.* III. 220. *Æn.* XII. 715. *Lucan.* II. 601.

Taurus Marinus, *Sen. Hippol.* 1033.

Tela Martia, *Virg.* XII. 283. *Stat. Theb.* V. 384. VI. 406. *Achillcid.* II. 418.

Telæ, *Ovid. Met.* VI. 53. *Claud. rapt. Proſ.* I. 249. II. 41. *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 592.

Tempeſtatum prognoſtica, *Virg. Ge.* I. 253. 311. 350. *Æn.* V. 11. *Lucan.* 540. *Claud. bell. Gildon.* 490.

Tempeſtas cœli, *Virg. Ge.* I. 318. *Æn.* IV. 160. V. 694. *Lucr.* VI. 172. *Sil.* XII. 608. 652. *Malapertius de Ventis lib. duob.*

Tempeſtas maris, *Virg.* I. 83. III. 194. *Culex.* 346. *Hor. Epod.* 10. *Ovid. Met.* XI. 481. *Ovid. Faſt.* III. 587. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 2. & *el.* 3. *verſ.* 105. & *el.* 10. *verſ.* 15. *Sen. Agam.* 462. *Thyeſt.* 575. *Lucan.* V. 565. 625. *Stat. Theb.* III. 26. V.

363. *Sil.* XVII. 241. *Val. Flacc.* I. 614. *Juvenal.* XII. *Sat.* 17. *Adr. Damman. Barcl. Euph.* I. *metr.* 2. *Cauſſini Solyma.* 3. *act. ſcen.* 2. *Jac. Gaddius* II. 65.

Templum & lucus, *Virg.* I. 445. *Sil.* I. 81. *Calphurn. eclog.* VII.

Tempus fugit, *Tibul.* I. *el.* 4. *Ovid. Met.* II. *alluſ.* 70. XV. 179.

Tempus edax rerum, *Gall. el.* 1. *Ovid.* XV. 233. *Ovid. de Ponto.* IV. *el.* 10. *verſ.* 3. *Sen. Troas.* 380. *Claud de laud. Stilic.* II. 427. *Auſon.* 34. *Epigr. Hug. Grotius* I. *Farrag. in Grutevi Inſcriptiones.*

Tempus duriſſima mollit, *Ovid. de Arte.* 473. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 6. *verſ.* 1. *de Ponto.* I. *el.* 4. *verſ.* 15. *Sen. Agam.* 127.

Temporis opportunitas, *Ovid. Remed.* I. 131.

Tempora ſignat propria Deus quæ nobis obſervand, *Beth* I. *c. metr.*

Tenebræ, *Lucr.* IV. 168. *Sil.* V. 34 *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 8. *Cauſſini Nabu. chodonoſor.* 3. *act. ſc.* 2.

Terminalia, *Ov. Faſt.* II. 640.

Terra mater omnium, *Lucr.* II. 990. *Ovid. Met.* II. 15. *Stat. Theb.* IV. 302.

Terra ſterilis, *Tibul.* IV. *el.* 1. *Ovid. Met.* V. 476. *Ov. Triſt.* III. *el.* 10. *verſ.* 71. *de Ponto.* I. 4. *el.* 51. *verſ.* III. *el.* 1. *verſ.* 13. *Sen. Herc. Fu.* 697. *ſecundus* III. *el.* 11.

Terrarum naturæ variæ, *Virg. Ge.* I. 53. II. 109. 177. *Ovid. de Arte.* 759. *Manil.* IV. 724. *Sidon. carm.* V. 42.

Terræ motus, *Virg. Ætna.* 149. *Ovid. Met.* XV. 300. *Sil.* V. 611. *Sannaz. de partu virg.* I. 381.

Terræ Deiparæ, & Diis ſacræ, *Claud. quart. Conſ. Honorii* 127. *Sannazar. de partu virginis*, II. 257. *Sannaz. eclog.* III.

Thermæ *Poſthii elegiaca.*

Theſeus & Ariadne, *Cat.* 64

Theſſalia, *Lucan.* VI. 333.

Thraces, *Sidō. carm.* II. 35.

Tigris, *Stat. Theb.* II. 128. IV. 315. X. 114. *Sil.* IV. 333. XII. 457. *Claud. rapt. Proſ* III. 263. *Natalis Comes* II. *venat.*

Timor, *Virg.* II. 727. III. 30. 259. 308. VI. 84. *Ovid. Met.* II. 780. XI. 117. *Sen. Troad.* 621. *Herc. Oet.* 706. *Lucan.* I. 192.

Nihil ſtultè timendum

aut

aut concupiſcendum, *Caſimirus Sarb.* II. *lyr.* 16. *ode.*

Titanes, *vide* Cyclopes & Gigantomachia, *Claud. rapt. Proſ.* III. 182. *Claud. tert. conſ. Honorii.* 159.

Tityus, *Virg.* VI. 595.

Toga dono miſſa, *Martial.* VIII. *epigr.* 28. *Paſſeratius* 7.

Tonitrua, *Virg.* VII. 141. *Lucr.* V. 1270. VI. 95. *Hor. od.* I. 34. *Sil.* XII. 604. *Cauſſini Nabuchodonoſ. act.* 3.

Tormenta, *vide* Cruciatus.

Torpedo, *Claud. epigr.*

Torpor, *Barberin. Urban. PP. pag.* 283.

Torrens, *vid.* Fluvius exundans.

Traſœdiæ.

Tranquillum mare, *Virg.* I. 146 *Sen. Agam.* 425. *Lucan.* V. 442. *Stat.* II. *Sylv.* 2 *verſ.* 24. *Theb.* III. 255. *Achilleid.* I. 53. *Sil.* VII. 264.

Tranquillitas, *Tibul.* IV. *el.* 1. *Prop.* III. *el.* 8. *Stat. Theb.* V. 468. *Val. Flacc.* II. 56.

Triton, *Ovid. Met.* I 332. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 132.

Triumphus, *Propert.* III. *el.* 3. *Ov. Triſt.* IV. *el.* 2. *Stius* XVII. 632. *Claud.* VI. *Conſ. Honorii.* 374. *de laud. Stilic.* III. 67. *Sidon. carm.* V. 592. *Barlæus ſub. fine obſid Sylv Ducis. Ejuſdem capta Olinda Pernambuci.*

Trojæ deſcriptio, *Joſ. Iſcan.* I. 474.

Trojæ excidium, *Sen. Agam.* 605. *Petron.* Ιλίε ἅλωσις. XI. *metr. Joſeph. Iſcan. ſex. lib.*

Trophæum, *Virg.* XI. 5. 83.

Tuba, *Virg.* IX. 503. *Lucr.* IV. 543.

Tulliæ lacinus parricid. *Ovid. Faſt.* VI. 595. *Sil.* XIII. 834.

Tumultus populi, *Sen. Octavia.* 770.

Tumulus, *Virg. Culex.* 392. *Joſ. Iſcanus.*

Mauſoleũ Gulielmi principis Auranſ. *Barlæus.*

Tuben, *Virg.* VII. 378.

Turris, *Virg.* II 46.

Tutelares locorum Dii. *Sidonius carm.* IX. 165.

Typographiæ inventum *Tho. Readi Inventa adſpot. Octavia Meninus. Eliſab. Joanna weſtmin. Caſimirus Sarb.* III *lyric.* 11. *ode.*

Tyrannorum metus & miſeria, *Boëth.* IV. 2. *metr.*

metr. vide Regnum ſplendida miſeria.
Tyrannicidæ, *Buchanan. 7. ſylv.*

V

Valedicendi formula, *Virg.* III. 493. *Diræ* 89.
Vana omnia, ò quantum eſt in rebus inane! *Zevecotius* II. *el.* 13. *Idem* I. *Sylv.*
Varietas grata, *Petron. Frag.* Nolo ego ſemper idem.
Vates & Vaticinium, *vide* Enthuſiaſmus, *Virg.* III. 359. *Sen. Troad.* 372. *Lucan. l.* 517. V. 194. VI. 425. *Stat. Theb.* VII. 706. *Sil.* III 695. *Claud.* IV *conſ. Honorii* 141. *Sidonius carm.* V. 260. IX. 187. *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 7.
Vates, *Virg.* X. 177.
Velox, *Virg.* V. 316. VI. 700. VII. 808. X. 248. *Prop.* II *el.* 23. *Ovid. Met.* X. 653. *Lucan.* I. 228. *Stat. Theb* VI. 638. *Senec. Theb. Hippolyt. Claud. rapt. Proſ.* II. 197. *tert. conſ. Honorii.* 197. *Sidonius carm.* V. 165. XXIII. 342.
Venatrix, *Virg.* I. 319.
Venatus, *Virg.* IV. 130. 151. *Propert.* II. *el.* 15. *Ov. Remed.* I. 199. *Met.* III. 144. VIII. 339. *Sen. Hippol.* 1. *Olympii Nemeſiani Cynegeticon. Claud. de laud. Stilic.* I. 64. III. 317. *Ranzovii epigr. Barlæi Britannia triumph.* 177. *Cauſſini Nabuchodonoſ.* 5. *act. ſc.* 3. *Nat. Comes lib.* 4.
Veneficia, *vide* Magiæ vis, *Virg.* 8. *ecl.* 63. *Civis.* 374. *Hor. Epod.* 5. 17. *Sat.* I. 8. *Tibul.* II. *el.* 4. *Propert.* IV. *el.* 5. *Ovid. Remed.* I. 249. *Met.* VII. 181. 235. *Sen. Med.* 716. 739. *Lucan.* VI 517. *Sil.* I. 94. *Juvenal.* VI. *Sat.* 611. *Sidon. carm.* V. 125. *Leochæus eclog.* 3.
Venetiarum ſitus, *Sannazar.* I. *l. epigr.*
Venetiarum, *libr. tres Germ. Aud. Aurelii. Sannaz.* III. *el.* 1. *Jo. Lautenbachius. Gul. Alabaſter epigr.* 2.
Venti, *Virg.* I. 56. II. 416. *Lucret.* I. 271. *Ovid. Met.* I. 56. *Manil.* IV. 580. *Malapertius, de Ventis lib. duo.*
Venti ſecundi, *Virg.* III. 69. 130.
Venti diſcordes, *Enn.* XVII. *Virg.* X. 355. *Ovid. Triſt.* I. *el.*

el. 2. verſ. 23. Stat. Theb. XI. 113. Sil. VII. 570. Juni Pannonii. Eranemus, i. e. Ventorum contentio, vid. Tempeſtas,

Venti quate ex Aſtræo & Aurora fingantur nati, Berſmannus I. eleg. 10.

Venus, Joſ. Iſcanus. II.

Venus omnium genitrix, Lucr. I. 1. Gall. el. 5. Ovid. Faſt IV. 92. Sen. Hippol. 467. Stat. I. Sylv. 2. 183. Barlæi Venus Batava.

Venus dormiens, Claud. Epithal. Palladii & Celerinæ.

Veneris pervigilio, Catul.

De Venere & vino, Epig. Virgilio adſcript. Barberi. Urban. PP. pag. 135. vide Luxus gulæ & Veneris.

Ver. Virg. 3. ecl. 56. Ge. II. 320. Hor. od. I. 4. Catul. 47. Ovid. Met. XV. 201. Faſt. I. 149. III 237. IV. 127. Ovid. Triſt. III. el. 12. Stat. Theb. V 459. Martial. X. 51. Bonamicus 8. Fracaſtorius. Naugerius 25. Baſil. Zanchius. Adrian. Marius. l. II. el. 4. Jo. ſecundus II. el. 1. ſolennes. Zevecot. Muſa Græca. act. I. ſc. 1. Jacob. Gaddius. l. 7. 11. 26. & 63. & 75. & 93.

Vertumnus, Propert. IV. el. 2. Ovid. Met. XIV. 640. Juſt. Lipſius. Miſcellan. I.

Veſevus, Val. Flacc. IV. 507.

Veſper, Virg. 1. ecl. 83. Ge. I. 252. III. 236. Æn. I. 378. Stat. Theb. II. 41. & 527. III. 407. Strada III. Momus.

Veſta, Ov. Faſt. VI. 290.

Veſtis; vide Luxus in Veſtitu.

Vetita appetuntur Hor. od. I. 3. Dom. Baudius III. Iambic. ad Scriverium.

Via Domitiana, Stat. IV. Sylv. 3.

Viciſſitudines rerum, vid. omnia Mutantur. poſt nubila Phœbus, poſt tempeſtatem tranquillitas, Boëth. I. 3. metr. Paling. cancer. Caſimirus Sarb. I. ode. 2.

Victus tenuis commoda, Hor. Sat. II. 2.

Victoria, Claud. de laud. Stil. III. 199.

Vigilia, Virg. X. 218.

Vigiliæ, comp. feminæ lanificæ. Virg. VIII. 408.

Villæ laus, Stat. I. Sylv 3. II. Sylv. 2. Martial. III. 58. Auſon. 3. eidyll.

Vina parant animos faciúntque ad gaudia promptos, Hor. od. I. 18. III. 21. Epiſt. I. 5. Ov. Remed. II 410. Baudius II. Iamb. Genio Bellimont. libert. Leochæus I. el. 2.

Vinum ut noxium, *Virg. Georg.* II. 454. *epigr. Virgilio adſcript. Terent. Eunuch.* IV. *act.* 5. *ſc. Hor.* I. *od.* 18. *Propert.* II. *el.* 24. *Ov. Met.* III. *alluſ.* 531. *Leochæus* II. *el.* 4. *Buchuſius* II. *ep.* 1.

Vinalia, *Ovid. Faſt.* IV. 861. *Vinitoriæ eclogæ Leochæi.*

Vindicta, *Juvenal.* XIII. 180. *Senec. Medea. act.* I. *& Hercules Fu. act* I. *Alabaſtri Rox. act.* II. *ſc.* 4.

Vir bonus, *Lucan.* II. 380. *Stat.* II. *Sylv.* 2. *verſ.* 123. *Sylv.* 2. *verſ.* 70. *Martial* IV. 5. X. 23. *Auſon. eidyll.* 16. *epigr. Virg. adſcript. Ulric. Huttenus.*

Virtutis & voluptatis deliberatio, *Silius* XV. 11.

Virtus colenda, inſuper celebranda, *Barb. Urbani. PP. p.* 195.

Virtus ſeipſâ contenta, *Plaut. Amph Act.* II *ſc.* II. *v.* 15. *Claud. conſ. Mallii Theod.* 1. *Baudius* II. *Iamb. ad Levinum de mitte. Barlæus* 13. *Mſcellan.*

Virtus, *Stigelius Gul. Duci Juliæ.*

Tendit in ardua Virtus, preſſa renititur, *Ovid. Met.* II. 63. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 3. *verſ.* 73. *vide* Adverſa illuſtrant, *Sen Herc. Fu.* 436 *Lucan.* IX. 395. *Baud. præf. ad Iambic. & I Iamb. ad Lernutium. Cauſſini trag. Felicitas.* 2. *act.*

Virtus in formoſo, *Virg.* V. 344.

Virtus neſcit mori. Virtutis fama ſuperſtes; *Virg.* X. 467. *Ovid. Met.* XII. 615. *de Ponto.* III. *el.* 2. *verſ.* 31. *Sen. Herc. Oët.* 1577. 1984. *Sil.* XIII 662. *Claud. Conſ. Mallii Theod.* 5. *Baudius.* IV. *Iambic. cantio cygnea Zevecotius* I. *eleg.* 1.

Viſcum, *Virg.* VI. 205.

Vita beata, *Martial.* X. 47. *Jo Fabricii vita beata. Baudius.* I. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c. Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 11.

Vita privata & humilis, bene qui latuit, bene vixit, *Ovid. Triſt.* III. *el.* 4. *Sen. Hippol.* 1134. *Herc. Fu.* 191. *Thyeſt.* 390. 447 *Herc. Oët.* 652. *Octavia.* 268. 882. *Lucan* V. 528. *Martial.* I. 56. II. 90. *Claud. epigr. de ſine Veronenſi. Joach. Bellaius ad* I. *Morellium. Barcl. Argenis.* V. 3. *metr. Heirſii Herodes chorus* 3. *Caſim. Sarb.* III *lyr.* 21. *ode.*

Vita quieta omnium ſcopus & terminus, *Hor. od.* II. 16.

Vita ſolitaria, *Adrian. Turnebus.*

Vita aulica, *Caſimir. Sarb. Epigr.* 76 *vide* Aula.

Vita bulla, *Sen. Troas* 390. *Fr. Quintianus.* 2. *Tho. Morus. epigr. Barlæus ad Conſt. Hugenium.* Vita via, *Eryc. Puteanus* Muſarum fer-culum. *Cauſſini Theodoricus.* 4. *act. Umbræ.*

Vitæ inſtituta ſtudia & vota varia, *Virg. Ge.* II. 506. *Hor. od.* I. 1. *Ant. Muretus.*

Huic vel illi vaca, *Ovid. de Arte.* II. 669.

Vita brevis benefactis extendenda, *Martial.* X. 23. *Caſimirus Sarb.* II. *lyr. od.* 2.

Vitæ tædium, *Gall. el.* 1. *Ovid. Triſt.* V. *el.* 11. *verſ.* 45. *Juvenal.* X. *ſat.* 240.

Vitis vidua, *Catul.* 63.

Vitium colendarum ratio, *Virg. Ge.* II. 260.

Vive hodie; velut raptus; memor brevis ævi, *Hor. od.* I. 4 7. 9. II. 3. 11. *Epod.* 13 *Terent. Adelph. act.* V. *ſc.* 4. *Catul.* 5. *Sen. Hippol.* 444. *Herc. Fu.* 173. *Perſ.* V. 150. *Martial.* I. 16. II. 59. 90. IV. 54. V. 21. 59. VIII. 77. *Cauſſini Felicitas, trag.* 2. *act.*

Ultio divina, *Virg.* I. 545. XI. 255. *Joſ. Iſcan.* I. 38. *Barcl. Argen.* IV. 4. *metr. Zevecotii Roſimund.* IV. *act. ſc.* III. *Cauſſini Nabuchodonoſ. chorus.* 2. *Cauſſini Theodoricus.* 1. *act. Juſt. Divin. &* 3. *chorus. Lud. Celotti Choſroës. chorus* 2.

Ulyſſes, *Hor.* I. *Epiſt.* 2. *Juvenal. Sat.* XV. 14. *Sidonius carm.* IX. 147. *Stigelii Ulyſſes.*

Ulyſſis ſocii in belluas, *Virg.* VII. 11. *Ovid. Met.* XIV. 254. *Boëth.* IV. 3. *metr.*

Umbra, *Paſſeratius.* 14. *Tho. Campianus. Joan. Wouwerus.*

Umbra vindex, *Virg.* IV. 384. *Ovid. in Ibin.* 141.

Unicornis, *Natalis Comes* IV. *Venat.*

Voluptas *vide* Virtus, *Gal. el.* 4. *Sirenes Martial. alluſ.* III. 64. *Boëth.* III. 7. *metr. Paling. gemin. Zevecot. Maria Græca* I. *act. &* III. *chorus. Barb. Urban.* PP. *p.* 135.

Invicem cedunt dolor & voluptas, *Sen. Thyeſt.* 594. *Cauſſini Nabuchodonoſor.* 1. *act.*

Voluptatis aſſertio, *Paling. gemini.*

Viciſſe voluptatem voluptas maxima, *Symbolum Sculteti. Hugo Grotius* I. *Farr.*

Vota immodica, *Ovid. Met.* II. 54.

Votum, *Virg.* 4. *Ecl.* 53. *Geo.* I. 498. *Ovid. Faſt* V. 681. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 5. *verſ.* 25. *de Ponto.* II. *el.* 8. *verſ.* 39. *Stat.* I. *Sylv.* 3. *verſ.* 105. *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 643. *de nuptiis Honorii & Mariæ.* 337.

Votum tranquillæ & honeſtæ ſenectæ, *Hor. od.* I. 31. II. 6. *Sat.* I. 1. *Hippol. Capilupus. vide* vitæ inſtituta, & aliis alia ſtudia & vota.

Vota arcana, *Perſ.* II. 4.

De votis, *Juvenal.* X. *Sat. tota.* quid vovendum, *verſ.* 346. *Fran. Modius. Paling. leo. Jo. Barclaius* II. *lib. poëmatum.*

Urbana vita, *Virg. Ge.* II. 495. *Hor. Sat.* II. 6. *Epiſt.* I. 10. 14. *Sen. Herc. Fu.* 161.

Urbis incommoda & mala, *Juvenal.* III. *Sat. vide* Ruſtica vita.

Urbs fundata, *Virg.* I. 427.

Urbes nobiliores, *Auſon. claræ urbes. Jul. Scaliger. Audebert. Aurelius Lindebergius. Jan. Lernutius.*

Urbes Batavæ, *Barlæus* 28. *Miſcellan.*

Burgi Pontii Leontii mœnia, fertilitas, &c. *Sidō. carm.* XXII. Narbo *Sidon. carm.* XXIII.

Urſus, *Natalis Comes* III. *venat.*

Uſu atteruntur omnia, *Lucr.* I. 312.

Vulcani officina, *Virg.* VIII. 416. *Stat.* III. *Sylv.* 1. *verſ.* 131.

Vulcanus cœlo dejectus, *Val. Flacc.* II. 87.

Vulgus, *Virg.* II. 39.

Vulgus mobile, *Stat. Theb.* I. 191.

Vulgus fortunam ſequitur, *Ovid. Triſt.* I. *el.* 8. *de Ponto.* II. *el.* 3. *verſ.* 7. IV. *el.* 3. *Saunaz. de partu Virg.* I. 315. *Barlæus* I. *eleg.* 11.

Vulnus, *Virg* XII. 387.

Vulnera honeſta, *Sidon. carm.* XXIII. 72.

Vulnus & auxilium, &c. *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 19.

Vulpes, *Natalis Comes* III. *venat.*

De Vulpe luſus, *Schopperus lib. quatuor.*

Vultus animi index, *Ju. ſecundus* III *el.* 2. fronti nulla fides, *Sen. Hippol.* 912. *Juvenal.* II. *Sat.*

Uxor pudica, *Stat* III. *Sylv.* 5. *verſ.* 7. *Sidon. carm.* XXIV 38.

X

Xerxes, *Juvenal.* X. *Sat.* 173 *Sidon.carm.* IX. 37.

Y

Y Litera Pythagorica, *Perſ.* III. 56. *Epigr. Virgilio adſcript.*

Z

Zelotypia, *Propert.* III. *el.* 13.

Zephyrus, *Claud. rapt. Proſ.* II. 73. 88. *Jac. Gaddius*, I. 5.

Zodiacus, *Ovid. Met.* II. 130. *Bartaſ. hebd.* I *Barlæi Britannia triumph.* 480. *Strada* III. *Momus.*

Signa, 12. *Sen. Thyeſt.* 846. *Lucan.* IX. 533. *Manil.* I. 264. 670.

ad quid inclinent, *Manil.* IV. 121.

Zonæ, *Virg.* I. *Georg.* 233. *Ovid. Met.* I. 45.

FINIS.

Catalogus Poëtarum.

Poëtæ veteres.

Q. *Ennius.*
M *Accius Plautus.*
P. *Terentius.*
Caius. Lucilius.
T. *Lucretius.*
C. *Valerius Catullus.*
Virgilius Maro.
Q. *Horatius Flaccus.*
Alb. Tibullus.
Cn. Cornelius Gallus.
Sex. Propertius.
P. *Ovidius Naſo.*
L. *Anneus Seneca.*
Caius Aſinius Gallus.
Aulus Perſius.
Anneus Lucanus.
Publius Statius Papinius.
Silius Italicus.
Caius Valerius Flaccus.
Junius Juvenalis.
M. *Valerius Martialis.*
Ruſus Feſtus Avienus.
Alphius Avitus.
Titius Calphurnius.

Aurel.

Aurel. Olympius Nemesianus.
Cl. Claudianus.
Juvencus Hispanus.
Decius Ausonius.
Damasus Hispanus.
Aurel. Prudentius Clemens.
Pontius Paulinus.
Venant. Honor. Fortunatus.
C. Sollius Sidon. Apollinaris.

Poëtæ Recentiores.

ITALI.

Faustinus Advocatus.
Andr. Alciatus.
Jo. Bapt. Amaltheus.
Petrus Angelius.
Hieron. Balbus.
Maphæ. Barb. urb. VIII. PP.
Petrus Bembus.
Lud. Bigus.
Laz. Bonamicus.
Cælius Calcagninus.
Hippolytus Capilupus.
Natalis Comes.
Petrus Crinitus.
Hieron. Fracastorius.
Jacobus Gaddius.
Paulus Miccius.
Octavius Meninus.
Andreas Naugerius.
Angelus Politianus.
Marcellus Palingenius.
Jo. Jovianus Pontanus.
Francis. Quintianus.
Met. Syncerus Sannazarius.
Jul. Cæsar Scaliger.
Baptista Spagnolus.
Famianus Strada.
Titus Strozza.
Hercules Strozza.
M. Hieron. Vida.
Basilius Zanchius.

GALLI.

Ludovicus Alealmus.
Bartholomeus Anulus.
Germ. Aubertus Aurelius.
Gul. Salustius Barthasius.
Joachimus Bellaius.
Barnabas Brissonius.
Theodorus Beza.
Nicoläus Caussinus.
Ludovicus Celottus.
Anthonius Fayus.
Dionysius Gotofredus.
Michael Hospitalius
Adrianus Junius.
Theodorus Marcillius.
Antonius Muretus.
Joannes Passeratius.
Nicoläus Rapinus.
Nicoläus Rigaltius.
Scævola Sammarthanus.
Josephus Scaliger.
Adrianus Turnebus.
Raphäel Thorius.
Gotofredus Torinus.

BELGÆ.

Eilardus Alma.

Joach-

Joachimus Axonius.
Melchior Barlæus.
Caſpar Barlæus.
Dominicus Baudius.
Bernardus Baubuſius.
Georgius Benedictus.
Baldvinus Berlgomius.
Laurentius Beyerlingius.
Adrianus Blienburgius.
Damaſus Blienburgius.
Joannes Bochius.
Baldvinus Cabillæus
Joannes Catzius.
Adrianus Damman.
Janus Douza.
Angelinus Gazæus.
Hugo Grotius.
Nicolaus Grudius.
Daniel Heinſius
Adrianus Junius.
Dominicus Lampſonius.
Janus Lernutius.
Juſtus Lipſius.
Carolus Malapertius.
Adrianus Marius.
Ludovicus Maſurius.
Joannes Meurſius.
Franciſcus Modius.
Simon Ogerius.
Ludolphus Pichorœus.
Elias Putſchius.
Adrianus Scorelius
Petrus Scriverius.
Joannes Secundus.
Franciſcus Swertius.
Petrus Tiara.
Lævinus Torrentius.
Jacobus Zevecotius.

GERMANI.

Valens Acidalius.
Melchior Acontius.
Quintius Æmylianus?
Joannes Albinus.
Georgius Berſmannus.
Martinus Braſchius.
Alexander Braſſicanus.
Joachimus Camerarius.
Pantaleon candidus.
Andreas Canonherius.
Nathan Chytræus.
Wolfgangus Crellius.
Henningus Cunradinus.
Fredericus Dedekindus.
Matthæus Dolius.
Caſpar Ei ſius.
Helias Eobanus.
Georgius Fabricius.
Felix Fidlerus.
Sal Frencelius.
Nicodemus Friſchlinus.
Janus Gulielmus.
Sebaſtianus Hornmoldius.
Henricus Huſannus.
Ulricus Huttenus.
Joannes Lauterbachius.
Cunradus Leius.
Andreas Libavius.
Joannes Linckius.
Petrus Lindebergius.
Joannes Lotichius.
Petrus Lotichius Secundus.
Elbardus Lubinus.

Johan-

Johannes Major.
Paulus Melissus.
Jacobus Micyllus.
Vincentius Opsopœus.
Joannes Posthius.
Bernardus Prætorius.
Martinus Prætorius.
Henricus Ranzovius.
Nicolaus Reusnerus.
Nicolaus Rhedigerus.
Conradus Rittershusius.
Nicolaus Rudingerus.
Georgius Sabinus.
Christophor. Schallenbergius.
Hulricus Schoberus.
Joannes Schosserus.
Tobias Scultetus.
Adam Siberus.
Joannes Simonius.
Henricus Smetius.
Johannes Stigelius.
Christophorus Stummelius.
Fredericus Taubmannus.
Georgius Tilenus.
Caspar Ursinus.
Fridericus Widebramus.
Gulielmus Xylander.

ANGLI.

Gulielmus Alabaster.
Thomas Campianus.
Gulielmus Duræus.
Josephus Iscanus.
Thomas Morus.
Robertus Turnerus.
Elis. Joanna Westonia.

SCOTI.

Georgius Buchananus.
Johannes Barclaius.
Arthurus Jonstonius.
Johannes Leochæus.
Thomas Readus.

HUNGARI.

Joannes Filiczki.
Janus Pannonius Episcopus Quinqueccles iensis.
Joannes Sambucus.
Joannes Sommerus.
Georgius Thurius.
Franciscus de Mendoza Lusitanus.
Michael Tarchanita Marullus Constantinopolitanus.
Matthæus Casimirus Sarbievus Polonus.
Nicolaus Taurellus Montebelgradensis.
Joannes Huldrichus Grobius Tigurinus.
Hieronym. Angelianus.
Ludovicus Bochellus.
Elisius Calentius.
Joannes Darchius.
Jacobus Eyndius.

Michael

Michael Fendius.
Ludovicus Helmboldus.
Joannes Jacomotus.
Dionyſius Lebeus.
Jacobus Mangonius.
Chriſtophopus Mantius.
Antonius Tileſus.

FINIS.

Imprimatur,
THO. WEEKES. *R. P. D.*
Epiſcopo Lond. Cap.
domeſt.